

Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 18. července 2017

Čj. ČTÚ-79 198/2015-611

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/3b/07.2017-4,

trh č. 3b – velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném

místě pro výrobky pro širokou spotřebu.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 3b – velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniku s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s., se sídlem Olšanská 2681/6, Praha 3, IČ: 04084063.

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

a) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

uveřejňovat informace týkající se přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům (včetně smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),

b) nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to

uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele, tj. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě a zajistit tak rovnocennost vstupů na horizontální úrovni;

c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona, a to zvláště pro služby poskytované na kovovém vedení a zvláště pro služby poskytované s využitím technologií na optickém vedení;

d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména

povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům, a to jak na IP vrstvě, tak v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN);

Úřad stanoví k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.

e) nenavrhuje se;

f) nenavrhuje se.

Článek 4

Uplatnění regulace cen

Analýza neprokázala, že na trhu dochází, resp. by mohlo docházet, k uplatňování nepřiměřeně vysokých nebo nepřiměřeně nízkých cen v neprospěch koncových uživatelů. Úřad proto nenavrhuje regulaci cen.

Článek 5

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 3b – velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu. Relevantní trh je vymezen a definován v souladu s doporučením Komise o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 9. října 2002 (2002/21/ES).

Část B – Metodika analýz relevantních trhů a definice pojmů

Úřad při provádění analýzy relevantního trhu postupuje v souladu s vydaným dokumentem [Metodika analýz relevantních trhů](#) (dále jen „Metodika“), který je zveřejněn na stránkách Úřadu.

Definice pojmů

Nad rámec pojmů uvedených v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, se pro účely této analýzy relevantního trhu rozumí těmito pojmy:

- **Maloobchodní trh**

Za maloobchodní trh je považován takový trh, kde dochází ke střetu nabídky a poptávky mezi podnikateli v elektronických komunikacích a koncovými uživateli.

- **Velkoobchodní trh**

Za velkoobchodní trh je považován takový trh, kde dochází ke střetu nabídky a poptávky mezi podnikateli v elektronických komunikacích, přičemž je příslušná služba elektronických komunikací následně prodávána na trhu maloobchodním. Zpravidla se jedná o nadřazený trh příslušného maloobchodního trhu.

- **Relevantní trh**

Relevantním trhem je trh produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území a splňuje podmínky tříkriteriálního testu. Zpravidla je vymezen z hlediska věcného, územního a časového.

- **Širokopásmový přístup**

Pojem širokopásmový přístup se vztahuje k širokopásmovým přenosovým službám. Základem je přenosová kapacita, která je jednotlivým uživatelům poskytována na příslušném koncovém zařízení. Širokopásmovým přístupem se rozumí taková služba, která umožňuje obousměrný přenos dat a směrem ke koncovému uživateli (download) umožňuje přenos dat nominální přenosovou rychlostí ekvivalentní nebo vyšší než 256 kbit/s¹ a tento přístup je trvale dostupný. Širokopásmový přístup lze realizovat pomocí různých technologií, které jsou použité na různých infrastrukturách sítí elektronických komunikací. Širokopásmový přístup zahrnuje nejen koncové zařízení a přenos dat v přístupové síti, ale i přenos dat v páteřní síti.

¹ Což je v souladu se strukturou předávaných údajů v rámci elektronického sběru dat (ESD) a v souladu s předchozím vymezením v rámci relevantního trhu č. 5.

- **Poskytovatel služeb elektronických komunikací**

Poskytovatel služeb elektronických komunikací je podnikatel v oblasti elektronických komunikací, který poskytuje služby elektronických komunikací, tj. služby obvykle poskytované za úplatu, které spočívají zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro rozhlasové a televizní vysílání a v sítích kabelové televize, s výjimkou služeb, které nabízejí obsah prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací.

- **Dominantní operátor (poskytovatel)**

Za dominantního operátora je považován operátor, jehož tržní podíl dosahuje nejvyšších hodnot na popisované úrovni trhu (maloobchodní/velkoobchodní). Pro upřesnění uvádíme, že se nemusí jednat o operátora s dominantním postavením na relevantním trhu.

- **WiFi**

Termínem WiFi (či WiFi přístup) se v rámci této analýzy rozumí technologie umožňující poskytování služby přístupu k síti Internet prostřednictvím bezdrátového připojení s využitím nelicencovaných frekvenčních pásem (zejména 2,4 GHz, 5 GHz).

Pozn.: V grafech uvedených v analýze jsou do kategorie WiFi zařazeny všechny širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím bezdrátového připojení s využitím nelicencovaných frekvenčních pásem.

- **FWA**

Termínem FWA se v rámci této analýzy rozumí technologie umožňující poskytování služby přístupu k síti Internet prostřednictvím bezdrátového síťového přístupového bodu s využitím licencovaných frekvenčních pásem.

- **CATV**

CATV (sítě kabelové televize) je označení pro technologii přenosu obrazu a dat prostřednictvím (koaxiálních) rozvodů kabelové televize. Za síť CATV je v rámci této analýzy považována taková síť, která je v přístupové síti realizována buď koaxiálním kabelem, nebo kombinací koaxiálního kabelu a jiných sítí (zejména optickými vlákny – tzv. HFC síť) a přenos dat je realizován prostřednictvím kabelového modemu a standardu DOCSIS.

- **xDSL**

xDSL (Digital Subscriber Line) je označení pro technologie, které umožňují využít stávající kovová vedení využívaná v minulosti převážně pro přenos hlasu pro širokopásmový přístup (zejména k síti Internet). Jednotlivé typy DSL technologií se liší v používaném frekvenčním pásmu, maximální rychlosti a dosahu. Obecně však platí, že čím je větší vzdálenost od ústředny k uživateli (délka účastnického vedení) nebo čím méně kvalitní je vedení (například stářím), tím nižší je maximální dosažitelná rychlost. Síť kovových účastnických vedení je v současné době modernizována prostřednictvím budování tzv. vysunutých DSLAM (což má za následek zkracování délky kovového účastnického vedení) na síť FTTC (fiber to the cabinet). Jedná se o kombinaci optické sítě a účastnických kovových vedení, kdy od páteřní sítě z ODF vedou k rozvaděči („street cabinetu“) optická

vlákna a od rozvaděče ke koncovému uživateli se využívá již instalované účastnické kovové vedení.

- **FTTH/B**

Fiber to the home (H) a building (B) jsou obecné pojmy pro druh širokopásmové síťové infrastruktury, která využívá optické vlákno, aby nahradila obvyklá metalická vedení, která se používají pro propojení mezi koncovým bodem sítě a účastníkem. Jde tedy o:

- FTTH – Fiber-to-the-home – jedná se o připojení prostřednictvím optických vláken, která jsou dovedena až ke koncovému bodu sítě v prostorách účastníka.
- FTTB – Fiber-to-the-building – jedná se o připojení optického vedení k patě budovy či do budovy, případně u rodinných domů je možnost zavedení vlákna pouze na hranici pozemku, a poté pomocí vnitřních rozvodů v budově, které jsou kovové.

Část C - Analýza relevantního trhu č. 3a - velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu

1 Úvod

Relevantní trhy v oboru elektronických komunikací jsou nově upraveny Doporučením Komise Evropských společenství 2014/710/EU o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací (dále jen „Doporučení“). V tomto Doporučení je definovaná nová struktura relevantních trhů, kterou Úřad reflektoval v rámci svého opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2 (vydané Úřadem), kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Opatření“). Úřad na základě tohoto Doporučení a na základě dobrovolné separace společnosti O2 Czech Republic a.s., se sídlem Za Brumlovkou 266/2, Michle (Praha 4), 140 00 Praha, IČO: 60193336 (dále jen „O2“), [zahájil](#) dle Pokynů komise² a podle § 51 až 53 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) novou analýzu jednotlivých relevantních trhů č.3a, 3b a 4. Dle § 86b Zákona Úřad po dobrovolné separaci podnikatele s významnou tržní silou přistupuje k provedení koordinovaných analýz všech relevantních trhů v kratším intervalu, než bylo uvedeno v již zpracovaných analýzách.

Klíčovou součástí Úřadem nově prováděných vymezení relevantních trhů je interpretace Opatření, které upravuje vymezení jednotlivých trhů přístupu ve specifických podmínkách jednotlivých trhů v České republice. Úřad při vymezení výše uvedených trhů vycházel z nejširšího vymezení maloobchodního trhu přístupu, ze kterého na základě specifických charakteristik přístupu oddělil širokopásmový přístup pro širokou spotřebu a vysoce kvalitní širokopásmový přístup. Vzhledem k tomu, že přesnější popis služeb maloobchodního trhu s vysoce kvalitním přístupem poskytovaným v pevném místě je součástí nového vymezení maloobchodního trhu vysoce kvalitního přístupu v rámci analýzy trhu č. 4, považuje Úřad za vhodné popsat v úvodu této analýzy alespoň jejich základní parametry. Tyto služby zahrnují maloobchodní pronájem dedikované přenosové kapacity (pronájem okruhů), kde pronajatým okruhem je infrastruktura elektronických komunikací s dedikovanou přenosovou kapacitou mezi dvěma koncovými body okruhu, která je určena pro výhradní užívání účastníkem. Kromě pronajatých okruhů spadají do tohoto trhu dle Úřadu a Vysvětlujícího memoranda² také služby vykazující hlavně níže specifikované parametry:

- Definovaná SLA (vyšší než standardní dostupnost, např. možnost přemostění nebo zálohování trasy, garantovaná spolehlivost přenosu – QoS, nadstandardní podpora, dohled, rychlejší reakce na incidenty, atd.).
- Vyšší kvalitativní parametry (nízká přípustná míra agregace – maximálně 1:4, symetrický přenos dat, případně i asymetrický přenos dat, pokud povaha služby umožňuje použití této realizace, např. služby na bázi VDSL).

² Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03) ze dne 11. července 2002, angl. verze

- Případná možnost realizace VPN sítí, bez ohledu na přenosové rozhraní či způsob technické realizace, pokud splňují podmínky uvedené výše (např. umožnění provozu VLAN v rámci poboček daného odběratele, atd.).
- Poskytnutí přístupu v oblastech, které jsou specifické hustotou podnikajících subjektů spíše než širokou veřejností.

V listopadu 2015 Úřad požádal nejvýznamnější poskytovatele služeb pronajatých okruhů o poskytnutí doplňujících informací pro zpracování analýzy trhu č. 4 a z uvedeného dotazování vyplynulo, že většina poskytovatelů souhlasí s definicí poskytnutou Úřadem na základě interpretace Vysvětlujícího memoranda³ uvedenou výše. Kde do trhu spadají služby symetrického přenosu dat (případně asymetrické, pokud je to nezbytné), které by měly obsahovat garantovanou dostupnost (99,5 % a výše), garantovanou spolehlivost přenosu, dohled a reakci na incidenty. Pokud jde o agregaci připojení, Úřad se shodl i s většinou subjektů, které do těchto služeb zahrnují i služby, které jsou poskytovány na agregované lince. Na základě obdržených parametrů ovšem nelze rozhodnout o úrovni agregace těchto služeb. Společnost O2 a CETIN poskytují své služby převážně s agregací 1:4, což je úroveň, která by měla být standardní pro tyto služby. Je zároveň jasné, že agregace vyšší než 1:10 již není pro tyto služby přijatelná. Obecně lze tedy konstatovat, že na základě výše uvedené definice do služeb s vysokou kvalitou přístupu v pevném místě na základě uvedených parametrů spadají maloobchodní připojení s garantovaným symetrickými rychlostmi a SLA včetně služeb zahrnujících realizaci VPN sítí (např. u největších poskytovatelů jsou to služby O2 Internet Business, O2 Internet Business Pro, T-Mobile IP VPN, Vodafone OneNET atd.). Oba maloobchodní trhy poté Úřad v odpovídajících analýzách trhu vymezuje z věcného, územního a časového pohledu.

Úřad dále vymezil dva velkoobchodní relevantní trhy č. 3a a 3b (původní trhy č. 4 a 5), které jsou úzce spjaté s maloobchodním trhem přístupu a kde trh 3a je částečně spjatý také s trhem č. 4. Jako první Úřad provedl vymezení trhu č. 3a, protože vycházel z doporučeného postupu pro provádění definic a analýz trhů ve Vysvětlujícím memorandu³, kde je doporučeno jako první provést definování trhu, který je nejnižší v dodavatelském řetězci (resp. dochází v něm k nejmenšímu zpracování základních vstupů). To je dle Úřadu jednoznačně trh velkoobchodních služeb s místním přístupem poskytovaným v pevném místě. Trh č. 3a poté Úřad vymezil z věcného, územního a časového pohledu. Při posuzování vlivu trhu č. 3a na trh č. 4 Úřad posuzoval počet přístupů vytvořených na základě velkoobchodních vstupů z trhu č. 3a na základě údajů o účelu využití LLU pro S(H)DSL přístupy společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“), která je v současné době největším odběratelem služeb na trhu č. 3a. Společnost T-Mobile využívá službu zpřístupnění účastnických vedení (LLU) pro poskytování služeb s využitím S(H)DSL (tedy pro případné poskytování služeb spadajících do trhu č. 4) v zanedbatelné míře vzhledem k celkové velikosti trhu. Úřad na základě těchto dat dospěl k závěru, že v porovnání s celkovým počtem přístupů na trhu hraje počet těchto přístupů malou roli a vzájemným vlivem obou trhů se již dále v rámci analýzy trhu č. 3a nezabýval. Až po dokončení vymezení trhu č. 3a Úřad přistoupil k vymezení trhu č. 3b, protože je jeho pozice v dodavatelském řetězci výše (jde o velkoobchodní služby s centrálním

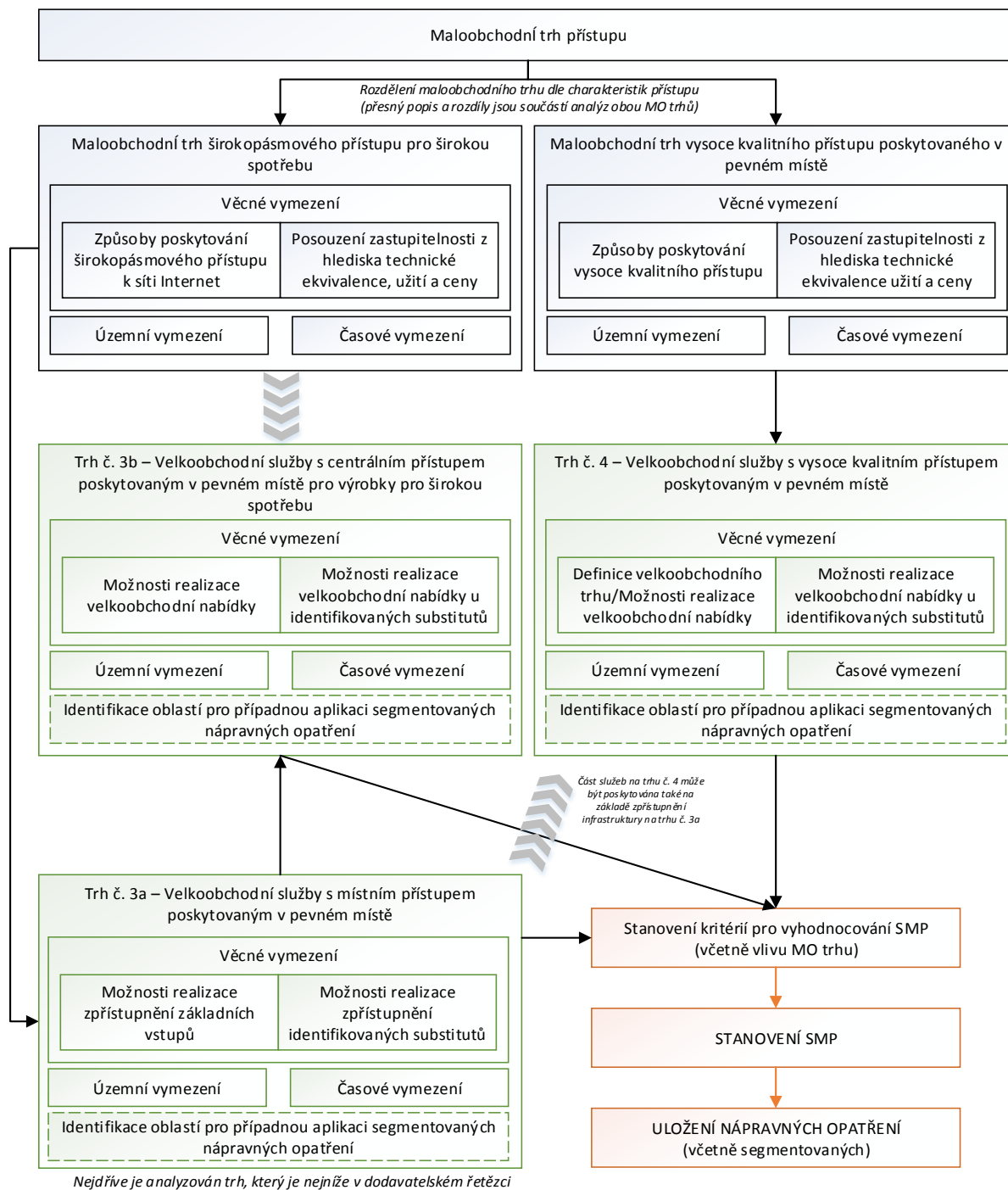
³ Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (vydané 9. 10. 2014), angl. verze

přístupem poskytovaným v pevném místě). Při jeho vymezení logicky vycházel ze stejného vymezení maloobchodního trhu jako u trhu č. 3a. Trh č. 3b poté Úřad vymezil z věcného, územního a časového pohledu.

Maloobchodní trh vysoce kvalitního přístupu vychází z původního maloobchodního trhu pronajatých okruhů, který byl nově rozšířen také o specifické služby širokopásmového přístupu splňující kvalitativní parametry služeb vhodných pro podnikatelské subjekty. Nad tímto trhem Úřad vymezil relevantní trh č. 4 – trh velkoobchodních služeb s vysoce kvalitním přístupem poskytovaným v pevném místě. V rámci věcného vymezení Úřad zkoumal možnosti realizace velkoobchodní nabídky pro pronajaté okruhy a také další služby, které splňují definované kvalitativní parametry. Trh č. 4 poté Úřad vymezil z věcného, územního a časového pohledu.

Úřad při vymezování jednotlivých trhů postupoval podle následujícího diagramu:

Obr. č. 1: Diagram postupu vymezování jednotlivých trhů

Úřad na základě tohoto věcného vymezení relevantního trhu provede analýzu trhu č. 3b (dříve trh č. 5) „velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu“ (v souladu s čl. 2 Opatření). Součástí této analýzy je nové vymezení relevantního trhu dle Doporučení a také vyhodnocení rozdělení společností O2, podniku s významnou tržní silou na tomto relevantním trhu, na společnost O2 a novou společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (dále jen „CETIN“), na kterou společnost O2 převedla fyzickou infrastrukturu pevné i mobilní veřejné komunikační sítě. Předchozí

velkoobchodní nabídky jsou dále poskytovány prostřednictvím společnosti CETIN. Úřad vydal v rámci správního řízení o uložení povinností na tomto relevantním trhu usnesení o právním nástupnictví ukládající povinnosti na tomto relevantním trhu společnosti CETIN.

Cílem této analýzy relevantního trhu je definování předmětného trhu v národních podmínkách České republiky a zejména posouzení, zda trh je efektivně konkurenční. Na jejím základě bude navrženo případné stanovení podniku s významnou tržní silou a případné uložení nápravných opatření.

Úřad pro účely sběru dat pro provedení analýzy relevantního trhu využívá systém Elektronického sběru dat. Jedná se o elektronický přenos dat zabezpečeným protokolem prostřednictvím webových formulářů. Povinnost odevzdávat tyto formuláře Českému telekomunikačnímu úřadu mají všichni podnikatelé v elektronických komunikacích podle § 115 Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektu s významnou tržní silou podle Zákona, Opatření, relevantních vyhlášek a v souladu s použitou metodikou.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definuje trh věcně, územně a časově,
- analyzuje trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnocuje stávající regulační opatření,
- navrhuje uplatnění přiměřených nápravných opatření.

Úřad při zpracování analýzy trhu bere v úvahu i situaci a vývoj na úzce souvisejícím relevantním trhu č. 3a – velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě.

2 Definování relevantního trhu

V souladu s Pokyny Komise² a metodikou Úřadu (část B) je vymezen relevantní trh na základě analýzy veškerých dostupných podkladů o chování subjektů na trhu v období od uplynulé analýzy provedené 29. října 2014. Současně Úřad provedl výhledovou analýzu relevantního trhu z hlediska dynamiky jeho očekávaného vývoje. Na základě Doporučení a Opatření Úřadu (kterým se ustanovují relevantní trhy) dochází k úpravě vymezení relevantního trhu č. 5 – Velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací – na trh č. 3b - Velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu. Hlavní změnou oproti původní verzi je užší propojení trhů 3a a 3b, a rozšíření trhu č. 4 a jeho lepšímu oddělení od trhů 3a a 3b.

Úřad při svém postupu zohlednil i Vysvětlující memorandum (část 1, strana 5)³, podle kterého je od národních regulačních orgánů vyžadováno, aby k definici relevantního trhu přihlížely na základě podmínek panujících v jejich jednotlivých zemích, s ohledem na produktové trhy uvedené v Doporučení, zvláště ve světle místního soutěžního práva. Vzal přitom v úvahu i fakt, že se vymezení relevantních trhů může časem měnit, protože charakteristiky produktů a služeb se postupně vyvíjejí a mění se i možnosti substituce na straně poptávky i nabídky.

Při definování relevantního trhu Úřad zohlednil rovněž dosavadní vývoj na maloobchodním trhu přístupu. Úřad přitom vycházel z prvotního předpokladu, že základním motivem pro případné uplatnění regulace na velkoobchodním trhu je podpora rozvoje efektivní konkurence na souvisejícím maloobchodním trhu. Cílem regulace je v souladu s § 4 a násl. Zákona vytvoření takového konkurenčního prostředí, aby pro koncové spotřebitele byla dostupná potřebná šíře nabídky služeb v odpovídající kvalitě a cenové struktuře. Úřad proto při definování relevantního trhu věnoval velkou pozornost situaci na souvisejícím maloobchodním trhu a jeho vývoji s ohledem na dosud uplatňovanou regulaci (její rozsah a zaměření) na velkoobchodní úrovni.

Úřad při definici tohoto trhu zohlednil také dobrovolnou separaci společnosti O2. Hlavním rozdílem ve fungování společnosti CETIN relevantním pro tento trh je, že působí výhradně na trhu velkoobchodním a neposkytuje tak služby přímo uživatelům na maloobchodním trhu. Funkci poskytovatele služeb na maloobchodním trhu plní i nadále společnost O2, pro kterou společnost CETIN na bázi uzavřeného smluvního vztahu zajišťuje možnost poskytovat širokopásmové služby koncovým zákazníkům. Společnost O2 však není jediným odběratelem velkoobchodních služeb společnosti CETIN, velkoobchodní nabídky mohou využívat i ostatní operátoři.

Pozn.: Vzhledem k odštěpení společnosti CETIN (na kterou bylo převedeno vlastnictví infrastruktury pro poskytování služeb pevné sítě a s ním spojených velkoobchodních služeb společnosti O2 Czech Republic a.s.), ke kterému došlo k 1. 6. 2015, Úřad uvádí ve všech níže uvedených datech týkajících se velkoobchodních trhů, společnost CETIN, namísto společnosti O2 Czech Republic, a.s.

Ze stejného důvodu jsou níže uvedená data za společnost T-Mobile Czech Republic a.s. uvedena souhrnně se společností GTS Czech, s.r.o. (která zanikla fúzí se společností T-Mobile k 2. 1. 2015).

2.1 Výhodiska pro vymezení relevantního trhu

Úřad při definování relevantního trhu č. 3b – velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu, vycházel z logiky Vysvětlujícího memoranda³ (respektive Opatření), které stanovuje velkoobchodní relevantní trhy č. 3a a č. 3b jako alternativy vstupů pro realizaci vlastní nabídky na maloobchodním trhu přístupu. Zatímco trh č. 3b je alternativa vstupu výhradně pro širokopásmový přístup, trh č. 3a zahrnuje také jiné alternativy vstupů pro jiné maloobchodní trhy jako například přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě nebo pronájem přenosové kapacity.

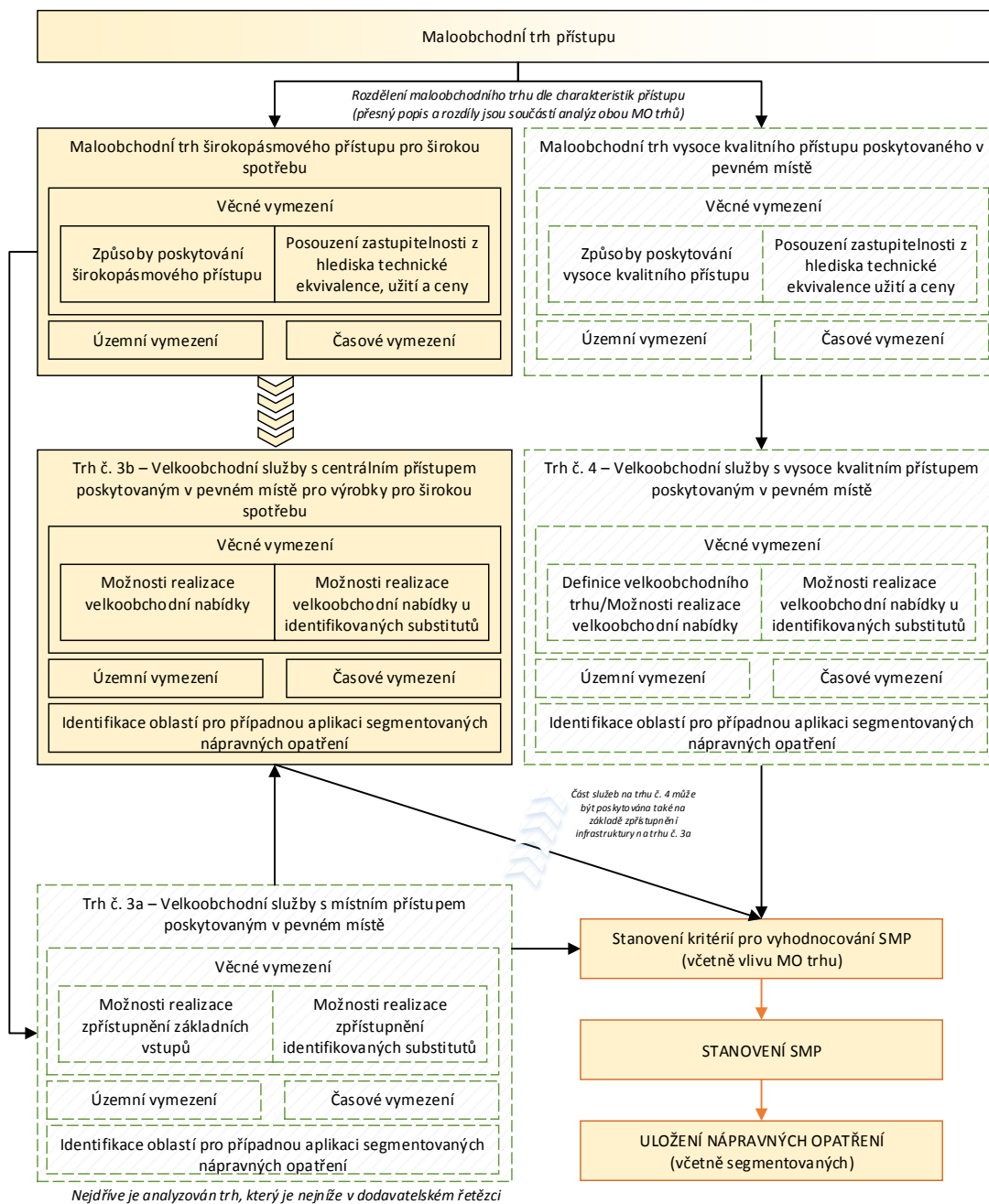
Východiskem při identifikování trhů podléhajících regulaci *ex ante* je vymezení maloobchodních trhů k určitému časovému horizontu, a to s přihlédnutím k nahraditelnosti poskytovaných služeb na straně poptávky a na straně nabídky. Po vymezení maloobchodních trhů, což jsou trhy zahrnující služby širokopásmového přístupu k síti Internet určené pro koncové uživatele, jsou identifikovány příslušné velkoobchodní trhy, což jsou trhy zahrnující služby určené pro podnikatele v oboru elektronických komunikací, kteří dále poskytují své maloobchodní služby koncovým uživatelům.

Velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu bez ohledu na použitou technologii jsou používány k zajištění širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu. Velkoobchodní širokopásmový přístup je nefyzický vstup s centrálním či regionálním přístupem používaný při poskytování široké škály maloobchodních služeb. Maloobchodní trh přístupu k síti Internet proto do značné míry ovlivňuje velkoobchodní poptávku, která je odvozena z maloobchodní poptávky. Je proto nezbytné nejprve analyzovat dynamiku maloobchodního trhu tak, aby bylo možno pochopit dynamiku velkoobchodního trhu. Současně je nutno zjistit, zda jsou konkurenční tlaky vznikající na maloobchodní úrovni dostatečně silné k tomu, aby kompenzovaly potenciální tržní sílu na velkoobchodní úrovni a naopak, jak konkurence na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu napomůže rozvoji maloobchodního trhu.

Maloobchodní trh širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu tedy do značné míry ovlivňuje velkoobchodní poptávku, která je odvozena z maloobchodní poptávky. Je proto nezbytné nejprve analyzovat dynamiku maloobchodního trhu tak, aby bylo možno pochopit dynamiku velkoobchodního trhu. Současně je nutno zjistit, zda jsou konkurenční tlaky vznikající na maloobchodní úrovni dostatečně silné k tomu, aby kompenzovaly potenciální tržní sílu na velkoobchodní úrovni a naopak, jak konkurence na velkoobchodním trhu s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě napomůže rozvoji maloobchodního trhu.

Úřad při věcném vymezení trhu postupoval podle následujícího diagramu (relevantní části pro trh č. 3b jsou vyznačeny žlutou barvou):

Obr. č. 2: Schéma postupu vymezení trhu č. 3b

2.2 Maloobchodní trh širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu

Úvodem před vlastním zkoumáním a vymezením maloobchodního trhu širokopásmového přístupu považuje Úřad za účelné uvést základní rysy současné situace na tomto trhu.

Celkový počet účastníků využívajících službu širokopásmového přístupu prostřednictvím pevných sítí se na maloobchodním trhu v ČR zvýšil z 1 770 000 (konec roku 2008) na 3 017 000 (konec roku 2015). Tento růstový trend je pro maloobchodní trh velmi důležitý a dokazuje, že domácnosti stále více využívají pevné připojení k síti Internet i přes rostoucí počet mobilních přístupů. V případě započítání přístupů i v mobilních sítích by se počet účastníků zvýšil z cca 2 050 000 (konec roku 2008) na přibližně 3 835 000 (konec roku 2015).

V České republice je stále více poskytovatelů, kteří nabízejí různé typy služeb. Nejvíce rozšířenou službou je technologie maloobchodního širokopásmového přístupu WiFi (tzn. bezdrátové přístupy realizované v nelicencovaných frekvenčních pásmech)⁴, kterou ke konci roku 2015, v případě nezapočítávání přístupů v mobilních sítích, využívalo přibližně 33,3 % účastníků. Vysoký podíl WiFi připojení v České republice je lokální specifikum způsobené historickým vývojem poskytování pevného připojení.

Pro upřesnění situace na maloobchodním trhu Úřad uvádí události a trendy posledních let, které mohly ovlivnit tržní vývoj:

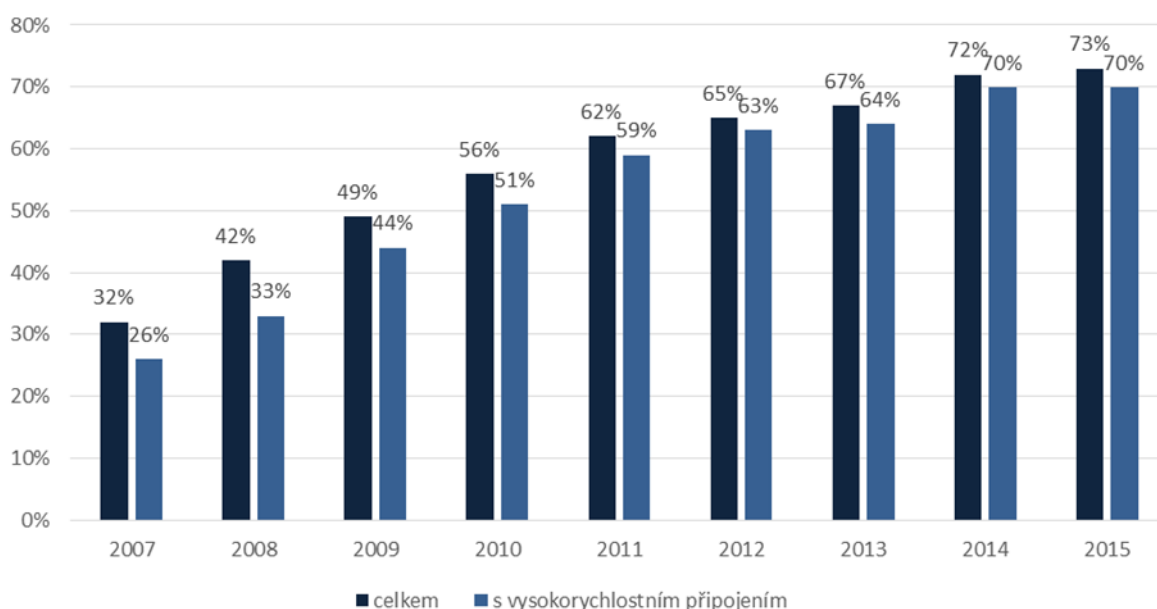
- prakticky útlum užívání úzkopásmového přístupu k síti Internet v pevném místě;
- postupná orientace nabídky i poptávky na vyšší rychlosti;
- budování lokálních optických sítí alternativních operátorů;
- budování LTE sítí na základě dokončené aukce kmitočtů v pásmech 800, 1800 a 2600 MHz;
- květen 2011 – zavedení služeb VDSL (resp. VDSL2);
- září 2012 – síť společnosti O2 Czech Republic a.s. (nyní společnosti CETIN) navyšuje rychlost přenosové rychlosti xDSL až na 40 Mbit/s;
- září 2013 - společnost UPC Česká republika, s.r.o. opět navyšuje rychlost své sítě až na 240 Mbit/s;
- zvyšující se penetrace vybavení domácností počítačem a počet domácností s přístupem k síti Internet – což je dáno zvyšující se poptávkou po aplikacích využívajících přístup k síti Internet;
- rok 2014 – Česká republika obhájila 9. místo v celosvětovém srovnání rychlosti sítě Internet, kterou provádí agentura AKAMAI. Česká republika měla v době měření průměrnou rychlost 12,3 Mbit/s, nutné je ovšem podotknout, že celosvětový průměr byl na konci roku 2014 4,5 Mbit/s;
- leden 2015 - společnost GTS Czech s.r.o. se 2. ledna 2015 integrovala do společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s.;

⁴ Tato kategorie nezahrnuje veřejné WiFi hotspoty (využívané například v restauračních zařízeních, hotelech apod.)

- červen 2015 – dobrovolnou separací společnosti O2 Czech Republic a.s. vznikla nová společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s., na kterou společnost O2 Czech Republic a.s. převedla svoji fyzickou infrastrukturu pevné i mobilní veřejné komunikační sítě a předchozí velkoobchodní nabídky;
- září 2015 – společnost UPC Česká republika, s.r.o. opět navyšuje maximální dostupnou rychlost ve své síti a nabízí svým zákazníkům až 300 Mbit/s;
- červen 2016 – došlo k převodu části podniku ze společnosti Internethome, s.r.o. na O2 Czech Republic a.s.;
- červenec 2016 – navýšení maximálních rychlostí přípojek v síti společnosti CETIN, a to ze stávajících 40 Mbit/s na 50 Mbit/s.

Následující grafy dokumentují vývoj zvyšujícího se využití připojení k Internetu v ČR. Současně se zvyšujícím se podílem domácností využívajících připojení k Internetu roste také počet domácností využívajících vysokorychlostní⁵ připojení k Internetu.

Graf č. 1: Domácnosti v ČR s připojením k Internetu (% všech domácností)

Zdroj: Český statistický úřad, 2016

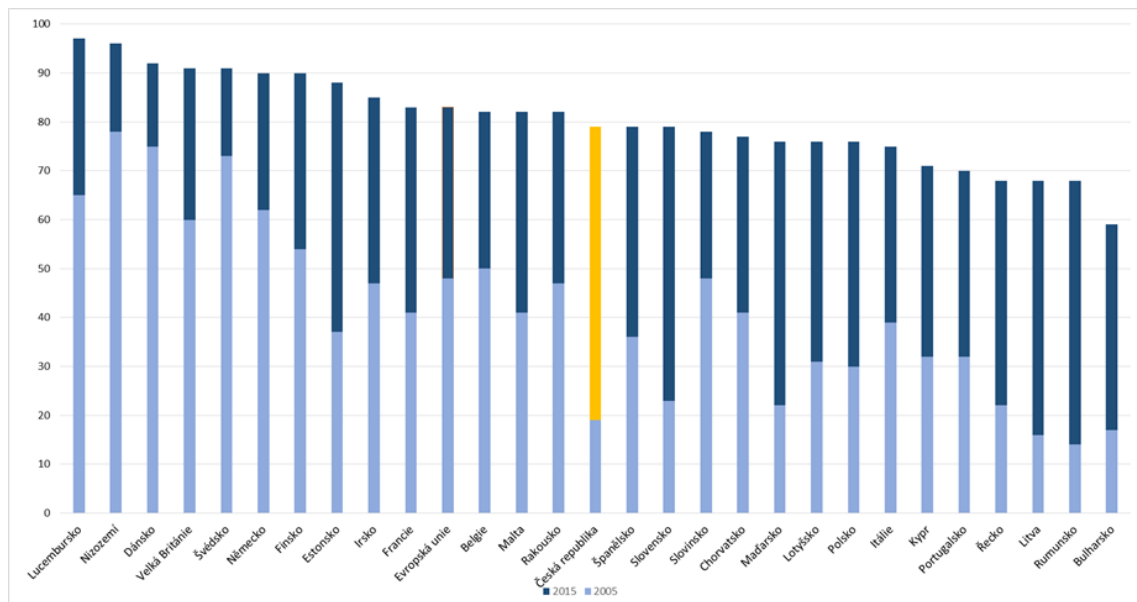
Data shromážděná za rok 2015 jasně poukazují na stále udržující se růstový trend vybavení domácností připojením k síti Internet. Ačkoliv mezi roky 2014 a 2015 vzrostla celková penetrace přístupu k síti Internet pouze o 1 p. b., tak za posledních 5 let byl tento nárůst o 11 p. b. Podíl domácností vybavených vysokorychlostním připojením k síti Internet také meziročně roste a to o celých 19 p. b. Vybavenost domácností připojením k Internetu si tak nadále udržuje růstový trend.

V rámci mezinárodního srovnání států EU z roku 2015 (Graf č. 2) se Česká republika drží mírně pod úrovní průměru EU28 co se týče procentuálního podílu domácností s přístupem k Internetu. Dlouhodobě se však Česká republika k průměru EU28 přibližuje, přestože letošní

⁵ ČSÚ považuje za vysokorychlostní (širokopásmové) připojení k Internetu přístup s nominální rychlostí větší nebo rovno 256 kbit/s směrem k účastníkovi (download).

odchylka od průměru EU28 je ve výši 4 p. b., v roce 2005 byl tento rozdíl ve výši 29 p. b. Z dlouhodobého hlediska tedy v České republice stále roste počet domácností s přístupem k Internetu, a to rychleji než roste průměr EU28.

Graf č. 2: Domácnosti s přístupem k Internetu (v %)

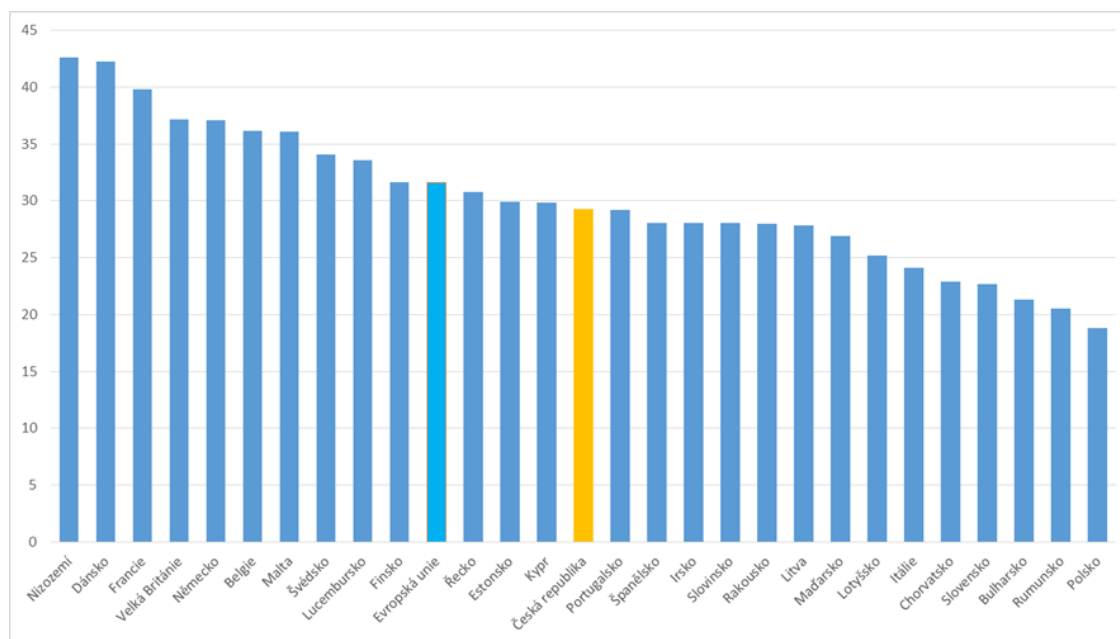

Zdroj: Eurostat, 2015

Z mezinárodního srovnání z června 2015, které provádí Evropská komise (Graf č. 3), lze učinit obdobné závěry jako z předchozího grafu (ačkoliv předchozí graf sleduje ukazatel podílu domácností bez rozdílu způsobu přístupu k Internetu, Graf č. 3 se již zaměřuje pouze na širokopásmový přístup v pevném místě). Data jsou Evropskou komisí pravidelně sbírána pro účely Digital Agenda Scoreboard - Česká republika je s penetrací širokopásmových přístupů v pevném místě lehce pod průměrem členských států EU (31,6 %), a to o 2,3 p. b. (29,3 %), (penetrací se rozumí jak velká část obyvatelstva je odběrateli širokopásmového

přístupu v pevném místě). V lednu 2013 byl tento ukazatel pro Českou republiku na hodnotě 25,3 %, dlouhodobý trend je zde tedy taktéž vzrůstající.

Graf č. 3: Penetrace širokopásmových přístupů v pevném místě (v %), červen 2015

Zdroj: European Commission, 2015

Na podporu dalšího rozvoje vysokorychlostního připojení k síti Internet schválila vláda České republiky 19. ledna 2011 státní politiku elektronických komunikací pod názvem Digitální Česko. V roce 2013 vláda vydala druhou verzi tohoto dokumentu s názvem Digitální Česko v. 2.0. Cílem této iniciativy je podpora rozvoje vysokorychlostních přístupových sítí k internetu umožňující přenosové rychlosti v souladu s cíli Digitální agendy 30 Mbit/s do roku 2020 pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností.

V budoucnu by v České republice mohl být ovlivněn rozvoj širokopásmových přístupů případnými dotacemi pro budování sítí nové generace (tzv. NGA sítě). Z Evropské unie by mohlo být poskytnuto České republice 14 mld. Kč z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, s cílem do roku 2020 zajistit přístup k internetu s přenosovou rychlostí 30 Mbit/s pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností České republiky (takové jsou cíle Digitální agendy pro Evropu, která byla vytvořena v rámci Evropské komise). Tato skutečnost je však aktuálně v jednání a k datu vydání této analýzy nemá Úřad k dispozici podrobnější informace.

2.2.1 Věcné vymezení

Úřad se v rámci věcného vymezení maloobchodního trhu zaměřil na využívání širokopásmového přístupu prostřednictvím jednotlivých technologií firemními a rezidentními zákazníky v časovém horizontu posledních pěti let. U uvedených technologií dochází k hodnocení technických vlastností, struktury nabídky služeb a jejich ceny, struktury poptávky a chování spotřebitelů.

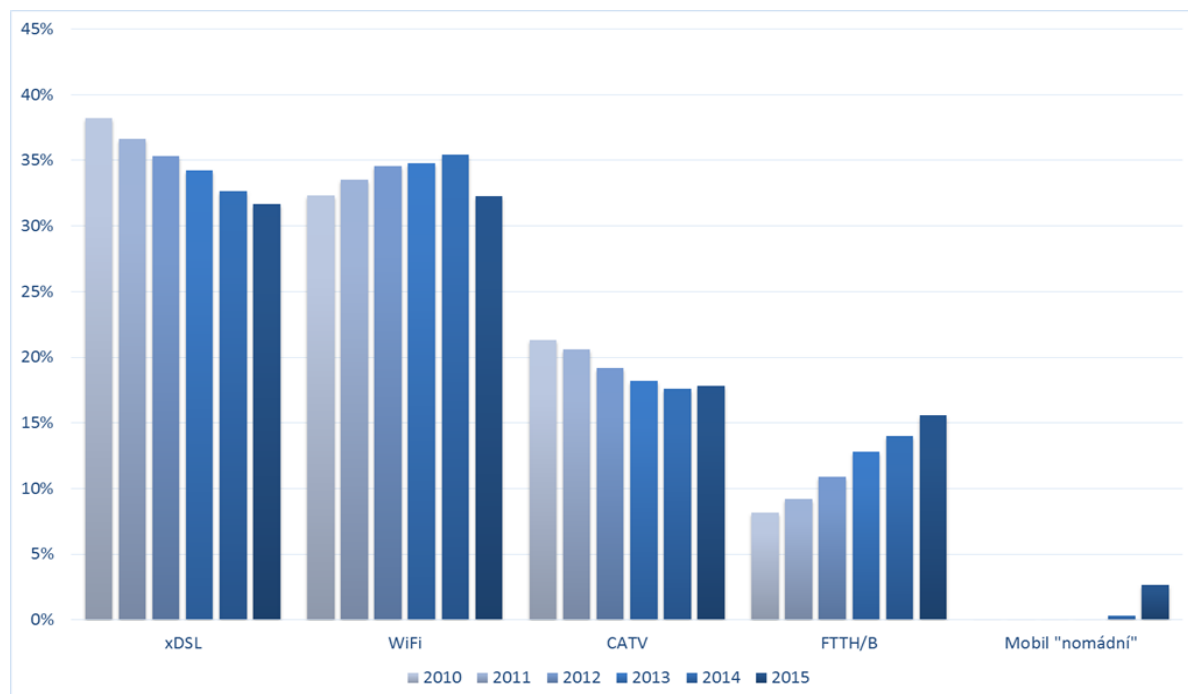
V následujících dvou grafech je patrný pozvolný nárůst přístupů prostřednictvím mobilních sítí a přístupů prostřednictvím optických FTTH/B sítí na úkor přístupů

prostřednictvím účastnických kovových vedení s technologií xDSL. xDSL přístupy v poslední době někteří operátoři, díky modernizaci stávající xDSL sítě, nabízejí i prostřednictvím kombinace optické sítě a kovového vedení s využitím technologie xDSL (zejména VDSL) – tzv. scénář FTTC⁶. Na základě této skutečnosti Úřad dále v textu analýzy zahrnuje do xDSL technologie (přístupů) i přístupy poskytované prostřednictvím scénáře FTTC. Přístupy prostřednictvím optických sítí pak zahrnují přístupy prostřednictvím jak FTTH sítí, tak FTTB sítí a jsou v textu analýzy označovány jako FTTH/B.

Z hlediska počtu přístupů u technologií xDSL a CATV v posledních třech letech nedochází k jejich výraznému navyšování, proto tedy jejich podíl na trhu dlouhodobě klesá. Nejrychleji rostoucí tržní podíl i počet přístupů patří mobilním sítím, do kterých byly započítány širokopásmové přístupy realizované pouze prostřednictvím datových karet či modemů využívajících SIM kartu a které jsou nabízeny nezávisle na hlasových službách. K tak významnému růstu přispívá zejména rozšíření nabídky operátorů o poskytování internetového připojení prostřednictvím modemu v kombinaci s datovou kartou, případně poskytováním datových karet pro koncová uživatelská zařízení (např. tablety, notebooky).

Nárůst podílu technologie FTTH/B je způsoben dlouhodobou poptávkou po vyšších rychlostech a kvalitnějším přístupu k síti Internet. K růstu počtu přístupů technologie FTTH/B dochází dle poznatků Úřadu mimo jiné modernizací CATV a WiFi sítí některých poskytovatelů na sítě FTTH/B. Z níže uvedeného grafu je patrné, že pouze technologie WiFi si udržuje dlouhodobě stabilní podíl na trhu.

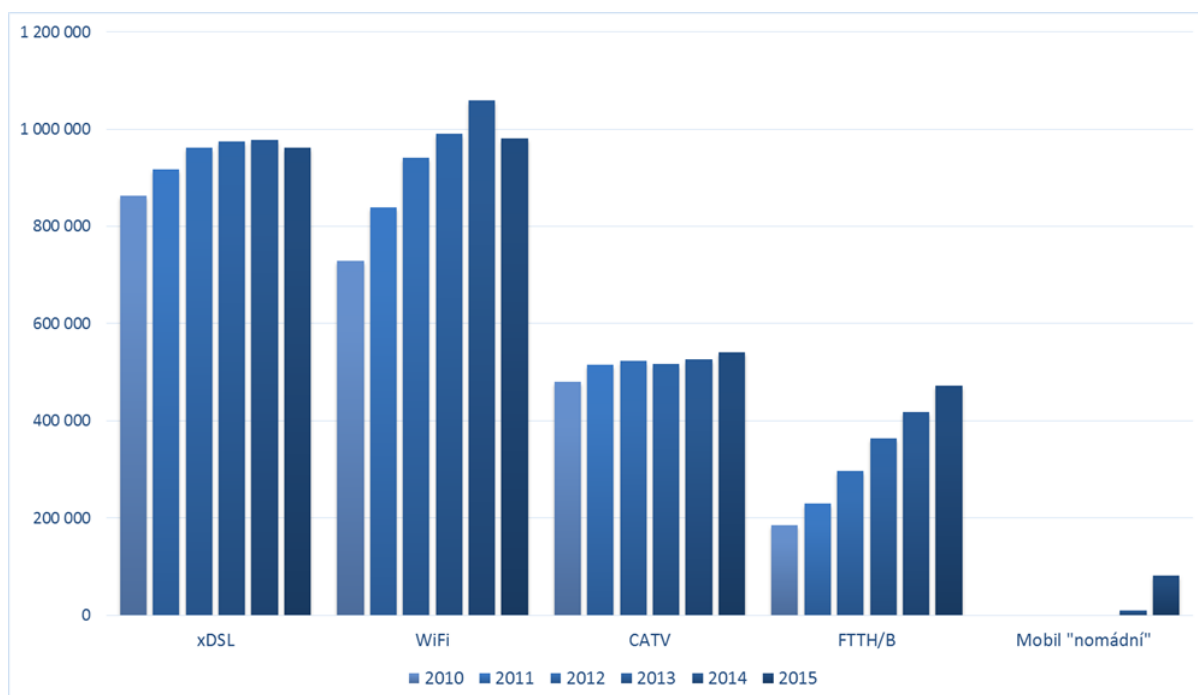
Graf č. 4: Vývoj podílu širokopásmových přístupů podle jednotlivých technologií na maloobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2016

⁶ Někteří alternativní operátoři působící na maloobchodním trhu nemají informace, zda na velkoobchodním trhu poptávají klasické služby xDSL, či služby s využitím FTTC.

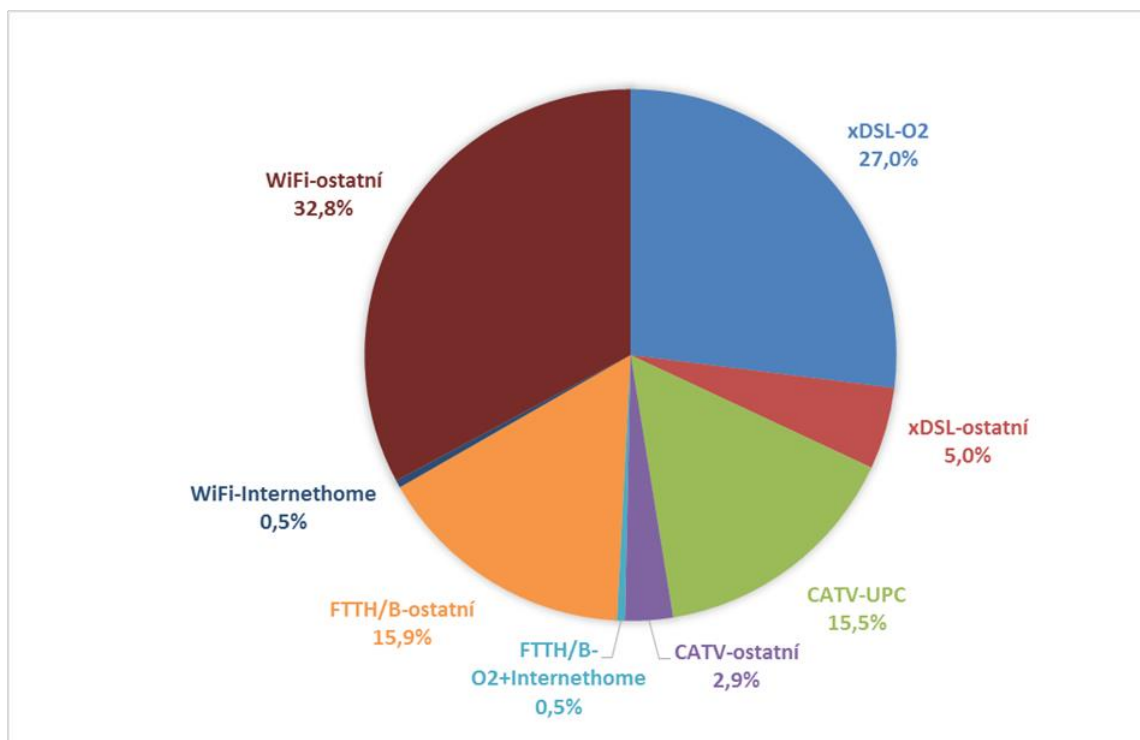
Graf č. 5: Vývoj počtu širokopásmových přístupů podle jednotlivých technologií

Zdroj: ČTÚ, 2016

Na následujících grafech je znázorněna situace na maloobchodním trhu z pohledu velikosti podílu jednotlivých technologií služeb širokopásmového přístupu (pro firemní i rezidentní zákazníky). V porovnání se stavem ke konci roku 2013 došlo k poklesu využívání technologií WiFi (o 2,5 p. b.) a xDSL (o 2,6 p. b.). Růst naopak může být sledován ve využívání technologií FTTH/B (2,8 p. b.) a u mobilních (nomádních) přístupů. U CATV došlo k mírnému poklesu o 0,4 p. b. V grafu níže již nejsou zohledněny mobilní přístupy vzhledem ke konzistenci s následujícími grafy, které zobrazují rozdíly širokopásmových přístupů mezi firemními a rezidentními zákazníky, neboť Úřad nedisponuje údaji o mobilních přístupech v tomto rozdělení. Maloobchodní tržní podíl přístupů prostřednictvím mobilních sítí (LTE), které mají omezenou mobilitu a umožňují „nomádní“ přístup však činil k 31. 12. 2015 2,7 %.

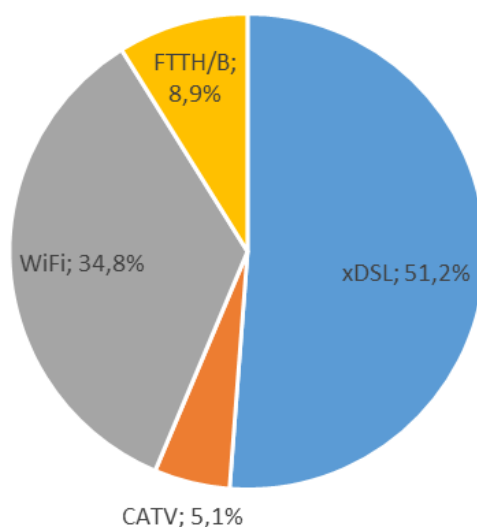
Graf č. 6: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

Na grafech níže jsou viditelné rozdíly ve využívání jednotlivých technologií rezidentními a firemními zákazníky. Zde je nezbytné zmínit, že pod širokopásmovými přístupy využívanými firemními zákazníky vnímá Úřad standardní služby přístupu k síti Internet a ne služby vysoké kvality, které mají odlišné parametry (viz. Úvod tohoto dokumentu a analýza relevantního trhu č. 4). Zatímco firemní zákazníci využívají technologii xDSL v 51 % případů, u rezidentních zákazníků obdobnou část trhu tvoří kombinace technologií WiFi a FTTH/B. Rozdíl ve využívaných technologiích je také viditelný u technologie CATV, která byla primárně určena k šíření televizního vysílání. Již tedy ze samotné podstaty spadá téměř výhradně do rezidentního segmentu a v rámci využití firemními maloobchodními zákazníky má zanedbatelný podíl.

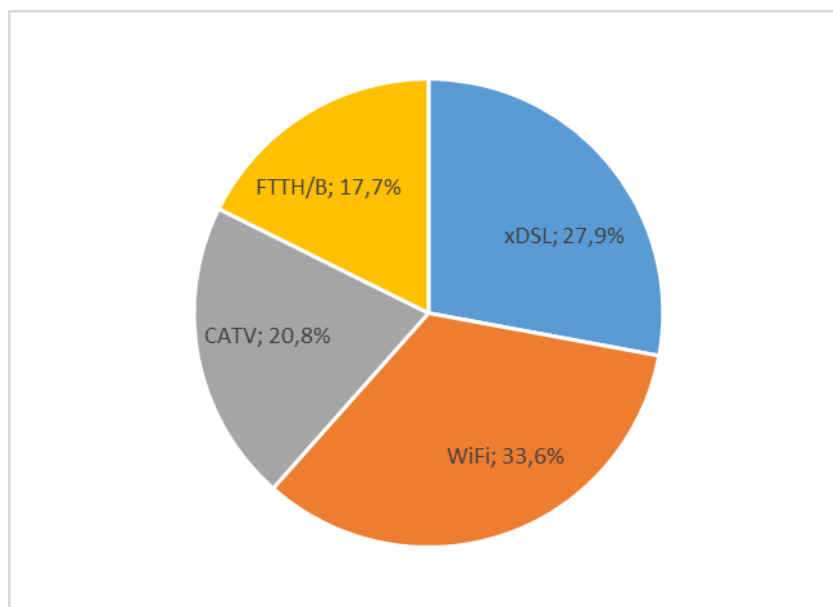
Graf č. 7: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných firemními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

V grafu technologií využívaných firemními maloobchodními zákazníky se ve srovnání s daty z roku 2013 projevilo snížení tržního podílu technologií xDSL (o 9 p. b.). Naopak nárůst zaznamenaly technologie CATV (o 3,6 p. b.), WiFi (o 23,2 p. b.) a FTTH/B (o 2,2 p. b.).

Graf č. 8: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných rezidentními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2015

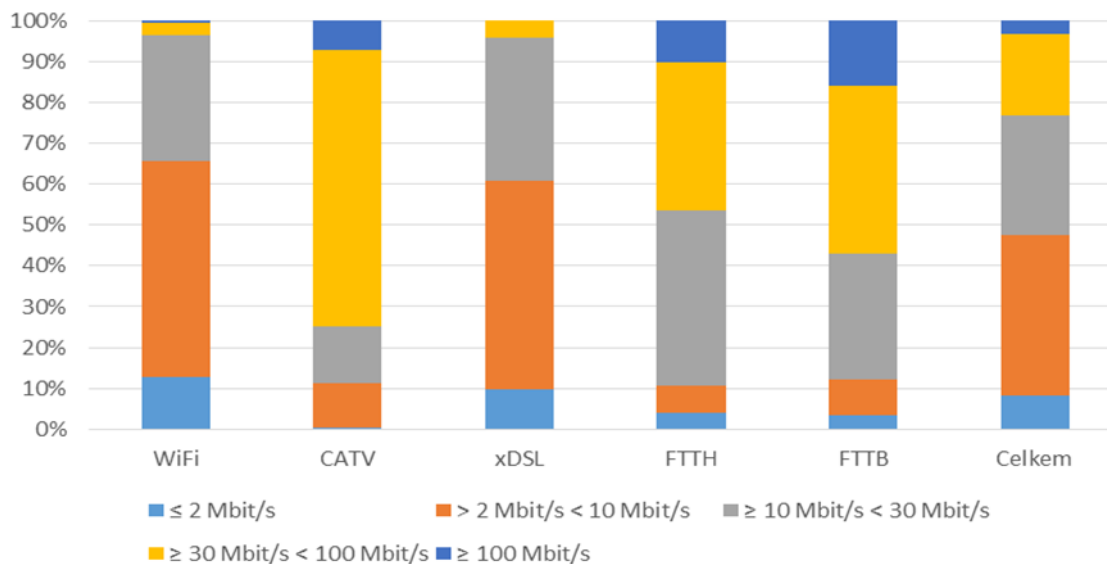
Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf výše popisuje technologie využívané rezidentními maloobchodními zákazníky, ve srovnání s daty z roku 2013 lze pozorovat viditelný úbytek technologií xDSL (o 2,6 p. b.), CATV (o 1,7 p. b.) a WiFi (o 3,2 p. b.). Naopak nárůst zaznamenaly technologie FTTH/B (o 5,2 p. b.). Jak znázorňuje Graf č. 4, podíl CATV technologie na maloobchodním trhu

dlouhodobě pozvolně klesá. Tato skutečnost, tak může být ovlivněna zejména postupným nahrazováním sítí CATV za optické přístupové sítě (FTTH/B).

Následující grafy dokládají trvalý trend navyšování poskytovaných rychlostí.

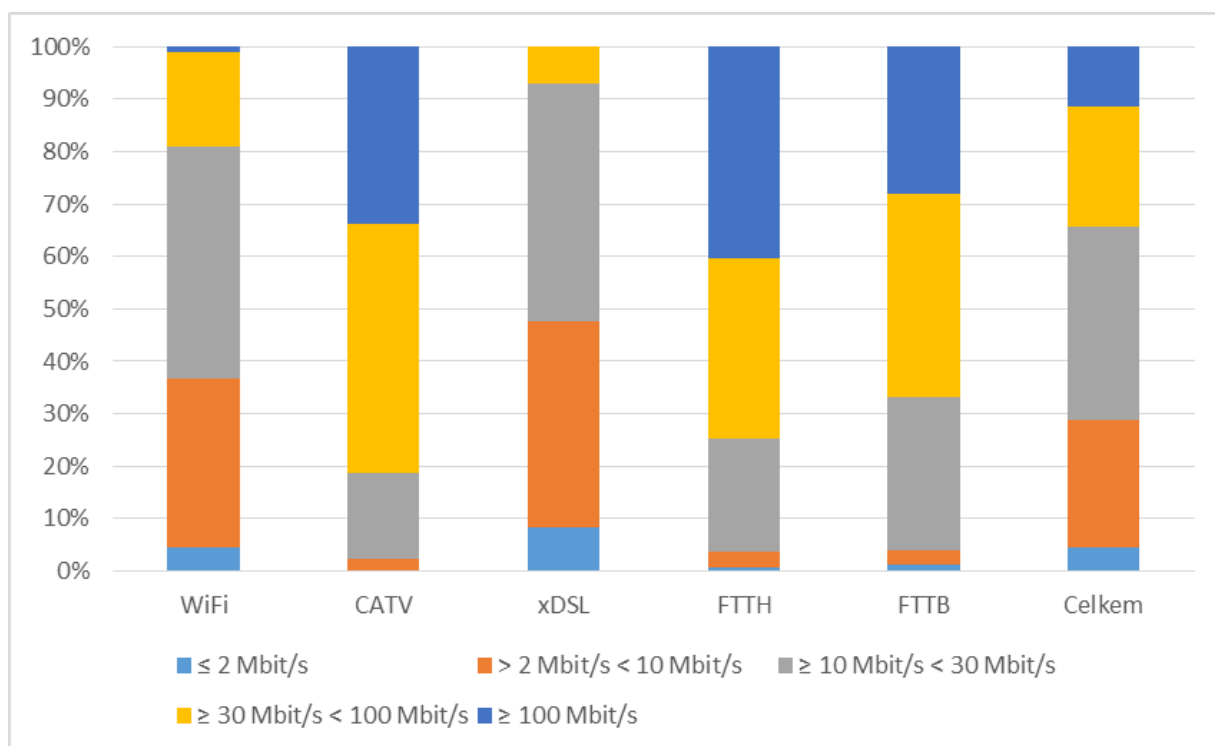
Graf č. 9: Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu v roce 2013 (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2015

Pozn.: Hodnoty technologie xDSL v Graf č. 9 znázorňují pouze data pro společnost O2 Czech Republic a.s., jelikož se jedná o největšího maloobchodního poskytovatele xDSL přístupů v síti společnosti CETIN, což dle názoru Úřadu představuje dostatečně reprezentativní vzorek.

Graf č. 10: Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu k 31. 12. 2015 (dle počtu aktivních přípojek)

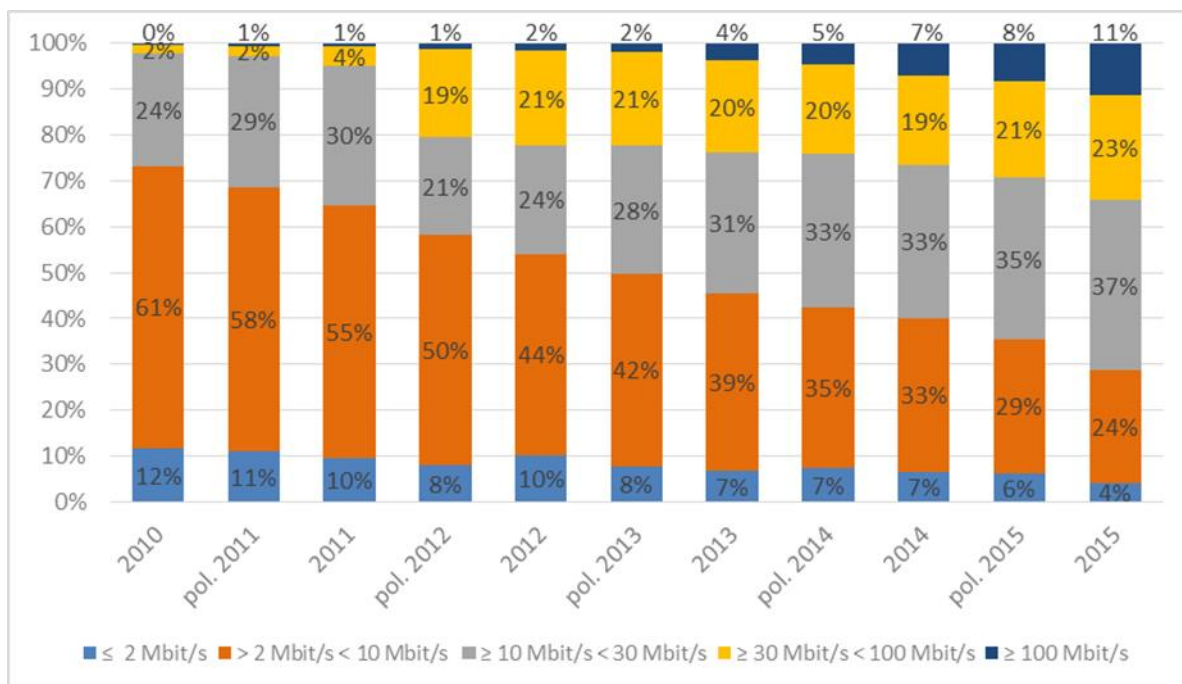

Zdroj: ČTÚ, 2016

Pozn.: Hodnoty technologie xDSL v Graf č. 10 znázorňují pouze data pro společnost O2 Czech Republic a.s., jelikož se jedná o největšího maloobchodního poskytovatele na xDSL technologii v síti společnosti CETIN, což dle názoru Úřadu představuje dostatečně reprezentativní vzorek.

Z následujícího grafu je patrný dlouhodobý pokles rychlostí pod 2 Mbit/s, a růst rychlostí nejprve v kategorii 10 – 30 Mbit/s, v poslední době pak díky nástupu moderních technologií roste nejvíce kategorie nad 100 Mbit/s.

Graf č. 11: Vývoj podílu jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu v období roku 2010 až rok 2015 celkem za všechny technologie (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

2.2.1.1 Způsoby poskytování širokopásmového přístupu

Úřad v první fázi věcného vymezení relevantního trhu vycházel z jednotlivých způsobů realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu. Maloobchodní službu širokopásmového přístupu definoval jako širokopásmový přístup umožňující přenos dat v obou směrech, jehož jmenovitá přenosová rychlost směrem ke koncovému uživateli (download) činí alespoň 256 kbit/s a tento přístup je trvale dostupný. Tato rychlost umožňuje pro potřeby věcného vymezení trhu oddělit úzkopásmové přístupy od přístupů širokopásmových a zohlednit tak i segment širokopásmových přístupů s rychlostmi do 2 Mbit/s⁷.

Stanovení minimální přenosové rychlosti pro širokopásmový přístup vychází též z pracovních dokumentů a definic OECD/ICCP/CISP, kde jsou projednávány a schvalovány jednotné postupy pro sledování a hodnocení aktuálního stavu a vývoje širokopásmových sítí a služeb. Přijaté postupy a definice jsou většinou akceptovány a užívány i dalšími mezinárodními institucemi včetně Evropské komise. V současné době se za širokopásmový přístup považuje přístup s minimální nominální přenosovou rychlostí 256 kbit/s ve směru ke koncovému uživateli (download)⁸.

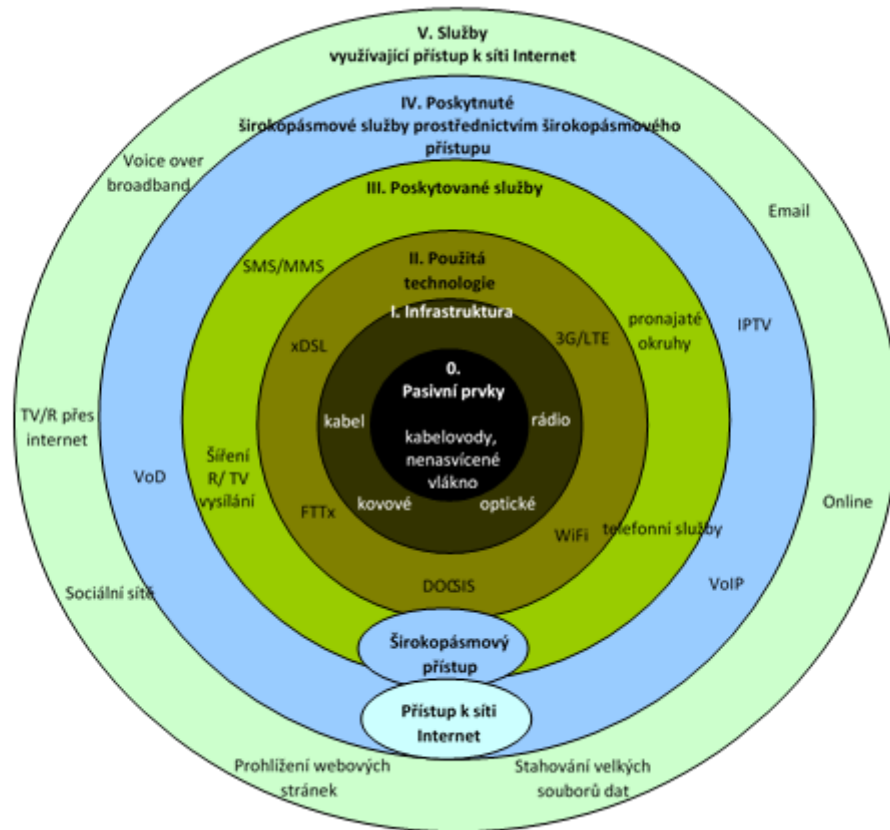
Širokopásmový přístup lze realizovat pomocí různých technologií, které jsou použité na různých infrastrukturách sítí elektronických komunikací. Tyto technologie jsou využívány jak v přístupových, tak v páteřních sítích. Přístupové technologie zahrnují obvykle

⁷ Podíl těchto přístupů na maloobchodním trhu činí přibližně 7% (při nezahrnutí mobilních přístupů).

⁸ Uvedeno např. v dokumentech OECD DSTI/ICCP/CISP(2009)3 – Indicators of Broadband Coverage, DSTI/ICCP/CISP(2009)13 – Wireless Broadband Indicator Methodology nebo OECD Broadband Subscriber Criteria (2010).

„nízkokapacitní“ přenosové prostředky, zatímco páteřní sítě zahrnují „vysokokapacitní“ přenosové prostředky, neboť páteřní sítě v sobě sdružují jednotlivé širokopásmové přístupy z jednotlivých přístupových sítí.

Obr. č. 3: Hierarchický model vazeb mezi infrastrukturou – sítěmi elektronických komunikací a širokopásmovým přístupem, služeb nabízených na základě širokopásmového přístupu a služeb využívajících přístup k síti Internet

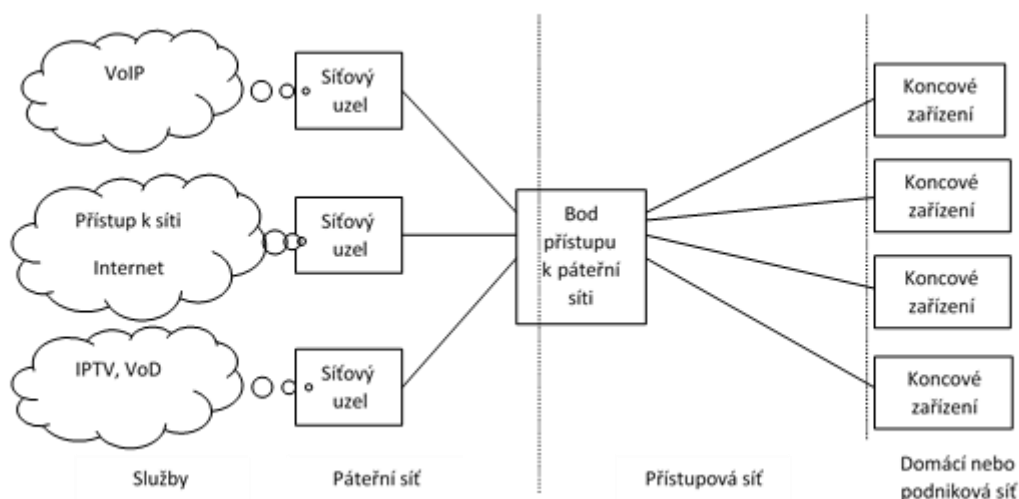

Zdroj: ČTÚ, 2015

Obr. č. 3 zobrazuje hierarchické vazby mezi jednotlivými trhy. Vrstvy I a III přitom zahrnují prvky elektronických komunikací, které jsou předmětem zkoumání v rámci analýz relevantních trhů. Vrstva I definuje infrastruktury použité v přístupových sítích, které mohou být shledány součástí relevantního trhu č. 3a – velkoobchodní fyzický přístup (v rámci tohoto trhu mohou být ukládány také povinnosti na prvky zahrnující také vrstvu 0, tj. pasivní prvky nutné k vybudování infrastruktury sítí elektronických komunikací, jako jsou kabelovody nebo chráničky). Další trhy znázorňuje vrstva III, která zahrnuje trh č. 3b – velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu. Do této vrstvy zároveň patří i vysoce kvalitní služby poskytované v pevném místě na trhu č. 4, které se od trhu č. 3b odlišují hlavně svými kvalitativními parametry (garantovaná dostupnost připojení, symetričnost, míra agregace, atd.), buď prostřednictvím širokopásmového přístupu, nebo pronajatých okruhů. Vrstva II představuje použité technické prostředky – technologie, určené pro poskytování služeb na maloobchodním trhu. Vrstva IV představuje služby poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu a vrstva V služby, které uživatelé využívají prostřednictvím přístupu k síti Internet. Zejména tyto služby pak motivují koncové uživatele poptávat službu přístupu k síti Internet.

Pojem širokopásmový přístup se vztahuje k širokopásmovým (vysokorychlostním) přenosovým službám. Základem je přenosová kapacita, která je jednotlivým uživatelům poskytována na příslušném koncovém zařízení. Širokopásmový přístup zahrnuje nejen koncové zařízení a přenos dat v přístupové síti, ale i přenos dat v páteřní síti. Na Obr. č. 4 je zobrazen obecný model komunikace prostřednictvím širokopásmového přístupu. Koncová zařízení zajišťují přenos dat do/z bodů sítě, kde jsou agregována nebo sdružována do vysokokapacitních spojů, které jsou připojeny k síti Internet nebo umožňují jiné služby poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu.

Obr. č. 4: Model komunikace prostřednictvím širokopásmového přístupu

Zdroj: ČTÚ, 2015

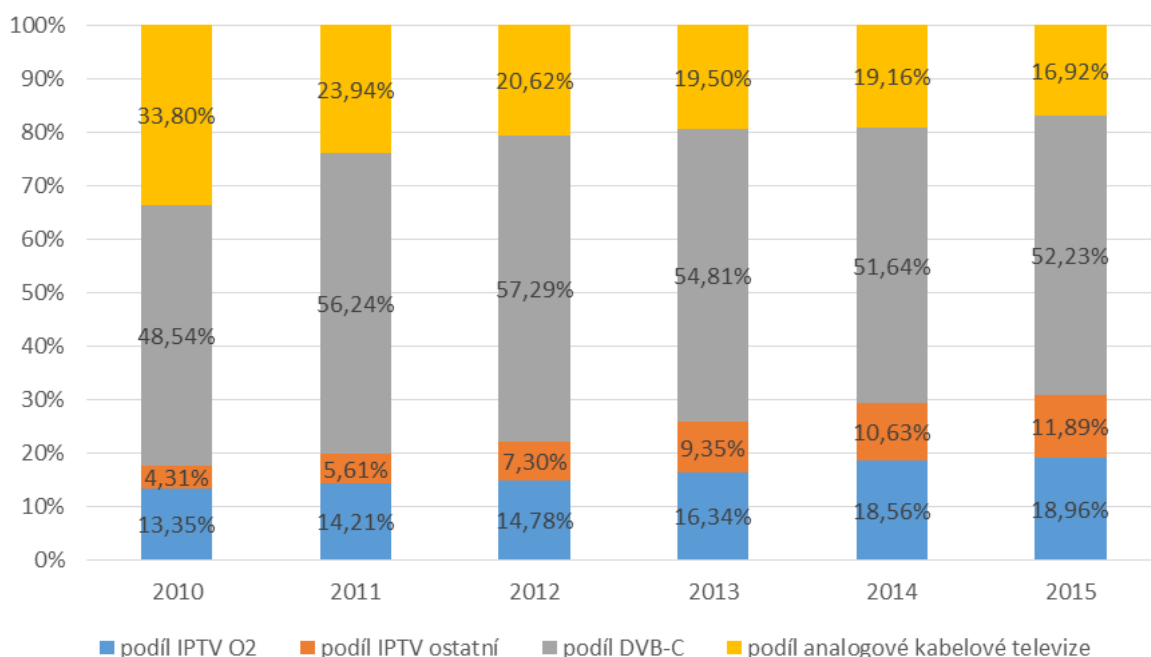
Do maloobchodního trhu širokopásmového přístupu patří kromě přístupu k síti internet i další služby, které jsou (bez širokopásmového přístupu k síti Internet) poskytovány v menší míře – tyto služby (jako např. VOIP) jsou samostatně nabízeny pouze v počtech stovek až několika málo tisíc přístupů. Dále je možné do této kategorie zahrnout služby IPTV, u které existují v současné době dva hlavní způsoby poskytování. U prvního je služba IPTV poskytována prostřednictvím vyhrazené kapacity, která je řízena nezávisle na přístupu k síti Internet vlastním modemem (řízená služba IPTV). U tohoto typu služeb existuje garance kvality.

Druhou novější možností je poskytování služeb IPTV, které vyžadují přístup k síti Internet, ale zároveň nejsou vázány na poskytnutí přístupu k síti Internet stejným poskytovatelem, který poskytuje danou službu IPTV (například nově v případě služby IPTV společnosti O2). Služba IPTV je v tomto případě vysílána k uživateli přes veřejný (otevřený) internet a její parametry tedy závisí na kvalitě tohoto přístupu, který nemůže být jejím provozovatelem garantován (neřízená služba IPTV). Jedině v případě služby IPTV, která je poskytována na širokopásmové přípojce poskytovatele služby IPTV, který ve své síti uplatňuje QoS, lze hovořit o garantované službě ze strany poskytovatele (tzv. řízená služba IPTV). Většina širokopásmových přístupů alternativních operátorů by měla poskytnout dostatečné parametry širokopásmového připojení pro umožnění provozování služby IPTV přes internet (minimálních požadavky na rychlost přístupu jsou například 6 Mbit/s pro O2 TV). Takoví poskytovatelé internetového připojení však s nejvyšší pravděpodobností nebudou kompenzovat kvalitu služby IPTV vlivem výpadků/rychlosti internetového připojení.

Vzhledem k odlišným parametrům neřízené služby IPTV se Úřad rozhodl při vymezení trhu uvažovat pouze řízenou službu IPTV. U této služby může zároveň Úřad konstatovat, že počet zákazníků využívající služby IPTV bez přístupu k síti Internet je zanedbatelný.

Pro komplexní pohled na poskytování přístupu Úřad analyzoval také vývoj na maloobchodním trhu TV šíření, který je zaměřen pouze na infrastruktury, které nabízejí širokopásmový přístup k síti Internet a jsou na trhu dostatečně rozšířeny. Graf č. 12 ukazuje, že dominantního podílu zde dosahuje šíření vysílání prostřednictvím kabelové televize (zahrnuje DVB-C i analogové přípojky), reprezentované zejména společností UPC Česká republika s.r.o. a podíl IPTV zatím dosáhl necelých 31 %. Z níže uvedeného grafu je též zřejmé, že se podíl kabelové televize mírným tempem snižuje a zvyšuje se podíl IPTV.

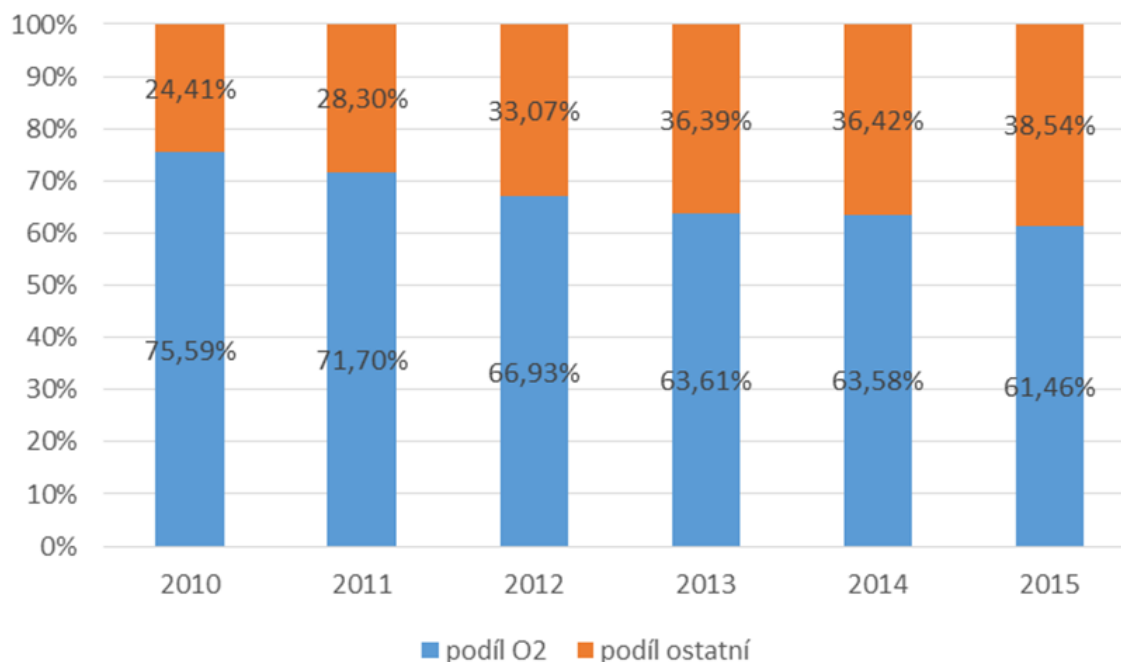
Graf č. 12: Vývoj tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. na maloobchodním trhu IPTV se zahrnutím aktivních přípojek televizního vysílání prostřednictvím kabelové televize (DVB-C a analogové)

Zdroj: ČTÚ, 2016

Vývoj tržního podílu na trhu IPTV je znázorněn v níže uvedeném grafu, na kterém je patrný klesající podíl společnosti O2.

Graf č. 13: Vývoj tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. na maloobchodním trhu IPTV

Zdroj: ČTÚ, 2016

Úřad se dále blíže zaměřil na samotný maloobchodní trh IPTV, neboť DVB-C (případně analogové vysílání prostřednictvím kabelové televize) je poskytováno přes CATV síť, která zatím v ČR neumožňuje velkoobchodní zpřístupnění (ať už fyzické nebo virtuální) ani přístup k datovému toku za účelem následného poskytování služeb DVB-C. Úřad zmiňuje, že DVB-C a analogové přípojky s tímto trhem úzce souvisí – a to z pohledu koncového zákazníka (tedy formou nepřímých vlivů z maloobchodního trhu), ale jak již bylo zmíněno na velkoobchodním trhu, jejich srovnatelnost s xDSL a FTTH/B neexistuje (vzhledem k potenciálu tyto velkoobchodní služby – tedy DVB-C – nenabízet)⁹.

Úřad je přesvědčen, že trh širokopásmového přístupu k síti Internet je tedy na základě výše uvedeného zkoumání služeb IPTV a tržních podílů jednotlivých poskytovatelů dostatečně reprezentativní pro vymezení maloobchodního trhu širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu.

Širokopásmový přístup je nabízen na různých infrastrukturách sítě s využitím různých technologií. Zvolená technologie nebo infrastruktura pak logicky ovlivňuje i charakteristiky služeb širokopásmového přístupu (jako např. maximální možná nebo dosahovaná rychlost přenosu dat).

⁹ Tato skutečnost by neplatila v případě, kdyby CATV nabízely služby televizního vysílání prostřednictvím IPTV a standardu DOCSIS, stejně jako je to např. u telefonních služeb VoIP nebo přístupu k síti Internet.

2.2.1.1.1 Vymezení základních vstupů

Při vymezení maloobchodního trhu Úřad postupoval v souladu s Pokyny¹⁰ – částí 2.2.1, článkem 44¹¹. Proces definování trhu relevantního produktu nebo služby je proto zahájen definováním souboru služeb, které využívají spotřebitelé pro stejné účely (koncové užití).

Úřad proto nejprve na maloobchodním trhu identifikoval způsoby poskytování širokopásmového přístupu k síti Internet, resp. technologie používané v přístupových sítích, a to prostřednictvím:

- a) účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (vč. FTTC),
- b) optických vláken (FTTH/B),
- c) sítí kabelové televize (CATV),
- d) rádiových sítí v licencovaných frekvenčních pásmech (FWA),
- e) rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi),
- f) satelitu,
- g) silnoproudých vedení (PLC),
- h) mobilních sítí založených na technologiích CDMA, UMTS a LTE.

Pro zkoumání zastupitelnosti mezi jednotlivými způsoby širokopásmového přístupu v rámci maloobchodního trhu Úřad jako základní způsob přístupu na tomto trhu stanovil přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívajících technologii xDSL a přístup prostřednictvím optických vláken FTTH/B (dále jen „základní vstupy“).

Stanovení základních vstupů Úřad provedl v souvislosti s provázáním analýzy relevantního trhu č. 3b s analýzou trhu č. 3a, kde byly uvedené síťové infrastruktury shledány jako základní vstup. Maloobchodní služby přístupu k síti Internet jsou přitom poskytovány na infrastrukturách, které byly identifikovány právě na trhu č. 3a. Výjimkou jsou pouze sítě PLC, FWA a satelitní sítě, které nebyly na trhu č. 3a zkoumány, neboť jejich počet je v ČR zanedbatelný. V rámci analýzy trhu č. 3a byly jako základní vstupy stanoveny účastnická kovová vedení a optická vlákna.

Úřad při definování trhu (maloobchodního i velkoobchodního) v souladu s revidovaným Doporučením¹² vzal do úvahy stávající stav rozvoje sítí a služeb a aplikoval

¹⁰ Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03) ze dne 11. července 2002, angl. verze

¹¹ „Podle zažitého precedenčního práva – relevantní trh produktu/služby zahrnuje všechny produkty nebo služby, které jsou dostatečně zaměnitelné nebo nahraditelné, nejen ve smyslu jejich objektivních charakteristik, v důsledku čehož jsou zvláště vhodné pro uspokojování trvalých potřeb spotřebitelů, jejich ceny nebo zamýšleného užití, ale také ve smyslu konkurenčních podmínek a/nebo struktury nabídky a poptávky na dotyčném trhu. Produkty nebo služby, které jsou vzájemně zaměnitelné jen v malé nebo relativní míře, nejsou součástí téhož trhu.“

¹² Doporučení Komise ze dne 9. října 2014 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (2014/710/EU)

přístup zaměřený na budoucnost (forward looking approach), na což klade důraz i bod 2.1 Vysvětlujícího memoranda³.

Pro stanovení základních vstupů Úřad vycházel z pohledu do budoucna, a to zejména s ohledem na skutečnost, že v případě účastnických kovových vedení Úřad v současné době neočekává, že by u těchto technologií docházelo k jejich výraznějšímu rozšiřování. Účastnická kovová vedení jsou významná pro uspokojení maloobchodní poptávky po širokém spektru služeb. V souvislosti se službami poskytovanými s využitím kovových účastnických vedení je důležité zmínit nárůst investic společnosti CETIN do rozvoje technologií VDSL2 a tzv. vectoringu (umožňující dosažení vysokých rychlostí na zkrácených místních smyčkách). Technologie VDSL2 je již v síti CETIN dostupná a v brzké době se očekává komerční spuštění služeb s využitím technologie vectoringu. Zároveň je možné očekávat i využití technologie G.fast, která v závislosti na délce účastnického vedení (optimálně do 500 metrů) může poskytovat rychlost až 150 Mbit/s. Potenciální využití této technologie je spatřováno především pro FTTB a to umístěním distribučních uzlů poblíž koncových účastníků. Avizováno též bylo zavedení technologie VDSL3 v síti společnosti CETIN, která by měla umožňovat nabízet rychlosti až 250 Mbit/s. Společnost CETIN v této souvislosti oznámila investování 22 mld. Kč do těchto a mobilních technologií v letech 2016-2022. **Obchodní tajemství**

Tyto investice mají však spojitost nejen s kovovými vedeními, ale i s jejich budoucím částečným nahrazováním optickými sítěmi. Náklady na provoz a údržbu kovového vedení budou stále více konfrontovány s náklady na jejich nahrazení sítěmi FTTH/B. V obcích, kde společnost CETIN již v současné době poskytuje xDSL přístupy, dle jejího vyjádření, rovněž postupně, probíhá budování vysunutých DSLAMů, tedy scénáře FTTC.

Je důležité uvést, že z technologického hlediska v případě, kdy je technologie xDSL realizována až za hlavním rozvodem, např. v rozvaděčích („street cabinet“), které jsou s ústřednou RSU nebo HOST spojeny optickým vláknem, jsou tyto přístupy považovány za FTTC. Vzhledem k tomu, že se jedná o modernizaci stávající xDSL sítě, jsou tyto přístupy prostřednictvím tzv. scénáře FTTC zahrnuty do přístupů prostřednictvím xDSL technologie.

Úřad v současné době registruje pouze postupný lokální rozvoj optických sítí. Úřad je přesvědčen, že k výraznému rozvoji optických sítí by mohlo dojít zejména v souvislosti s projednáváním příspěvku ve výši 14 miliard z Evropské unie na rozvoj přístupových sítí nové generace (NGA) z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Je však nutné podotknout, že rozvoj NGA v ČR probíhá kontinuálně i bez přítomnosti dotací. Program podpory „Vysokorychlostní internet“, který vychází z prioritní osy 4, specifického cíle 4.1 Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, jehož vizí je do roku 2020 zajistit přístup k internetu s přenosovou rychlostí 30 Mbit/s pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností České republiky, by tak mohl přispět k rychlejšímu rozvoji přístupových sítí nové generace. Dne 5. října 2016 vláda České republiky schválila Národní plán rozvoje sítí nové generace, společně s časovým rámcem implementace, kdy první výzvy lze očekávat v 1. polovině roku 2017. S ohledem na výše uvedené Úřad došel k závěru, že při definování relevantního trhu je nutné vzít v úvahu očekávaný postupný, i když zřejmě dlouhodobý proces nahrazování stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení optickými sítěmi FTTH/B. Tento předpoklad je ve shodě i se závěry vymezení relevantního trhu č. 3a.

Úřad proto konstatuje, že optické přístupové sítě FTTH/B jsou jednoznačně z hlediska dalšího vývoje náhradou za stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení a považuje je tedy na základě toho za základní vstup. Názor Úřadu vychází také z aktuální prezentace referenční nabídky MMO společnosti CETIN, ve které jsou ekvivalentně nabízeny obě technologie jako možnost přístupu k širokopásmovým službám.

Vymezení maloobchodního trhu je v prvním kroku provedeno na základních vstupech, tedy na xDSL a FTTH/B technologiích pro přístup k síti Internet. U jiných technologií přístupu Úřad dále zkoumal možnost zastupitelnosti na straně poptávky i nabídky k oběma základním vstupům pro jejich případné zařazení do tohoto trhu (kde u FTTH/B přístupů vzal v úvahu hlavně princip forward looking approach). Na maloobchodním trhu je míra zastupitelnosti na straně poptávky určována koncovým uživatelem, je proto nutné zkoumat, zda jednotlivé technologie (resp. širokopásmový přístup k síti Internet poskytovaný prostřednictvím těchto technologií) jsou pro koncového uživatele z hlediska jejich využití shodné nebo zaměnitelné vzhledem k základním vstupům.

Na rozdíl od velkoobchodní úrovně, kde Úřad zkoumá zastupitelnost především z pohledu „potenciálního“ velkoobchodního vstupu (viz kapitola 2.3.1), na maloobchodním trhu Úřad zkoumal zastupitelnost zejména z pohledu poptávky koncového uživatele. Proto je možné, že v případě zkoumání maloobchodního trhu lze při stanovení substitutů dojít k jinému závěru, než při zkoumání velkoobchodního trhu.

Potenciální substituty jsou zkoumány v celém rozsahu relevantních kritérií zastupitelnosti uvedených ve Sdělení Komise¹³ k definici trhu, podle kterého relevantní produkt trhu "zahrnuje všechny produkty resp. služby, které spotřebitel považuje za navzájem zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, cenám a zamýšlenému způsobu použití".

Zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu zahrnuje:

- a) *hodnocení technických vlastností* (jako je uváděná rychlost, agregace, pokrytí, limity přenosu dat, spolehlivost aj.);
- b) *strukturu nabídky služeb a jejich ceny* (Úřad posuzoval současné nabídky služeb poskytovatelů, jejich nabízené parametry a ceny, kde v rámci věcného vymezení trhu posuzoval Úřad i rozdílnosti v cenových nabídkách pro danou službu, přičemž vzal do úvahy konstatování z Pokynů Komise v části 2.2.1, článku 46¹⁴).
- c) *strukturu poptávky a chování spotřebitelů*.

Vzhledem k tomu, že zastupitelnost je posuzována ve vztahu k základním vstupům (xDSL a FTTH/B), věnuje se Úřad ve stejné struktuře také jejich popisu a v následujících kapitolách posuzuje podrobněji jednotlivé způsoby (technologie) užívané pro poskytování

¹³ Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství (97/C 372/03)

¹⁴ „Aby se na produkty nahlíželo jako na substituty na straně poptávky, není nezbytné, aby se nabízely za stejnou cenu. Produkt nebo služba nízké kvality prodávaná za nízkou cenu by mohla docela dobře být efektivní náhradou za produkt vyšší kvality prodávaný za vyšší cenu. V tomto případě jsou důležité reakce spotřebitelů následující po relativním zvýšení ceny.“ Poznámka č. 34: „Například v případě relativního zvýšení ceny mohou spotřebitelé služby nižší kvality/ceny přejít na službu vyšší kvality/ceny, jestliže jsou náklady na přechod (zaplacený bonus) vyrovnány zvýšením ceny. Naopak, spotřebitelé produktu vyšší kvality nemohou už dále akceptovat vyšší bonus a přejdou na službu nižší kvality. V takových případech se budou produkty nízké nebo vysoké kvality jevit efektivními náhradami.“

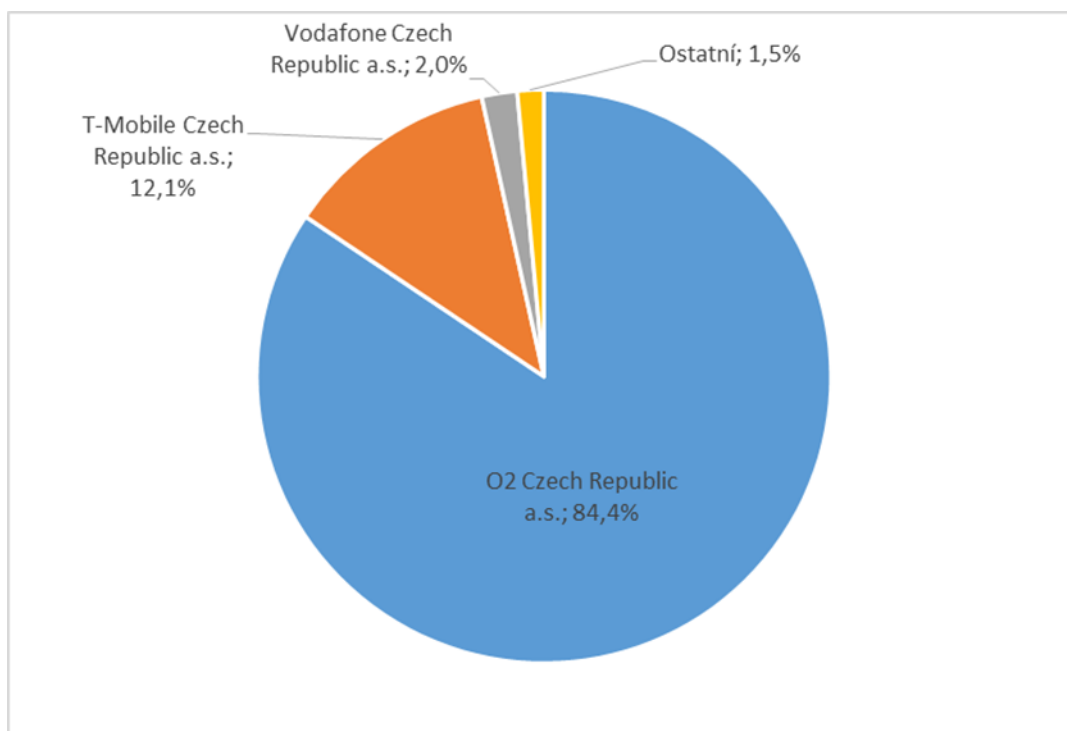
služeb přístupu k síti Internet z pohledu jejich zastupitelnosti ve vztahu ke stanoveným základním vstupům.

Širokopásmové přístupy, které Úřad v kapitole 2.2.1.1.1 stanovil jako základní vstupy pro maloobchodní trh (přístupy prostřednictvím technologií xDSL a FTTH/B), považuje Úřad zároveň v dalším zkoumání maloobchodního trhu automaticky za součást tohoto trhu.

2.2.1.1.2 Širokopásmový přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (dále jen „xDSL přístup“)

V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím technologie xDSL cca 28 poskytovatelů¹⁵. Největším poskytovatelem je společnost O2 **Obchodní tajemství** O2 aktivními přístupy ke konci roku 2015. Nejvýznamnějším konkurentem společnosti O2 je společnost T-Mobile s necelými **Obchodní tajemství** aktivními přístupy na konci roku 2015 (počet přístupů zahrnuje přístupy na bázi velkoobchodního přístupu k datovému toku i na bázi LLU). Celkový počet aktivních přístupů k síti Internet u ostatních poskytovatelů činil cca 33 tisíc k 31. 12. 2015. Z hlediska dalších služeb (vedle samotného přístupu k Internetu) jsou prostřednictvím technologie xDSL nabízeny služby IPTV (v současné době je největším poskytovatelem společnost O2) a VoIP.

Graf č. 14: Podíly poskytnutých xDSL přístupů nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

¹⁵ Zohledněni byli poskytovatelé s více než 90 aktivními přístupy. Celkový počet poskytovatelů by při neuplatnění tohoto kritéria byl 84, při čemž však v tomto čísle jsou i poskytovatelé s např. pouze 1 aktivním přístupem.

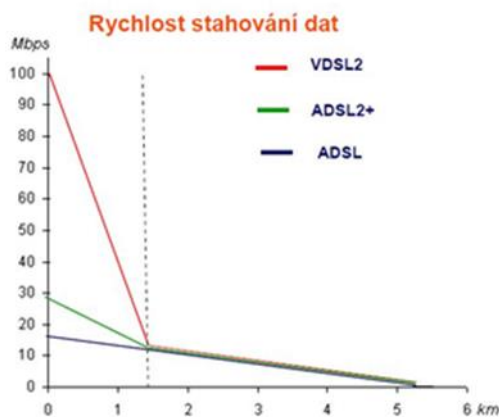
a) **Hodnocení technických vlastností**

Účastnické kovové vedení bylo původně určeno pro přenos frekvencí v hovorovém pásmu, a proto není pro přenos vysokých frekvencí zcela vhodné. To se v praxi u ADSL projevuje poklesem dosažitelné rychlosti se vzdáleností uživatele od ústředny (resp. DSLAMu). První a druhá verze ADSL (ADSL, ADSL2) je použitelná na vzdálenost zhruba pěti kilometrů, přičemž na konci této vzdálenosti lze dosáhnout například jen desetin maximální rychlosti. Záleží přitom zejména na kvalitě vedení a typu použitého modemu.

Na maloobchodním trhu jsou nabízeny přístupy prostřednictvím technologie ADSL2+ s maximální dosažitelnou přenosovou rychlostí 24 Mbit/s. V praxi však bývají dosahované rychlosti podstatně nižší. Technologie VDSL umožňuje dosáhnout rychlost až 52 Mbit/s ve směru k uživateli a 6,5 Mbit/s v opačném směru (doporučení ITU-T G.993.1). Omezení rychlosti VDSL závisí na vzdálenosti mezi modemem u koncového uživatele a ústřednou. Pro využití vyšších rychlostí než ADSL je nejzazší vzdálenost 1 200 metrů, od které klesá rychlost na úroveň 6,5 Mbit/s, respektive 1,6 Mbit/s ve směru od uživatele. Technologie VDSL2 (doporučení ITU-T G.993.2 s kmitočtovým plánem 998ADE17), kterou společnost CETIN nabízí od května 2011, umožňuje přenosovou rychlost až 100 Mbit/s, a to na vzdálenost do 300 m od ústředny. U vzdálenosti nad 1 200 m od ústředny jsou maximální rychlosti u VDSL2 a ADSL2+ totožné.

Přehled dosažitelných rychlostí v závislosti na délce u xDSL řešení je zobrazen na Obr. č. 5:

Obr. č. 5: Dosažitelné rychlosti stahování dat technologií ADSL, ADSL2+ a VDSL2

Zdroj: CETIN (dříve Telefónica)

Úřad do technologie xDSL zahrnul veškeré ADSL a VDSL přístupy, tedy včetně přístupů, kdy je technologie xDSL realizována až za hlavním rozvodem, např. v rozvaděčích („street cabinet“), které jsou s ústřednou RSU nebo HOST spojeny optickým vláknem. Tyto přístupy jsou sice považovány za FTTC přístupy, ale jsou, jak již bylo uvedeno v úvodu věcného vymezení, zahrnuty do xDSL přístupů. Scénář FTTC zahrnuje kombinaci jak optické sítě, tak účastnického kovového vedení. Od páteřní sítě z ODF k rozvaděči („street cabinet“) vedou optická vlákna a od rozvaděče ke koncovému uživateli se využívá již instalované účastnické kovové vedení. Tento scénář může být aplikován v případech, kde budou postupně nahrazovány jednotlivé stávající úseky kovových vedení optickým vedením.

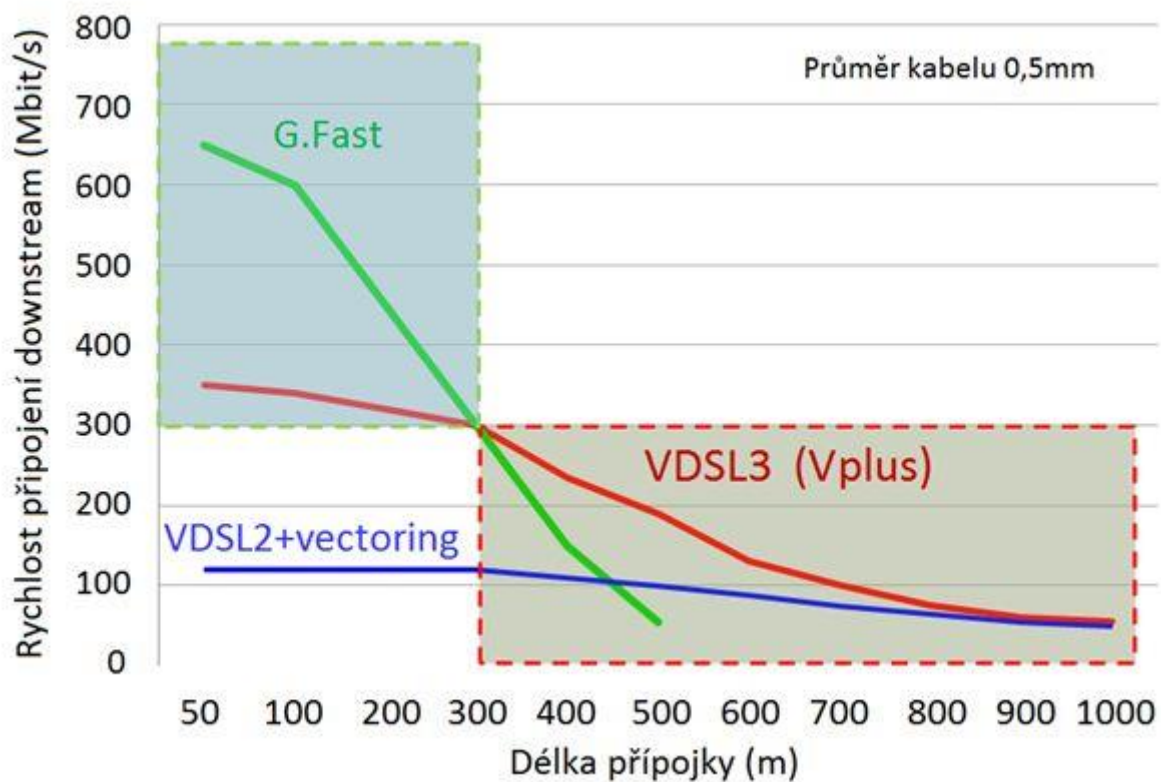
Kombinace technologie VDSL (popř. VDSL2) s optickými sítěmi je v současné době poskytována téměř výhradně na základě velkoobchodních nabídek společnosti CETIN (přes 98 %), a to zejména společnostmi O2 a T-Mobile.

Společnost CETIN ve své tiskové zprávě vydané 17. září 2015 oznámila, že v příštích letech chystá investice do optiky a výstavby FTTC s cílem zvýšit podíl domácností s vysokorychlostním internetem. Toto zvýšení rychlosti internetu by mělo být dostupné v 541 tisíc domácnostech, přičemž v nejbližších 6 měsících (od vydání této tiskové zprávy, tedy do poloviny března 2016) zvýší rychlost internetového připojení pro 111 tisíc bytových jednotek, a to v některých případech poskytnutím až 8x rychlejšího přístupu. Dále dle informací poskytnutých společností CETIN bude docházet k budování optických sítí (zejména FTTC) v obcích, kde již v současné době poskytuje své xDSL a FTTH/B služby, než v jimi doposud nepokrytých obcích.

Další z řady xDSL technologií – SDSL (SHDSL) se velmi často používá pro služby pronájmu přenosových kapacit, proto není Úřadem považována za součást trhu, neboť v současné době velkoobchodní partneři společnosti CETIN tuto technologii používají výhradně pro služby, které byly shledány součástí trhu č. 4. Služby kvalitativními parametry odpovídají službám poskytovaným na trhu č. 4 (připojení je symetrické a většinou je garantovaná jeho dostupnost, tudíž existuje předpoklad, že tento druh širokopásmových služeb bude (či je) poptáván zejména podniky.

V této části je také důležité odkázat se na plánované investice společnosti CETIN do rozvoje technologií VDSL2 s vectoringem, VDSL3 (Vplus) a technologie G.fast, které již byly popsány v kapitole 2.2.1.1.1. Přehled dosažitelných rychlostí v závislosti na délce přípojky u VDSL2 s vectoringem, VDSL3 a G.fast technologie je zobrazen na Obr. č. 6. Jak lze z obrázku vypožorovat G.fast technologie umožňuje u délky přípojky do 300 metrů dosahovat rychlosti stahování dat v rozmezí 300 až 600 Mbit/s. Technologie VDSL3 (Vplus) umožňuje na kratších vedeních, především do 600 metrů, dosahovat rychlosti stahování dat 120 až 350 Mbit/s. Z obrázku je dále patrné, že na vedeních do 300 metrů umožňuje technologie G.fast dosahovat vyšších rychlostí než technologie VDSL3.

Obr. č. 6: Dosažitelné rychlosti stahování dat technologií VDSL3 (Vplus) a G.fast

Zdroj: Huawei, vlastní úprava

b) Struktury nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulky uvádí přehled vybraných maloobchodních nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů ADSL.

Tab. č. 1: Přehled vybraných maloobchodních nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů ADSL a VDSL (platné ke dni 1. 8. 2016)

O2 Czech Republic a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH		Agregace
		Aktivační poplatek	Cena za naked DSL	
O2 Internet Start Plus ¹⁶	2 048/256 (VDSL 2 048/256)	0 ¹⁷	288,43/349	1:50
O2 Internet Start ¹⁸	2 048/256 (VDSL 2 048/256)	0 ¹⁷	333,88/404	1:50
O2 Internet Optimal Plus ¹⁶	8 192/512 (VDSL 20 032/2 048)	0 ¹⁷	412,40/499 ^{19 20}	1:50
O2 Internet Optimal ¹⁸	8 192/512 (VDSL 20 032/2 048)	0 ¹⁷	625,62/757	1:50
O2 Internet Aktiv Plus ¹⁶	16 384/768 (VDSL 40 900/4 096)	0 ¹⁷	495,04/599 ²¹	1:50
O2 Internet Aktiv ¹⁸	16 384/768 (VDSL 40 900/4 096)	0 ¹⁷	709,09/858	1:50

T-Mobile Czech Republic a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH				Agregace
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	Cena za naked DSL ²²	
		Se závazkem	Bez závazku			
Pevný internet Základ	2 048/256	-	-	-	412,40/499	1:50
Pevný internet Standard (ADSL)	8 192/512	-	-	-	453,72/549	1:50
Pevný internet Standard (VDSL)	20 480/2 048	-	-	-	453,72/549	1:50
Pevný internet Premium (ADSL)	16 384/768	-	-	-	536,35/649	1:50
Pevný internet Premium (VDSL)	40 960/2 048	-	-	-	536,35/649	1:50
Internet ADSL Standard	8 192/512	-	-	399/482,79	582,50/704,83	1:50
Internet ADSL Premium	16 384/768	-	-	599/724,79	660,33/799	1:50
Internet VDSL Standard	20 480/2 048	-	-	399/482,79	582,50/704,83	1:50
Internet VDSL Premium	40 960/2 048	-	-	599/724,79	660,33/799	1:50

Zdroj: webové stránky poskytovatelů, 2016

Všechny služby jsou nabízeny bez omezení přenosu dat, ke zrušení těchto omezení došlo v roce 2008. V roce 2009 společnost O2 (na základě nápravných opatření uložených

¹⁶ Tarify poskytované v režimu speciální nabídky (se závazkem na 12 měsíců) s autoprolongací závazku.

¹⁷ V případě použití vlastního modemu. V případě instalace koncového zařízení je účtován poplatek 210 Kč v rámci samoinstalačního balíčku respektive 2023,45 Kč v případě Základní instalace koncového zařízení, platí pro všechny aktivační poplatky napříč tarify. Cena modemu při jednorázové platbě 999 nebo 1 999 Kč, je možno volit i úhradu formou 12 nebo 24 měsíčních plateb bez navýšení ceny. Na období 1. -31. srpna 2016 akční nabídka modemů za 1 nebo 999 Kč. Dále je potřeba upozornit, že společnost O2 poskytuje slevu ve výši 100,- Kč při kombinaci pevného internetu s mobilním tarifem FREE a s O2 TV

¹⁸ Bezzávazkové tarify.

¹⁹ Speciální nabídka platná na období 1. - 31. 8. 2016 za 469 Kč se závazkem na 12 měsíců s autoprolongací.

²⁰ Speciální nabídka platná na období 1. - 31. 8. 2016 za 439 Kč se závazkem na 12 měsíců v případě dodání kontaktu na potencionálního zájemce o služby O2.

²¹ Speciální nabídka platná na období 1. - 31. 8. 2016 za 549 Kč se závazkem na 12 měsíců s autoprolongací.

²² V případě využívání měsíčního paušálu s mobilním hlasovým tarifem je cena dále snížena u tarifů Internet ADSL/VDSL o 300 Kč, u tarifů pevný internet o 150 Kč včetně DPH.

Úřadem v rámci velkoobchodního trhu) začala nabízet také služby přístupu k síti Internet bez povinnosti odebrat současně přístup k veřejně dostupné telefonní službě – tzv. naked DSL. Z přehledu služeb lze vyvodit, že jsou nabídky hlavních operátorů velmi podobné z pohledu jednotlivých parametrů včetně rychlosti, menší rozdíly lze pozorovat u cen služeb. Zároveň jsou parametry jednotlivých nabídek jasně odlišitelné od služeb na maloobchodním trhu vysoce kvalitních přístupů – uvedené nabídky jsou asymetrické s vysokou mírou agregace a bez garance dostupnosti nebo kvality služby.

Podle údajů zveřejněných na Internetovém portálu DSL.cz²³ v červnu 2016 byla průměrná rychlost přístupů přes xDSL technologii přibližně 10,2 Mbit/s.

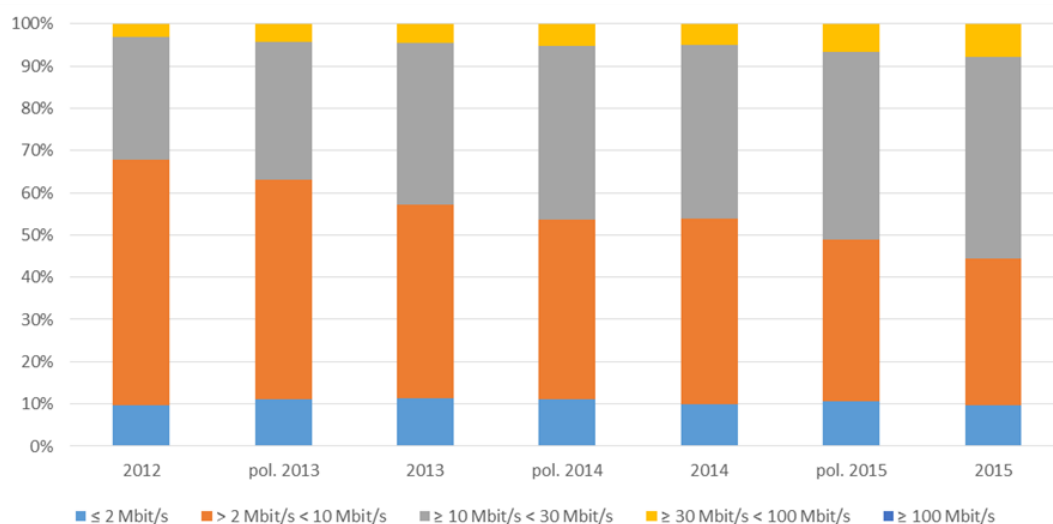
Tab. č. 2: Tabulka naměřených průměrných rychlostí u poskytovatelů xDSL přístupů

Poskytovatel	Rychlost v Mbit/s
AVONET s.r.o.	7,39
Český Bezdřát s.r.o.	6,18
O2 Czech Republic a.s.	10,51
T-Mobile Czech Republic a.s.	8,90
Vodafone Czech Republic a.s.	8,60
Celková průměrná rychlost	10,21

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření červen 2016

Následující graf dokumentuje vývoj struktury přístupů poskytovaných společností O2, kde je patrný postupný růst rychlostí:

Graf č. 15: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových xDSL přístupů v síti společnosti CETIN (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

²³ Server DSL.cz poskytuje nezávislý pohled na kvalitu připojení k síti Internet v České republice. V porovnání např. se serverem SamKnows.eu poskytuje informace i o připojeních prostřednictvím technologie WiFi a nepožaduje před samotným měřením po uživatelích registraci.

c) **Struktura poptávky a chování spotřebitelů**

Technologie xDSL jako nejdostupnější forma přístupu je v současné době druhým nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet.

Z údajů, které dokumentuje Graf č. 15, lze vyčíst, že nabídky xDSL přístupů o rychlostech vyšších než 10 Mbit/s využívalo v roce 2012 přibližně 30 % všech uživatelů xDSL přístupů a jejich počet vzrostl ke konci roku 2015 na cca 55 %. Stále zůstává relativně velká skupina uživatelů, kteří jsou připojeni přístupy o rychlosti menší než 10 Mbit/s, což může být způsobeno tím, že účastníci nejsou v optimální vzdálenosti od ústředny (DSLAM) pro možnost poskytnutí rychlejšího připojení, nebo je pro ně současná „nižší“ rychlost dostatečná (a necítí potřebu poptávat vyšší). Podobný trend lze sledovat u nabídek všech poskytovatelů xDSL přístupů.

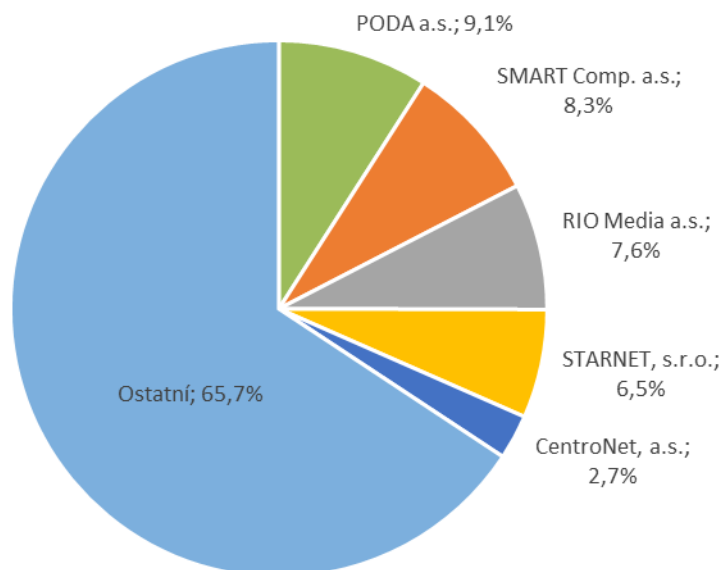
Od počátku září 2012 začala společnost O2, i společnosti T-Mobile a Vodafone Czech Republic a.s. nabízet rychlosti xDSL přístupů až 40 Mbit/s download a až 2 Mbit/s upload. Zrychlení se dle tiskové zprávy společnosti O2 týkalo 180 tisíc jejích zákazníků, kteří využívali tarify prostřednictvím technologie VDSL. Potenciální možný počet přípojek, na kterých měla být tato rychlost dostupná, není přesně znám, společnost ovšem uváděla, že využití technologie VDSL je možné na 23 % přípojkách.

Dle informací poskytnutých společností CETIN v listopadu 2015, má v současné době přístup k technologii VDSL zhruba 52 % domácností v České republice a tento počet plánuje společnost CETIN navyšovat zejména nárůstem počtu vysunutých DSLAMů a zkracováním metalické smyčky. Počet nově vybudovaných DSLAMů v následujících letech společnost CETIN odhaduje na přibližně **Obchodní tajemství**.

2.2.1.1.3 Širokopásmový přístup prostřednictvím optických vláken – (dále jen „FTTH/B“)

Jak FTTH, tak FTTB jsou technologie, která nabízí přístupy s nejvyšší kvalitou na trhu. V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím FTTH/B přes 500 poskytovatelů. Nejvýznamnějšími z nich jsou společnosti SMART Comp. a.s., RIO Media s.r.o., PODA a.s., STARNET s.r.o. a O2 (viz Graf č. 16).

Graf č. 16: Podíly poskytnutých FTTH/B přístupů nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

Jak již bylo uvedeno v úvodu kapitoly 2.2.1, FTTH/B přístupy vykazují dlouhodobý trend růstu (viz Graf č. 4).

Celkový počet FTTH/B aktivních přístupů k síti Internet činil na konci roku 2015 cca 473 tisíc. Většina poskytovatelů nabízí kromě přístupu k síti Internet rovněž také telefonní služby (na bázi VoIP) a služby šíření rozhlasového a televizního vysílání prostřednictvím IP protokolu (IPTV).

a) Hodnocení technických vlastností

Ke konci roku 2015 bylo 11 % adresních míst pokryto optickými sítěmi FTTH/B²⁴. Postupně však počet přípojek na bázi FTTH/B technologie roste. Důvodem je skutečnost, že FTTH/B je technologie, která je schopna nabídnout přístupy s nejvyšší kvalitou na trhu. Skutečností však zůstává prozatím lokální rozvoj těchto sítí, ačkoliv společnost CETIN jako největší velkoobchodní poskytovatel služeb širokopásmového přístupu plánuje do budoucna jejich budování a rozvoj, což se následně projeví i na maloobchodním trhu.

Úřad zahrnul do FTTH/B přístupů následující způsoby realizace optických sítí, tzv. scénáře:

Scénář FTTH – v tomto scénáři se využívá technologie optických vláken až ke koncovému bodu sítě v prostorách koncového uživatele. Scénář FTTH může být realizován jako Point-to-Point (PtP, P2P). V tomto případě má každý uživatel vyhrazeno jedno optické vlákno, které vede od uživatele až do optického rozvaděče ODF (Optical Distribution Frame),

²⁴ Jedná se o podíl pokrytých adresních míst FTTH/B sítěmi vůči celkovému počtu adresních míst.

který tvoří hranici mezi přístupovou a pátevní sítí. Druhou možností je řešení typu Point-to-Multipoint (PtMP, P2MP) realizované pasivní optickou sítí PON (Passive Optical Network). Zde je provoz veden z ODF jedním vláknem do pasivního rozbočovače (splitter) a odtud samostatným optickým vláknem až ke koncovému uživateli.

Scénář FTTB – v tomto scénáři je optické vlákno přivedeno k patě budovy, případně u rodinných domů je možnost zavedení vlákna pouze na hranici pozemku, a odtud ke koncovému uživateli jsou využity vnitřní rozvody lokální sítě.

V současné době je většina FTTH/B přístupů (82 %) poskytovaná prostřednictvím optických vláken v kombinaci s lokální sítí, kde je optické vlákno přivedeno k patě budovy, kde navazuje místní LAN síť (na bázi Ethernetu), tedy scénář FTTB. Dalších přibližně 18 % přístupů je realizováno jako FTTH, z čehož přes 70 % přístupů je poskytováno prostřednictvím PON – pasivních optických sítí.

Aktuálně je v jednání příspěvek pro Českou republiku (pravděpodobně ve výši 14 miliard) z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost Evropské unie. Cílem je do roku 2020 zajistit přístup k internetu s přenosovou rychlostí 30 Mbit/s pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností České republiky. Díky této investici Úřad očekává do roku 2020 výrazný rozvoj přístupů podporujících vysokorychlostní přístupy (tedy také FTTH/B).

b) **Struktury nabídky služeb a jejich ceny**

Následující tabulky uvádí přehled vybraných nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů FTTH/B. Jak bylo již naznačeno výše, je nutné při hodnocení struktury nabídky služeb vzít v úvahu fakt, že tyto služby nejsou poskytovány plošně na území celé České republiky, ale pouze lokálně dle polohy aktuálně vybudované optické sítě.

Tab. č. 3: Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupů k síti Internet prostřednictvím FTTH/B (platné ke dni 1. 8. 2016)

PODA a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)			
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	
		Se závazkem	Bez závazku	Se závazkem	Bez závazku
Fiber	51200/10240	500	1 000	350	350
Rychlý Fiber	102400/61440	0	500	500	500
Senior	5000/500	500	1 000	250	250

SMART Comp. a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
domácnosti				
NETBOX Internet Stačí	25 600/25 600	0	0	450
NETBOX Internet Frčí	51 200/51 200	0	0	550
NETBOX Internet Letí	76 800/76 800	0	0	650

firmy (agregace 1:10)				
NETBOX® INTERNET OFFICE	30 720/3 072	od 1	-	604
NETBOX® INTERNET BUSINESS	61 440/6 144	od 1	-	1 209
NETBOX® INTERNET CORPORATE	102 400/10 240	od 1		2 419
dále na míru dle sjednaných parametrů				

RIO Media a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)			
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	
		Se závazkem	Bez závazku	Se závazkem	Bez závazku
RIO NET 20 (ETTH/FTTH)	20 480/20 480	699	1 000	399	499
RIO NET 40 (ETTH/FTTH)	40 960/40 960	699		449	549
RIO NET 50 (ETTH/FTTH)	51 200/51 200	699		479	579
RIO NET 60 (ETTH/FTTH)	61 440/61 440	699	1 000	499	599
RIO NET 100 (ETTH/FTTH)	102 400/102 400	699	1 000	649	749
RIO NET 200 ²⁵ (ETTH/FTTH)	204 800/102 400	699	1 000	675	775
RIO NET 300 ²⁵ (ETTH/FTTH)	307 200/102 400	699	1 000	699	799
RIO NET 500 ²⁵ (ETTH/FTTH)	512 000/102 400	699	1 000	999	1 099

Zdroj: webové stránky poskytovatelů, 2016

Všechny služby jsou nabízeny bez omezení přeneseného objemu dat. Z uvedených tabulek je zřejmé, že rychlosti nabízené poskytovateli FTTH/B přístupů jsou výrazně vyšší než nabídky ADSL/VDSL přístupů, a to za srovnatelnou cenu. Na rozdíl od xDSL jsou již některé poskytované služby symetrické, ale stále jsou dalšími parametry odlišitelné od služeb na maloobchodním trhu vysoce kvalitních přístupů – uvedené nabídky, protože u služeb není uvedena garance vyhrazení přenosového pásma, dostupnosti nebo kvality služby.

Vyšší rychlost FTTH/B přístupů v porovnání s xDSL podporuje také přehled průměrných rychlostí dosahovaných v sítích vybraných operátorů a struktura podílů FTTH/B přístupů podle rychlostí v níže uvedené tabulce naměřených rychlostí a graf podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových FTTH/B přístupů, ze kterého je patrný pokles přístupů o rychlostech menších než 10 Mbit/s a naopak nárůst rychlostí vyšších než 30, respektive 100 Mbit/s.

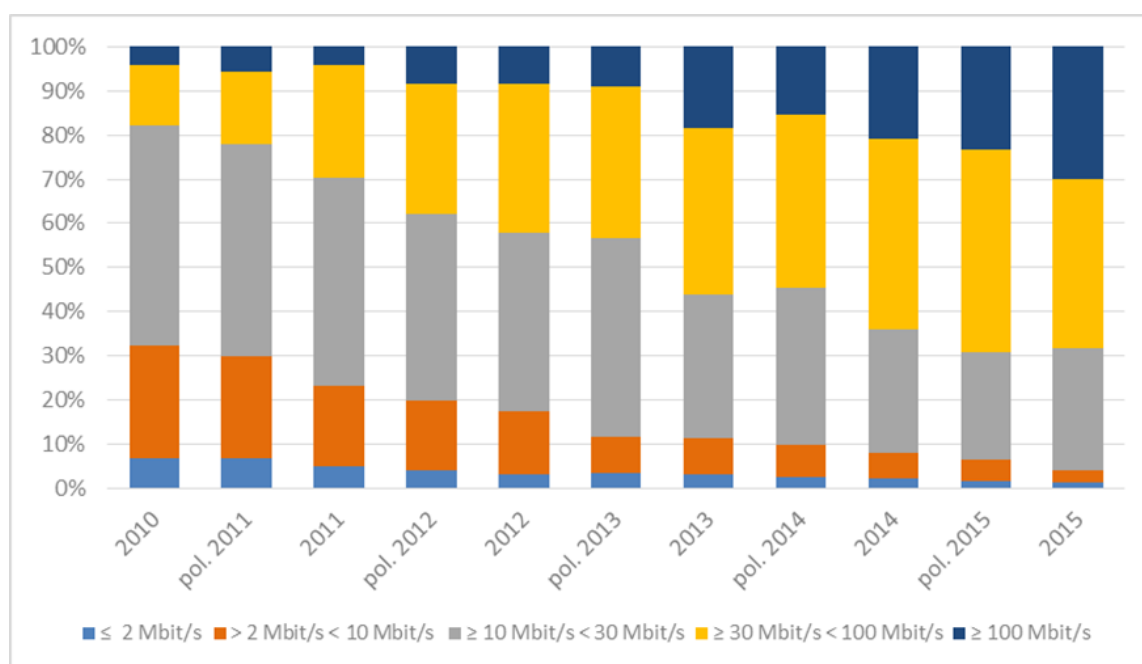
²⁵ Dostupné pouze ve vybraných lokalitách.

Tab. č. 4: Tabulka naměřených průměrných rychlostí u poskytovatelů FTTH/B přístupů

Společnost (sít')	rychlost v Mbit/s
CentroNet, a.s. (Centrio)	25,70
Jiří Ouda (Kabel1)	30,32
SMART Comp. a.s. (Netbox)	25,69
TETA s.r.o. (TETAnet)	23,34
T-Mobile Czech Republic a.s. (T-Systems)	17,20
Připojení po optice celkem (pouze průměr ze všech dat za říjen 2015)	28,44

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření červen 2016

Graf č. 17: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových FTTH/B přístupů (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

c) **Struktura poptávky a chování spotřebitelů**

FTTH/B přístupy jsou v současné době až čtvrtým nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet, avšak jsou zároveň nejrychleji se rozvíjejícím způsobem, jak dokládá např. Graf č. 4 a Graf č. 5.

Z údajů, které dokumentuje Graf č. 17, lze vyčíst, že FTTH/B přístupy umožňují nabízet koncovým uživatelům vyšší přenosové rychlosti. Z grafu je patrné, že nabídky o rychlostech vyšších než 10 Mbit/s využívalo ke konci roku 2015 přibližně 96 % všech uživatelů FTTH/B přístupů, což je o 41 p.b. více než u xDSL přístupů. K postupnému růstu poptávky též dochází u rychlostí vyšších než 100 Mbit/s, kdy tyto nabídky využívalo ke konci roku 2015 necelých 30 % všech uživatelů FTTH/B přístupů. Tato skutečnost tak dokládá, že prostřednictvím FTTH/B sítí je možno nabízet nejen porovnatelné služby se službami poskytovanými prostřednictvím xDSL technologie, ale i služby s vyššími kvalitativními parametry, tedy zejména s vyššími přenosovými rychlostmi. Úřad v rámci časového vymezení

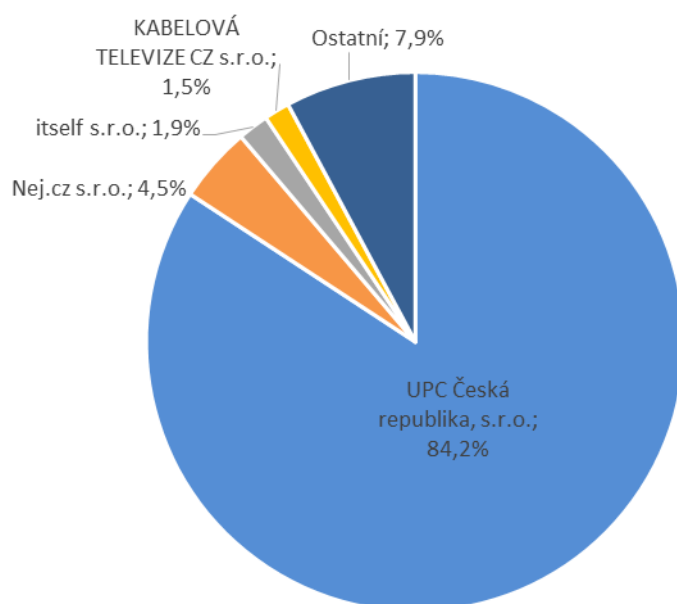
relevantního trhu očekává pokračování trendu růstu využívání vyšších přenosových rychlostí u uživatelů FTTH/B přístupů, a to zejména v kategoriích nad 30 Mbit/s.

2.2.1.2 Posouzení zastupitelnosti z hlediska technické ekvivalence, užití a ceny u potenciálních substitutů

2.2.1.2.1 Širokopásmový přístup prostřednictvím kabelové televize (dále jen „CATV přístup“)

V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím sítě kabelové televize 62 převážně lokálních poskytovatelů. Celkový počet přístupů k síti Internet prostřednictvím těchto sítí ke konci roku 2015 činil přibližně 541 tisíc. Většina z těchto přístupů je poskytována společnostmi UPC Česká republika, s.r.o. (viz Graf č. 18), která je zároveň druhým největším poskytovatelem služby přístupu k síti Internet v ČR. K 31. 12. 2015 tato společnost vykázala **Obchodní tajemství** přístupů k síti Internet prostřednictvím kabelové televize. Společnost (stejně jako většina ostatních CATV poskytovatelů) nabízí mimo přístupu k síti Internet také telefonní služby prostřednictvím IP protokolu (VoIP) a služby šíření rozhlasového a televizního vysílání (ty však nejsou součástí tohoto maloobchodního trhu).

Graf č. 18: Podíly poskytnutých CATV přístupů nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

CATV přístupy, jak dokládá Graf č. 4, již po několik po sobě jdoucích období vykazují klesající tržní podíl. V tom je zřejmá odlišnost postavení technologie CATV na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu oproti technologii FTTH/B, jež zaznamenává naopak růst. Tento klesající trend tržního podílu CATV přístupů na maloobchodním trhu je dle poznatků Úřadu způsoben mimo jiné modernizací CATV sítí některých poskytovatelů na síť FTTH/B.

Úřad na základě dlouhodobého vývoje trhu CATV širokopásmových přístupů nepředpokládá, že by v budoucích letech docházelo k podstatnému rozšiřování sítí kabelové

televize. Pro přístup k síti Internet budou využívány především stávající vybudované přípojky. V případě připojení nových lokalit se poskytovatelé budou spíše zaměřovat na budování optických sítí. Vzhledem k parametrům poskytovaných služeb však Úřad nepředpokládá, že by v horizontu pro zpracování další analýzy docházelo (nebo by bylo zvažováno) k masivnější modernizaci sítí kabelové televize a jejich přebudování na optické sítě. Důvodem je podle názoru Úřadu především ekonomická neefektivnost takové přestavby.

a) Hodnocení technických vlastností

Maloobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize je realizován datovým tokem mezi zařízením CMTS (Cable modem termination system) – datovou ústřednou umístěnou na hlavní stanici a kabelovými modemy u koncových uživatelů. V praxi zařízení CMTS obsluhuje až několik tisíc uživatelů a pro přenos datového toku využívá směrem k uživateli nebo od uživatele frekvenční multiplex, který je společný s přenosem televizních signálů.

Frekvenční kanál, využívaný pro přenos datového toku, je dále rozčleněn na více datových kanálů a datový tok v tomto kanálu je sdílen až několika stovkami uživatelů. Datový tok v přístupové síti, tedy mezi CMTS a kabelovým modemem, je poskytován ve standardu DOCSIS (Data Over Cable Service Interface Specification), který pro přenos v jednotlivých datových kanálech využívá časový multiplex. Pro přenos dat v přístupové síti se používá koaxiální kabel, případně koaxiální kabel v kombinaci s optickým vláknem. V případě kombinace přenos optickou částí sítě probíhá prostřednictvím frekvenčního multiplexu určeného pro standard DOCSIS.

Standard DOCSIS zahrnuje sdílení přenosového média v rámci celé přístupové sítě. Přenosová rychlost jednoho datového kanálu ve směru k uživatelům je v závislosti na použité modulaci 39,912 Mbit/s nebo 55,616 Mbit/s. Přenosová rychlost jednoho datového kanálu ve směru od uživatele se v závislosti na použité modulaci a šířce kanálu pohybuje v rozsahu 0,32 až 10,24 Mbit/s pro DOCSIS 1.1 a 0,32 až 35,85 Mbit/s pro DOCSIS 2.0. Standard DOCSIS 3.0 definuje otevřenou digitální platformu IP pro kabelové systémy a také možnost sloučení několika frekvenčních kanálů, což významně zvyšuje dostupné přenosové rychlosti v obou směrech přenosu. Přenosová rychlost je pak ve směru ke koncovému uživateli dána násobky 55,62 Mbit/s na jeden kanál a v opačném směru pak násobky 30,72 Mbit/s. V případě použití 8 kanálů pro sestupný směr a 4 kanálů pro vzestupný směr je možné dosáhnout rychlostí přenosu 444.96 (400) Mbit/s a 122.88 (108) Mbit/s.

Společnost UPC Česká republika, s.r.o. začala v průběhu let 2009 a 2010 nabízet služby širokopásmového přístupu prostřednictvím standardu DOCSIS 3.0. Ke konci roku 2010 tato společnost uváděla dostupnost standardu DOCSIS 3.0 na všech svých hlavních stanicích. Díky tomu je schopná téměř na všech svých přípojkách poskytovat významně vyšší rychlosti ve srovnání s technologií xDSL a v nabídce rychlostí jí tak může v současné době konkurovat pouze technologie FTTH/B.

Nově vyvíjený standard DOCSIS 3.1 bude přínosem nejen pro uživatele, ale především pro kabelové operátory, kteří díky novým vlastnostem dosáhnou vyšší efektivity spektra o 50 % v porovnání s DOCSIS 3.0, což ve stejném frekvenčním pásmu umožní obsloužit dvojnásobný počet zákazníků při zachování stejných parametrů.

K základním vlastnostem DOCSIS 3.1 patří shlukování malých OFDM intervalů (se šířkou 20-50 kHz) do bloků spektra o šířce stovek MHz. Standard tak podporuje rychlosti do 10 Gbit/s pro stahování a 1-2 Gbit/s pro odesílání dat s nižšími odezvami než DOCSIS 3.0. K výhodám standardu DOCSIS 3.1 zároveň patří velikost instalačních nákladů – náklady na upgrade kabelové přípojky na DOCSIS 3.1 jsou oproti výstavbě FTTH levnější, což může přispívat k nárůstu významnosti tohoto typu připojení, jelikož se v současné době CATV poskytovatelům vyplatí síť upgradovat, než investovat prostředky do výstavby nové optické sítě. V současné situaci dochází na evropském kontinentu k prvotním instalacím a zkušebním provozům, na území ČR je možné očekávat plné využití této technologie nejdříve v roce 2018, neboli na konci časového vymezení tohoto trhu.

Úřad zároveň podotýká, že do kategorie CATV přístupů spadají pouze ty přístupy, které jsou realizovány v přístupové síti buď koaxiálním kabelem, nebo kombinací koaxiálního kabelu a jiných sítí (zejména optickými vlákny) a je výhradně realizován prostřednictvím kabelového modemu a standardu DOCSIS (prostřednictvím kterého je realizován přenos také v optické části přístupové sítě). V případech, kdy jsou přístupy realizovány výhradně FTTH/B sítí (ačkoliv se některé firmy obchodně prezentují jako kabelová televize), jsou zařazeny do kategorie FTTH/B.

Dostupnost širokopásmových služeb prostřednictvím CATV přístupu dle Úřadu činí 38,3 % domácností.

b) Struktury nabídky služeb a jejich ceny

Pro dokumentaci struktury nabídky služeb širokopásmového přístupu zvolil Úřad přehled o nabídkách nejvýznamnějšího poskytovatele těchto služeb, společnosti UPC Česká republika, s.r.o., a druhého největšího poskytovatele CATV přístupů, společnosti Nej.cz s.r.o.

Tab. č. 5: Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím CATV (platné ke dni 1. 8. 2016)

UPC Česká republika, s.r.o.

Název tarifu	Rychlost kbit/s	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)			
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	
		Se závazkem ²⁶	Bez závazku ¹⁶	Se závazkem ²⁷	Bez závazku ¹⁷
Internet 10 s Digi Mini	10 000/1 000	99	99	229	429
Internet 100 s Digi Mini	100 000/10 000	99	99	429	629
Internet 200 s Digi Mini	200 000/20 000	99	99	529	729

²⁶ Při zřízení nové služby je účtován jednorázový připojovací poplatek 99 Kč. Samotná instalace je buď zdarma, pokud si služby zákazník připojí sám, nebo za 404 Kč, pokud instalaci provede UPC technik.

²⁷ Při využití nabídky pronájmu UPC WiFi modemu je konečná měsíční cena o 70 Kč vyšší. Cena „Se závazkem“ je v tomto případě složená z původní ceny ve výši jako „Bez závazku“ s „věrnostní slevou“ ve výši 200 Kč měsíčně. Pokud však zákazník např. ukončí smlouvu dříve než po 12 měsících užívání služby (nebo po uplynutí doby domluvené ve smlouvě), dostane od UPC opravné vyúčtování ceny, kde jsou ceny doúčtovány ve standardní výši bez věrnostní slevy od počátku probíhajícího věrnostního období.

Internet 300 s Digi Mini	300 000/30 000	99	99	929	1129
--------------------------	----------------	----	----	-----	------

Nej.cz s.r.o.

Název tarifu	Rychlost Mbit/s (download/upload)	Maloobchodní Cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc ²⁸
		Se závazkem	Bez závazku	
Internet L	až 30/3	0	1 000	339
Internet XL	až 60/6	0	1 000	439
Internet XXL	až 120/12	0	1 000	539

Zdroj: webové stránky poskytovatelů, 2016

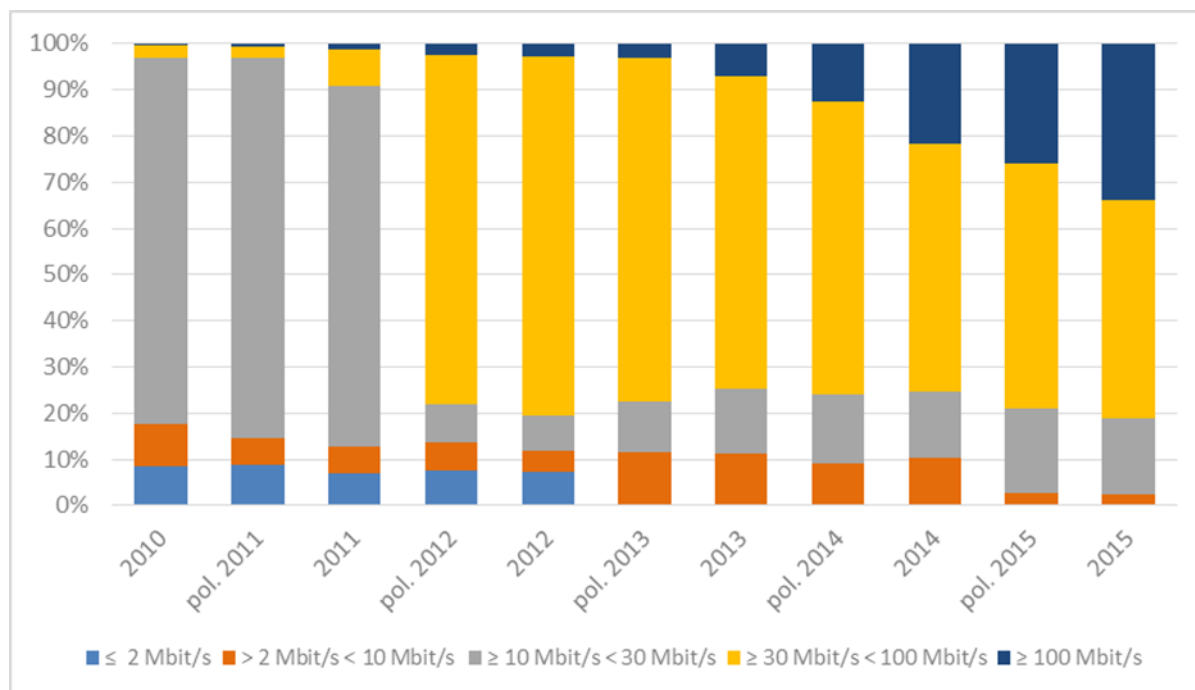
Všechny služby jsou, obdobně jako služby na bázi xDSL, nabízeny bez omezení objemu přenesených dat, přičemž ke zrušení limitů došlo přibližně ve stejné době jako u služeb xDSL, tedy v první polovině roku 2008.

Z přehledu v tabulce společnosti UPC Česká republika, s.r.o. vyplývá, že za stejnou měsíční cenu poskytuje několikanásobně rychlejší přístup k síti Internet než za obdobnou cenu v případě služby xDSL (např. cena 629 Kč včetně DPH za CATV přístup o rychlosti 100 Mbit/s v porovnání s ADSL přístupem o rychlosti 16 Mbit/s za 725 Kč včetně DPH, respektive VDSL přístupem o rychlosti 40 Mbit/s za 599 Kč včetně DPH). V případě CATV přístupů tak vyšší rychlost může znamenat výraznou užitnou hodnotu pro uživatele, kteří jej proto budou preferovat. Společnost UPC Česká republika, s.r.o. v současnosti nabízí přístupy s rychlostmi 10, 100, 200 a 300 Mbit/s a ve srovnání s nabídkou xDSL přístupů 2, 8, 16, 20 a 40 Mbit/s hovoří ve všech případech ve prospěch společnosti UPC Česká republika, s.r.o. nižší cena i poměr mezi oběma směry rychlostí přístupů. Podobně jako u xDSL a FTTH/B přístupů je nabídka na základě svých parametrů odlišitelná od nabídek na maloobchodním trhu přístupů vysoké kvality.

Podle internetového portálu DSL.cz byla v říjnu 2015 průměrná rychlost Internetu v síti společnosti UPC Česká republika, s.r.o. cca 30 Mbit/s. Vývoj struktury poskytovaných rychlostí CATV přístupů je následující:

²⁸ U připojení na rozhraní DOCSIS se k níže uvedeným cenám internetového připojení připočítává poplatek za pronájem modemu ve výši 30 Kč (v případě se závazkem) / 80 Kč (bez závazku) / měsíc. Společnost Nej.cz s.r.o. má cenově odlišné nabídky v různých lokalitách z důvodu dostupnosti různých druhů přístupových sítí v jednotlivých lokalitách, ve kterých působí. Nabídka uvedená v tabulce se vztahuje k lokalitě Velké Meziříčí.

Graf č. 19: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí CATV širokopásmových přístupů (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

Enormní růst podílu kategorie rychlostí od 30 do 100 Mbit/s u přístupů v sítích CATV je způsoben změnou nabízených nominálních rychlostí společnosti UPC Česká republika, s.r.o. na konci roku 2011, která se následně promítla v údajích za pololetí 2012. V aktuálním ceníku platném od 2. 11. 2015 společnost UPC Česká Republika s.r.o. nabízí tarify o rychlostech 10, 100, 200 a 300 Mbit/s. Díky zvyšování nabízených rychlostí proto také dochází k růstu podílu rychlostí v kategorii nad 100 Mbit/s, který lze pozorovat v roce 2014 a především od roku 2015 na grafu výše.

Z výše uvedených faktů vyplývá, že aktuálně nabízené rychlosti u technologie CATV (přičemž společnost UPC Česká republika, s.r.o. tvoří více než 80 % všech CATV přístupů) převyšují nabídku rychlostí za použití technologie xDSL a v současné době jsou porovnatelné pouze s rychlostmi nabízenými prostřednictvím technologie FTTH/B.

c) **Struktura poptávky a chování spotřebitelů**

Technologie CATV je v současné době, díky technickým vlastnostem a přijatelné ceně, preferovaným způsobem přístupu k síti Internet, a to i v případech, kdy uživatel má možnost volby další technologie (například ADSL/VDSL nebo WiFi).

CATV přístupy jsou v současnosti třetím nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet v České republice. V posledních obdobích i přes kontinuální navyšování přenosových rychlostí v sítích CATV dochází u CATV přístupů pouze k mírnému růstu počtu uživatelů, jak dokládá Graf č. 5. Tato skutečnost může být způsobena omezenou dostupností CATV sítí napříč územím České republiky.

Z údajů, které dokumentuje Graf č. 19, lze vyzpozorovat, že CATV přístupy umožňují nabízet koncovým uživatelům vyšší přenosové rychlosti než xDSL technologie a srovnatelné

přenosové rychlosti s FTTH/B přístupy. Z grafu je patrné, že nabídky o rychlostech vyšších než 10 Mbit/s využívalo ke konci roku 2015 necelých 98 % všech uživatelů CATV přístupů, což je podstatně více než u xDSL přístupů ale zároveň srovnatelně jako u sítí FTTH/B (přibližně 96 %). K postupnému růstu poptávky též dochází u rychlostí vyšších než 100 Mbit/s, kdy tyto nabídky využívalo ke konci roku 2015 téměř 34 % všech uživatelů CATV přístupů. Úřad v rámci časového vymezení relevantního trhu očekává pokračování trendu růstu využívání vyšších přenosových rychlostí u uživatelů CATV přístupů, a to zejména v kategoriích nad 30 Mbit/s. Důvodem je především vývoj nabídek největších CATV poskytovatelů, kdy nejvýznamnější CATV poskytovatel, společnost UPC Česká republika, na trhu aktivně nabízí převážně již jen přístupy s rychlostmi nad 30 Mbit/s.

Na základě uvedené vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cenových podmínek a způsobů zpoplatnění lze dovozovat, že služby přístupu k síti Internet prostřednictvím sítí xDSL, FTTH/B a CATV umožňují koncovým uživatelům využívání Internetových aplikací ve srovnatelné míře.

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Ze sledovaných kritérií vyplynulo, že z pohledu technické a cenové zaměnitelnosti jsou CATV přístupy zastupitelné se základními vstupy tohoto trhu. Výše učiněná zjištění vedou Úřad k závěru, že v případě relativního (maximálně 10 %) zvýšení cen služeb poskytovaných prostřednictvím technologie xDSL by značná část uživatelů byla ochotna přejít ke službám na bázi CATV. CATV přístupy jsou však dnes využívány přibližně 18 % zákazníků, což je dáno zejména malou dostupností CATV přístupů v rámci ČR (dostupnost je dle odhadu Úřadu pro 38,3 % domácností). Úřad bude vývoj služeb poskytovaných prostřednictvím sítí kabelové televize v období do příští analýzy důkladně sledovat a případnou změnu ve využívání těchto služeb a chování koncových zákazníků vyhodnotí v rámci příští analýzy tohoto relevantního trhu.

Na základě výše uvedeného proto Úřad širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím sítí kabelové televize považuje v rámci této analýzy za substitut na maloobchodním trhu.

2.2.1.2.2 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v bezlicenčních frekvenčních pásmech (dále jen „WiFi přístup“)

Rádiové sítě v bezlicenčních pásmech, jakož i využití této technologie pro poskytování služeb širokopásmového přístupu, je v ČR významným fenoménem, který není patrný v ostatních zemích EU. Tyto sítě si získaly svoji pozici na trhu na začátku minulého desetiletí, a to především díky relativně pozdnímu zavedení technologie xDSL v oblastech, kde byl WiFi přístup jedinou alternativou širokopásmového přístupu. Dalším výrazným faktorem jsou také nízké náklady nejen na straně operátora, ale i pro koncové uživatele.

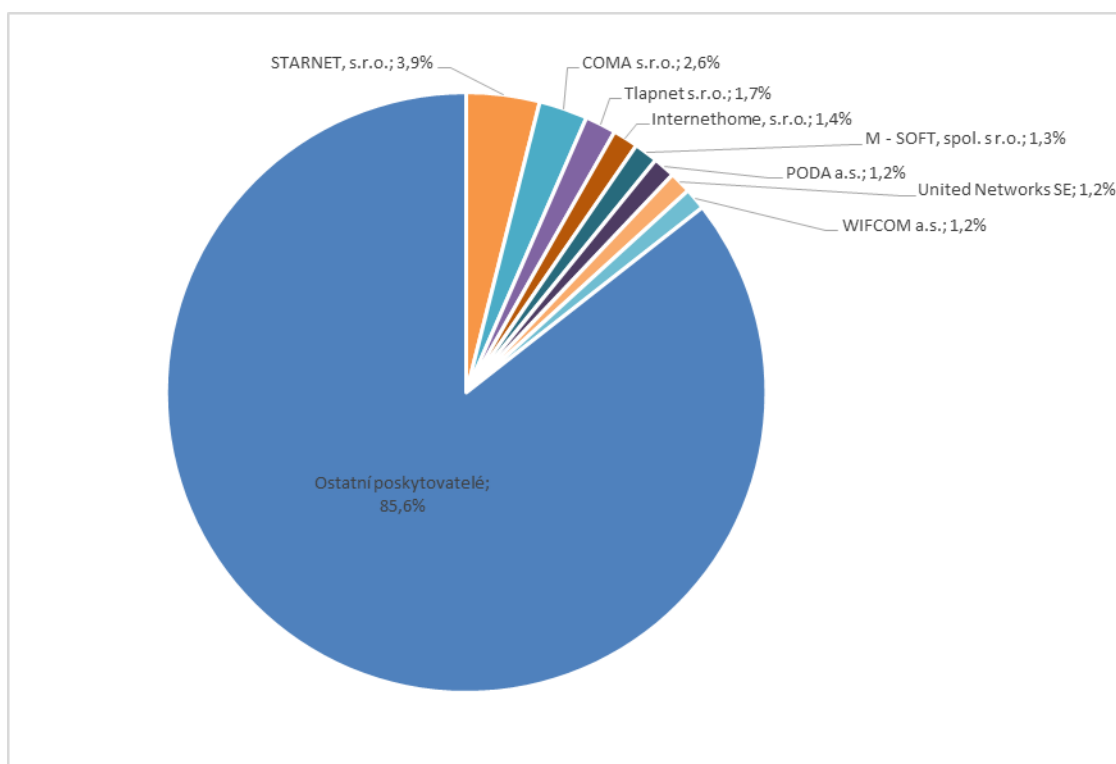
K významnějšímu rozšíření služeb ADSL začalo docházet až v roce 2003, kdy již existovala dostatečná poptávka po službách přístupu k síti Internet, kterou tehdejší služby na základě vytáčeného připojení nemohly uspokojit. Pro uspokojení poptávky v té době začaly vznikat první komunitní a lokální bezdrátové sítě, jejichž prvotním cílem bylo poskytnout služby širokopásmového přístupu „dočasně“ a příliš se nepočítalo s jejich dalším rozšiřováním. Nicméně po počátečním úspěchu docházelo k postupnému rozšiřování sítí a zkvalitňování

služeb. V prvních letech se jednalo především o sítě realizované ve frekvenčním pásmu 2,4 GHz a způsobem Point-to-Multipoint.

V posledních letech dochází k modernizaci těchto sítí přechodem na vyšší frekvenční pásma a přechodem na spojení Point-to-Point. Vzhledem k tomu, jakým způsobem je WiFi kategorie často chápána (tedy že se jedná pouze o přístupy prostřednictvím klasické WiFi sítě stylem point-to-point), považuje Úřad za nutné zdůraznit skutečnost, že do této kategorie spadají veškeré přístupy v bezlicenčních frekvenčních pásmech a často tak nemusí být poskytovány prostřednictvím sítí P-MP (Point-to-MultiPoint), ale častým je také případ přístupů poskytovaných v kombinaci s lokálními sítěmi LAN (tento způsob je často využíván v hustěji obydlených oblastech, zejména na sídlištích), kdy je bezlicenční pásmo využito jen k přístupu na střechu budovy a je realizováno stylem point-to-point. Takové sítě se pak zcela vyrovnají v kvalitě sítím xDSL (obecně lze říci, že mají potenciál nabízet dokonce i kvalitnější služby, např. využitím vyšších frekvenčních pásem). Díky zkvalitnění a rozšiřování poskytovaných služeb prostřednictvím WiFi sítí tak na maloobchodním trhu dochází k dalšímu růstu poptávky koncových uživatelů. Uživatelé nemají důvod (při porovnání kvality a ceny) přecházet na ADSL či jiné technologie. Proto i po rozšíření služeb prostřednictvím ADSL/VDSL si WiFi přístupy nadále udržují svoji významnou pozici na českém trhu a jsou zejména vzhledem k nižším cenám oproti xDSL přístupům nadále vyhledávány.

Poskytovatelé WiFi přístupů sice nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně počet WiFi sítí je takový, že pokrývají téměř všechny obce v ČR. V současné době Úřad registruje cca 1 500 poskytovatelů WiFi přístupů. Počet jimi poskytovaných přístupů byl na konci roku 2015 necelý 1 milion. Skutečnost, že „WiFi maloobchodní trh“ je v ČR soustředěn pouze na regionální a lokální poskytovatele, dokazuje fakt, že podíl poskytovatele s největším počtem přístupů na maloobchodním trhu WiFi přístupů činí pouze necelá 4 % a pouze 11 dalších poskytovatelů má podíl větší než 1 %. Souhrnný podíl všech WiFi poskytovatelů celkem je však vyšší než podíl xDSL přístupů.

Graf č. 20: Podíly poskytnutých WiFi přístupů nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

a) Hodnocení technických vlastností

WiFi přístupy jsou poskytovány zejména v bezlicenčním pásmu 2,4 GHz nebo 5 GHz ve standardu IEEE 802.11. Většina poskytovatelů užívá technologii v pásmu 5 GHz také pro budování svých páteřních spojů, pásmo 2,4 GHz je užíváno především pro připojování uživatelů k přístupovému bodu. Pro páteřní spoje jsou v poslední době využívána i ostatní bezlicenční pásma (např. pásmo 10 GHz) nebo dochází k jejich postupným nahrazením optickými vlákny.

Jedním ze zásadních omezení této technologie je vzájemné rušení, které je významné zejména v pásmu 2,4 GHz, a to především v hustě obydlených oblastech. Toto pásmo disponuje pouze třemi nepřekryvnými frekvenčními kanály a dochází často k vzájemnému rušení jednotlivých sítí, ačkoliv se v praxi využívá směrových antén. Pásmo 5 GHz však disponuje devatenácti nepřekryvnými kanály a tudíž nižší možností vzájemného rušení. Dosah obou technologií je prakticky totožný, tj. 4–6 km. Od roku 2009 je využíván standard 802.11n, pro který platí teoretická maximální rychlost až 600 Mbit/s.

Na začátku roku 2014 došlo ke schválení standardu IEEE 802.11ac, který umožňuje teoretickou maximální přenosovou rychlost 1 Gbit/s. Tento standard je určen přednostně pro pásmo 5 GHz. Dalším z nejnovějších standardů je IEEE 802.11ad, který umožňuje přenosovou rychlost až 7 Gbit/s s využitím pásma 60 GHz. Nedávno došlo ke schválení nového standardu IEEE 802.11ah, který využívá nelicencované pásmo 900 MHz při relativně nízké maximální přenosové rychlosti 40 Mbit/s. Výhodou má být snadná prostupnost např. zdmi, proto se využití této technologie očekává zejména v systémech tzv. inteligentních domácností. V roce 2017 je očekáván příchod standardu IEEE 802.11ay s teoretickou

maximální rychlostí až 20 Gbit/s. V současné době nelze kvalifikovaně předpovědět termín hromadného rozšíření tohoto standardu pro účely domácností a firem v ČR.

b) **Struktury nabídky služeb a jejich ceny**

Přehled nabízených rychlostí a odpovídajících cen u vybraných poskytovatelů uvádí následující tabulka. Jak je z přehledu cen patrné, jsou nabídky poskytovatelů velmi variabilní, ale zároveň ukazují, že ceny WiFi přístupů jsou srovnatelné nebo nižší než ceny za xDSL přístupy. Navíc je zřejmé, že vybraní poskytovatelé v současné době nabízejí rychlosti, které jsou s xDSL přístupy srovnatelné. Podobně jako u xDSL a FTTH/B přístupů je nabídka na základě svých parametrů odlišitelná od nabídek na maloobchodním trhu přístupů vysoké kvality.

Tab. č. 6: Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím WiFi (platné ke dni 1. 8. 2016)

Společnost	Nabízené rychlosti Mbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena za aktivaci v Kč (vč. DPH)	Maloobchodní cena za měsíc v Kč (vč. DPH)	Agregace
Tlapnet s.r.o.	8/neuvedeno	1499/499/1 ²⁹	299/217 ³⁰	neuvedeno
	12/neuvedeno	1499/499/1 ²⁹	385/300 ³⁰	neuvedeno
	20/neuvedeno	1499/499/1 ²⁹	585/500 ³⁰	neuvedeno
RIO Media a.s.	4/2	699/1 000 ³¹	349/449 ³¹	neuvedeno
	6/3	699/1 000 ³¹	349/449 ³¹	neuvedeno
	10/3	699/1 000 ³¹	399/499 ³¹	neuvedeno
	15/2	699/1 000 ³¹	349/449 ³¹	neuvedeno
	25/5	699/1 000 ³¹	449/549 ³¹	neuvedeno
	50/10	699/1 000 ³¹	649/749 ³¹	neuvedeno
WIFCOM a.s.	100/neuvedeno	0/1500 ³¹	333/444 ³²	neuvedeno
Magnalink, a.s.	10/5	499/449/2 990 ³³	349 ³⁴	neuvedeno
	20/10	499/449/2 990 ³⁰	599 ³¹	neuvedeno
	10/10	0	199	neuvedeno
	20/20	0	299	neuvedeno
	40/20	0	349	neuvedeno
COMA, s.r.o.	5/0,5	0	414/352 ³¹	1:5
	10/0,75	0	566/481 ³¹	1:5

²⁹ Cena 1449 Kč za zřízení platí při smlouvě na dobu neurčitou. Při smlouvě na 12 měsíců je účtován poplatek ve výši 499 Kč a při smlouvě na 24 měsíců ve výši 1 Kč (1 Kč se platí taktéž v případě přechodu od konkurence a navíc se poskytovatel zavazuje ke kompenzaci výpovědních sankcí).

³⁰ Při předplacení služeb na 12 měsíců dopředu.

³¹ Cena se závazkem / bez závazku (v případě měsíční paušální ceny se jedná o závazek v délce 24 měsíců).

³² Cena 444 Kč měsíčně v sobě obsahuje veškeré servisní návštěvy a opravy zařízení zdarma. Cena 333 Kč měsíčně nikoli.

³³ Cena 499 Kč za aktivaci platí při smlouvě se závazkem (bez bližší specifikace), při smlouvě na 24 měsíců je cena za aktivaci 449 Kč. Při smlouvě bez závazku je cena aktivace 2990 Kč.

³⁴ Při roční platbě zákazník hradí pouze 11 měsíčních paušálů (zákazník dostane slevu ve výši 1 měsíčního paušálu).

	10/2	0	967/822 ³¹	1:2
	15/1	0	636/540 ³¹	1:5
	20/1,5	0	691/587 ³¹	1:5
	30/3	0	1774/1645 ³¹	1:2
STARNET, s.r.o.	512/neuvedeno ³⁵	– ³⁶	345/250 ³⁴	neuvedeno
	256/neuvedeno ³⁵	– ³⁶	345/250 ³⁴	neuvedeno
	100/neuvedeno ³⁵	– ³⁶	345/250 ³⁴	neuvedeno
	50/neuvedeno ³⁵	– ³⁶	345/250 ³⁴	neuvedeno
	30/neuvedeno ³⁵	– ³⁶	345/250 ³⁴	neuvedeno
	20/neuvedeno ³⁵	– ³⁶	345/250 ³⁴	neuvedeno

Zdroj: webové stránky společností, srpen 2016

Z tabulky naměřených rychlostí vyplývá, že rychlosti připojení jsou v některých případech nejen srovnatelné s xDSL, ale i vyšší. Charakteristiky WiFi přístupů jsou velmi variabilní a jsou významně ovlivněny obchodní politikou a možnostmi jednotlivých poskytovatelů. Díky této variabilitě proto nemusí být WiFi přístupy některých poskytovatelů uživateli vnímány jako substitut k xDSL a naopak WiFi přístupy jiných poskytovatelů s daleko kvalitnějšími charakteristikami mohou být brány jako plnohodnotný substitut k přístupu xDSL.

Obtížnou srovnatelnost kvalitativních parametrů jednotlivých připojení dokumentují i rozdíly v naměřených rychlostech WiFi přístupů u vybraných poskytovatelů služeb.

Tab. č. 7: Tabulka naměřených průměrných rychlostí u poskytovatelů WiFi přístupů

Společnost (sít')	rychlost v Mbit/s	Společnost (sít')	rychlost v Mbit/s
Internethome, s.r.o. (O2 Czech Rep.)	14,46	METRONET s.r.o. (Metronet)	11,10
Tlapnet s.r.o. (Tlapnet)	9,21	NET On Line, s.r.o. (NET On Line)	10,14
Fortech (Fortech spol. s r.o.)	6,27	Nitex ISP s.r.o. (Nitex)	5,78
a-net Liberec s.r.o.(a-net Liberec)	6,94	Pe3ny Net s.r.o. (Pe3ny)	14,46
WIFCOM a.s. (Wifcom)	10,86	Ing. Ladislav Rudolf (Rudolf-net)	10,38
AVONET s.r.o. (AVONET)	10,27	ALTNET s.r.o. (Skvely.net)	9,91
BAJA Group s.r.o. (BajaNet)	10,87	SkyNet, a.s. (SkyNet)	16,11
cyrilek.net z.s. (Cyrilek.net)	16,54	LAM PLUS, s.r.o. (vasesit.cz)	7,43
ha-vel internet s.r.o. (ha-vel internet)	8,68	warnet.cz s.r.o. (Warnet.cz)	13,59
JON.CZ s.r.o. (JON.CZ)	11,05	WIFCOM a.s. (Wifcom)	10,86
KAZA.cz s.r.o. (KAZA.cz)	13,57	Celková průměrná rychlost	11,75

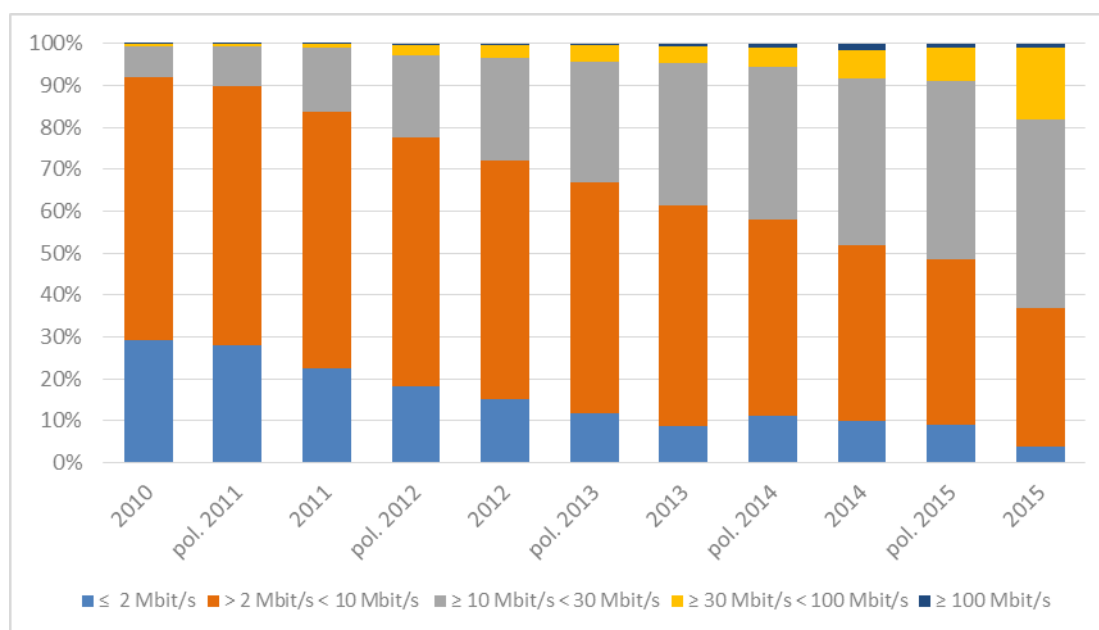
Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření srpen 2016

³⁵ Poskytovatel v ceníku uvádí rychlosti pro WiFi technologie a optické sítě dohromady, bez specifikace, co platí pouze pro Wifi. Garantovaná rychlost je stanovena jako 20 % rychlosti nabízené. Rychlost uploadu se dle uvedených informací pohybuje mezi 15Mbit/s až 256 Mbit/s bez bližší specifikace.

³⁶ Dle platného ceníku poskytovatele je cena práce technika (např. při instalaci) 90 Kč / 15 min.

Následující Graf č. 21 ukazuje, jak poskytovatelé WiFi přístupu reagují na trend poptávky po vyšších rychlostech a poskytují větší množství přístupů s rychlostí vyšší než 10 Mbit/s tak, aby si udrželi svoji pozici na trhu a jejich uživatelé neměli důvod k přechodu na jinou technologii nebo k jinému poskytovateli. Celkově však graf odráží technologické možnosti WiFi technologie, které aktuálně uživatelům poskytují relativně nižší rychlosti. Ačkoliv se značně snížil podíl přístupů o rychlosti 2 Mbit/s nebo nižší, stále je podíl rychlostí vyšších než 30 Mbit/s nesrovnatelně nižší než u optických sítí nebo CATV, avšak je zcela srovnatelný s xDSL přístupy.

Graf č. 21: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí WiFi širokopásmových přístupů (dle počtu aktivních přípojek)

Zdroj: ČTÚ, 2016

c) **Struktura poptávky a chování spotřebitelů**

WiFi přístupy jsou v současnosti nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet v České republice. V posledních obdobích do roku 2015 docházelo u WiFi přístupů k pozvolnému nárůstu počtu uživatelů, jak dokládá Graf č. 5. V roce 2015 pak došlo u WiFi přístupů k poklesu počtu vykázaných uživatelů, avšak při pohledu na aktuální údaje k pololetí 2016 je patrné, že se jednalo o přechodný jev a počet WiFi přístupů se vrátil k původním hodnotám před rokem 2015. Vývoj WiFi přístupů tak lze označit jako stagnující.

Z údajů, které dokumentuje Graf č. 21, lze vyzorovat, že WiFi přístupy umožňují nabízet koncovým uživatelům srovnatelné přenosové rychlosti s xDSL přístupy. FTTH/B a CATV přístupy pak v porovnání s WiFi (a xDSL) přístupy umožňují koncovým uživatelům nabízet vyšší přenosové rychlosti. Z grafu je dále patrné, že nabídky o rychlostech vyšších než 10 Mbit/s využívalo ke konci roku 2015 přibližně 63 % všech uživatelů WiFi přístupů, což je srovnatelné s xDSL přístupy (přibližně 55 %) ale zároveň podstatně méně než u sítí FTTH/B (přibližně 96 %) a CATV (přibližně 98 %). U WiFi přístupů je podíl rychlostí vyšších než 100 Mbit/s, obdobně jako u xDSL přístupů, zanedbatelný. K rozvoji využívání však kontinuálně dochází u rychlostí v kategorii 30 až 100 Mbit/s, kdy tyto nabídky využívalo ke konci roku 2015 přibližně 17 % všech uživatelů WiFi přístupů, což je oproti roku 2012 nárůst o 14 p.b. Úřad

v rámci časového vymezení relevantního trhu i u WiFi přístupů očekává zkvalitňování služeb a pokračování trendu růstu využívání vyšších přenosových rychlostí.

Vzhledem k tomu, že služby jsou většinou poskytovány bez limitu přenesených dat a zpoplatněny jednou měsíční paušální částkou, nejsou uživatelé WiFi přístupu omezováni ve využívání Internetu. Rychlosti WiFi přístupů jsou pak srovnatelné s rychlostmi xDSL přístupů. Na základě uvedené vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cenových podmínek a způsobů zpoplatnění lze dovozovat, že prostřednictvím WiFi přístupů lze využívat všechny běžně využívané Internetové aplikace v obdobné míře jako v případě xDSL přístupů. Přestože v některých případech WiFi přístupy umožňují nebo nabízí nižší skutečné rychlosti nebo kvalitu služeb než xDSL přístupy, jsou často kompenzovány nižší cenou za tyto služby.

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Lze předpokládat, že část WiFi přístupů není v některých kvalitativních charakteristikách zcela srovnatelná s xDSL nebo FTTH/B přístupy, nicméně v této fázi zkoumání trhu Úřad posuzoval zastupitelnost z pohledu koncových uživatelů. To je zmíněno i v článku 46 Pokynů Komise².

WiFi přístupy jsou v současné době nejrozšířenějším způsobem přístupu k síti Internet v ČR. V roce 2015 činil jejich počet 980 000. Jednotlivé WiFi sítě byly v roce 2015 dostupné v 6 053 obcích, tj. v 96,7 % všech obcí, tyto obce tvoří cca 99 % obyvatel. Alternativní sítě založené na technologii WiFi jsou velmi roztržštěné do mnoha malých, často lokálních sítí jednotlivých operátorů. Jejich počet činil v roce 2015 cca 1 500. V souhrnu sice disponují téměř celonárodním pokrytím, ovšem vzhledem k roztržštěnosti vlastníků, kteří působí převážně lokálně, nemohou provozovatelé WiFi jednotlivě zásadním způsobem ovlivňovat konkurenční prostředí.

Poskytovatelé WiFi přístupů ovlivňují významně situaci na maloobchodním trhu. Úřad konstatuje, že koncoví uživatelé vnímají WiFi přístupy jako alternativní možnost přístupu a nadále poptávají tyto služby i v lokalitách, kde jsou nabízeny další formy přístupu k síti Internet. Z hlediska poptávky lze tak považovat technologii WiFi za zaměnitelnou s technologiemi popsány v předchozích kapitolách. Výše učiněná zjištění ohledně vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cen, a způsobů zpoplatnění u služeb na bázi xDSL a WiFi vedou Úřad k závěru, že v případě relativního zvýšení cen služeb přes technologii xDSL by značná část uživatelů byla ochotna přejít ke službám na bázi WiFi.

Vzhledem k tomu, že ceny za WiFi přístupy jsou na maloobchodním trhu obvykle nejnižší, považuje Úřad tuto skutečnost za důvod, proč si WiFi sítě i nadále udržují na maloobchodním trhu významnou pozici.

Úřad nenalezl žádné závažné skutečnosti, které by svědčily o změně vývoje poptávky po těchto službách v rámci časového vymezení trhu, nebo které by zastupitelnost služeb poskytovaných touto technologií vyvracely.

Na základě výše uvedeného proto Úřad považuje širokopásmové WiFi přístupy za substitut na maloobchodním trhu.

2.2.1.2.3 Širokopásmový přístup prostřednictvím mobilních sítí, založený na technologiích CDMA, UMTS a LTE (dále jen „mobilní přístup“ nebo „CDMA, UMTS a LTE přístup“)

Přístup k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí v současné době nabízejí všichni čtyři mobilní operátoři v ČR (MNO). Prostřednictvím jejich sítí poté nabízejí služby mobilního přístupu i ostatní poskytovatelé na základě velkoobchodních smluv (MVNO). Služby přístupu k síti Internet prostřednictvím sítě UMTS a LTE nabízejí společnosti O2, T-Mobile a Vodafone Czech Republic a.s. Služby prostřednictvím sítí CDMA nabízejí společnosti O2 a Air Telecom a.s. Společnost Air Telecom a.s. nabízí také velkoobchodní služby prostřednictvím sítě CDMA (jedná se o služby na bázi čistého přeproje), kterou následně na maloobchodním trhu nabízí mj. také společnost Vodafone Czech Republic a.s.

Úřad do této kategorie zařazuje pouze ty přístupy, které jsou nabízeny jako „speciální“ tarify s trvalou možností přístupu k síti Internet (nabízené jako samostatné tarify s paušální měsíční cenou prostřednictvím datové karty či modemu využívajícího SIM kartu) bez přístupu k hlasovým službám. Vývoj mobilních širokopásmových přístupů dokumentuje následující časová řada (v celkovém počtu přístupů však nejsou rozlišeny rezidentní/firemní přístupy, případně velikost datových limitů):

Tab. č. 8: Vývoj počtu širokopásmových přístupů prostřednictvím mobilních sítí

2010	2011	2012	2013	2014	2015
478 446	577 943	646 941	719 846	890 601	818 025

Zdroj: ČTÚ, 2016

Ve sledovaném období očekává Úřad další progresi, zejména vlivem rozvoje LTE sítí (zvyšující se pokrytí a nabídka vyšších rychlostí). Vliv na využívání má jak rozvoj aplikací umožňujících kvalitní příjem multimediálních služeb (video stream), tak i dostupnost a sdílení dat (cloudové služby).

a) Hodnocení technických vlastností

Technologie CDMA2000 je využívána v ČR ve frekvenčním pásmu 450 MHz. V sítích jsou v současnosti používány dvě technologie pro datový přenos, označované jako CDMA2000 1xEV-DO a CDMA2000 1xRTT. Technologie 1xEV-DO slouží pouze k datovému přenosu a umožňuje dosahovat přenosové rychlosti až 2,4 Mbit/s, technologie 1xRTT umožňuje realizovat přenos hlasu i dat pouze při maximální dosahované rychlosti 153,6 kbit/s.

Sítě UMTS jsou provozovány ve frekvenčním pásmu 2100 MHz³⁷. Teoretická maximální přenosová rychlost je 3,6 Mbit/s (pro Release 6), s vylepšením technologií HSDPA (High-Speed Downlink Packet Access) až 21 Mbit/s. Technologie UMTS využívá standardně přenos dat metodou tzv. frekvenčního dělení FDD (Frequency Division Duplex) anebo méně obvyklou metodu TDD (Time Division Duplex). V současnosti existuje vylepšení technologie

³⁷ Konkrétně 1920 – 1980 MHz a 2110 – 2170 MHz pro FDD a 1900 – 1920 MHz a 2010 – 2025 MHz pro TDD.

HSDPA+ DC (Dual-Carrier/Cell), které umožňuje, díky možnosti připojení koncového zařízení na dva přístupové body mobilní sítě zároveň, dosahovat rychlostí až 42 Mbit/s.

Za další stupeň vývoje mobilních sítí je obecně považována technologie LTE (Long Term Evolution), která poskytuje mobilní přístup s rychlostmi srovnatelnými např. s technologií xDSL. Teoretické přenosové rychlosti jsou až 326 Mbit/s při šířce pásma 20 MHz pro směr k uživateli a až 86 Mbit/s pro směr od uživatele. Provoz probíhá v pásmech 800, 900, 1800, 2100 a 2600 MHz.

Intenzivní vývoj sítí s technologií LTE probíhá v celé řadě zemí. Asociace GSA ve své zprávě o vývoji trhu technologie LTE, vydané 22. července 2015, uvádí, že již 422 operátorů ve 143 zemích využívá provozní systémy LTE ke komerčnímu užití. Celkem však již 677 operátorů buduje nebo se zavázalo k vybudování LTE systémů. Dle zprávy asociace GSA ze dne 6. srpna 2015 se v České republice testuje použití nové generace LTE, tzv. „Category 9“, která by měla umožňovat teoretickou přenosovou rychlost v rozsahu 300 Mbit/s až 450 Mbit/s. V ČR od roku 2014, v důsledku dokončení aukce rádiových kmitočtů pro síť 4. generace (viz text níže), dochází k masivnímu rozvoji LTE sítí jednotlivými síťovými operátory. V průběhu let 2014 a 2015 došlo v ČR nejprve k testování technologie LTE Advanced, která je díky spojení více pásem (v současnosti 800, 1800 a 2100 MHz) schopna nabídnout přenosové rychlosti až 375 Mbit/s pro download a 50 Mbit/s pro upload. Později ke konci roku 2015 došlo i k uvedení této technologie spojující tři pásma do ostrého provozu, zatím však jen ve vybraných lokalitách. Tato technologie však v současné době postrádá na českém trhu dostatek koncových terminálů, které jsou schopny využít výhod plynoucích ze spojení tří pásem pro přenos dat. Úřad však předpokládá, že postupem času bude plynule docházet k rozšiřování portfolia koncových zařízení podporujících tuto technologii.

Úřad v srpnu roku 2013 vyhlásil Výběrové řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů k zajištění veřejné komunikační sítě v pásmech 800 MHz, 1800 MHz a 2600 MHz (dále jen „Výběrové řízení“). Úspěšnými uchazeči o rádiové kmitočty se stali tři současní operátoři, a to společnosti O2, T-Mobile a Vodafone Czech Republic, a.s., kteří v únoru 2014 získali práva k využívání rádiových kmitočtů pro nové síť 4. generace.

Součástí vyhlášení Výběrového řízení byla též rozvojová kritéria, která mají zajistit účelné využívání rádiových kmitočtů získaných v rámci tohoto Výběrového řízení. Mezi tato kritéria patří zejména povinnost zahájení poskytování komerčních služeb s využitím veřejných komunikačních sítí provozovaných na přidělených rádiových kmitočtech, ve lhůtě do 2 let od právní moci přidělu rádiových kmitočtů, zahájení využívání rádiových kmitočtů s využitím celého rozsahu přidělených rádiových kmitočtů, ve lhůtě do 7 let od právní moci přidělu rádiových kmitočtů a zajištění pokrytí území a obyvatel nabídkou služeb v rozsahu definovaném pro jednotlivá kmitočtová pásma.

Rozvojová kritéria pro využívání rádiových kmitočtů stanovují z hlediska dostupnosti nových služeb mobilního broadbandu především následující povinnosti:

- do 30 měsíců (do srpna 2016) pokrýt alespoň 30 okresů ze skupiny A³⁸. Provozovatel 3G sítě v pásmu 2100 MHz si může započítávat do plnění povinností i pokrytí službami poskytovanými v pásmu 2100 MHz, pokud tyto služby umožňují zákazníkům vysokorychlostní připojení ve stejné kvalitě,
- do 5 let (do února 2019) pokrýt 100 % okresů ze skupiny A, alespoň 22 okresů ze skupiny B³⁹, alespoň 50 % z celkového rozsahu železničních tranzitních koridorů I. až IV., dálnic a rychlostních komunikací,
- do 7 let (do února 2021) pokrýt 100 % okresů ze skupin A a B, železniční tranzitní koridory I. až IV., dálnice a rychlostní komunikace.

Minimální požadovaná rychlost služby závazná pro splnění podmínek pokrytí je definována následovně:

- do 7 let (do února 2021) ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení přidělu rádiových kmitočtů je minimální požadovaná rychlost služby stanovena na úrovni 2 Mbit/s (download);
- v následujícím období je minimální požadovaná rychlost služby stanovena na úrovni 5 Mbit/s (download).

Vítězní uchazeči převzali z aukce rovněž závazky vydání velkoobchodní nabídky 4G služeb, a v případě vzniku nového operátora i zpřístupnění jejich 2G a 3G mobilních sítí formou nabídky národního roamingu. Možnost provozu LTE sítí dalšími operátory byla otevřena taktéž na základě rozhodnutí vlády z 26. října 2015, díky němuž došlo ke zlevnění některých rádiových kmitočtů.

Zbylé nevysoutěžené kmitočtové přiděly (v pásmech 1800 a 2600 MHz) byly předmětem aukce v roce 2016, kdy si tyto přiděly rozdělili současní síťoví operátoři. Žádný nový subjekt na trh nevstoupil. Mobilním operátorům získané kmitočty v těchto pásmech umožní navýšení především přenosové kapacity, ale i rychlosti jimi poskytovaných služeb prostřednictvím mobilních sítí.

V rámci sledování plnění rozvojových kritérií mají 100% pokrytí LTE sítěmi z Výběrového řízení pouze velká města. Území ČR již je téměř plně pokryté LTE sítěmi, k srpnu 2016 dosahovalo průměrné pokrytí okresů ČR sledovanými operátory úrovně převyšující 90 %.

³⁸ Skupinu A představují okresy, kde převažují řídké osídlené oblasti.

³⁹ Skupinu B představují všechny ostatní okresy.

Tab. č. 9: Pokrytí ČR mobilními LTE a UMTS sítěmi k 31. 12. 2015 (v pásmech 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz a 2600 MHz)

Operátor	UMTS		LTE	
	<i>Pokrytí obyvatelstva ČR signálem</i>	<i>Pokrytí území ČR signálem</i>	<i>Pokrytí obyvatelstva ČR signálem</i>	<i>Pokrytí území ČR signálem</i>
O2 Czech Republic a.s.	82,0%	39,0%	84,0%	82,3%
T-Mobile Czech Republic a.s.	79,3%	36,0%	85,7%	81,4%
Vodafone Czech Republic a.s.	67,4%	17,3%	94,4%	78,5%
CELKEM za ČR (alespoň 1 operátor)	84,4%	42,6%	98,7%	92,6%

Zdroj: ČTÚ, 2015

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulka uvádí vybrané nabídky poskytovatelů UMTS, CDMA a LTE přístupů. Pro drtivou většinu přístupů k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí jsou v současné době navíc uplatňovány FUP limity pro objem stahovaných dat. To znamená, že po dosažení určitého množství stažených dat dojde u služby k přerušení či k podstatnému omezení rychlosti stahování dat:

Tab. č. 10: Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí

Poskytovatel	Služba	Maximální teoretická rychlost	FUP	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Mobilní internet 2 GB	3,1 Mbit/s	2 GB ⁴⁰	119 ⁴¹ /189 ⁴²
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Mobilní internet 4 GB	3,1 Mbit/s	4 GB ⁴⁰	189 ⁴¹ /229 ⁴²
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Mobilní internet 10 GB	3,1 Mbit/s	10 GB ⁴⁰	249 ⁴¹ /349 ⁴²
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Neomezený mobilní internet	3,1 Mbit/s	neomezeno	499 ⁴¹ /689 ⁴²
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 1,5 GB	42 Mbit/s	1,5 GB	199 ⁴³ /349 ⁴⁴
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 3 GB	42 Mbit/s	3 GB	299 ⁴³ /449 ⁴⁴
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 10 GB	225 Mbit/s	10 GB	499 ⁴³ /649 ⁴⁴
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 30 GB	225 Mbit/s	30 GB	699 ⁴³ /849 ⁴⁴
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu STANDARD	20 Mbit/s	20 GB	399
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM	40 Mbit/s	40 GB ⁴²	499
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM PLUS	100 Mbit/s	100 GB ⁴²	1199

⁴⁰ Zákazník má možnost navýšit datový balíček o 4 GB za 200 Kč. Po vyčerpání FUP je maximální rychlost snížena na 64 kbit/s.

⁴¹ Cena se závazkem na 24 měsíců.

⁴² Cena bez závazku.

⁴³ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti T-Mobile Czech Republic a.s., kteří již mají hlasový tarif.

⁴⁴ Nabídka platná pro širokou veřejnost.

O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 200 MB	185 Mbit/s	200 MB ⁴⁵	99 ⁴⁶ /199 ⁴⁷
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 1,5 GB	185 Mbit/s	1,5 GB ⁴⁵	199 ⁴⁶ /299 ⁴⁷
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 3 GB	185 Mbit/s	3 GB ⁴⁵	299 ⁴⁶ /399 ⁴⁷
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 5 GB	185 Mbit/s	5 GB ⁴⁵	449 ⁴⁶ /549 ⁴⁷
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 10 GB	185 Mbit/s	10 GB ⁴⁵	649 ⁴⁶ /749 ⁴⁷
O2 Czech Republic a.s.	Mobilní internet 20 GB	185 Mbit/s	20 GB ⁴⁵	899 ⁴⁶ /999 ⁴⁷
O2 Czech Republic a.s.	Internet Optimal Air	20 Mbit/s	30 GB ⁴⁸	399 ⁴⁹ /499 ⁴⁶ /749 ⁴⁷
Vodafone Czech Republic a.s.	Připojení bez kabelu	8 Mbit/s ⁵⁰	30 GB ⁵¹	449 ⁵³ /554 ⁵⁴
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 10 GB	225 Mbit/s	10 GB ⁵²	499 ⁵³ /749 ⁵⁴ /999 ⁵⁵
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 4 GB	225 Mbit/s	4 GB ⁵²	259 ⁵³ /498 ⁵⁴ /519 ⁵⁵
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 1,5 GB	225 Mbit/s	1,5 GB ⁵²	399 ⁵⁶
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 500 MB	225 Mbit/s	500 MB ⁵²	89 ⁵³ /149 ⁵⁷

Zdroj: webové stránky a ceníky poskytovatelů, srpen 2016

Jak vyplývá z údajů v Tab. č. 10, tak inzerované (maximální teoretické možné) rychlosti patří v současné době mezi nejvyšší ve srovnání s ostatními technologiemi. Tento údaj je však v případě mobilních sítí do značné míry zavádějící, neboť tato rychlost je ovlivněna zejména dynamickou agregací, která souvisí s počtem účastníků připojených v daný moment na konkrétní základnovou stanici (BTS – „Base Transceiver Station“). Pro běžného účastníka tak není možno tuto maximální teoretickou rychlost jakkoliv garantovat. Aktuální využití sítí LTE umožňuje dosažení relativně vysokých přenosových rychlostí vzhledem k relativně nízké penetraci LTE koncových zařízení. Při porovnání průměrných naměřených rychlostí v mobilních sítích (viz Tab. č. 11) jsou přenosové rychlosti srovnatelné s ostatními technologiemi. Lze očekávat, že s růstem penetrace LTE koncových zařízení bude stoupat i počet připojených uživatelů (včetně uživatelů mobilních telefonů) a může tak dojít k výraznému snížení dostupné přenosové rychlosti. Pro drtivou většinu přístupů k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí jsou v současné době navíc uplatňovány FUP limity pro objem stahovaných dat. To znamená, že po dosažení určitého množství stažených dat dojde u služby k přerušení či k podstatnému omezení rychlosti stahování dat. Uživatelé mají možnost si poté zakoupit dodatečný balíček pro stahování dalšího objemu dat, ovšem takovéto balíčky jsou

⁴⁵ Zákazník má možnost obnovení objemu dat dle typu tarifu je obnovení objemu dat zpoplatněno částkou 149 Kč (1,5 GB), 249 Kč (5 GB), 299 Kč (10 GB)

⁴⁶ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti O2 Czech Republic a.s. při závazku na 24 měsíců.

⁴⁷ Nabídka platná pro širokou veřejnost pro smlouvy bez závazku.

⁴⁸ Obnovení limitu za 499 Kč.

⁴⁹ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti O2 Czech Republic a.s. s FREE tarifem při závazku na 24 měsíců.

⁵⁰ Od půlnoci do šesti hodin ráno není rychlost nijak omežována.

⁵¹ Surfování, e-maily a Facebook jsou bez datového limitu. Limit 30 GB platí pro sledování online videí a ostatní stahování, které se po vyčerpání FUP zpomalí na 256 kbit/s.

⁵² Po vyčerpání má účastník možnost navýšit datový balíček o 1 GB za 99 Kč anebo 250 MB za 49 Kč.

⁵³ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti Vodafone Czech Republic a.s. při závazku na 24 měsíců.

⁵⁴ Nabídka platná pro širokou veřejnost při závazku na 24 měsíců.

⁵⁵ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti Vodafone Czech Republic a.s. i pro širokou veřejnost pro smlouvy bez závazku.

⁵⁶ Pro účastníky s RED+ tarifem

⁵⁷ Nabídka platná pro stávající zákazníky společnosti Vodafone Czech Republic a.s. pro smlouvy bez závazku.

zpoplatněny a představují pro uživatele dodatečné náklady na službu. Navíc nejvyšší rychlosti mobilních sítí jsou prakticky dostupné jen ve větších městech, pokrytí mimo větší města takových rychlostí nedosahuje.

Tab. č. 11: Tabulka naměřených průměrných rychlostí v jednotlivých mobilních sítích

Technologie	Společnost (sít')	rychlost v Mbit/s
LTE	O2 Czech Republic a.s.	24,22
LTE	T-Mobile Czech Republic a.s.	29,04
LTE	Vodafone Czech Republic a.s.	31,32
3G	O2 Czech Republic a.s.	6,93
3G	T-Mobile Czech Republic a.s.	7,87
3G	Vodafone Czech Republic a.s.	7,79
2G	O2 Czech Republic a.s.	0,10
2G	T-Mobile Czech Republic a.s.	0,1
2G	Vodafone Czech Republic a.s.	0,07
CDMA	Air Telecom a.s.	0,92

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření červen 2016

Jak Úřad již výše uvedl rozhodující pro využívání mobilního přístupu k síti Internet z hlediska jeho porovnání s přístupem k síti Internet v pevném místě je rychlost a kvalita připojení, což kvalitativně splňují některé z tarifů umožňující přístupy realizované prostřednictvím LTE sítí, jak dokumentují výše uvedené tabulky č. 10 a 11. Rychlost přístupu ostatních technologií, včetně uváděných tarifů společnosti Air Telecom a.s. prostřednictvím technologie CDMA, požadavek na vnímání substitutu k xDSL a FTTH/B z hlediska dosahované rychlosti nespĺňují. Limitujícím prvkem pro hodnocení substituce by bylo možno považovat FUP limity pro objem stahovaných dat a vysoká cena mobilních služeb. Jak však z výše uvedené tabulky č. 10 vyplývá, na trhu již existovaly v roce 2015 specifické nabídky přístupu k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí všech tří mobilních operátorů, které se již snaží konkurovat klasickému širokopásmovému přístupu v pevném místě. Jedná se zejména o služby „Internet bez drátu“, „Internet Optimal Air“ a „Připojení bez kabelu“. Při zavedení těchto služeb na trh bylo jejich provozování vázáno nejprve na jedno fixní místo, kdy však postupem času poskytovatelé služeb od této praktiky ustoupili a nyní je možno tyto služby využívat v lokalitě dle rozhodnutí uživatele. Nejedná se však ve své podstatě o mobilní službu, neboť koncovému uživateli je poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb technickým řešením koncového bodu. Úřad proto považuje takovéto nabídky přístupu prostřednictvím mobilních sítí za porovnatelné s nabídkou přístupu k síti Internet v pevném místě, přičemž takovéto připojení prostřednictvím mobilní sítě má pro uživatele vyšší užitnou hodnotu spočívající v „nomádním“⁵⁸ přístupu. Uživatel služby se prostřednictvím specifického modemu může připojit v jím zvolené lokalitě – limitující je pouze existence a kvalita mobilní sítě poskytovatele služeb a primární zdroj elektrické energie zajišťující funkcionalitu modemu, není tedy vázán na využívání služeb v jednom konkrétním místě. Tyto služby jsou tak zaměřeny na uživatele, kteří opakovaně a dočasně přistupují k síti Internet v různých

⁵⁸ Pod pojmem nomádní či nomadicita se rozumí takový způsob poskytování služby, který není omezen na jedno pevné místo, ale lze k ní přistupovat z libovolného místa v rámci pokrytí, služba však není zajištěna během pohybu koncového bodu (zařízení) sítě.

lokality, přičemž odhadovaná měsíční spotřeba dat se pohybuje cca na úrovni průměrné měsíční spotřeby dat u připojení v pevném místě u společnosti O2 (**Obchodní tajemství** GB – viz níže v textu) nebo pod jejím průměrem. Jedná se tedy o služby prostřednictvím mobilní sítě s FUP limity několik desítek GB dat (zpravidla 20 GB a více) a možností dokoupení dalších dat (např. po 10 GB). V tabulce č. 12 jsou uvedeny vybrané tarify včetně jejich technických a cenových parametrů, a to u společnosti O2, T-Mobile a Vodafone, včetně porovnání s tarify přístupu k síti Internet v pevném místě.

U níže uvedených tarifů je však vždy třeba počítat ještě s pořizovacími náklady LTE modemu. Modem lze pořídit zaplacením jednorázové ceny, nebo uhrazením v měsíčních splátkách. Cena modemu se pohybuje v rozmezí 2 až 3 tisíc Kč. Takovýto náklad je však adekvátní i nákladům vznikajícím např. účastníkům služeb v pevném místě. Níže uvedená tabulka č. 12 podává rovněž přehled i o nákladech na pořízení modemu. Obecně lze konstatovat, že modem či obdobné koncové zařízení je součástí poskytování služeb jak u technologií xDSL, FTTH/B, CATV a WiFi, tak i u klasických mobilních datových služeb včetně výše popisovaných „nomádních“ služeb přístupu k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí. Nejedná se tedy o specifikum mobilního přístupu. Pro každou z uvedených technologií a poskytovatele služeb je zařízení specifické, a proto nezbytnost jeho pořízení pro přechod účastníka k jinému poskytovateli služeb (technologií) může do určité míry působit jako překážka přechodu (náklad na přechod) mezi uvedenými technologiemi a poskytovateli služeb. Toto však eliminuje možnost promítnutí (rozúčtování) tohoto vstupního nákladu do měsíčního vyúčtování u všech uváděných technologií. Poskyvatelé služeb dále nabízejí na maloobchodním trhu další podmíněné (uzavřením závazku většinou na 24 měsíců, odběrem dalších služeb) nebo akviziční slevy.

V následující tabulce Úřad specifikuje tarify mobilního širokopásmového přístupu prostřednictvím LTE sítí jednotlivých operátorů (označeno oranžově), které považuje na základě výše uvedeného za substitut k základním vstupům, a to včetně jejich porovnání s nabídkou tarifů těchto základních vstupů daným operátorem (označeno zeleně).

Tab. č. 12: Tabulka vybraných nomádních služeb poskytovaných prostřednictvím mobilních sítí spolu s vybranými službami poskytovanými v pevných sítích

Poskytovatel	Služba	Maximální teoretická rychlost	FUP	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)	Dokup dat /cena	Modem cena v Kč (vč. DPH)	Modem zvýhodněná cena	Další informace
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu STANDARD	20Mbit/s	20 GB	399	10 GB/200 Kč	3 451	2 301 Kč nebo 1 Kč + 23 x 100,- Kč	po vyčerpání datového limitu nebo dokoupených dat nemůže účastník službu dále využívat
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM	40Mbit/s	40 GB	499	10 GB/200 Kč	3 451	2 301 Kč nebo 1 Kč + 23 x 100,- Kč	zvýhodněná cena zařízení při současném objednání tarifu
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM PLUS	100Mbit/s	100 GB	1199	10 GB/200 Kč	3 451	2 301 Kč nebo 1 Kč + 23 x 100,- Kč	zvýhodněná cena při současném využívání mobilního hlasového tarifu
T-Mobile Czech Republic a.s.	Pevný internet ZAKLAD	2 Mbit/s	x	499/349	x	1 699	999 Kč	
T-Mobile Czech Republic a.s.	Pevný internet STANDARD	ADSL 8, VDSL 20 Mbit/s	x	549/399	x	1 699	999 Kč	

T-Mobile Czech Republic a.s.	Pevný internet PREMIUM	ADSL 16, VDSL 40 Mbit/s	x	649/499	x	1 699	999 Kč	zvýhodněná cena zařízení při závazku na 24 měsíců
O2 Czech Republic a.s.	Internet Optimal Air	20 Mbit/s	30 GB	749/499/399	10 GB/299 Kč	2 376	24 x 99 Kč	cena se závazkem 24 měsíců/cena se závazkem na 24 měsíců/ sleva 100 Kč pro účastníky s FREE tarifem
O2 Czech Republic a.s.	Internet Optimal plus	až 20 Mbit/s	x	499/399	x	VDSL 1 999	84 Kč měsíčně	zvýhodněná cena pro účastníky s tarifem FREE
O2 Czech Republic a.s.	Internet Aktiv Plus	až 40 Mbit/s	x	549/449	x	VDSL 1 999	84 Kč měsíčně	zvýhodněná cena pro účastníky s tarifem FREE
Vodafone Czech Republic a.s.	Připojení bez kabelu	4 Mbit/s	30 GB	499/399		3 777/1	2 401 Kč/1 Kč + 24 x 100 Kč	měsíční paušál se zvýhodněním na služby se smlouvou na 24 měsíců cena za službu 0/277 Kč při objednání tarifu Red+
Vodafone Czech Republic a.s.	Připojení bez kabelu+	8 Mbit/s (v noci s neomezenou rychlostí)	30 GB	554/449/277		3 777	2 401 Kč/1 Kč + 24 x 100 Kč/1 Kč	ceny modemu se smlouvou na 24 měsíců, včetně snížení ceny při nákupu na e-shopu. Při využívání tarifu Red+ cena za modem 1 Kč
Vodafone Czech Republic a.s.	ADSL 2 Mbit	2 Mbit/s	x	376/222	x	977		Cena za službu bez pevné linky/ k pevné lince s vybranými tarify mobilního operátora
Vodafone Czech Republic a.s.	ADSL 8 Mbit	8 Mbit/s	x	665/504/399	x	977		
Vodafone Czech Republic a.s.	ADSL 16 Mbit	20 Mbit/s	x	665/756	x	977		
Vodafone Czech Republic a.s.	VDSL 20 Mbit	20 Mbit/s	x	665/756/399	x	977		
Vodafone Czech Republic a.s.	VDSL 40 Mbit	40 Mbit/s	x	887/756/532	x	977		

Zdroj: ceníky operátorů k 1. 8. 2016.

Mobilní přístupy v současné době uživatelům mohou poskytnout srovnatelnou přenosovou rychlost a kvalitu jako xDSL přístupy. Ovšem xDSL služby za obdobné ceny nabízí přístup bez omezení objemu přenesených dat. Pokud však budeme sledovat chování uživatele ve fixní síti společnosti O2 (bez datového limitu), který má průměrnou měsíční spotřebu dat **Obchodní tajemství** GB (dle informací poskytnutých společnostmi O2), pak datové tarify s nejvyššími nabízenými FUP limity (okolo 30 GB), i při zohlednění možného dokoupení

dalšího objemu dat mohou představovat pro tohoto průměrného uživatele plně způsobilou konkurenční nabídku. Jako alternativa k xDSL jsou ostatně tyto tarify nabízeny mobilními operátory na jejich webových stránkách. Úřad má za to, že poptávka po takovýchto službách bude mít růstový trend.

Úřad rovněž analyzoval zastupitelnost ostatních nabídek mobilního přístupu k základním službám. I když zjevnou vyšší užitnou hodnotou těchto tarifů je neomezená mobilita služeb (v závislosti pouze na dostupnosti sítě poskytovatele služeb) je cena za tyto služby podstatně vyšší v porovnání se základními službami. Úřad níže provedl ilustrativní porovnání cen obdobných tarifů xDSL (zeleně), nomádního přístupu (oranžově) a mobilního přístupu (červeně) u vybraného poskytovatele služeb, společnosti T-Mobile. Zatímco první dvě služby mají shodnou kromě rychlosti přístupu i základní měsíční cenu za přístup, liší se mobilní přístup jak několikanásobně vyšší rychlostí přístupu (neboť se jedná o teoretické maximum za ideálních podmínek, jehož dosažení je v běžném provozu nereálné), tak zejména i téměř dvojnásobnou cenou základního měsíčního přístupu při nižším měsíčním FUP limitu objemu přenesených dat.

Tab. č. 13: Tabulka porovnání vybraných širokopásmových služeb (k 1. 8. 2016)

Poskytovatel	Služba	Maximální teoretická rychlost	FUP limit/agregace limit	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)
T-Mobile Czech Republic a.s.	Internet bez drátu PREMIUM	40 Mbit/s	40 GB	499
T-Mobile Czech Republic a.s.	Pevný internet PREMIUM	40 Mbit/s	-	649/499
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 30 GB	225 Mbit/s	30 GB	849/699

Úřad je proto toho názoru, že i přes to, že poptávka, vzhledem k rozšíření mobilních koncových zařízení ve sledovaném období poroste a současně bude probíhat rozvoj a rozšiřování LTE sítí, lze ve sledovaném období očekávat spíše konvergenci než substituci mobilního a pevného přístupu k síti Internet, neboť ve sledovaném období je očekáván i velmi progresivní rozvoj v oblasti pevných sítí, který umožní rozšíření a další výrazné zkvalitnění služeb v pevném místě (vč. základních služeb).

Výjimku tvoří výše uvedené specifické nabídky „nomádního“ přístupu k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí, které vytváří mobilní operátoři cíleně jako alternativu, jak ke svým xDSL nabídkám přístupu v pevném místě, tak k širokopásmovému přístupu v pevném místě jako takovému.

c) Struktura poptávky a hodnocení spotřebitelů

Úřad poukazuje na skutečnost, že u mobilních přístupů k síti Internet došlo v období od předcházející analýzy tohoto relevantního trhu k nejvýznamnějšímu vývoji. V období zpracování předcházející analýzy nebyla např. dostatečně rozšířena technologie LTE (jak z hlediska pokrytí, tak i dostupnosti koncových zařízení). Na trh byly uvedeny nové nabídky

operátorů⁵⁹ (především v druhé polovině roku 2015) umožňující sledování TV v mobilních zařízeních, které byly podnětem k dalšímu rozvoji poptávky po mobilních datech a k rozvoji mobilních služeb obecně. Na trhu rovněž nebyla v období zpracování předchozí analýzy ani nabídka tarifů mobilních operátorů, která umožňuje využívání přístupu k síti Internet za obdobných podmínek jako v pevném místě, spolu s přidanou hodnotou nomadity. Na základě výše uvedeného, jsou tak tyto služby pro část uživatelů (s nižší až průměrnou spotřebou dat) nesporně zajímavým substitutem k připojení v pevném místě. Úřad chápe tuto nabídku operátorů jako specifickou, kterou může oslovit významnou masu uživatelů. Motivujícím může být v tomto případě pracovní (nezbytnost externího přístupu k datům) i životní styl (České republiky charakteristický tzv. chalupařením, což představuje existenci druhé zpravidla víkendové domácnosti). Tyto přístupy jsou využívány zejména z důvodu jejich „mobility“, i když omezené (přístup lze uskutečnit v kterémkoli místě, omezením je pouze pokrytí sítí vybraného poskytovatele služeb a zdroj elektrické energie). Z pohledu cen se jedná o variantu přibližující se nákladům na xDSL přístup pro segment účastníků s nižší a průměrnou spotřebou dat. Eventuální náklad dokoupení dat může být (např. u chalupářů) finančně kompenzován úsporou za zřízení a provoz přístupu v druhé lokaci. Úřad proto považuje uvedené nomádní služby přístupu prostřednictvím mobilních sítí za substitut k základním službám.

Tak jak roste „internetová vzdělanost“, tak roste i potřeba uživatelů mít k dispozici kdykoliv a kdekoliv přístup k síti Internet v mobilním koncovém zařízení. Další přidaná hodnota mobilního přístupu a nabídka služeb mobilními operátory v rámci zvýhodněných balíčků služeb je pro uživatele stále atraktivnější a zvyšuje tak poptávku po těchto službách. Přesto, jak je patrné z tabulky č. 10 je zřejmé, že rychlostí připojení, existencí FUP limitu objemu přenesených dat (vztaženo k průměrné spotřebě dat účastníka společnosti O2 – základní vstup) a cenou nejsou z pohledu účastníka mobilní přístupy obecně chápány jako substitut k základním službám, ale spíše jako komplement. O dosavadním trendu konvergence svědčí i skutečnost, že dochází k paralelnímu rozvoji obou platforem, to je jak přístupu v pevném místě, tak i mobilních služeb, a to včetně růstu počtu účastníků těchto služeb a tržeb operátorů za oba typy služeb. Proto Úřad obecně mobilní přístup nepovažuje za substitut k základním službám.

Přesto na trhu mohou existovat skupiny uživatelů, pro které je charakteristická vysoká spotřeba dat v rámci mobilních služeb. Mobilního přístupu využívají pro jeho specifické užitné vlastnosti „mobility“, a to bez ohledu na cenu. Takovéto účastníky by bylo možno považovat za specifický účastnický segment, avšak velmi nízký vzhledem k celkovému počtu účastníků s mobilním přístupem. Pro tento segment by mohl být mobilní přístup substitutem k základním službám. Nelze však rovněž vyloučit, že se u části tohoto segmentu jedná rovněž o komplement, tedy to, že využívá souběžně obou způsobů přístupu (pevné a mobilní připojení). Na základě výše uvedeného proto Úřad v současné době nepovažuje mobilní

⁵⁹ Od pondělí 3. listopadu 2015 mohou bezplatně sledovat živé vysílání až 63 televizních stanic v tabletu, chytrém telefonu, nebo ve webovém prohlížeči všichni zákazníci kabelové televize UPC. Od 1. prosince vylepšilo O2 svou mobilní televizi O2 TV Air. Programovou nabídku rozšířilo z 31 kanálů na 58, přibyl O2 Sport v HD rozlišení a výrazně se navýšil také kapacita pro nahrávání. Kromě živého vysílání umožnil O2 TV Air M i nahrávání pořadů. K počátku prosince 2015 si aplikaci Mobilní TV T-Mobile stáhlo již 80 000 zákazníků, v rámci vánoční akce v tarifu Start operátor poskytl tuto službu až do konce ledna zdarma a bez čerpání mobilních dat.

přístupy k síti Internet za substitut k základním službám. Je si však vědom rozvoje v oblasti mobilních sítí a služeb, který by mohl směřovat, tak jak tomu je v současné době u hlasových služeb, k postupné fixně-mobilní substituci. Po sledované období, a to i s přihlédnutím k rozvoji NGA sítí a očekávaného zkvalitnění služeb v pevné síti v tomto období, však bude převažovat na trhu trend konvergence.

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Úřad při zkoumání zastupitelnosti vzal v úvahu předpokládaný vývoj přístupů jak v mobilních sítích, tak i pevných sítích. Úřad bral v úvahu zejména to, jak se bude zvyšovat penetrace přístupů v mobilních datových sítích, jak jednotliví poskytovatelé budou modernizovat své mobilní sítě a jak bude docházet k plnění rozvojových kritérií v oblasti budování LTE sítí na základě výsledků Výběrového řízení. Stejně jako v případě optických sítí FTTH/B tedy Úřad uplatnil princip forward looking approach. Tento přístup je v souladu s článkem 20 Pokynů Komise², který říká, že trh má být posuzován perspektivně a zahrnovat také předpokládaný rozvoj některých služeb. Z těchto hledisek může dojít v budoucnu k dalšímu rozvoji nabídek přístupu prostřednictvím mobilních sítí tak, že je bude možno považovat za substitut k základním vstupům i ostatním dříve uvedeným způsobům širokopásmového přístupu.

Úřad na základě současného vývoje posoudil nabídku i poptávku na trhu v České republice po přístupech prostřednictvím mobilních sítí a dospěl k závěru, že v časovém vymezení této analýzy lze pouze prostřednictvím přístupů technologie LTE poskytovat kvalitativně srovnatelné přístupy k základním službám.

Na základě výše uvedeného, služby s omezenou mobilitou poskytované prostřednictvím LTE mobilních sítí, které představují tarify umožňující poskytování „nomádní“ služby širokopásmového přístupu, považuje Úřad za substitut k základním službám. Jako alternativa k širokopásmovému přístupu v pevném místě (zejména xDSL) jsou tyto služby mobilními operátory na trhu i nabízeny a účastníky s nižší a průměrnou spotřebou dat využívány. Ceny takovýchto tarifů umožňujících poskytování nomádních služeb přístupu k síti Internet jsou srovnatelné s cenami u základních vstupů. Na druhé straně u nomádních služeb zůstává zachován ve vybraných (různých) lokalitách uživateli shodný standard a komfort (možnost připojení více zařízení) služeb a zároveň mohou realizovat úsporu za event. pořízení další služby širokopásmového přístupu (víkendové domácnosti), která je vyšší než náklad na případný dokup dat.

Ostatní nabídky služeb mobilního přístupu nepovažuje Úřad na základě výše uvedené analýzy za substitut k základním službám, a to vzhledem k uplatňovaným (většinou nižším) FUP limitům objemu přenesených dat a ceně za tyto služby, vztažené k průměrné spotřebě dat účastníka základní služby.

Úřad bude vývoj v oblasti širokopásmových přístupů prostřednictvím mobilních sítí důkladně sledovat a případnou změnu ve využívání těchto služeb a chování koncových zákazníků vyhodnotí v rámci příští analýzy tohoto relevantního trhu.

Závěrem výše uvedeného zkoumání je, že Úřad považuje speciální nabídky širokopásmového přístupu prostřednictvím mobilních sítí, umožňující „nomádní“ přístup za substitut na maloobchodním trhu. Ostatní širokopásmové přístupy prostřednictvím mobilní

sítě v rámci této analýzy Úřad za substitut k základním službám na maloobchodním trhu nepovažuje.

2.2.1.2.4 Ostatní technologie a balíčky služeb

Aby byl pohled na maloobchodní trh kompletní, provedl Úřad rovněž hodnocení vlivu nabídek širokopásmových přístupů prostřednictvím dalších technologií, které jednotlivě nemají na maloobchodním trhu významný podíl.

Stejně tak se Úřad věnoval posouzení nabídek tzv. balíčků služeb, které v sobě vedle ostatních služeb elektronických komunikací zahrnují i služby širokopásmového přístupu.

a) Širokopásmový přístup prostřednictvím pevných rádiových sítí v licencovaných frekvenčních pásmech (dále jen „FWA přístupy“)

V současné chvíli Úřad připravuje aukci kmitočtů v pásmu 3,7 GHz, které jsou vhodné především pro pokrytí hustě osídlených oblastí. Jedním z cílů této aukce⁶⁰ je rozvoj nových služeb elektronických komunikací prostřednictvím bezdrátových vysokorychlostních sítí, zejména služeb širokopásmového vysokorychlostního přístupu k internetu, a vytvoření podmínek pro technologickou inovaci. Rádiové kmitočty v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz budou rozděleny do pěti abstraktních bloků o velikosti 40 MHz (8 kanálů o šířce 5 MHz). Žadatelé, kteří jsou stávajícími operátory, mohou v této aukci získat pouze maximálně 40 MHz, žadatelé, kteří nejsou stávajícími operátory, mohou získat maximálně 80 MHz. Všichni úspěšní dražitelé pak musí po dobu 5 let poskytovat velkoobchodní přístup ke službám, které budou na vydražených kmitočtech poskytovány; referenční nabídku musí zveřejnit do 6 měsíců od spuštění komerčního provozu. Rozvojová kritéria této aukce se liší pro držitele 40 MHz přidělu (ti budou muset do pěti let od přidělení kmitočtu pokrýt 25 % malých obcí (2 000-5 000 obyvatel) a alespoň 30 % lidnatějších obcí a to minimálně ve 20 okresech) a držitele 2x40 MHz přidělu (ti budou muset do pěti let pokrýt 40 % malých obcí (2 000-5 000 obyvatel) a 45 % obcí nad 5 000 obyvatel nejméně z 30 okresů). Po celou dobu plnění rozvojových kritérií je prostřednictvím této části veřejné sítě elektronických komunikací možné poskytovat službu vysokorychlostního přístupu k internetu tak, aby součástí nabídek veřejně dostupných koncovému uživateli byla minimálně jedna nabídka s rychlosti alespoň 30 Mbit/s (download) nabízená jako veřejná služba elektronických komunikací.

V současnosti poskytovatelé širokopásmových přístupů FWA nabízejí na maloobchodním trhu služby s vyššími rychlostmi a srovnatelnou (nebo vyšší) kvalitou ve srovnání s přístupy prostřednictvím xDSL. Z hlediska kvalitativních charakteristik lze tyto přístupy považovat za zaměnitelné s technologiemi popsány v kapitolách 2.2.1.1.2 a 2.2.1.1.3. V souvislosti s očekávaným vyhlášením aukce 3,7 GHz v roce 2017 a plněním rozvojových kritérií v období 4 let od přidělení kmitočtů (podle konzultovaného návrhu podmínek aukce) je možné očekávat nárůst použití FWA technologie. Vzhledem k časování aukce může výstavba sítě nejdříve ve druhé polovině roku 2017 a v roce 2018 by již mohla být síť provozuschopná. Nicméně zastoupení FWA přístupů na maloobchodním trhu

⁶⁰ Aukce pro udělení práv k přidělení rádiových kmitočtů pro zajištění technologicky neutrálních veřejných sítí elektronických komunikací pevné nebo pohyblivé radiokomunikační služby pro poskytování služeb elektronických komunikací. Viz veřejná konzultace k Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz ze dne 11. listopadu 2016.

je v současné době v podstatě zanedbatelné (přibližně 0,3 %) a Úřad v rámci časového vymezení relevantního trhu nepředpokládá významný nárůst podílu této technologie.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím FWA zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

b) Širokopásmový přístup prostřednictvím satelitu

Na maloobchodním trhu existuje pouze pět poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím satelitu. Celkový počet přístupů ke konci roku 2015 byl cca 1 000, tedy v porovnání s ostatními technologiemi zanedbatelný. Proto Úřad nepovažuje přístup prostřednictvím satelitu na trhu za dostatečně rozvinutý a nemá rovněž v současné době k dispozici žádné informace o významném nárůstu těchto služeb v rámci časového vymezení trhu.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím satelitu zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

c) Širokopásmový přístup prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC)

Poskytování služeb prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC) není v ČR rozvinuto. Aktuálně pouze jeden poskytovatel nabízel ke konci roku 2015 cca 10 přístupů prostřednictvím této technologie.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC) zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

d) Balíčky služeb

V souladu s doporučeným postupem ve Vysvětlujícím memorandu³ Úřad rovněž posuzoval nabídku balíčků na maloobchodním trhu, které obsahují přístup k síti Internet. Na maloobchodním trhu jsou služby přístupu k síti Internet nabízeny jak samostatně, tak i jako součást souboru služeb, tzv. balíčků, ve spojení s hlasovými službami poskytovanými v pevném místě, přístupem k televiznímu vysílání a mobilními službami. Nabízeny jsou jak double play, triple play, tak i quadruple play balíčky služeb v různých kombinacích. Poskytování služeb formou balíčků je nabízeno většinou významnějších operátorů bez ohledu na použítou technologii. Přínosem pro uživatele je cenové zvýhodnění, administrativní úspora (jedna dodavatelská faktura) a v neposlední řadě to mohou být i kvalitativní výhody. Na druhou stranu při nákupu jednotlivých služeb od různých poskytovatelů má uživatel možnost variabilnějšího výběru, který může více vyhovovat jeho individuálním potřebám.

Z hlediska poskytovatele služeb se jedná o marketingovou strategii, kdy kombinovanou nabídkou produktů dochází k realizaci výnosů z rozsahu, včetně snížených nákladů na propagaci a administrativu (billing), tj. ke snížení výrobních a distribučních nákladů. Poskytovány jsou jak balíčky služeb, kdy je uživateli nabízen soubor služeb za jednu cenu, tak soubory služeb s určenou cenou každé služby, kdy na základě odběru více služeb dochází v rámci měsíčního vyúčtování k cenovému zvýhodnění.

Při posuzování situace na trhu vycházel Úřad ze zprávy BEREC⁶¹ včetně doporučeného precedentního případu Microsoft⁶² (dále např. případu Tetra Pak II⁶³).

V případě Microsoft Komise došla k závěru, že operační systémy pro PC a multimediální přehrávače (media players) jsou separátními produkty. Toto bylo odůvodněno tím, že existuje oddělená zákaznická poptávka po samostatných (stand-alone) multimediálních přehrávačích odlišitelná od poptávky po operačních systémech pro PC, a nelze proto oba produkty vzájemně vázat. Dále pak existuje řada subjektů na trhu, které vyvíjejí a nabízejí multimediální přehrávače na trhu samostatně. Rovněž sám Microsoft vyvíjí a distribuuje verze svého přehrávače (Windows Media Player) i pro operační systémy jiných firem (např. Apple).

Úřad konstatuje, že na trhu existuje samostatná poptávka po přístupu k síti Internet, stejně jako po ostatních komponentech nabízených balíčků. Každý z poskytovatelů služeb nabízí službu přístupu k síti Internet samostatně, většina z nich má v portfoliu nabízených služeb i samostatnou nabídku dalších služeb, které však mohou být i součástí zvýhodněných balíčků. Na trhu existují průběžné, opakující se, časově omezené zvýhodněné nabídky jednotlivých služeb pro nové i stávající uživatele. Nákup takové zvýhodněné služby může být v některých případech pro uživatele cenově výhodnější než nákup balíčku služeb.

Jako příklad Úřad uvádí nabídku služby řízené IPTV společnosti O2, která v poslední době rozšiřuje vlastní portfolio pořadů (výhradní práva na vysílání sportovních pořadů atd.) a v nedávné době umožnila využití služby IPTV (tzv. O2 TV) skrze připojení k Internetu i od jiného operátora, než od společnosti O2, tj. skrze veřejný internet, nikoli s vyhrazenou kapacitou, která je řízena nezávisle na přístupu k síti Internet vlastním modemem (neřízená služba IPTV). Na základě minimálních požadavků na rychlost přístupu (například 6 Mbit/s pro O2 TV) lze předpokládat, že u více než poloviny přístupů by měly být splněny parametry provozu IPTV přes veřejný internet (rychlost větší než 10 Mbit/s) a pro koncové uživatele se tedy může jednat o přímo zastupitelnou službu. Služby řízené IPTV jsou dále poskytovány například společnostmi RIO Media či Smart Comp.

I když je v rámci analýz ex-ante při vymezení relevantních trhů služeb a produktů uplatněn výhledový přístup (forward looking approach), Úřad nenalezl dostatek indicií ke změně v rámci účinnosti předmětné analýzy. Úřad tedy předpokládá, že bude docházet k rozvoji balíčků, současně však také předpokládá i další rozvoj nabídky a poptávky po jednotlivých službách obsažených v balíčcích, zejména pak pokud jde o širokopásmový přístup k síti Internet.

Na základě dostupných informací Úřad v souladu s doporučeným postupem ve Vysvětlujícím memorandu³ konstatuje, že se nejedná o samostatný trh balíčků. Služby přístupu k síti Internet nabízené jako součást balíčků tak budou posuzovány jako součást předmětného maloobchodního trhu širokopásmového přístupu k síti Internet.

⁶¹ BEREC report on impact of bundled offers in retail and wholesale market definition z prosince 2010 BoR (10) 64

⁶² Commission Decision of 24 March 2004, Case COMP/C-3/37.792 – Microsoft

⁶³ Rozhodnutí Komise z 24 července 1991, případ IV/31.043, Tetra Pak II

2.2.1.2.5 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu

Na základě provedeného zkoumání Úřad stanovil služby náležející věcně do maloobchodního trhu širokopásmového přístupu. Vymezení maloobchodního trhu širokopásmového přístupu se liší od předchozího vymezení maloobchodního trhu v rámci analýzy relevantního trhu č. 5, a to zahrnutím služeb širokopásmového přístupu prostřednictvím mobilních sítí (zejména LTE), umožňujících „nomádní“ přístup. Do vymezení předmětného maloobchodního trhu tak Úřad zahrnul širokopásmové přístupy prostřednictvím:

- účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (vč. FTTC),
- optických vláken (FTTH/B),
- sítí kabelové televize (CATV),
- rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi),
- mobilních sítí (LTE), které mají omezenou mobilitu a umožňují „nomádní“ přístup.

2.2.2 Územní vymezení

Cílem územního (geografického) vymezení trhů je zjistit, zda jsou konkurenční podmínky na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu na území celé České republiky natolik homogenní, že umožňují definovat jeden celonárodní trh, nebo zda se na trhu nachází oblasti, v nichž se konkurenční podmínky natolik liší, že je zapotřebí přistoupit k územní segmentaci. Pro geografické členění trhů platí:

- a) Trhy by měly být vzájemně exkluzivní, tj. nemělo by docházet k jejich překryvu.
- b) Všechny nabízené služby by mělo být možné mapovat do jednotlivých trhů.
- c) Jednotlivé trhy by měly mít jasné a stabilní hranice.
- d) Konkurenční prostředí v rámci jednotlivých trhů by mělo být stabilní.

Ze stanoviska BEREC⁶⁴ vyplývá, že národní regulátoři mohou ověřovat homogenitu konkurenčního prostředí na základě těchto parametrů (pozn. Úřad vnímá pojem inkumbent po separaci společnosti O2 jako nejvýznamnějšího poskytovatele na maloobchodním nebo velkoobchodním trhu – v tomto případě maloobchodní trh širokopásmového připojení):

1. *Bariéry vstupu na trh* – Obecně lze očekávat, že noví poskytovatelé služeb začnou s poskytováním těchto služeb především v částech, které mají nejmenší bariéry vstupu. Za takové části lze považovat zejména takové, kde dochází k úsporám z rozsahu a kde jsou malé utopené náklady. Takovými oblastmi jsou například území s velkou hustotou rezidenční nebo business poptávky, s velkou poptávkou na straně infrastruktury (např. připojení lease lines).
2. *Počet operátorů, kteří tvoří relevantní konkurenci inkumbentovi* – Lze očekávat, že na místech, v nichž působí více operátorů, bude konkurence větší. Je třeba

⁶⁴ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies).

zohlednit také velikost těchto operátorů, kdy větší operátor bude pravděpodobně schopný vyvíjet větší konkurenční tlak.

3. *Tržní podíl inkumbenta a alternativních operátorů* – Pokud lze na trhu pozorovat rovnoměrnější rozdělení tržních podílů, lze se domnívat, že konkurenční prostředí je v takové oblasti intenzivnější. Při tomto srovnání je vhodné vycházet z tzv. forward-looking principu, kdy je zkoumán vývoj tržních podílů v čase včetně očekávání do budoucna.
4. *Cenotvorba a cenové rozdíly* – Pokud existují rozdíly v nastavení cen nebo v přístupu ke stanovení cen na různých částech území, je to indikátorem, že dané území sestává z několika trhů s rozdílnou mírou konkurence.
5. *Další aspekty, ze kterých vyplývají relevantní konkurenční rozdíly mezi jednotlivými trhy* – Indikátory nehomogenního geografického členění mohou být rozdílné např. marketingové strategie, individualizované nabídky, dostupnost a kvalita služby, rozdílnost lokální poptávky atp.

V této souvislosti Úřad konstatuje, že za rozdílné ceny je považována zejména situace, kdy inkumbent je donucen konkurencí k rozdílným cenám za stejnou službu na různých částech území, případně také situace, kdy cena inkumbenta je sice na celém území stejná, ale ceny alternativních operátorů se významně liší.

BEREC ve svém stanovisku dále uvádí⁶⁵, že investice do alternativní infrastruktury je běžně v rámci území nerovnoměrná, přičemž zejména oblasti s velkou mírou osídlení jsou předmětem zájmu operátorů. Národní regulátoři tak mohou takové oblasti označit za různé geografické regiony. Právě zejména velká města jsou některými regulátory považována za separátní trhy. Nicméně skutečnost, že operátoři působí pouze na části území, není dostatečným argumentem pro geografickou segmentaci. Při definování trhu musí existovat jasné důkazy, že rozdílné parametry / ceny služby jsou způsobené rozdílnými lokálními podmínkami, zejména tlakem ze strany spotřebitelů a konkurentů a že rozdílné ceny nejsou pouze reflexí rozdílných nákladů. Z uvedeného lze usuzovat, že ani např. rozdílná cena služby v oblasti, kde je obtížné zavedení služby (např. odlehlé oblasti s řídkým osídlením, kam je vzhledem k výnosům drahé zavést infrastrukturu), není dostatečným důkazem pro posouzení rozdílnosti trhů.

Rozdílná geografická segmentace v praxi vede k rozdílnému způsobu a míře regulace. Zejména z důvodu ohrožení efektivity takového rozdělení většina evropských regulátorů přistoupila k definici jednoho celonárodního trhu⁶⁶.

2.2.2.1 Předběžná analýza homogenosti podmínek na území ČR

Pro určení, zda je trh geograficky homogenní, Úřad provedl předběžný test sestávající z níže uvedených zkoumání. Pokud by tato úvodní analýza indikovala nestejně podmínky v jednotlivých oblastech, bylo by nutné provést detailní analýzu, jejímž výsledkem by bylo stanovení geografických oblastí.

⁶⁵ Také BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies).

⁶⁶ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 12, bod 35

2.2.2.1.1 Hypoteticko-monopolistický test

Stejně jako pro věcné vymezení trhu může být hypoteticko-monopolistický test (SSNIP test) využit i pro územní vymezení trhu. I zde je podstatou analýzy hledání substitutů prostřednictvím zkoumání reakcí na 5–10% růst cen základních služeb. Otázkou, na niž by bylo třeba odpovědět, tedy je, zda při 5–10% růstu cen základních služeb by ke konkurenčním operátorům působícím v jiných oblastech přešlo takové množství zákazníků, aby se původci cenového růstu jeho chování nevyplatilo (tj. nepřineslo dodatečný zisk). Obdobně by bylo třeba zkoumat, zda při 5–10% růstu cen základních služeb by do zkoumané oblasti přicházeli se svými nabídkami operátoři z jiných oblastí v takovém množství (či takovou kapacitou), že původce cenového růstu by nebyl schopen realizovat dodatečný zisk. Jinými slovy se zkoumá, zda poptávková a nabídková substituce mezi jednotlivými oblastmi je natolik silná, že umožňuje zkoumané oblasti zařadit do jednoho (národního) trhu.

Obecně se má za to⁶⁷, že v případě územního vymezování trhu vede hypoteticko-monopolistický test k poměrně malým geografickým trhům, třebaže to nutně neznamená, že konkurenční podmínky se mezi takto úzce vymezenými geografickými trhy výrazně liší. Na straně poptávky lze očekávat, že jen zanedbatelné množství zákazníků by bylo ochotno změnit své stávající bydliště za nové v jiné lokalitě v reakci na 5–10% růst ceny jejich broadbandového připojení. Na straně nabídky je substituce ve formě příchodu nových operátorů také nejistá, neboť příchod na trh většinou vyžaduje významné investiční náklady, jejichž pokrytí jen na základě malého, i když významného, růstu cen není zaručené.

Úřad se domnívá, že praktické obtíže spojené s provedením testu, jakož i pravděpodobně ne zcela vypovídající výsledky jsou dostatečným důvodem, proč SSNIP test v praxi neprovádět a proč je vhodné soustředit se na níže uvedená kritéria.

2.2.2.1.2 Hodnocení homogenosti konkurenčního prostředí

2.2.2.1.2.1 Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly

Pro účely zjištění míry pokrytí jednotlivými druhy sítí byla využita dostupná data maloobchodního trhu, která uvádí počty aktivních přístupů a počty celkových přípojek. Tyto údaje jsou vedeny po obcích. Přestože je zřejmé, že i v rámci jednotlivých obcí se dostupnost služeb může geograficky významně lišit, aktuální formulář pro sběr údajů pro analýzy trhů, mezinárodní vykazování a státní statistickou službu bohužel neobsahuje detail nad rámec jednotlivých obcí, přesto je Úřad názoru, že aktuální data jsou dostatečná pro aproximaci pokrytí a vyhodnocení předběžné analýzy homogenosti podmínek.

Hlavní nabídkou společnosti O2 (hlavního hráče na maloobchodním trhu) jsou služby na technologii xDSL. Ty jsou díky využívání sítě společnosti CETIN dostupné na 98 % vedení pevných linek, což představuje téměř všechny tyto linky. Dle získaných údajů jsou tyto linky dostupné v 5 928 obcích, tj. na území 95,2 % všech obcí (97 % území, 80 % adresních míst, 85 % domácností a 99 % obyvatel České republiky). Počet aktivních přístupů xDSL v roce 2015 dosahoval 941 tisíc.

⁶⁷ Např. ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies), říjen 2008, strana 8

Na základě Úřadu dostupných údajů o pokrytí alternativními sítěmi je zřejmé, že vliv na maloobchodní konkurenční prostředí na území ČR mohou mít sítě kabelové televize (CATV). Počet aktivních přístupů v roce 2015 činil 541 tisíc, celkový počet vybudovaných přípojek pak cca 1,7 milionu. To znamená pokrytí cca 38,3 % domácností. Sítě CATV jsou dostupné v 379 obcích – tj. v 6 % ze všech obcí. Tyto obce však představují cca 57 % všech obyvatel ČR, z čehož vyplývá, že sítě CATV se soustředí především do větších měst. Sítě CATV nejsou vždy dostupné na celém území obce / města, ale často pouze v místech s vysokou hustotou zalidnění. Tržní podíl sítí CATV na maloobchodním trhu dle počtu aktivních přístupů činí 18 %, přičemž nejvýznamnějším CATV poskytovatelem je společnost UPC Česká republika, s.r.o., jejíž podíl činí cca 84 % na trhu CATV.

Další alternativa, připojení na bázi sítí FTTH/B, je dostupná pouze v omezeném rozsahu lokálně, zejména ve větších městech (okresních a krajských). I v rámci větších měst se však často nejedná o plné pokrytí ve všech částech obce. Sítě FTTH/B zároveň provozují menší lokální hráči hlavně na základě samozásobení, kde mohou existovat regionální hráči s významným podílem přístupů, ale na území celé České republiky je trh značně fragmentovaný. Sítě FTTH/B byly v roce 2015 dostupné v 1 355 obcích, což představuje 21,6 % všech obcí. Počet aktivních přístupů činil 472 tisíc, tedy 15,7 % ze všech přístupů. Počet dostupných přípojek činil cca 1,26 milionu. Technologie FTTH/B tak vykazuje větší míru utilizace přípojek než CATV a xDSL, což je dle názoru Úřadu dáno vyššími kvalitativními parametry tohoto připojení (rychlost, odezva atd.), které preferují jeho uživatelé oproti ostatním technologiím. Zároveň lze očekávat, že při rostoucí dostupnosti FTTH/B technologie bude tato preference pokračovat na úkor ostatních technologií.

Alternativní sítě založené na technologii WiFi jsou velmi roztržštěné do mnoha malých, často lokálních sítí jednotlivých operátorů. Jejich počet činil v roce 2015 cca 1500. V souhrnu sice disponují téměř celonárodním pokrytím, ovšem vzhledem k roztržštěnosti vlastníků, kteří působí převážně lokálně, nemohou provozovatelé WiFi jednotlivě zásadním způsobem ovlivňovat konkurenční prostředí. Jednotlivé WiFi sítě byly v roce 2015 dostupné v 6 053 obcích, tj. v 96,7 % všech obcí, tyto obce tvoří cca 99 % obyvatel. Aktivní počet přístupů činil ke konci roku 2015 980 tisíc. WiFi sítě nemusí být vždy dostupné na celém území obce/města, ale na základě relativně nízkých investičních nákladů do jejich budování lze předpokládat, že jsou jejich poskytovatelé v případě poptávky služby schopni v již pokrytých obcích poskytnout službu i mimo současnou dostupnost. Lze tedy konstatovat, že nabídka služeb WiFi na území České republiky je homogenní.

Mobilní LTE sítě ke konci roku 2015 pokrývaly cca 98,7 % obyvatelstva a 92,6 % území a jejich budování pokračuje a bude pokračovat i po sledované období účinnosti této analýzy. Další impuls rozvoji LTE sítí by mohla přinést i proběhlá aukce zbývajících kmitočtů pro rychlé mobilní sítě v roce 2016. Lze tedy konstatovat, že služby poskytované v sítích LTE, zařazené na předemtný trh maloobchodního přístupu k síti Internet, se ve sledovaném období budou pokrytím/dostupností nejvíce přibližovat základní službě poskytované prostřednictvím technologie xDSL. V případě nedostupnosti LTE sítí podporují koncová zařízení i 2G a 3G sítě. Vzhledem k poměrně nedávnému zavedení nabídky těchto služeb mobilními operátory na trh, lze vzhledem k dostupnosti služeb na téměř celém území České republiky očekávat ve sledovaném období jejich další rozvoj.

Homogenní nabídka maloobchodních služeb společnosti O2 na celém území je proto indikátorem pro zvolení jednotného (národního) geografického trhu. Na tomto místě

je třeba připomenout, že podle stanoviska⁶⁸ BEREC samotný fakt, že inkumbent v jedné lokalitě soupeří s operátorem A a v jiné lokalitě s operátorem B, tj. že operátoři spolu nesoupeří na celém území, není důvodem pro definici separátních trhů. Pro stanovení geografického členění je zapotřebí zkoumat tržní podmínky, tedy zejména intenzitu a způsob konkurenčního soupeření, nikoli identitu jednotlivých hráčů. Úřad je přesvědčen, že intenzita maloobchodního konkurenčního soupeření je z pohledu dostupnosti alternativ na celém území přibližně stejná, kdy ve většině míst je k dominantní technologii xDSL poskytována alespoň jedna alternativa.

2.2.2.1.2.2 Ceny uplatňované operátorem s největším podílem na trhu a alternativními operátory

Společnost O2 na českém trhu uplatňuje u služeb technologie xDSL na maloobchodním trhu jednotnou ceníkovou cenu. Společnost O2 v minulosti nabízela a v současnosti nabízí při pořízení služby ADSL v některých regionech slevy⁶⁹. Tyto slevy mají charakter akčních nabídek ve formě slevy z ceny instalace nebo časově omezené slevy z měsíční platby a nemají nikdy dlouhodobý charakter v konkrétní lokalitě, proto i přes existenci těchto regionálních akčních nabídek lze obecně maloobchodní ceny u společnosti O2 považovat napříč maloobchodním trhem za jednotné.

Ostatní operátoři nabízí ve svých sítích služby také za unifikovanou cenu. Pokud jde o konkrétní výši cen pro koncové uživatele, ta se mezi jednotlivými operátory významně liší. Základní nabídka xDSL je O2 Internet Start+ a stojí 349 Kč včetně DPH, přičemž rychlost je pouze 2048/256 kbit/s. Základní nabídka pro CATV společnosti UPC je Internet 10+ s Digi Mini, stojí při využití věrnostní slevy 229 Kč včetně DPH a má parametry 10000/1000 kbit/s. Tyto tarify nejsou intenzivně propagovány, protože na webových stránkách operátorů jsou často pouze v dokumentech v ceníku, který musí uživatel dohledávat. Běžně propagovány jsou služby s cenou cca 400 Kč a více.

Nabídka služeb prostřednictvím FTTH/B je značně odlišná podle operátora, někteří nabízí nejlevnější připojení již za 250-350 Kč včetně DPH. Nabídka za 250 Kč včetně DPH, od společnosti PODA (služba Senior) je podmíněna předložením osvědčení o pobírání starobního důchodu. Rychlost připojení dosahuje 5 000/500 kbit/s. Standardní nabídka společnosti PODA s názvem Fiber nabízí rychlost 50/10 Mbit/s za 350 Kč včetně DPH. Ostatní operátoři nabízí připojení za cca 400 až 450 Kč včetně DPH.

U připojení prostřednictvím WiFi je situace obdobná a jeho ceny se pohybují přibližně od 270-350 Kč včetně DPH a vyšší nabídky poskytovatelů jsou velmi variabilní, ale zároveň ukazují, že ceny WiFi přístupů jsou srovnatelné nebo nižší než ceny za xDSL přístupy. U nejvyšších nabízených rychlostí (dosahujících i více než 30 Mbit/s) jsou ceny odlišné zejména podle použité technologie a kvality, neboť u těchto služeb je omezená konkurence.

Nabídka služeb nomádního přístupu prostřednictvím mobilních sítí je charakteristická téměř celonárodní dostupností. Měsíční ceny se pohybují v rozmezí od 277 do 749 Kč a odlišují se jen v závislosti na tom, zda se jedná o službu se závazkem či bez závazku a také

⁶⁸ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 30, bod 132

⁶⁹ Např. Regionální nabídka B – speciální nabídka, platná od 1.11.2015 do 30.11.2015 http://www.o2.cz/file_conver/17713/Cenik_O2_internetove_pripojeni_zakladni_a_volitelne_sluzby_15112015.pdf

zda je služba využívána spolu s jinou službou (zejména mobilní telefonní službou) daného operátora. Z uvedeného tak vyplývá, že tyto služby jsou nabízeny za stejné ceny (stejných podmínek) napříč územím ČR.

BEREC konstatuje⁷⁰, že rozdílnost cen inkumbenta⁷¹ na různých částech území je silným indikátorem rozdílnosti konkurenčního prostředí (nebylo by tomu tak pouze v případě, kdy by existovaly významné nákladové rozdíly mezi různými oblastmi). V opačném případě lze primárně předpokládat, že celá oblast působení inkumbenta je pravděpodobně jedním trhem. Jistým indikátorem opaku tohoto předpokladu by mohly být lokálně odlišné ceny konkurentů. Ze získaných údajů ovšem nelze vyvodit, že by v některé z lokalit byla významně jiná úroveň konkurence. Rozdíly tak lze připisovat spíše cenové strategii než lokalitě.

2.2.2.1.2.3 Rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím

Dalším z kritérií posuzovaných v rámci hodnocení geografické segmentace je charakteristika nabídky služeb v různých částech ČR. V případě, že by se kvalita ve formě rychlosti připojení nebo jeho spolehlivosti mezi regiony významně lišila, lze soudit, že konkurenční prostředí se na jednotlivých částech území liší.

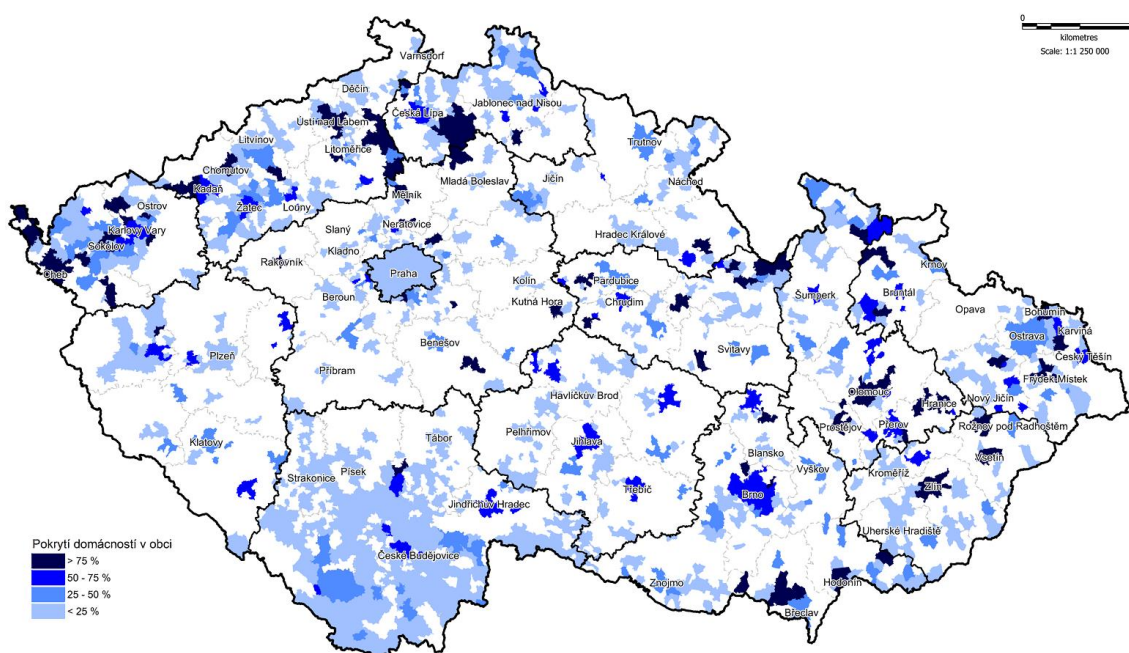
Z provedeného zkoumání vyplývá, že operátoři obecně nabízejí na maloobchodním trhu stejné služby ve všech jimi nabízených lokalitách. Je třeba zdůraznit, že nabídka těchto služeb je jednotná v nominálním pojetí, reálně dostupná kvalita se oblastně liší, ale tyto odlišnosti jsou způsobené technologickými možnostmi a nikoli rozdílnou mírou konkurence (u xDSL zejména délkou kovového vedení poslední míle a u WiFi díky vysokému počtu jednotlivých poskytovatelů či vlivem zarušení dané oblasti).

Celkový podíl FTTH/B na maloobchodním trhu je malý, v roce 2015 činil jen cca 15,7 %. Společnost O2 poskytuje připojení prostřednictvím optické sítě jen v omezeném měřítku, většina přístupů je realizována lokálně působícími operátory, kteří jsou koncentrováni většinou jen do větších měst. V ČR existují území, kde je konkurence těmito sítěmi ovlivněna, nicméně obecně platí, že penetrace na obyvatele či domácnost je obecně malá a že jednotlivé oblasti nejsou dostatečně stabilní a jednoznačně vymezené. Úřad se domnívá, že přestože síť FTTH/B nabízí ve srovnání s ostatními technologiemi nejvyšší rychlosti a vysokou míru spolehlivosti, pro většinu zákazníků není tato výhoda natolik zásadní, aby bylo možné FTTH/B označit za technologii, jež ostatním dominuje. Do budoucna lze ovšem očekávat, že vlivem zvýšených nároků na rychlost připojení, zejména v souvislosti se zvětšujícím se využíváním cloudových služeb a s nárůstem obsahu multimédií s vysokou kvalitou, bude pokrytí celkový význam sítí FTTH/B růst.

⁷⁰ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 27, bod 116

⁷¹ Dominantní operátor (měřeno počtem poskytnutých přístupů na maloobchodním trhu)

Obr. č. 7: Dostupnost sítí FTTH/B v ČR k 31. 12. 2015⁷²

Zdroj: ČTÚ 2015

Úřad si uvědomuje, že vlivem dostupnosti sítí typu FTTH/B na některých částech území může na těchto územích panovat odlišná míra konkurence oproti oblastem, kde tyto služby dostupné nejsou. Avšak z důvodu nízkého tržního podílu, pouze lokálního charakteru a prozatím omezené výhody plynoucí z lepších kvalitativních parametrů nelze rozdíly označit za natolik významné, aby vedly ke geografickému členění trhu. Úřad bude konkurenční podmínky nadále sledovat a v případě potřeby provede vyčlenění těchto oblastí do separátních trhů.

2.2.2.2 Závěr územního vymezení

Z provedeného zkoumání trhu vyplývá, že konkurenční podmínky na území České republiky jsou dlouhodobě homogenní a stabilní. Maloobchodní trh je charakteristický jedním dominantním operátorem s celorepublikovou působností na trhu, který na celém území aplikuje jednotnou cenu. Jisté rozdíly v nabízené kvalitě služby lze spatřovat v sítích FTTH/B a CATV, jejichž geografická dostupnost je ovšem omezená. Trh přístupů poskytovaných prostřednictvím technologie WiFi je charakteristický vysokým počtem poskytovatelů a teoretickou dostupností pro 99 % obyvatelstva České republiky. Mezi poskytovateli WiFi přístupu však neexistuje operátor, který by zásadně ovlivňoval situaci na trhu. Konkurenční podmínky jsou na části trhu WiFi přístupů z dlouhodobého hlediska stabilní vzhledem k vysoké míře konkurence. U nomádních přístupů prostřednictvím mobilních sítí lze považovat jejich nabídku za homogenní napříč územím ČR a to vzhledem ke zvyšujícímu se pokrytí LTE sítěmi (dostupnost pro cca 95% obyvatelstva) a také vzhledem k uplatňování uniformních nabídek těchto služeb mobilními operátory v rámci celé ČR.

⁷² Interval < 25 % nezahrnuje obce s pokrytím nižší než 1 %.

Úřad se domnívá, že v praxi není možné za geografické trhy stanovit jednotlivé obce. Důvodem pro nesouhlas s tímto členěním je, že i v rámci samotných obcí mohou být velké rozdíly v dostupnosti služeb – ty mohou být v zásadě až na úroveň jednotlivých přípojních míst / objektů. Další faktor zastávající myšlenku homogenního konkurenčního prostředí je zjištění, že ceny základních přípojení jsou v rámci celé ČR více či méně podobné a že jednotliví operátoři v rámci svých sítí tyto ceny aplikují jednotně. Úřad zároveň vnímá, že i při definování České republiky jako jednotného trhu lze pro některé výjimečné případy aplikovat odlišná nápravná opatření na regionální úrovni⁷³ v případě, že bude v daných oblastech Úřadem shledáno narušení homogenity konkurenčního prostředí. Obdobný přístup navrhuje i BEREC v případě⁷⁴, že struktura trhu a konkurenční podmínky se napříč celým územím významně neliší. V těchto případech by mělo spíše docházet k ukládání geograficky segmentovaných nápravných opatření, namísto geografického segmentování v rámci vymezení relevantního trhu.⁷⁵

Z těchto důvodů Úřad vymezuje jediný geografický trh na území celé ČR. Toto nastavení by do budoucna ovšem mohlo změnit zavádění sítí NGA, u kterého není v současnosti možné predikovat cenové dopady v souvislosti možným rozšířením kvality dostupných služeb. Zároveň není doposud známo, jakých oblastí se bude zavádění sítí NGA přímo dotýkat.

2.2.3 Časové vymezení

Konkurenční prostředí v České republice je v posledních letech téměř neměnné. Počet aktivních přístupů i přípojek xDSL a CATV je stabilní. Počet WiFi aktivních přístupů mírně roste tempem cca 5 % ročně s výjimkou mírného poklesu na konci roku 2015. Úřad neočekává, že by u těchto technologií došlo v blízké budoucnosti k podstatné změně tržní nabídky, tržních podílů a úrovně konkurence.

Vliv na časové vymezení by mohlo mít budování sítí NGA (Next Generation Access) s podporou z Operačního programu Podnikání a inovace. Tyto nové sítě by mohly významným způsobem ovlivnit nabídku, kdy patrně umožní v některých oblastech nabídnout parametry služby, které v současnosti lze ekonomicky realizovat pouze problematicky. Lze předpokládat, že podmínky Operačního programu budou vyžadovat jako součást vybudování těchto sítí také nabídku velkoobchodních přístupů. V případě budování sítí by tedy došlo ke zvýšení reálné velkoobchodní nabídky na trhu velkoobchodních služeb s místním přístupem v konkrétních nově pokrytých lokalitách. Úřad bude tedy tuto situaci na trhu sledovat a případně přistoupí k dalším aktivitám (např. k nové analýze trhu) dle aktuálního stavu.

S ohledem na výše uvedené vymezuje Úřad relevantní trh na období tří let. Novou analýzu tohoto relevantního trhu Úřad provede spolu s analýzou relevantního trhu č. 3a.

⁷³ EUROPEAN COMMISSION – Implementation of the EU regulatory framework for electronic communication - 2015

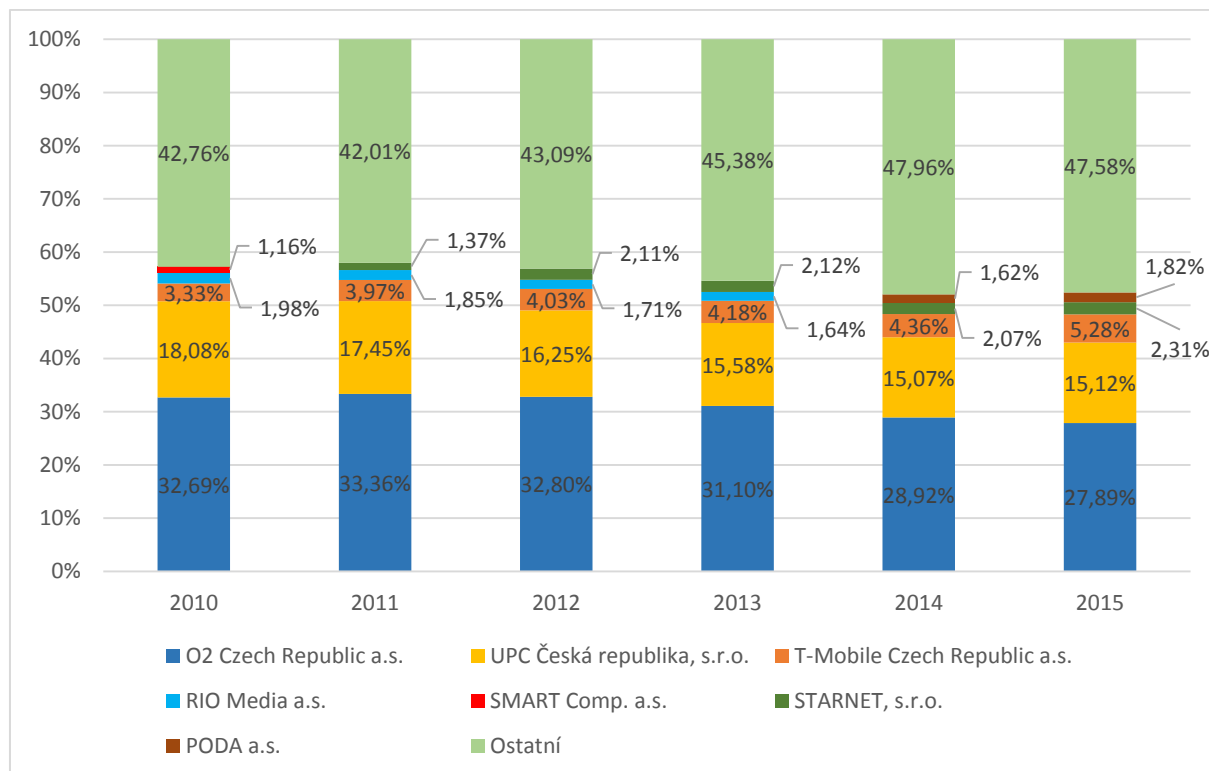
⁷⁴ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 35, bod 162

⁷⁵ Případné rozhodnutí o změně regulace by mohlo být komplikováno obdobně jako v případě AT/2013/1442.

2.2.4 Hodnocení situace na vymezeném maloobchodním trhu

Na vymezeném maloobchodním trhu oproti minulé analýze tohoto relevantního trhu nedošlo, co se týče rozdělení tržních podílů, k žádné významné změně. Tato skutečnost se týká jak jednotlivých technologií, tak tržních podílů jednotlivých nejvýznamnějších poskytovatelů, jak ukazuje Graf č. 22.

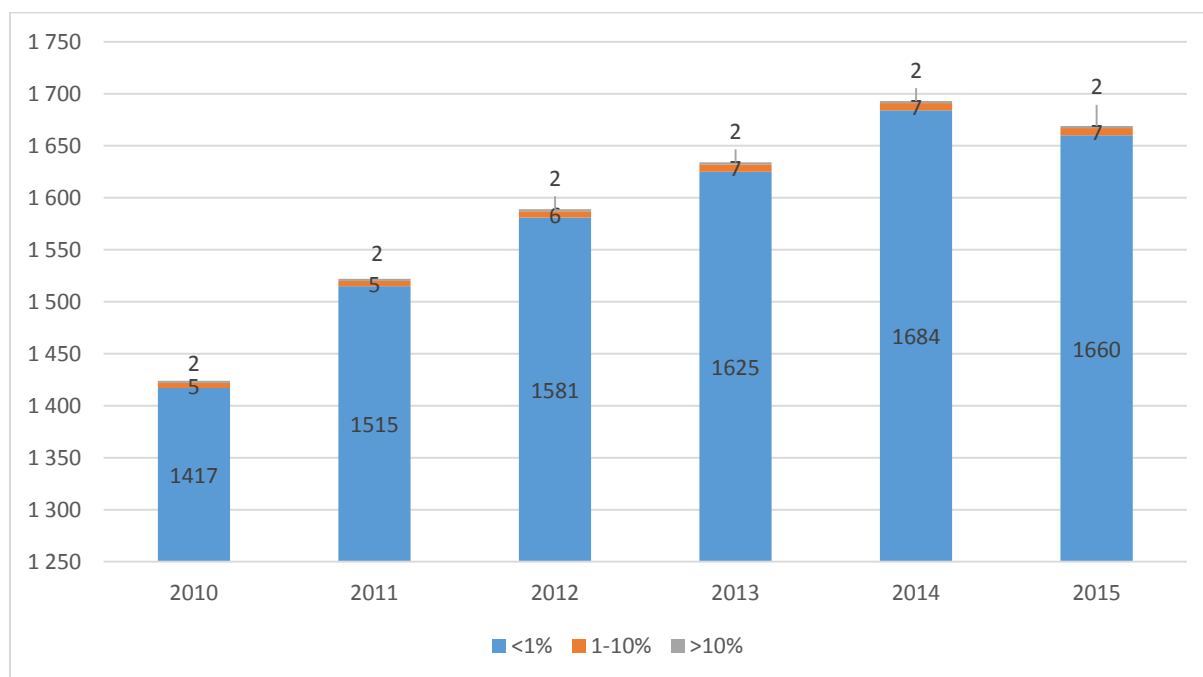
Graf č. 22: Vývoj tržních podílů největších poskytovatelů na maloobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2016

Na maloobchodním trhu působí celkem 1 669 subjektů. Dva z těchto subjektů disponují vyšším tržním podílem v porovnání s ostatními. Jedná se o společnosti O2 s tržním podílem přibližně 28 % a UPC Česká republika s tržním podílem přibližně 15 %. Jak již bylo uvedeno ve věcném vymezení trhu společnost O2 pro poskytování svých služeb využívá velkoobchodní nabídky společnosti CETIN a zaměřuje se téměř výhradně na poskytování xDSL služeb s celorepublikovou působností. Společnost UPC Česká republika poskytuje služby prostřednictvím vlastní CATV sítě, jejíž dostupnost dosahuje pokrytí přibližně 1/3 domácností v ČR. Dále na trhu působí další menší (většinou lokální) poskytovatelé širokopásmových služeb přístupu k síti Internet (1 667 poskytovatelů ke konci roku 2015), avšak drtivá většina z nich (1 660 ke konci roku 2015) dosahuje individuálně tržního podílu menšího než 1 %, jak dokazuje Graf č. 23.

Graf č. 23: Vývoj počtu poskytovatelů na maloobchodním trhu dle tržního podílu

Zdroj: ČTÚ, 2016

Subjekty poskytující služby prostřednictvím xDSL na maloobchodním trhu využívají pro poskytování těchto svých služeb velkoobchodních nabídek společnosti CETIN, která pro poskytování těchto služeb disponuje sítí s téměř celonárodním pokrytím. Za předpokladu, že by velkoobchodní trh nebyl regulován, pak by přibližně 1/3 maloobchodního trhu závisela na jednom podniku s celorepublikovou působností a tento podnik by tuto situaci mohl potenciálně zneužít. Úřad uznává, že situaci na trhu může změnit připravovaný Národní plán rozvoje sítě NGA, který by měl podpořit výstavbu nové NGA infrastruktury za pomoci dotací a vliv může mít také rozvoj mobilních technologií a sítě pro kvalitní datové služby. Úřad nicméně v současné době a ve výhledu nejbližších tří let (období vymezené pro tuto analýzu) nepředpokládá zásadní změnu na maloobchodním trhu, jak z pohledu tržních podílů poskytovatelů, tak i z pohledu zastoupení jednotlivých infrastruktur.

Úřad dále uvádí, že vzhledem ke krátkému časovému období od provedení dobrovolné separace společnosti O2, která proběhla k 1. 6. 2015, nemohl Úřad dostatečně (v dostatečně dlouhém období) vyhodnotit dopad této separace na situaci na maloobchodním (případně i velkoobchodním) trhu. Při zpracovávání této analýzy měl Úřad k dispozici nejaktuálnější údaje ke konci roku 2015, což nepředstavuje ani jedno celé období pro vyhodnocení těchto dopadů. Společnost CETIN teprve v průběhu tohoto období uváděla na trh (a inovovala) své velkoobchodní nabídky. Úřad v této souvislosti zohlednil potřebu uplatňovat předvídatelnou regulaci vyplývající mu ze zákona o elektronických komunikacích (§ 5 odst. 4 písm. a)) a rozhodl se přistoupit k vymezení velkoobchodního trhu společně se zkoumáním existence podniku s významnou tržní silou na tomto relevantním (velkoobchodním) trhu.

2.3 Velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu

2.3.1 Věcné vymezení

2.3.1.1 Možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Relevantní trh č. 3b je definován, v souladu s Doporučením o relevantních trzích¹², jako trh velkoobchodních služeb s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu. Tento přístup je realizován prostřednictvím datového toku (bitstream access), který umožňuje širokopásmový přenos dat v obou směrech ke koncovému uživateli. Datovým tokem (bitstream) se rozumí přenos souborů dat mezi koncovým uživatelem a bodem přístupu, který je zajišťován pro jiného operátora. Širokopásmový přístup musí umožňovat koncovému uživateli širokopásmový přenos dat v obou směrech, jehož jmenovitá přenosová rychlost směrem ke koncovému uživateli (downlink) činí alespoň 256 kbit/s a přístup je trvale dostupný.

Velkoobchodní širokopásmový přístup je poskytován prostřednictvím infrastruktury základních vstupů tohoto trhu a dále prostřednictvím jiných infrastruktur, pokud umožňují přístup k datovému toku tak, aby byl ekvivalentní k přístupu k datovému toku poskytovanému prostřednictvím základních vstupů tohoto trhu.

Úřad v rámci věcného vymezení relevantního trhu postupoval v souladu s ustálenou praxí v oblasti soutěžního práva a s Pokyny Komise¹. Úřad identifikoval pro účely věcného vymezení relevantního trhu základní vstupy, u kterých předpokládá potřebu uplatnění regulace a následně se zabýval zkoumáním dalších služeb, které by mohly být k tomuto základnímu vstupu substitutem. Za tímto účelem provedl věcné vymezení příslušného maloobchodního trhu. V rámci posuzování maloobchodního trhu Úřad uvedl v kapitole 2.2.1.1.1 důvody, které jej vedly ke stanovení vymezení základních vstupů. Tyto důvody jsou totožné i pro stanovení základních vstupů na velkoobchodním trhu. Úřad k tomu podotýká, že maloobchodní trh širokopásmového přístupu má vazbu na oba velkoobchodní trhy, tj. č. 3a a 3b.

Úřad stanovil jako základní vstupy tohoto relevantního trhu širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím účastnických kovových vedení na technologii xDSL (vč. FTTC) a optických vláken (a to jak FTTH, tak FTTB).

Při analýze relevantního trhu Úřad zjišťoval, zda na vymezeném trhu působí podnik (či podniky), který se díky své ekonomické převaze může chovat do značné míry nezávisle na ostatních tržních subjektech (konkurentech, zákaznících či koncových spotřebitelích). Podnik, který se ocitne v této pozici, má možnost poskytovat své služby za jednostranně výhodnějších podmínek a za vyšší ceny, než které by mohl dosáhnout na trhu s fungující konkurencí.

Při vymezování trhu, na němž budou zkoumány konkurenční podmínky pro působení jednotlivých podniků, je proto důležité zohlednit všechny tržní vlivy, které mohou volnost v rozhodování hypotetického monopolisty omezit. Tento vliv může pocházet od velkoobchodních služeb dostupných alternativním operátorům, kteří s jejich využitím následně mohou poskytovat finální služby zákazníkům na maloobchodním trhu. Takové velkoobchodní služby může poskytovat například operátor s využitím služeb LLU

z relevantního trhu č. 3a nebo operátor, který si buduje vlastní fyzickou infrastrukturu a poskytuje na ní velkoobchodní služby dalším (alternativním) operátorům (viz níže bod 2 a kapitola 2.3.1.1.1). Nezávislost v rozhodování hypotetického monopolisty může omezovat i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, bez ohledu na to, zda tito operátoři jsou (viz níže rovněž bod 2 a kapitola 2.3.1.1.1) či nejsou (viz níže bod 3 a kapitola 2.3.1.1.2) schopni vytvořit vlastní velkoobchodní služby a ty nabízet třetím stranám.

S ohledem na praxi Evropské komise je možné samozásobení vertikálně integrovaných operátorů do vymezení relevantního trhu zahrnout jak tehdy, pokud jsou operátoři schopni nabídnout vlastní velkoobchodní služby, tak i tehdy, pokud tyto služby třetím stranám schopni nabídnout nejsou (v tom případě může být samozásobení do trhu zahrnuto s ohledem na tzv. nepřímé vlivy). Ani v jednom případě však není zahrnutí samozásobení do velkoobchodního trhu automatické a musí mu předcházet analýza vlivu, který působení vertikálně integrovaných operátorů na vymezovaném trhu vytváří (na poskytovatele služeb na bázi xDSL a FTTH/B).

Při definování velkoobchodního trhu širokopásmového přístupu a zkoumání zastupitelnosti Úřad zvažoval tři možné situace na trhu:

- 1) velkoobchodní služby nejsou nabízeny (zatím neexistují). V tomto případě lze hovořit o absenci velkoobchodního trhu, tato možnost neplatí pro situaci na trhu v ČR;
- 2) inkumbent je poskytovatelem velkoobchodní služby, ale i jiné subjekty jsou schopny nabídnout podobný typ velkoobchodní služby; viz kapitola 2.3.1.1.1;
- 3) inkumbent je poskytovatelem velkoobchodní služby, ale jiné subjekty nejsou schopny nabídnout podobný typ velkoobchodní služby. Nicméně na trhu působí nepřímý vliv soutěže nabídek na maloobchodním trhu; viz kapitola 2.3.1.1.2.

2.3.1.1.1 Zkoumání přímých vlivů

Přímými vlivy se rozumí vlivy jiných velkoobchodních nabídek na nabídku vlastníka dříve monopolní infrastruktury přístupové sítě. Tyto další velkoobchodní nabídky mohou být využity k poskytování služeb uživatelům na maloobchodním trhu.

Jak je uvedeno výše, mohou takové velkoobchodní služby poskytovat například operátoři s využitím služeb LLU z relevantního trhu č. 3a nebo operátoři, kteří si budují vlastní fyzickou infrastrukturu a poskytují na ní velkoobchodní služby dalším (alternativním) operátorům.

Při zkoumání přímých vlivů lze do vymezení relevantního trhu zahrnout i samozásobení alternativních vertikálně integrovaných operátorů. To je založeno na předpokladu, že pokud alternativní operátoři jsou schopni poskytovat „velkoobchodní vstupy sami pro sebe“ (prostřednictvím samozásobení, tedy pro realizaci svých vlastních maloobchodních služeb), mohli by být schopni je stejně nabízet také na velkoobchodním trhu pro jiné poskytovatele.

Pro možnost zahrnout do vymezení velkoobchodního trhu samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, kteří jsou schopni vytvořit vlastní velkoobchodní služby, a ty poskytovat třetím stranám, stanoví Evropská komise následující podmínky⁷⁶:

- vertikálně integrovaný operátor je schopen v krátké časové době vytvořit vlastní velkoobchodní služby, a ty začít poskytovat třetím stranám, aniž by na vytvoření těchto služeb musel vynaložit značné investice,
- územní pokrytí posuzované sítě odpovídá požadavkům zájemců o velkoobchodní služby,
- posuzovaná síť má dostatečnou volnou kapacitu,
- na velkoobchodní úrovni existuje dostatečná poptávka po těchto substitutech.

V tomto kroku analýzy Úřad přistupoval ke zkoumání zastupitelnosti především z pohledu technických možností velkoobchodního přístupu k datovému toku (i když potenciálního) prostřednictvím dané technologie, a to z pohledu jak možného velkoobchodního poskytovatele, tak z pohledu možného velkoobchodního odběratele. Mimo technickou zastupitelnost Úřad v tomto kroku posuzoval možnosti velkoobchodního přístupu k datovému toku také z hlediska územního pokrytí. Splnění těchto podmínek Úřad považuje za dostatečné k tomu, aby bylo možné takové přístupy označit za ekvivalentní k základním vstupům (dále jen „ekvivalentní přístup“).

Je zřejmé, že potenciální odběratel bude při velkoobchodní poptávce po službě širokopásmového přístupu k datovému toku posuzovat míru uplatnění následně vytvořeného maloobchodního širokopásmového přístupu z pohledu potřeb uživatele na maloobchodním trhu. Úřad provedl zkoumání substituce na maloobchodním trhu, kde identifikoval možné technologie širokopásmového přístupu, které následně podrobil zkoumání, zda jsou z tohoto pohledu zastupitelné k základním vstupům. Proto při posuzování velkoobchodního trhu již neprovádí zkoumání substituce na maloobchodním trhu, ale pro potřeby věcného vymezení velkoobchodního trhu přebírá závěry z maloobchodního trhu (tj. reakce spotřebitelů, otázku ceny a možné substituce na straně nabídky z pohledu maloobchodní služby).

Realizace maloobchodního širokopásmového přístupu na základě velkoobchodní nabídky jiného poskytovatele musí zohledňovat i skutečnost, že odběratel musí být schopen technicky, ekonomicky a jinak (např. na srovnatelném územním pokrytí s inkumbentem) realizovat z velkoobchodní nabídky obdobnou maloobchodní službu, jako jsou maloobchodní služby širokopásmového přístupu prostřednictvím základních vstupů. Úřad je toho názoru, že tato podmínka je nezbytná při posouzení, zda širokopásmový přístup k datovému toku prostřednictvím jiné technologie by mohl být účinnou alternativou pro realizaci širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu. Proto se Úřad dále věnoval podrobněji možnostem velkoobchodního přístupu prostřednictvím jednotlivých technologií z hlediska potřeb velkoobchodního odběratele.

2.3.1.1.2 Zkoumání nepřímých vlivů

Ve druhém kroku Úřad zkoumal, zda má do věcného vymezení relevantního trhu zahrnout i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů na základě nepřímých vlivů

⁷⁶ Tyto podmínky lze dohledat ve Vysvětlujícím memorandu týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, v části 3.1.

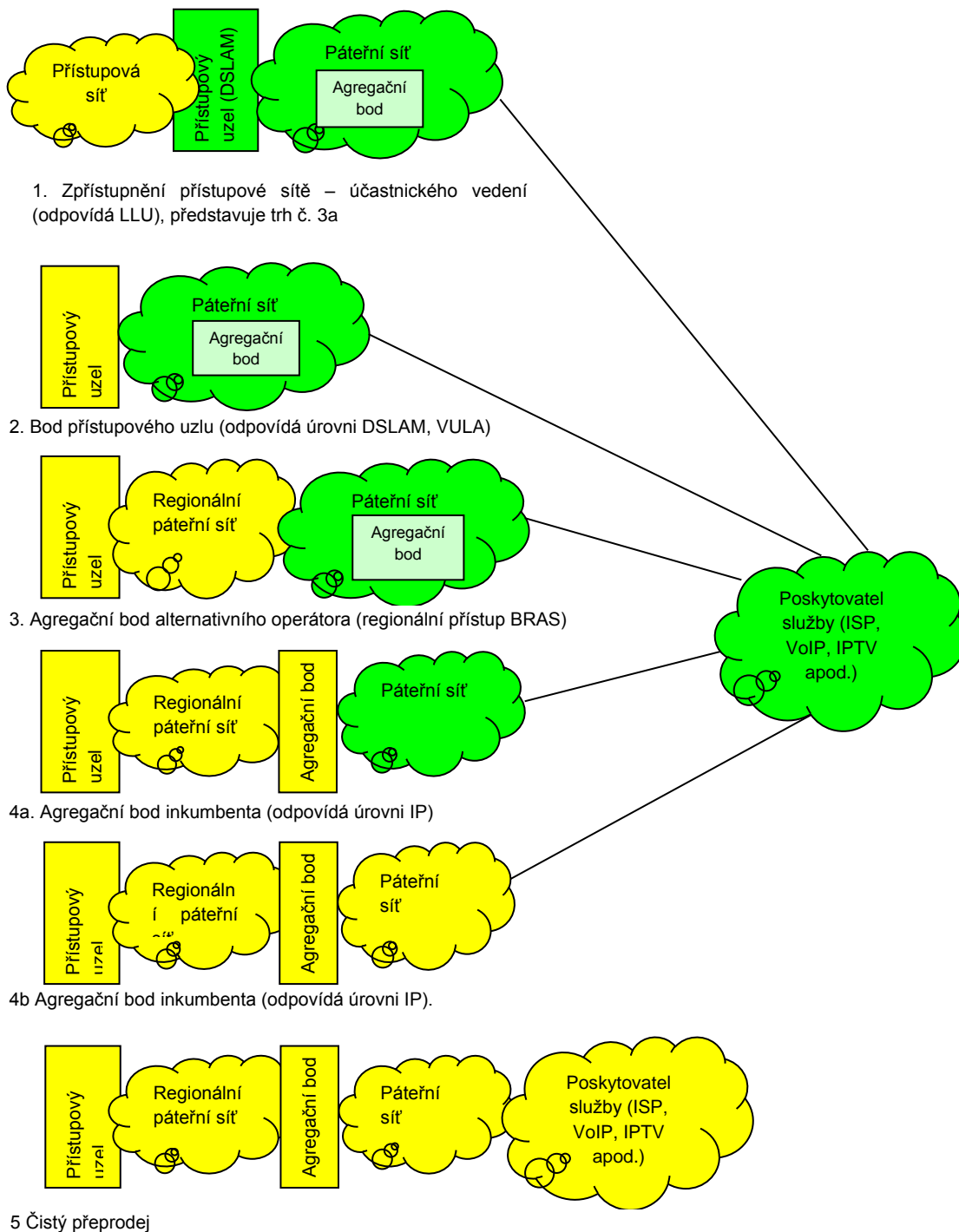
z maloobchodního trhu. Navzdory skutečnosti, že rozdělením společnosti O2 došlo k přerušení vertikální integrace podniku s SMP, nadále existují nepřímé vlivy, které jsou zprostředkovaně přenášeny na velkoobchodního poskytovatele, společnost CETIN. Dříve byly vlivy přenášeny přes její vlastní maloobchodní divizi, ale po rozdělení dochází k jejich přenosu přes její odběratele na velkoobchodním trhu, kteří následně působí na maloobchodním trhu. Aktivity společnosti CETIN tak mohou být nepřímo ovlivněny/omezeny vlivy, které jsou takto přeneseny na velkoobchodní trh. Posuzování těchto vlivů v rámci věcného vymezení je tak výrazně ztíženo a jednoznačná interpretace není možná z důvodu nedostatečně stabilní situace. Úřad se proto přiklání ke zkoumání nepřímých vlivů až ve fázi hledání SMP, případně ve fázi návrhu nápravných opatření.

Tento přístup, tedy zohlednění nepřímých vlivů až ve fázi hledání SMP (tedy v rámci jednoho z kritérií svědčících o existenci SMP) ve svých doporučeních připouští i Evropská komise. Úřad se tedy rozhodl, že se zkoumání nepřímých vlivů bude věnovat až ve fázi hledání SMP, či návrhu nápravných opatření.

2.3.1.1.3 Popis realizace přístupu k datovému toku u základních vstupů velkoobchodního trhu

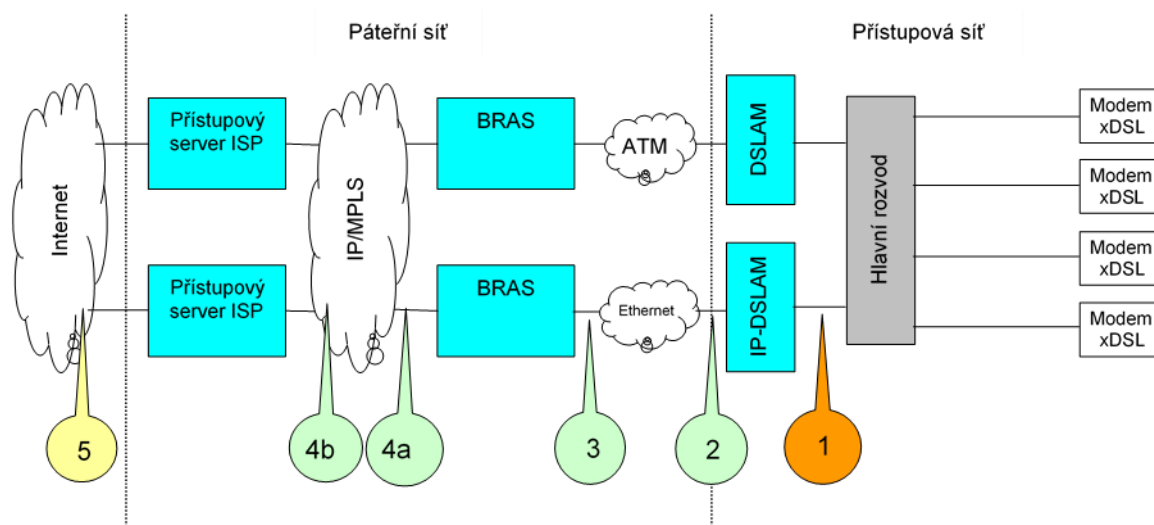
Při zkoumání věcného vymezení velkoobchodního relevantního trhu Úřad definoval základní vstupy širokopásmového přístupu na tomto trhu (tedy xDSL a FTTH/B) a dále posuzoval, zda by součástí tohoto trhu mohly být i jiné technologie širokopásmového přístupu, které Úřad identifikoval na maloobchodním trhu. Jiné technologie mohou být součástí tohoto trhu za předpokladu, že tyto technologie umožňují přístup k datovému toku tak, aby byl tento přístup ekvivalentní k přístupu k datovému toku poskytovanému prostřednictvím základních vstupů tohoto trhu (tj. xDSL a FTTH/B). Tím se rozumí takový způsob přístupu k datovému toku, který je na velkoobchodním trhu poskytovaný tak, aby umožnil jednoznačné určení datového toku ke koncovému uživateli a mohl nabídnout přístup k datovému toku od koncového uživatele k potenciálnímu bodu přístupu pro alternativního operátora (velkoobchodního odběratele). Zároveň tento přístup musí být ve srovnatelné kvalitě se širokopásmovým přístupem prostřednictvím účastnických kovových vedení a optických vláken.

Obr. č. 8: Body přístupu k datovému toku a jim odpovídající úrovně přístupu k datovému toku podle dokumentu ERG (03) 33rev2

Žlutá barva označuje úseky realizované inkumbentem a zelená barva úseky realizované alternativním operátorem.

Obr. č. 9: Body přístupu k datovému toku a jim odpovídající úrovně přístupu k datovému toku s využitím účastnického kovového vedení (podle dokumentu ERG (03) 33rev2)

Obr. č. 8a Obr. č. 9 ukazují možnosti přístupu k datovému toku

- bod 1 na Obr. č. 9 označuje přístup k účastnickým kovovým vedením (LLU), který není součástí analyzovaného trhu.
- bod 2 označuje možnost virtuálního zpřístupnění účastnických kovových vedení (VULA)⁷⁷, přičemž bod 2 není součástí analyzovaného trhu v případě pokud VULA splňuje parametry, které umožňují náhradu k fyzickému zpřístupnění.
- bod 3 označuje regionální přístup k datovému toku před BRAS.
- body 2 až 4 označují přístup k datovému toku (tj. přístup na úrovni „DSLAM“, „ATM“ a „IP“), který je součástí analyzovaného trhu (včetně přístupů k datovému toku které nesplňují parametry náhrady k fyzickému zpřístupnění).
- bod 5 označuje čistý přeprodej, který není součástí analyzovaného trhu, neboť v tomto případě již neexistuje bod přístupu pro alternativního operátora.
- úroveň přístupu k datovému toku na úrovni „ATM“ a „IP“ se nevztahuje k použité technologii, ale k bodu přístupu k síti vlastníka přístupové sítě, kde je (nebo může být) realizováno propojení mezi sítěmi vlastníka přístupové sítě a alternativního operátora.

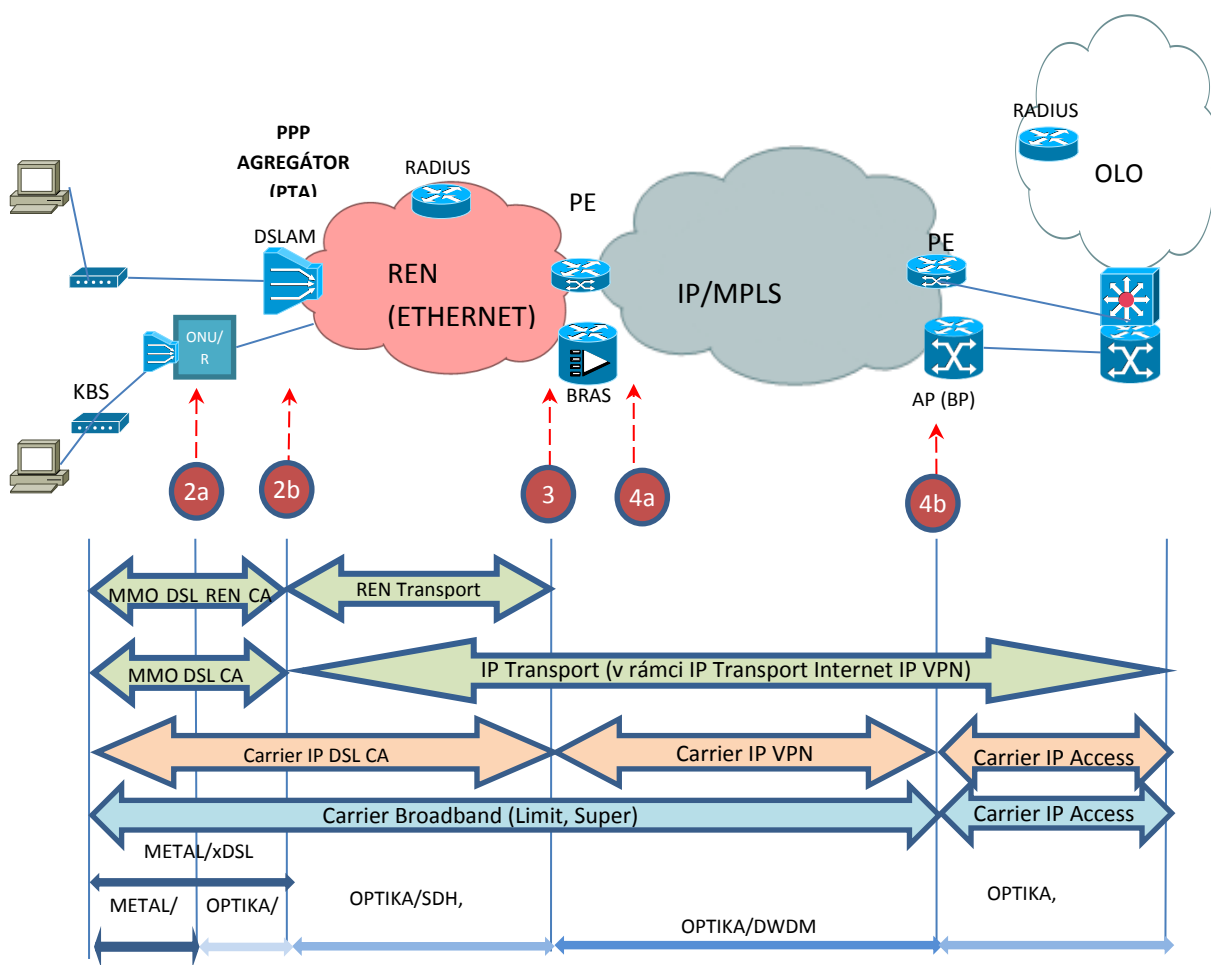
⁷⁷ Součástí trhu č. 3a jsou služby zahrnující i virtuální (nefyzické) zpřístupnění na místní úrovni – tzv. VULA. Tyto virtuální služby musí splňovat přiměřené požadavky jiného podnikatele na využívání a přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům, poskytovat přístup k technickým rozhraním, protokolům nebo jiným klíčovými technologiím, které jsou nezbytné pro interoperabilitu služeb nebo služby virtuálních sítí. (bližší specifikace v rámci analýzy trhu č. 3a a REM/4/08.2015-6)

- bod přístupu č. 3, tj. přístup na úrovni „ATM“ neznamená, že bod přístupu k síti je realizován výhradně technologií „ATM“, ale že k předání provozu dochází v bodu agregace na síťovém uzlu, který je ve vlastnictví alternativního operátora. Tento přístup je realizován ještě před zařízením BRAS (koncentrátor virtuálních spojení), který tak v tomto případě řídí alternativní operátor.
- bod přístupu č. 4a a 4b, tj. přístup na úrovni IP znamená, že bod přístupu k síti je na síťovém uzlu, který je ve vlastnictví vlastníka přístupové sítě. Přístup na úrovni „IP“ je možné realizovat buď bezprostředně za agregačním bodem BRAS (koncentrátor virtuálních spojení) vlastníka přístupové sítě nebo až na přístupovém serveru alternativního operátora (tj. až za transportní sítí).

2.3.1.1.4 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v xDSL síti

Možnosti přístupu k datovému toku na účastnických kovových vedeních, příp. účastnických kovových vedeních v kombinaci s optickými sítěmi (FTTC) znázorňuje Obr. č. 10:

Obr. č. 10: Možné přístupové body k datovému toku ve stávající xDSL (vč. FTTC) síti společnosti CETIN

Pozn. služba MMO DSL (REN) CA, je nabízená také ve variantě MMO Optical (REN) CA

Bod 2a ukazuje možnost využití tzv. street cabinetů a vysunutých DSLAMů, tedy využití technologie FTTC. Bod 2b ukazuje možnost přístupu k datovému toku podle bodu 2 Obr. č. 9, tzn. na úrovni DSLAM, a to v případě využití pouze účastnických kovových vedení v přístupové síti.

V červnu 2015 došlo k vytvoření nové společnosti CETIN, na kterou společnost O2 převedla svoji infrastrukturu a předchozí velkoobchodní nabídky jsou poskytovány prostřednictvím společnosti CETIN. Úřad vydal v rámci rozhodnutí č. REM/5/08.2015-7 usnesení o právním nástupnictví ukládající povinnosti na tomto trhu společnosti CETIN. Společnosti CETIN bylo uloženo kromě IP přístupu na národní úrovni zejména umožnění přístupu k datovému toku na regionální úrovni před zařízením BRAS. Společnost CETIN v současné době nabízí tři velkoobchodní nabídky přístupu k datovému toku. U nabídek Carrier IP Stream (CIPS) a Carrier Broadband (CBB) se přístup k datovému toku realizuje a předává až za transportní síť – bod 4b Obr. č. 9 a Obr. č. 10. Aktuálně společnost CETIN na konci listopadu 2015 představila novou referenční nabídku MMO (Mass Market Offer, podrobnosti níže v kapitole 2.3.1.1.6), která k přístupu k datovému toku na národní úrovni nabízí nově také přístup na regionální úrovni před zařízením BRAS – bod 3 Obr. č. 9 a Obr. č. 10. Tato nabídka by měla postupně nahradit v současné době využívané nabídky CIPS a CBB.

Velkoobchodní nabídka Carrier IP Stream

Velkoobchodní komerční nabídka Carrier IP Stream v sobě zahrnuje následující dílčí služby: Carrier IP DSL CA, Carrier IP VPN, a Carrier IP Access. V rámci služby Carrier IP DSL CA byla nabídka k 9. 5. 2011 rozšířena o technologii VDSL2, což se projevilo i do definice nominální přenosové rychlosti virtuální privátní cesty dílčí služby Carrier IP VPN:

Přístup Carrier IP DSL CA

Přístup Carrier IP DSL CA je základním komunikačním prvkem pro připojení účastníka k síti alternativního operátora, využívající DSL (ADSL/ADSL2+/VDSL2) přístupové vedení a je ohraničen koncovým bodem sítě na straně jedné přes DSLAM až po hraniční bod přístupu Carrier IP DSL CA na straně druhé (agregační bod BRAS). Na této straně jsou definovány individuální limity („Základní množství nezaplatněných přenesených dat pro přístup Carrier IP DSL CA“). Tato část je plně vyhrazená pro příslušného uživatele (zákazníka) a není agregována.

Tab. č. 14: Nominální přenosová rychlost přístupu (platné ke dni 1. 8. 2016)

Varianta přístupu Carrier IP DSL CA	Nominální přenosová rychlost (k účastníkovi/od účastníka)	Podporovaná přístup. technologie	Podporovaný přístupový protokol
2 048/256	až 2 048/256 kbit/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
6 144/512	až 6 144/512 kbit/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
8 192/512	až 8 192/512 kbit/s	ADSL2+	PPPoE
16 384/768	až 16 384/768 kbit/s	ADSL2+	PPPoE
20 48/256	až 20 48/256 kbit/s	VDSL2	PPPoE

8 192/512	až 8 192/512 kbit/s	VDSL2	PPPoE
16 384/1 024	až 20 480/2048 kbit/s	VDSL2	PPPoE
25 600/2 048	až 40 960/2 048 kbit/s	VDSL2	PPPoE

Služba Carrier IP VPN

Služba Carrier IP VPN je transportní službou páteřní datové IP sítě společnosti CETIN, poskytující obousměrný přenos datových toků účastníka mezi všemi oblastními sdružujícími body (agregačními body BRAS), prostřednictvím definovaných virtuálních privátních cest, a bodem přístupu BP (AP). Má charakter sítě VPN (virtuální privátní sítě), jež svádí datový tok z konkrétního agregačního bodu do jednoho společného bodu přístupu (AP), kde si vše přebírá alternativní operátor. Vzhledem k tomu, že touto VPN procházejí data příslušející více individuálním přípojkám, musí zde být příslušné toky nutně sloučeny (agregovány).

Služba Zvýšená servisní podpora

Ke každému jednotlivému přístupu Carrier IP DSL CA může alternativní operátor zvolit doplňkovou službu Zvýšená servisní podpora, jež poskytuje zrychlené řešení poruch, přičemž rozsah aktivit vykonaných pro odstranění poruchy zahrnuje především konfigurační změny na DSLAMu, BRASu a poruchy v konfiguraci IP transportní sítě. V jejím rámci je poskytována nadstandardní péče zahrnující zrychlené odstranění případné poruchy na daném jednotlivém přístupu Carrier IP DSL CA nebo prostupu IP datového toku účastníka příslušnou virtuální privátní cestou v rámci služby Carrier IP VPN.

Velkoobchodní nabídka Carrier Broadband

Komerční nabídka přístupu k síti Carrier Broadband umožňuje připojení elektronického zařízení nebo sítě poskytovatele k datové síti společnosti CETIN. Účelem tohoto přístupu je poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací, přenosu dat nebo přístupu k síti Internet.

Základní datový tok přenášený od účastníka přístupu Carrier Broadband prochází do IP sítě společnosti CETIN. Dále je pak směrován k alternativnímu operátorovi prostřednictvím služby Carrier IP Access v rámci pro tyto účely vytvořené virtuální privátní sítě.

Základní parametry přístupu

Tab. č. 15: Carrier Broadband Limit (platné ke dni 1. 8. 2016)

Služba	Maximální dosažitelná rychlost (k účastníkovi/od účastníka)	Nominální agregace v síti	Podporovaná technologie	Podporovaný přístupový protokol
2 048/256	až 2 048/256 kbit/s	1:50	ADSL/ADSL2+	PPPoE
6 144/512	až 6 144/512 kbit/s	1:50	ADSL/ADSL2+	PPPoE
8 192/512	až 8 192/512 kbit/s	1:50	ADSL2+	PPPoE
16 384/768	až 16 384/768 kbit/s	1:50	ADSL2+	PPPoE
2 048/256	až 2 048/256 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE
8 192/512	až 8 192/512 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE

16 384/1 024	až 20 480/2 048 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE
25 600/2 048	až 40 960/2 048 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE

Tab. č. 16: Carrier Broadband Super (platné ke dni 1. 8. 2016)

Služba	Maximální dosažitelná rychlost (k účastníkovi/od účastníka)	Nominální agregace v síti	Podporovaná technologie	Podporovaný přístupový protokol
2 048/256	až 2 048/256 kbit/s	1:20	ADSL/ADSL2+	PPPoE
6 144/512	až 6 144/512 kbit/s	1:20	ADSL/ADSL2+	PPPoE
8 192/512	až 8 192/512 kbit/s	1:20	ADSL2+	PPPoE
16 384/768	až 16 384/768 kbit/s	1:20	ADSL2+	PPPoE
2 048/256	až 20 48/256 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE
8 192/512	až 8 192/512 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE
16 384/1 024	až 20 480/2 048 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE
25 600/2 048	až 40 960/2 048 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE

Další informace a nabídky společné pro obě velkoobchodní nabídky Carrier IP Stream a Carrier Broadband

Technologie ADSL a VDSL2

Jak již bylo uvedeno v části věcného vymezení maloobchodního trhu (v kapitole 2.2.1.1.2), tak od 1. září 2012 se na maloobchodním trhu v reakci na změnu velkoobchodní referenční nabídky společnosti O2 (z 1. června 2012) začaly nabízet rychlosti xDSL přístupů až 40 Mbit/s download a až 2 Mbit/s upload. Zrychlení se dle tiskové zprávy společnosti O2 týkalo 180 tisíc jejích zákazníků, kteří využívají tarify prostřednictvím technologie VDSL. Potenciální možný počet přípojek, na kterých bude tato rychlost dostupná, ovšem není přesně znám, společnost ovšem uvádí, že technologie VDSL je dostupná na 23 % přípojkách. Lze se tedy domnívat, že na velké části přípojek není možno vlivem starého či příliš dlouhého účastnického vedení technologii VDSL plně využít, a tudíž na těchto přípojkách nebude možno tyto nově nabízené rychlosti dosáhnout.

V současné době má přístup k technologii VDSL (bez ohledu, zda jde o běžné VDSL či VDSL z vysunutého DSLAMu/FTTC) zhruba 52 % domácností v České republice a tento počet plánuje společnost CETIN navyšovat, a to hlavně nárůstem počtu vysunutých DSLAMů a zkracováním délky účastnického kovového vedení (mezi zařízením DSLAM a prostory účastníka).

Služba Carrier IP Access

Služba Carrier IP Access je transportní službou zajišťující připojovací trasu mezi páteří IP sítí společnosti CETIN – bodem přístupu (BP) a IP sítí poskytovatele pomocí technologie Fast Ethernet nebo Gigabit Ethernet, v jejichž rámci společnost CETIN nabízí službu Carrier IP Access ve variantách 10, 100, 200, 300, 500, 1 000 a 10 000 Mbit/s.

Velkoobchodní nabídka MMO

MMO (Mass Market Offer) je referenční nabídka přístupu k veřejné pevné komunikační síti, která je poskytována společností CETIN. Společnosti CETIN byla Úřadem uložena povinnost zajištění rovnocennosti vstupů. Na základě této povinnosti proběhlo v listopadu 2015 představení referenční nabídky MMO, která byla oficiálně představena operátorům na začátku roku 2016. Společnost CETIN na základě této velkoobchodní nabídky v současnosti nabízí širokopásmové připojení až do rychlosti 80 Mbit/s⁷⁸ prostřednictvím různých přístupových technologií zahrnujících ADSL, VDSL, FTTH/B. Zde je nutné zmínit, že Úřad tuto nabídku představuje již u velkoobchodního širokopásmového přístupu k datovému toku v xDSL, protože je relevantní ji zde porovnat s ostatními velkoobchodními nabídkami. Nabídka MMO je však obecně platná i pro FTTH/B technologie, kde Úřad popisuje specifika nabídky MMO již v této kapitole a detaily velkoobchodního širokopásmového přístupu a body přístupu k datovému toku u FTTH/B až v kapitole další.

Nabídka MMO je koncipována jako velkoobchodní triple-play řešení, jejíž součástí jsou broadbandové, multimediální a hlasové služby. Do nabídky patří také regionální širokopásmová služba předávaná před BRAS (viz bod 3 na Obr. č. 9). Služba využívá prostředky sítě společnosti CETIN, datový tok je partnerům předáván před zařízením BRAS na regionální úrovni. Další novinkou jsou volitelné agregační poměry v rozsahu od 1:10 do 1:50. Poskytovatel si může zvolit až 3 různé agregační poměry, které jsou následně aplikovány v celé síti společnosti CETIN. Velkoobchodní nabídka MMO dále nabízí rozšíření nabídky SLA, snížení cen přístupu ke smlouvě a snížení ceny kapacitních produktů. Cena služby se skládá z přístupové linky, pronájmu portu a transportní síťové kapacity regionální sítě (REN CETIN). Přístupová linka je dostupná ve variantách Standard a Premium, která nabízí vyšší dosažitelnou rychlost.

Služba přístupu k širokopásmovým službám obsahuje tyto varianty:

- **Přístup DSL CA** – využití DSL technologií na kovovém přístupovém vedení včetně topologie FTTC/VDSL, případně FTTC/VDSL + vectoring, přístup je ohraničen Koncovým bodem sítě na straně jedné a Hraničním bodem přístupu do příslušné služby Internet IP VPN na straně druhé;

- **Přístup Optical CA** – využití optické přístupové sítě v topologii FTTB nebo FTTH, přístup je ohraničen Koncovým bodem sítě na straně jedné a Hraničním bodem přístupu do příslušné služby Internet IP VPN na straně druhé;

Služba přístupu k regionálním širokopásmovým službám obsahuje tyto varianty:

- **Přístup DSL REN CA** – využití DSL technologie na kovovém přístupovém vedení včetně topologie FTTC/VDSL, případně FTTC/VDSL + vectoring, přístup je ohraničen Koncovým bodem sítě na straně jedné a Oblastním sdružovacím bodem přístupu do příslušné služby REN Transport na straně druhé;

⁷⁸ Od 1. května 2017 bude v MMO nabízena rychlost až 250 Mbit/s

- **Přístup Optical REN CA** – využití optické přístupové sítě v topologii FTTB nebo FTTH, přístup je ohraničen Koncovým bodem sítě na straně jedné a Oblastním sdružovacím bodem přístupu do příslušné služby REN Transport na straně druhé;
- **Multimedia Carrier Access** – nabízí velkoobchodní možnost šíření IPTV. V rámci této služby mohou poskytovatelé televizních a multimediálních služeb (multicast i unicast) využít infrastrukturu společnosti CETIN k pronájmu přístupové linky a multimediálního portu.
- **Služba IP/REN Transport** – služba přenosu datové toku mezi Hraničním směrovačem (DSLAM) na jedné straně a předávaná pro odběratele na technickém rozhraní připojovací trasy v podobě Fast Ethernet, Gigabit Ethernet nebo Ten Gigabit Ethernet portu.
- **Služba Internet IP VPN** – nabízí přenos IP datového toku, ve kterém se sdružují datové toky jednotlivých koncových uživatelů. V rámci této IP VPN může odběratel služby dynamicky řídit např. agregační poměr efektivních přenosových rychlostí jednotlivých koncových uživatelů. Odběratel takto může definovat až tři různé IP VPN (např. s jiným agregačním poměrem) v rámci jedné služby IP Transport. Služba Internet IP VPN je ohraničena Hraničním bodem přístupu (PTA/BRAS) na jedné straně a předávacím rozhraním pro odběratele;

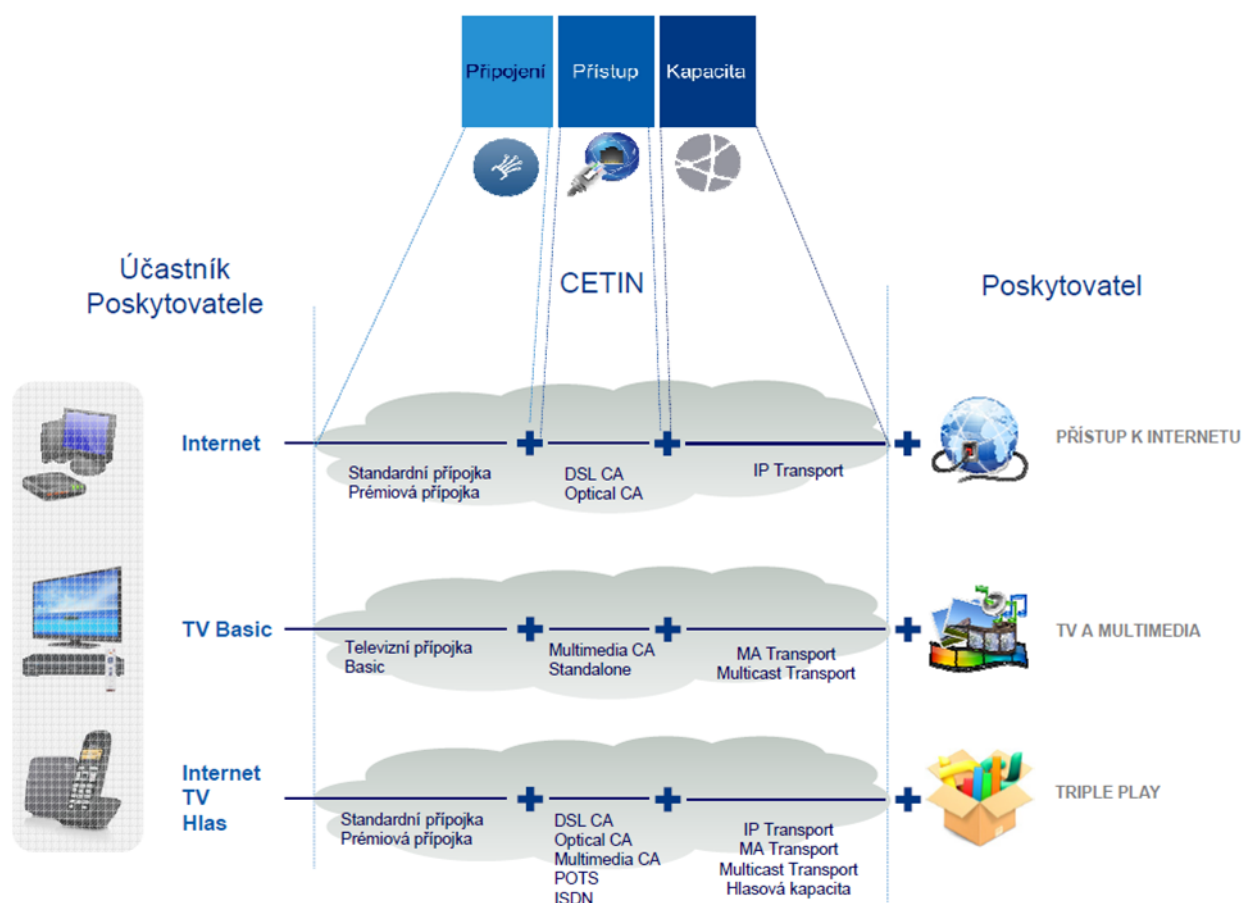
Základní parametry přístupů v nabídce MMO

Tab. č. 17: Technologické parametry velkoobchodní nabídky MMO společnosti CETIN (platné ke dni 30. 11. 2015)

Kategorie	Varianta přístupu DSL CA / Optical CA	Nominální přenosová rychlost	Podporovaná přístupová technologie	Podporovaný přístupový protokol
STANDARD	DSL A 2	až 2 048/256 kb/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
	DSL A 6	až 6 144/512 kb/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
	DSL A 8	až 8 192/514 kb/s	ADSL2+	PPPoE
	DSL A 16	až 16 384/768 kb/s	ADSL2+	PPPoE
	DSL V 2	až 2 048/256 kb/s	VDSL2	PPPoE
	DSL V 8	až 8 192/514 kb/s	VDSL2	PPPoE
	DSL V 20	až 20 480/2 048 kb/s	VDSL2	PPPoE
	DSL V 40	až 51 200/5 120 kb/s ⁷⁹	VDSL2	PPPoE
PREMIUM	DSL V 80	až 81 920/8 192 kb/s	VDSL2	PPPoE
SUPERFAST	DSL V 250	Až 250 240/25 024 kb/s	VDSL3	PPPoE
STANDARD	Optical 20	až 20 480/2 048 kb/s	100BaseT/1000BaseT	PPPoE
	Optical 40	až 51 200/5 120 kb/s ⁷⁹	100BaseT/1000BaseT	PPPoE
PREMIUM	Optical 100	až 102 400/10 240 kb/s	100BaseT/1000BaseT	PPPoE
SUPERFAST	Optical 250	Až 250 240/25 024 kb/s	VDSL3	PPPoE

⁷⁹ Nominální přenosová rychlost služby Přístup DSL CA a Optical CA bude do 14.10. 2016 dostupná v rozsahu až 40960/84096 kbit/s

Obr. č. 11: Struktura vybraných produktů z nabídky MMO (platné ke dni 1. 8. 2016)

Zdroj: Představení MMO nabídky společnosti CETIN, listopad 2015

Vysvětlení rozdílů mezi velkoobchodními službami MMO, CIPS a CBB a služeb spadajících do relevantního trhu č. 4

V souvislosti s věcným vymezením a popisem velkoobchodních nabídek považuje Úřad za užitečné popsat také rozdíly mezi službami širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu a následně velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výroby pro širokou spotřebu a službami vysoce kvalitního přístupu poskytovaného v pevném místě a následně velkoobchodní služby s vysoce kvalitním přístupem poskytovaným v pevném místě.

Tab. č. 18: Popis nabídek Carrier Ethernet Network a Reference Access Data Offer (platné ke dni 30. 11. 2015)

Služba	Rychlosti	Popis	Využití
RADO	64 kbit/s–300Mbit/s	RADO je referenční nabídka přístupu ke koncovým úsekům, která je určena pro poskytovatele telekomunikačních datových služeb koncovým odběratelům. Nabídka je složena z přístupového okruhu připojujícího zákazníka poskytovatele prostřednictvím metalického, optického nebo bezdrátového přístupového okruhu do sjednané kolokace poskytovatele v krajském městě a služby Simple Interface, jež zahrnují i tranzitní kapacitu v rámci zvoleného kraje.	Všechny typy služeb.
Carrier Ethernet Network	512 kbit/s–300 Mbit/s	Služba umožňuje zákazníkům, kteří chtějí přebírat jednotlivé pronajaté ethernetové kapacity v jednom centrálním místě, tj. v režimu bod-multibod. Služba je složena ze dvou částí. První je vždy neagregovaná přístupová linka, která transportuje data z koncové lokality přes síť společnosti CETIN až k Centrálnímu NNI CEN rozhraní. Přístupová linka je dle využití technologie zakončena buď xDSL modemem nebo v případě využití MW spoje PoE injektorem. Obě zakončení mají jako předávací rozhraní ethernetový port 100/1000 Base. Parametry přístupové linky jsou zajištěny bez ohledu na fyzickou vrstvu využitou pro její realizaci. Druhou částí služby je Centrální NNI CEN rozhraní, které propojuje síť společnosti CETIN a Operátora. Na tomto rozhraní si operátor sám řídí agregaci dle kapacity rozhraní a součtu kapacit jednotlivě nakoupených přístupových okruhů.	Na základě nabídky CEN nelze realizovat maloobchodní ani velkoobchodní služby klasických pronajatých okruhů. Nelze ji využít pro realizaci TDM hlasové služby.

Je zřejmé, že nabídky relevantního trhu č. 4 jsou v porovnání s nabídkami na trhu č. 3b realizovány na různých technologiích (xDSL, FTTH/B, radiové spoje). Starší nabídky (CIPS a CBB) na trhu č. 3b nabízely pouze služby prostřednictvím xDSL. Pouze nová nabídka MMO zahrnuje jak služby na základě xDSL sítě, tak na základě FTTH/B sítě (jak přípojky prostřednictvím úč. kovového, tak prostřednictvím úč. optického vedení). Jak ukazuje Obr. č. 9, velkoobchodní nabídky trhu č. 3b jsou předávány alternativnímu operátorovi na úrovni REN, na základě nové nabídky MMO, která nabízí přístup k datovému toku na regionální úrovni i před zařízením BRAS – bod 3 Obr. č. 10. V platnosti zůstávají také možnosti předávání alternativnímu operátorovi za transportní sítě IP/MPLS, přičemž datový tok jednotlivých koncových uživatelů alternativního operátora je „sveden“ v páteřní síti do jedné VLAN. Za tímto účelem prochází datového toku přes agregační server BRAS společnosti CETIN, který je umístěn před transportní sítí. Tyto přístupy jsou poskytovány prostřednictvím technologie xDSL.

Velkoobchodní nabídky trhu č. 4 mají specifické parametry, které je odlišují od služeb na trhu č. 3b. Jde hlavně o vyšší kvalitativní parametry, kde je garantována symetrická rychlost bez agregace nebo s výrazně nižší agregací. Nad službami jsou zároveň dostupná SLA a dohled (u některých produktů až za příplatek), které umožňují vyšší garance velkoobchodních služeb na maloobchodním trhu. Služby na trhu č. 4 zahrnují také klasické okruhy, které jsou vhodnější pro klasické hlasové TDM služby nebo pro služby s vysokou citlivostí na zpoždění přenosu dat.

Z pohledu technických parametrů jsou služby trhu č. 4 sice také předávány alternativnímu operátorovi za transportní sítě případně v krajském městě, ale datový tok od každého koncového uživatele (resp. xDSL modemu) má vyhrazený datový tok (na rozdíl od nabídek na trhu č. 3b, kde je datový tok sdílený mezi všemi jeho uživateli při předání

operátorovi), což znamená, že v páteřní síti neprochází přes agregační server BRAS, který je umístěn až za transportní síť. V tomto případě je přenosová kapacita poskytována alternativnímu operátorovi, který poté řídí svůj vlastní BRAS. Služby jsou poskytovány převážně na vlastní infrastruktuře operátora, ale mohou být poskytnuty také na základě velkoobchodního přepraveje.

Hlavním rozdílem mezi službami obou trhů je přístup ke sdílení datového toku, jiné parametry poskytované služby, jejich lepší řízení a vyšší nezávislost na konkrétní infrastruktuře u trhu č. 4.

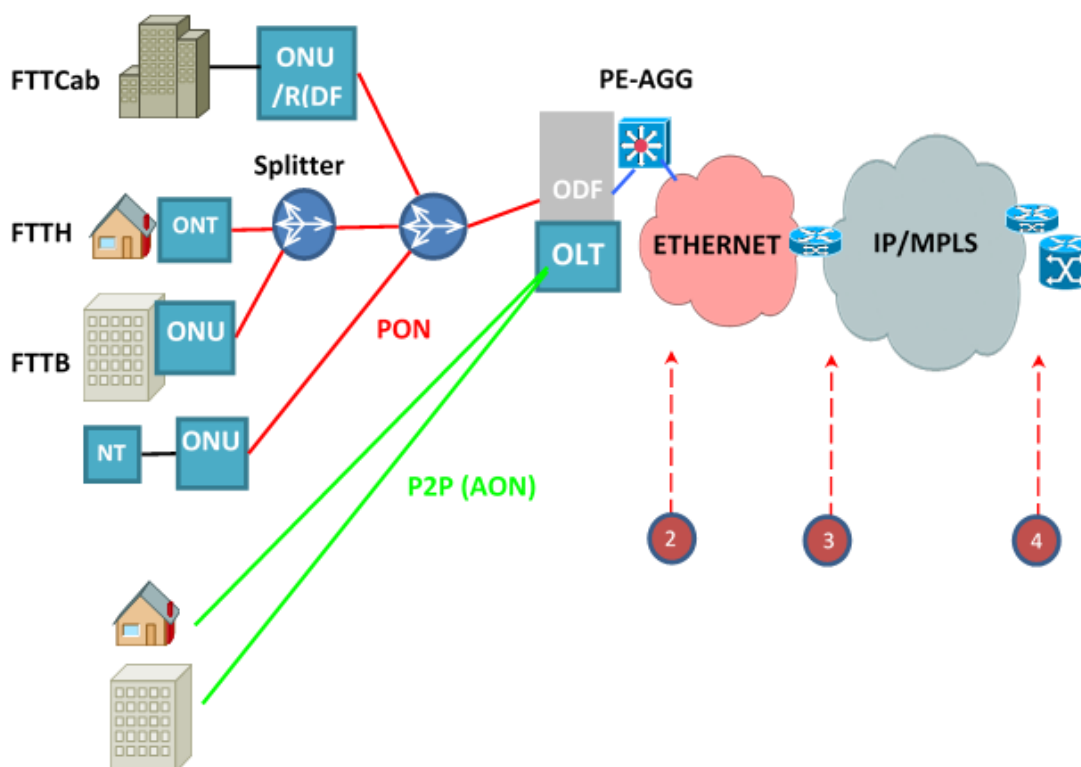
Výhled do budoucnosti

V následujících letech bude docházet k investicím do technologií VDSL2, VDSL3 a technologie G.fast převážně společností CETIN. Pro technologii G.fast nejsou v současnosti známy technologické možnosti přístupu k jejich datovému toku a tedy ani od toho se odvíjející nabídka na velkoobchodním trhu. Lze však očekávat, že možnosti přístupu k datovému toku u technologie G.fast tak budou podobné jako v případě VDSL a VDSL2. Úřad zároveň předpokládá, že v případě nasazení těchto technologií společnost CETIN vytvoří odpovídající velkoobchodní nabídku.

2.3.1.1.5 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v FTTH/B sítích

Z hlediska možnosti přístupu k datovému toku za přístupovou sítí je architektura páteřní sítě velmi podobná páteřní síti v případě xDSL. Také např. vlastník dříve monopolní infrastruktury, pokud v některých lokalitách zavádí nové přístupové sítě prostřednictvím FTTH, využívá stejnou páteřní síť.

Obr. č. 12: Body přístupu k datovému toku v aktivních a pasivních optických sítích

Základními funkčními prvky optických přístupových sítí jsou:

- optické linkové zakončení (OLT), zajišťující funkce síťového rozhraní mezi přístupovou sítí a sítěmi telekomunikačních služeb,
- optický rozvaděč (ODF), což je rozvod pro jednotlivá optická vlákna,
- optická distribuční síť, což je soubor optických přenosových prostředků mezi OLT a jednotkami ONU v rámci přístupové sítě,
- optické síťové jednotky (ONU), zabezpečující funkce účastnického rozhraní mezi koncovými zařízeními účastníků a přístupovou sítí,
- optické síťové zakončení (ONT),
- síťové zakončení (NT).

Obr. č. 12 ukazuje také dvě možnosti realizace optických přístupových sítí FTTH, a to aktivní (AON) a pasivní (PON). Rozdíl je v tom, že aktivní sítě jsou zpravidla konstruovány stylem point-to-point (P2P), kdy je optické vlákno určeno pro každé koncové zakončení (ONT) a ODF, zatímco v případě pasivních optických sítí je od ODF k nejbližšímu splitteru vedeno pouze jedno vlákno, které se na splitteru dále dělí.

V případech aktivních i pasivních optických sítí existuje možnost „oddělení“ síťových prvků, které jsou určeny pro koncové uživatele, v AON je to aktivní zařízení na ODF, v PON je to nejbližší optický splitter. U aktivních i pasivních sítí je v případě přístupu za OLT možné vymezení na logické úrovni konkrétní datový tok příslušný pro konkrétního uživatele.

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole pro velkoobchodní přístup k FTTH/B sítím existuje nová nabídka MMO společnosti CETIN, která je detailně popsána u technologie xDSL. Ostatní poskytovatelé provozují sítě hlavně na základě samozásobení a neexistuje u nich velkoobchodní nabídka relevantní pro trh č. 3b.

Výhled do budoucnosti

Technologie FTTH/B již umožňuje přístupu k datovému toku na centrální úrovni pomocí několika různých variant. V současné době ale není velkoobchodní přístup k FTTH/B, z důvodu nedostatečné velkoobchodní nabídky, příliš využíván. Lze očekávat, že dojde k nárůstu jeho využití hlavně s výstavbou nových NGA sítí a zvyšování penetrace této technologie hlavně v souvislosti s Operačním programem Podnikání a inovace, na základě kterého je v budoucnosti očekáván nárůst výstavby a pokrytí technologií FTTH/B jak v oblastech s vysokou koncentrací zákazníků, tak i v méně osídlených oblastech, přičemž rychlost této technologie bude dosahovat 100 Mbit/s. Lze předpokládat, že podmínky Operačního programu budou vyžadovat jako součást vybudování těchto sítí také nabídku velkoobchodních přístupů, která je na technologii FTTH/B v současné době již dostupná a umožňuje srovnatelný velkoobchodní přístup k datovému toku jako v případě xDSL sítí.

2.3.1.1.6 Shrnutí velkoobchodního širokopásmového přístupu v xDSL a FTTH/B síti

- přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení umožňuje samostatný jednoznačně určený datový tok mezi DSLAMem a koncovým uživatelem. Tento přístup je realizován vyhrazenými fyzickými spojeními a nijak neovlivní datový tok k jinému koncovému uživateli, který je připojen na stejném DSLAMu;
- vzhledem ke skutečnosti, že xDSL (vč. FTTC) přístup jako celek je na fyzické úrovni téměř vždy sdílený (ke sdílení dochází v páteřní síti, kde je provoz multiplexován do vysokokapacitních datových spojů), jednoznačné vymezení datového toku může být vytvořeno také na virtuálním spojení ve sdíleném přístupovém prostředí, tedy nejen na vyhrazeném fyzickém spoji, pokud toto disponuje dostatečnou kapacitou k vytvoření spojení v dostatečných parametrech a kvalitě. Tak je tomu například u realizace pasivních optických sítí FTTH a sítí FTTB (kde také dochází k oddělení jednotlivých datových provozů pouze na logické úrovni);
- pro posouzení, zda je přístup ekvivalentní k širokopásmovému přístupu prostřednictvím technologie xDSL a FTTH/B a dalších přístupových technologií, je tedy důležité, zda je možné zajistit odpovídající parametry přístupu na logické úrovni a nikoli pouze na úrovni fyzického spojení. Ekvivalentním přístupem se dále rozumí to, že síť musí umožňovat varianty bodů přístupu tak, jak jsou popsány v dokumentu ERG (03) 33rev2 – ERG Common Position on bitstream access;

2.3.1.2 Možnosti realizace velkoobchodní nabídky u identifikovaných substitutů

2.3.1.2.1 Širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV)

a) *Technická srovnatelnost*

Maloobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím CATV se liší od přístupu prostřednictvím účastnických kovových vedení tím, že je realizován datovým tokem mezi zařízením CMTS (Cable modem termination system) – datovou ústřednou umístěnou na hlavní stanici a kabelovými modemy u koncových uživatelů. Zařízení CMTS obsluhuje

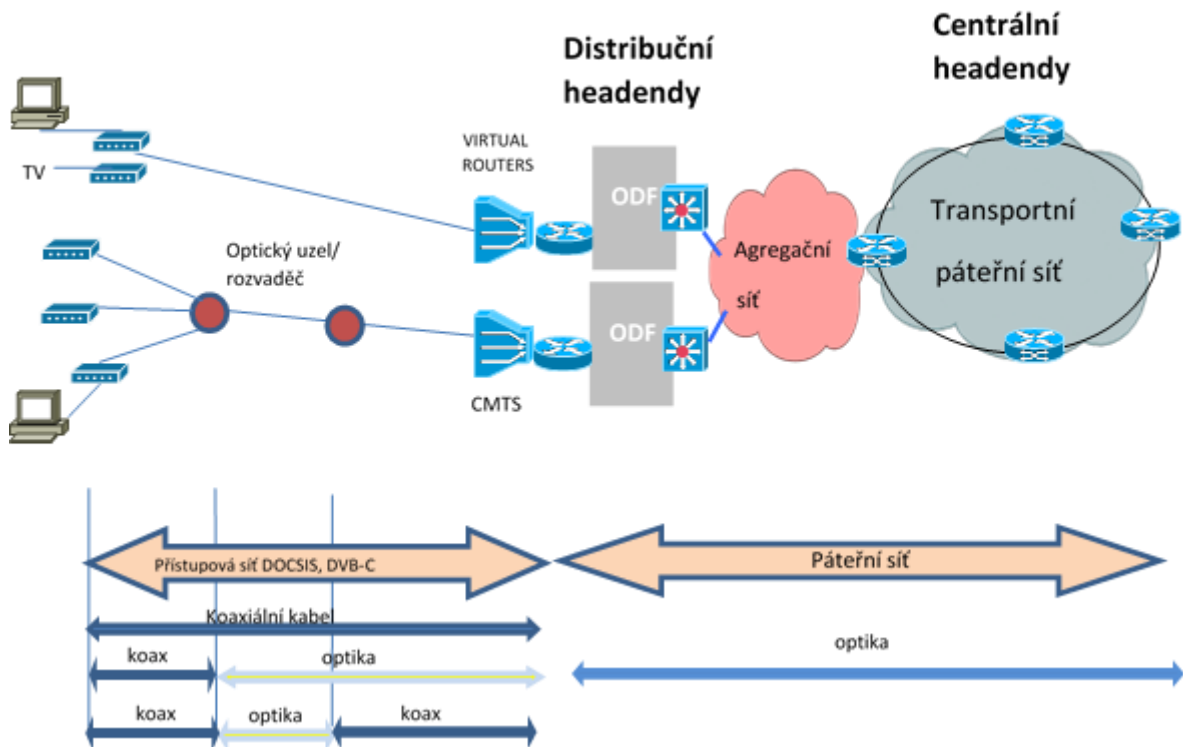
až několik tisíc uživatelů a pro přenos datového toku využívá směrem k uživateli nebo od uživatele frekvenční multiplex, společný pro přenos televizních signálů. Technická specifikace širokopásmového přístupu k síti Internet prostřednictvím kabelové televize byla blíže popsána již v kapitole 2.2.1.2.1.

Architektura páteřní sítě kabelové televize je obdobná páteřní síti pro přístup prostřednictvím technologie xDSL a umožňuje předávat provoz alternativním operátorům na rozhraní Ethernet nebo IP/MPLS. Rozdíl proti páteřní síti společnosti CETIN je pouze v tom, že páteřní síť kabelové televize je rozdělena na spojení mezi místní hlavní stanicí (místní „distribuční“ head-end) a centrální hlavní stanicí („centrálním“ head-endem). Propojení jednotlivých centrálních head-endů má kruhovou topologii, což pro účely věcného vymezení není rozhodující.

V případě společnosti UPC Česká republika, s.r.o. lze rozdělení na přístupovou a páteřní síť popsat následujícím způsobem:

- Topologie sítě UPC (shodná s ostatními CATV poskytovateli) je určena centrálními hlavními stanicemi a místními hlavními stanicemi,
- Centrální hlavní stanice jsou mezi sebou propojeny optickou sítí s kruhovou topologií a umístěním odpovídají velkým městům (např. Praha, Brno, Ostrava, Liberec), tato část tvoří transportní síť,
- Místní hlavní stanice jsou s příslušnou centrální hlavní stanicí propojeny optickou sítí, kde zařízení ODF je umístěno u místní hlavní stanice,
- Zařízení CMTS je téměř výhradně umístěno za ODF tam, kde je instalována příslušná místní hlavní stanice. Od zařízení CMTS, tj. v přístupové síti, pokračuje koaxiální kabel (nebo koaxiální kabel v kombinaci s optickými vlákny) až ke koncovému uživateli,
- Topologie sítě je velmi podobná sítím FTTH/B (PON), s výjimkou některých technických specifických záležitostí zmíněných v odstavci b).

Obr. č. 13: Body přístupu k datovému toku v CATV sítích

b) Posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Jak bylo zmíněno v předchozí části (v odstavci a)), realizace v páteřní síti je v podstatě shodná jako u základních vstupů a možný velkoobchodní přístup k širokopásmovému přístupu k datovému toku v tomto případě není překážkou pro posouzení, zda se jedná o ekvivalentní přístup.

Hlavním problémem při posouzení ekvivalentního přístupu je poskytování datového toku v části přístupové sítě za zařízením CMTS. Na zařízení CMTS by bylo možné pro alternativního operátora nastavit různé profily realizované pro konkrétní jednotku kabelového modemu, a to buď vyčleněním určitých frekvenčních kanálů ve směru k i od účastníků, nebo sdílením přenosové kapacity oběma operátory tak, že ke každému kabelovému modemu bude nastaveno vyhrazené logické spojení (tzn. nastavit datový tok na virtuálním spojení s definovanými parametry).

V případě vyčlenění určitých frekvenčních kanálů ve směru k účastníkům/od účastníků jsou možnosti sdílení velmi omezené vzhledem k omezenému počtu frekvenčních kanálů v přístupové síti, navíc primárně využívaných pro šíření televizních programů (downstream). Toto omezení se týká rovněž frekvenčních kanálů pro datový přenos ve zpětném směru (upstream). Dále by v tomto případě muselo dojít k „reorganizaci“ přístupové sítě, resp. reorganizaci koncových zakončení pro zařízení CMTS tak, aby datové kanály bylo možné sdružit do frekvenčního kanálu určeného pro alternativního operátora.

V každém případě existuje technický problém s tím, že datové toky od koncových uživatelů jsou v přístupové síti sdílené. Realizace datových toků v systému CMTS je velmi podobná realizaci datových toků v pasivních optických sítích a datové toky v jednom datovém

kanálu jsou přenášeny na principu časového sdílení v jednotlivých datových kanálech. Zatímco v případě pasivních optických sítí do linkového zakončení OLT přichází jedno optické vlákno a „výstup“ z OLT na rozhraní Ethernet je možné definovat na několika VLAN pro různé koncové uživatele, v případě zařízení CMTS je výstup na rozhraní Ethernet v rámci VLAN vázán na příslušný port na zařízení CMTS, kde tento port sdružuje jednotlivá koncová zakončení podle jejich místa umístění (např. jeden městský obvod). Na zařízení CMTS tak není možné předat provoz v rámci VLAN pro konkrétní koncové zakončení (kabelový modem), neboť ten je sdružen s jinými koncovými zakončeními. Směrování datového toku do jiné VLAN je pak možné až v páteřní síti, a to buď na úrovni před transportní sítí, nebo za ní. I v tomto případě přístupu na IP úrovni stále platí, že v přístupové síti bude datový tok sdílen v jednom kanále s jinými datovými toky. Otázkou zůstává, jestli i v tomto případě by IP přístup byl pro potenciální odběratele žádoucí.

Se zavedením standardu DOCSIS 3.0 se možnosti nastavení parametrů jednotlivých datových toků výrazně zvýšily díky tomu, že zařízení CMTS je schopno vyčlenit pro každý kabelový modem datový tok s rychlostí až 400 Mbit/s. Dostupné přenosové rychlosti jsou tedy několikanásobně vyšší než rychlosti, které poskytuje zařízení DSLAM s využitím technologie ADSL na účastnickém kovovém vedení, a to i přesto, že datové toky jsou v přístupové síti sdílené. Jedno zařízení CMTS může podle potřeby využít další volné kanály a v praxi je možné pomocí jednoho zařízení CMTS teoreticky nabízet rychlost řádově několik Gbit/s pro všechny kabelové modemy. Důležité je, že nastavení „míry sdílení“ je závislé pouze na „provozovateli sítě kabelové televize“, alternativní operátor nemá žádnou možnost ovlivnit rychlost datového toku a jev podstatě závislý na obchodní politice provozovatele sítě. **Obchodní tajemství**

[REDACTED]

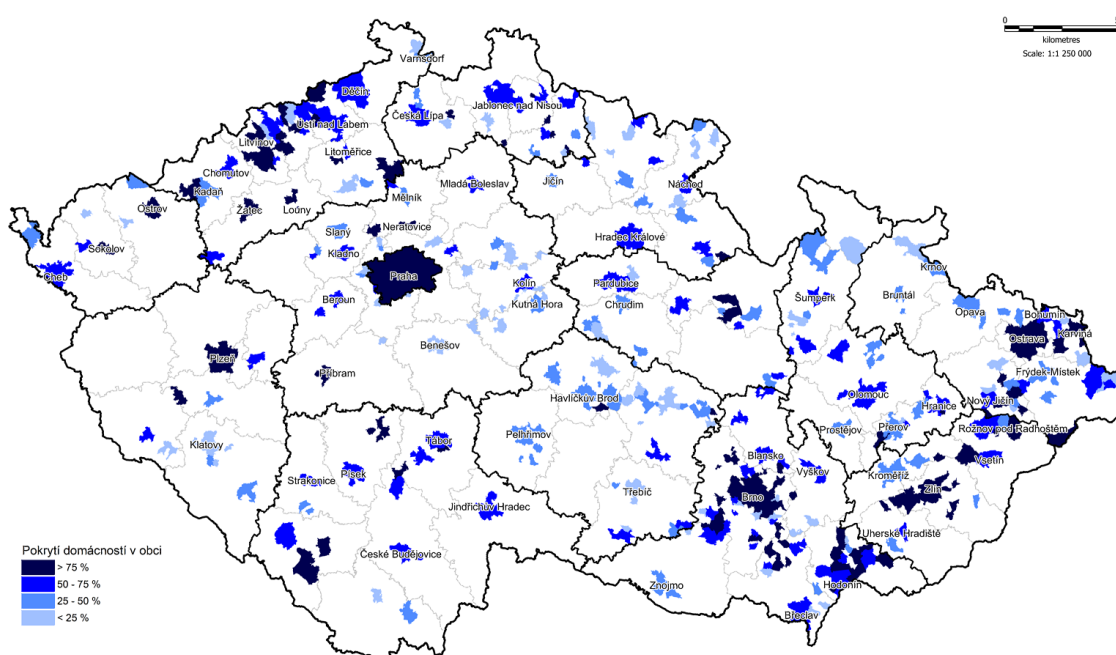
c) **Výhled do budoucnosti**

Společnost UPC Česká republika, s.r.o. začala v průběhu let 2009 a 2010 nabízet služby širokopásmového přístupu prostřednictvím standardu DOCSIS 3.0. Ke konci roku 2010 tato společnost uváděla dostupnost standardu DOCSIS 3.0 na všech svých hlavních stanicích. Díky tomu je schopná téměř na všech svých přípojkách poskytovat významně vyšší rychlosti ve srovnání s technologií xDSL a v nabídce rychlostí jí tak může v současné době konkurovat pouze technologie FTTH/B. Nově vyvíjený standard DOCSIS 3.1 bude přínosem nejen pro uživatele, ale především pro kabelové operátory, kteří díky novým vlastnostem dosáhnou vyšší efektivity spektra o 50 % v porovnání s DOCSIS 3.0, což ve stejném frekvenčním pásmu umožní obsloužit dvojnásobný počet zákazníků při zachování stejných parametrů. K základním vlastnostem DOCSIS 3.1 patří shlukování malých OFDM intervalů (se šířkou 20-50 kHz) do bloků spektra o šířce stovek MHz a možnost lepšího přístupu k datovému toku než u standardu DOCSIS 3.0. Standard podporuje rychlosti do 10 Gbit/s pro stahování a 1-2 Gbit/s pro odesílání dat s nižšími odezvami než DOCSIS 3.0 a také podporuje možnost velkoobchodního využívání. K výhodám standardu DOCSIS 3.1 zároveň patří velikost instalačních nákladů – náklady na zřízení kabelové přípojky DOCSIS 3.1 jsou oproti FTTH levnější, což může přispívat k nárůstu významnosti tohoto typu připojení. V současné situaci dochází na evropském kontinentu k prvotním instalacím a zkušebním provozům, na území ČR je možné očekávat plné využití této technologie nejdříve v roce 2018, neboli na konci časového vymezení tohoto trhu.

d) Geografické pokrytí

Jak je zřejmé z údajů o geografickém pokrytí sítěmi kabelové televize, je toto pokrytí omezené, týká se zejména větších měst, a velkoobchodní přístup na těchto sítích nenabízí plnohodnotnou náhradu na straně poptávky. Podobné zkušenosti vyplývají i z analýz trhů a z notifikačních postupů jiných zemí. Dostupnost sítí kabelové televize Úřad odhaduje pro cca 38,3 % domácností. Zároveň z grafů č. 7 a 8 je zřejmé, že služby prostřednictvím CATV jsou využívány výhradně rezidentními zákazníky a jejich podíl na segmentu nerezidentních zákazníků je pouze 5,1 %. To je způsobeno zejména tím, že původní účel CATV sítí, tedy šíření televizního vysílání, byl určen výhradně pro domácnosti, tedy pro segment rezidentních zákazníků. CATV přístupy dnes využívá pouze 16 % zákazníků, což je dáno zejména malou dostupností CATV přístupů v rámci ČR.

Obr. č. 14: Dostupnost sítí CATV v ČR k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ

Pozn.: Interval <25% nezahrnuje obce s pokrytím nižším než 1%.

e) Závěr

V současné době neexistuje velkoobchodní nabídka přístupu k datovému toku prostřednictvím sítí CATV, není ani pravděpodobné její implementování v rámci časového vymezení tohoto trhu. S příchodem standardu DOCSIS 3.1 se tato skutečnost možná změní, ale Úřad aktuálně nemůže takové skutečnosti platně předpokládat do budoucna. Z výše uvedeného zhodnocení možné zaměnitelnosti na velkoobchodní úrovni vyplývá, že CATV přístupy nelze považovat za substitut na velkoobchodním trhu. Dalším důvodem je také to, že do budoucna se nedá očekávat další rozvoj CATV sítí a rozšiřování jejich současného omezeného pokrytí. Naopak bude pravděpodobně docházet k (postupnému) nahrazování CATV sítí optickými vlákny (FTTH/B sítěmi).

2.3.1.2.2 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi)

a) *Technická srovnatelnost*

Technická specifikace širokopásmového přístupu k síti Internet prostřednictvím rádiových sítí v nelicencovaných pásmech byla blíže popsána v kapitole 2.2.1.2.2.

Technologie WiFi využívá pro přístup ke koncovému uživateli sdílení datových toků jednotlivých uživatelů. Možnost poskytovat velkoobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím datového toku je značně omezená, a to zejména proto, že tyto služby jsou poskytovány v tzv. volných pásmech, tzn., že využívání kmitočtových pásem nevyžaduje vydání individuálního oprávnění a podléhá pouze všeobecnému oprávnění pro všechny operátory. Není proto možné zaručit ekvivalentní přístup k přístupu prostřednictvím účastnických kovových vedení a technologie xDSL z důvodu nízké kvality.

b) *Posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky*

Vzhledem ke skutečnosti zmíněné v bodě a) je zkoumání zastupitelnosti z tohoto pohledu irelevantní, neboť vlastnosti této technologie jsou natolik omezující, že v podstatě není možné vytvořit velkoobchodní nabídku, která by byla srovnatelná s nabídkou prostřednictvím technologií základních vstupů. Proto Úřad ani dále nezkoumal strukturu páteřních sítí.

c) *Výhled do budoucnosti*

V posledních letech dochází k modernizaci WiFi sítí přechodem na vyšší frekvenční pásma a realizaci způsobu spojení Point-to-Point. V řadě případů je WiFi přístup poskytován v kombinaci s lokálními sítěmi LAN (tento způsob je často využíván v hustěji obydlených oblastech, zejména sídlištích). Díky zkvalitnění a rozšiřování poskytovaných služeb tak u služeb prostřednictvím WiFi sítí dochází na maloobchodním trhu k dalšímu růstu poptávky koncových uživatelů. Uživatelé tak nemají důvod (při porovnání kvality a ceny) ve větší míře přecházet na jiné technologie a tudíž jsou pro většinu z nich WiFi přístupy dostačující.

d) *Geografické pokrytí*

Poskytovatelé WiFi přístupů sice nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně počet WiFi sítí je takový, že pokrývají téměř všechny obce v ČR (vzhledem k relativně nízkým zřizovacím nákladům). V současné době Úřad registruje cca 1 500 poskytovatelů WiFi přístupů. Počet jimi poskytovaných přístupů byl na konci roku 2015 přibližně 980 tisíc.

e) *Závěr*

Z výše uvedeného zhodnocení možné zaměnitelnosti na velkoobchodní úrovni vyplývá, že WiFi přístupy nelze považovat za substitut na velkoobchodním trhu. Hlavním důvodem je nemožnost vytvoření velkoobchodní nabídky.

2.3.1.2.3 Širokopásmový přístup prostřednictvím mobilních sítí (LTE)

a) *Technická srovnatelnost*

Technologie LTE využívá pro přístup ke koncovému uživateli sdílení datových toků jednotlivými uživateli v rámci rádiové přístupové sítě RAN. Možnost poskytovat velkoobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím datového toku je tak realizovatelná pouze teoreticky,

a to právě z důvodu, že přenosovým prostředím pro tyto služby je bezdrátový přenos na principu P2MP (Point-to-multipoint). V tomto prostředí není umožněno fyzicky přiřadit přenosové prostředky jednotlivým uživatelům (na rozdíl od účastnických kovových vedení s xDSL či optických sítí FTTH/B) a není proto možné zaručit ekvivalentní přístup s přístupem prostřednictvím základních vstupů. Navíc, i když je teoreticky zaručeno dostatečné pokrytí populace signálem LTE, z principu těchto sítí není možné zaručit přenosovou rychlost. Ta je závislá na šířce bloku použitého kmitočtového pásma u konkrétní základnové stanice.

Stejně jako v případě radiových sítí (např. WiFi) naráží tato technologie na omezení spočívající ve sdílení datového toku v rámci rádiové přístupové sítě a jednotlivé fyzické toky tak nelze jednoznačně přiřadit jednotlivým uživatelům, jak již bylo popsáno výše. Není proto možné zaručit ekvivalentní přístup k přístupu prostřednictvím základních vstupů.

b) Posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Určitá forma velkoobchodní nabídky (v LTE sítích) je v praxi realizovaná nabídkou přístupu MVNO (mobilních virtuálních operátorů), případně full MVNO. Pomocí těchto nabídek jsou sice MVNO schopni na trhu poskytovat obdobné maloobchodní služby jako MNO (mobilní síťoví operátoři), tedy včetně služeb širokopásmového přístupu, avšak z pohledu potenciálního velkoobchodního odběratele se vzhledem k výše uvedeným technickým omezením (viz bod „a“) a vzhledem k tomu, že tento odběratel nemá možnost technicky ovlivnit charakter datového toku a je tak plně závislý na velkoobchodním poskytovateli, nedá hovořit o ekvivalentní nabídce k velkoobchodním nabídkám přístupu k datovému toku prostřednictvím základních vstupů.

Z výše uvedeného zkoumání je patrné, že vlastnosti této technologie jsou natolik omezující, že v podstatě není možné vytvořit velkoobchodní nabídku, která by byla srovnatelná s nabídkou prostřednictvím základních vstupů (sdílení datových toků v přístupové síti, omezená šířka pásma atd.).

c) Výhled do budoucnosti

Rozvoj mobilních širokopásmových služeb je podmíněn především dostatkem kmitočtů pro jeho provozování. Operátoři, účastníci se v roce 2013 aukce kmitočtů pro LTE síť, vysoutěžili hromadné kmitočtové přiděly v pásmech 800 MHz, 1800 MHz a 2600 MHz. Zbýlé nevysoutěžené kmitočtové přiděly (v pásmech 1800 a 2600 MHz) byly předmětem aukce v roce 2016, kdy si tyto přiděly rozdělili současní síťoví operátoři. Žádný nový subjekt na trh nevstoupil. V témže roce se uvažuje o vypsání aukce na kmitočty v pásmu 3,7 GHz, jež jsou mimo jiné vhodné k provozování moderních komunikačních technologií. Jako perspektivní se jeví také možnost provozování moderních mobilních komunikačních technologií v pásmu 700 MHz, které by mělo být dostupné pro mobilní služby na základě uvolnění části pásma v současnosti využívaného pro TV vysílání. Aktuálně se však v ČR technologie LTE provozuje v pásmech 800 MHz, 900 MHz (jen Vodafone), 1800 MHz a 2100MHz (T-Mobile a Vodafone). Operátoři ještě mají k dispozici kmitočtové přiděly v pásmu 2600 MHz, avšak v tomto pásmu v současnosti technologii LTE provozují jen v minimálním rozsahu.

Dostatek kmitočtových pásem je hlavním předpokladem pro zvyšování rychlosti mobilních služeb, a to především s využitím LTE-A (LTE-Advance), která umožňuje za účelem přenosu dat sdružování různých pásem (CA - carrier aggregation). V teoretické rovině lze agregovat až pět pásem o maximální šířce 20 MHz, což může umožnit dosažení celkové přenosové rychlosti až 1 Gbit/s.

Ani do budoucna se však nejeví jako pravděpodobné (vzhledem k charakteru mobilní přístupové sítě), že by mohla vzniknout velkoobchodní nabídka ekvivalentní k velkoobchodním nabídkám prostřednictvím základních vstupů, a to zejména vzhledem k technickým omezením plynoucím z vlastností rádiové přístupové sítě mobilních sítí.

d) Geografické pokrytí

Poskytovatelé (operátoři) LTE sítí se již při aukci na kmitočty LTE v roce 2013 zavázali na pokrytí obyvatelstva ve výši 95% do sedmi let od nabytí právní moci o rozhodnutí o udělení přidělu rádiových kmitočtů (které bylo vydáno v únoru 2014). Aktuální stav pokrytí je ověřován Úřadem a je veřejně přístupný na webu Úřadu (<http://lte.ctu.cz/rk/>). K 31. 12. 2015 byl stav pokrytí obyvatelstva signálem LTE jednotlivými operátory následující: O2 – 84 %, T-Mobile – 85,7 %, Vodafone – 94,4 %. Celkové pokrytí obyvatelstva LTE signálem (tedy alespoň jedním z operátorů) dosahovalo ke konci roku 2015 98,7 %.

e) Závěr

Z výše uvedeného zhodnocení vyplývá, že velkoobchodní přístup k LTE sítím nelze považovat za substitut na velkoobchodním trhu. Hlavním důvodem je nemožnost vytvoření srovnatelné velkoobchodní nabídky se základními vstupy.

2.3.1.2.4 Nepřímé vlivy

Navzdory skutečnosti, že rozdělením společnosti O2 došlo k přerušení vertikální integrace podniku s SMP, nadále existují nepřímé vlivy, které jsou z maloobchodního trhu zprostředkovaně přenášeny na velkoobchodního poskytovatele, společnost CETIN. Aktivita společnosti CETIN tak mohou být nepřímo ovlivněny/omezeny vlivy, které jsou z maloobchodního trhu přeneseny na velkoobchodní trh prostřednictvím jejich velkoobchodních partnerů. Posuzování těchto vlivů v rámci věcného vymezení je však vzhledem k rozdělení společnosti O2 výrazně ztíženo a není možná jejich jednoznačná interpretace z důvodu nedostatečně stabilní situace v současné době. Úřad při vyhodnocování nepřímých vlivů vycházel také z faktu, že se struktura trhu a konkurenční podmínky významně neliší (viz. kapitoly územního vymezení pro maloobchodní a velkoobchodní trh). Pro posuzování nepřímých vlivů Evropská komise ve svých vyjádřeních k analýzám relevantních trhů provedených jinými regulátory připouští možnost jejich posouzení, jak v rámci věcného vymezení trhu, tak i ve fázi hledání SMP (tedy v rámci jednoho z kritérií svědčících o existenci SMP). Pokud se národní regulační orgán rozhodne pro zohlednění nepřímých vlivů již při věcném vymezení velkoobchodního trhu, měl by tento přístup být národními regulačními orgány odůvodněn na základě aplikace SSNIP testu, přičemž k jeho prokázání požaduje Evropská komise splnění třech podmínek⁸⁰. BEREC poté ve své zprávě navrhuje, v případě⁸¹, že struktura trhu a konkurenční podmínky se napříč celým územím významně neliší, přístup založený na ukládání geograficky segmentovaných nápravných opatření, namísto geografického segmentování v rámci vymezení relevantního trhu.⁸²

⁸⁰ Podmínky lze nalézt v řadě připomínek Komise k analýzám jednotlivých států, např. nizozemské analýze z roku 2005 (NL/2005/0281), britské z roku 2007 (UK/2007/0733) nebo finské z roku 2009 (FI/2009/0900). Uvedeny jsou i v dokumentu BEREC Report on Self supply z března 2010 (BoR (10) 09).

⁸¹ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 35, bod 162

⁸² Případné rozhodnutí o změně regulace by mohlo být komplikováno obdobně jako v případě AT/2013/1442.

Úřad se rozhodl na základě relativně homogenní struktury trhu a konkurenčních podmínek nepřímé vlivy zohlednit až ve fázi hledání SMP a případně, prokážou-li se, při ukládání nápravných opatření.

2.3.1.2.5 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu

Na základě popisu realizace velkoobchodní nabídky přístupu k datovému toku u základních vstupů spolu s popisem možností velkoobchodní nabídky u substitutů identifikovaných na maloobchodním trhu Úřad považuje za součást trhu pouze základní vstupy tohoto relevantního trhu, a to širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím účastnických kovových vedení s technologií xDSL (vč. FTTC) a přístupy prostřednictvím optických vláken (FTTH/B) včetně samozásobení vertikálně integrovaných operátorů. Zároveň Úřad při zkoumání velkoobchodního trhu nenašel žádné další substituty k těmto základním vstupům.

S ohledem na funkční omezení širokopásmového přístupu prostřednictvím Wi-Fi, jak je uvedeno v kap. 2.3.1.2.2 dospěl Úřad k závěru, že by konkurenční tlak vyvíjený touto platformou nebyl po dobu platnosti analýzy u velkoobchodních služeb s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě dostatečný a odůvodňoval tak zahrnutí Wi-Fi přístupů do vymezení relevantního trhu. Vzhledem k omezenému územnímu pokrytí sítěmi CATV nedospěl Úřad k závěru, že by tato platforma mohla vyvíjet dostatečně silný konkurenční tlak u velkoobchodních služeb s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě, aby bylo odůvodněno zahrnutí CATV přístupů do vymezení velkoobchodního relevantního trhu, a to s ohledem na vymezení celonárodního trhu.

Zároveň však Úřad konstatuje, že nevylučuje možný nepřímý vliv přístupu prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV), prostřednictvím rádiových sítí v bezlicenčních frekvenčních pásmech (WiFi) a vliv „nomádních“ služeb širokopásmového přístupu poskytovaných prostřednictvím mobilních sítí na zkoumání existence podniku s významnou tržní silou (SMP).

2.3.2 Územní vymezení

Cílem územního (geografického) vymezení trhů je zjistit, zda konkurenční podmínky na velkoobchodním trhu č. 3b na území celé České republiky jsou natolik homogenní, že umožňují definovat jeden celonárodní trh, nebo zda se na trhu nachází oblasti, v nichž se konkurenční podmínky natolik liší, že je zapotřebí přistoupit k územní segmentaci. Pro geografické členění velkoobchodního trhu platí identické podmínky, jako v případě geografického vymezení maloobchodního trhu včetně východisek ze stanovisek BEREC.

2.3.2.1 Předběžná analýza homogenosti podmínek na území ČR

Pro určení, zda je trh geograficky homogenní, Úřad provedl předběžný test sestávající z níže uvedených zkoumání. Teprve pokud by tato úvodní analýza indikovala nestejně podmínky v jednotlivých oblastech, bylo by nutné provést detailní analýzu, jejímž výsledkem by bylo stanovení geografických oblastí.

2.3.2.2 Hypoteticko-monopolistický test

Úřad se domnívá, že praktické obtíže spojené s provedením testu, jakož i pravděpodobně ne zcela vypovídající výsledky, jsou dostatečným důvodem, proč SSNIP test v praxi neprovádět ani pro velkoobchodní trh a proč je vhodné soustředit se na níže uvedená kritéria.

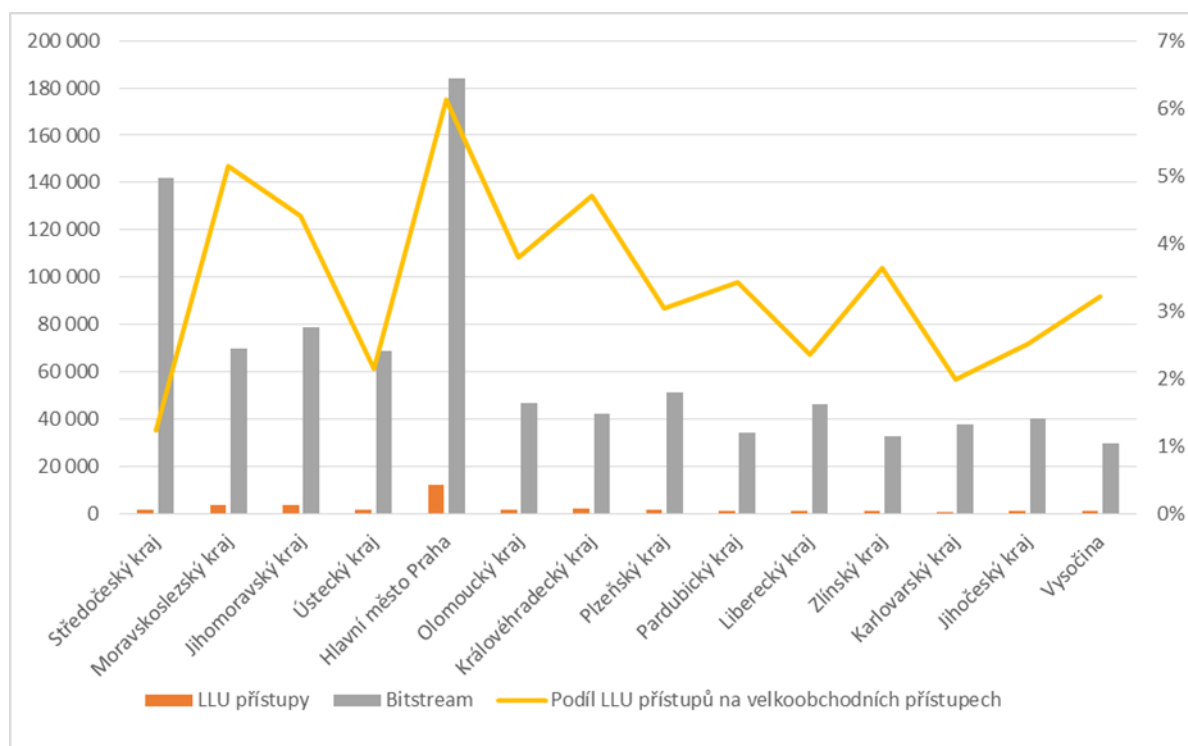
2.3.2.3 Hodnocení homogenosti konkurenčního prostředí

2.3.2.3.1 Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly

Pro účely zjištění míry pokrytí jednotlivými druhy sítí byla využita dostupná data maloobchodního trhu, která uvádí počty aktivních přístupů a počty celkových přípojek. Zároveň úřad provedl analýzu velkoobchodních nabídek jednotlivých poskytovatelů pro identifikované základní vstupy xDSL a FTTH/B.

Na sítích typu xDSL poskytuje velkoobchodní nabídku hlavně společnost CETIN. Tyto sítě jsou na základě údajů z maloobchodního trhu dostupné na 98 % vedení pevných linek (účastnických kovových vedeních) a v 5 928 obcích, tj. na území 95,2 % všech obcí (97 % území, 114 % domácností a 99 % obyvatel České republiky). Počet aktivních přístupů xDSL v roce 2015 dosahoval 941 tisíc. Na velkoobchodní úrovni dochází v současné době k zpřístupnění xDSL pomocí zpřístupnění účastnického vedení - LLU (trh č. 3a) a přístupu k datovému toku - bitstreamu (trh č. 3b). Přičemž 96,3 % všech přístupů na velkoobchodním trhu je realizováno jako bitstream a pouhé 3,7 % jako LLU.

Graf č. 24: Velkoobchodní xDSL přístupy společnosti CETIN (zahrnuje jak zpřístupnění vedení tak přístup k datovému toku)

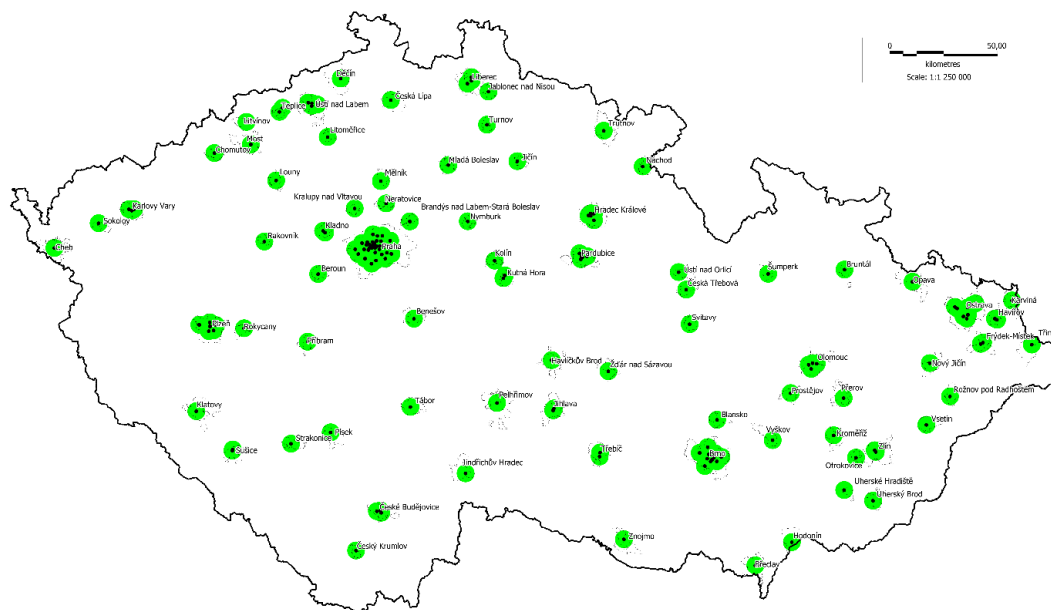

Zdroj: ČTÚ, 2016

Pozn.: Graf byl vytvořen na základě vyžádaných geografických údajů o zpřístupněných vedeních v kolokačních lokalitách od společnosti CETIN a geografických dat z pravidelného sběru prováděného Úřadem o xDSL přístupech pro jednotlivé operátory (Úřad abstrahuje od možnosti poskytování xDSL na vlastní infrastruktuře mimo společnosti CETIN). Ukazatel Podíl LLU přístupů na velkoobchodních přístupech byl vypočten na základě podílu LLU přístupů k celkovému počtu velkoobchodních přístupů (LLU + bitstream).

Graf č. 24 zobrazuje velkoobchodní xDSL přístupy společnosti CETIN v členění na kraje, ze kterého je patrné, že nejvíce LLU přístupů je realizováno v Praze a v Moravskoslezském kraji. Nejvíce velkoobchodních přístupů k datovému toku je uskutečněno v Praze a Středočeském kraji. Naopak nejméně LLU i bitstream přístupů je možné spatřit v Karlovarském, Jihočeském kraji a v kraji Vysočina. Ve všech regionech využívají alternativní operátoři převážně bitstream, jelikož zde nedisponují vlastní infrastrukturou. Rozsáhlá infrastruktura alternativních operátorů na území Hlavního města Prahy spolu s vysokou koncentrací obyvatel a podniků tak dává opodstatnění vyššímu počtu využití LLU oproti ostatním krajům.

Obr. č. 15: Kolokované ústředny (HOST/RSU) společnosti CETIN alternativními operátory k 1. 11. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2015

Obr. č. 15 doplňuje pohled na využití zpřístupnění účastnického vedení/úseků účastnického vedení prostřednictvím LLU/SLU o konkrétní umístění kolokovaných ústředěn na základě dat společnosti CETIN. Celkem je na těchto ústřednách zpřístupněno cca 33 tisíc účastnických kovových vedení.

FTTH/B přístupy jsou většinou realizovány lokálně působícími operátory, kteří jsou koncentrováni zpravidla jen do větších měst. Toto tvrzení potvrzuje pohled na přípojky největších poskytovatelů FTTH/B přístupů (společnosti PODA a.s., SMART Comp. a.s. a RIO Media s.r.o.), které působí pouze ve specifických regionech České republiky (například Praha, Brno, Jihočeský nebo Olomoucký kraj) a pokrývají hlavně velké obce. Přístupy jsou ale realizovány převážně formou samozásobení, kde lokální operátoři poskytují neveřejnou velkoobchodní nabídku v malém rozsahu a s lokálním omezením. Jediným velkoobchodním poskytovatelem působícím na celém území České Republiky je společnost CETIN, která disponuje xDSL sítí (vč. FTTC), síť FTTH/B však vlastní pouze lokálně. Nabídka MMO společnosti CETIN je dostupná pak pro celé území České republiky. Společnost CETIN plánuje v budoucnosti investice do rozvoje pokrytí FTTC sítě napříč celou Českou republikou. V současné době nemá Úřad dostupné informace o velkoobchodním přístupu k datovému toku v optických sítích (FTTH/B), zároveň lze ale předpokládat, že počet těchto přístupů nebude významný, protože tyto služby poskytují primárně lokálně vertikálně integrovaní operátoři na základě samozásobení a na realizaci takovýchto velkoobchodních nabídek se převážně nezaměřují. Do budoucna lze ovšem očekávat, že vlivem zvýšených nároků na rychlost připojení, zejména v souvislosti se zvětšujícím se využíváním cloudových služeb a s nárůstem obsahu multimédií s vysokou kvalitou, bude význam sítí FTTH/B růst.

Homogenní nabídka služeb společnosti CETIN pro technologie, na kterých je možné zpřístupnění, na celém území je indikátorem pro zvolení jednotného geografického trhu

na velkoobchodní úrovni. Na tomto místě je třeba připomenout, že podle stanoviska⁸³ BEREC samotný fakt, že dominantní operátor v jedné lokalitě soupeří s operátorem A a v jiné lokalitě s operátorem B, tj. že operátoři spolu nesoupeří na celém území, není důvodem pro definici separátních trhů. Pro stanovení geografického členění je zapotřebí zkoumat tržní podmínky, tedy zejména intenzitu a způsob konkurenčního soupeření, nikoli identitu jednotlivých hráčů. Na základě provedeného zkoumání je Úřad přesvědčen, že velkoobchodní intenzita konkurenčního soupeření je z pohledu dostupnosti alternativ na celém území přibližně stejná. Na území České republiky existuje velkoobchodní nabídka prostřednictvím technologie xDSL s téměř celonárodním pokrytím, přičemž alternativní velkoobchodní nabídka je omezena a dostupná pouze lokálně nejčastěji skrze technologii FTTH/B (nabízena malým množstvím poskytovatelů).

2.3.2.3.2 Ceny uplatňované společností CETIN a alternativními operátory

Společnost CETIN na českém trhu uplatňuje u technologie xDSL na velkoobchodním trhu jednotnou ceníkovou cenu vycházející z referenčních nabídek.

Velkoobchodní nabídky ostatních provozovatelů xDSL a FTTH/B sítí (technologie WiFi a CATV v současnosti neumožňují velkoobchodní zpřístupnění) jsou individuální, převážně neveřejné a z důvodu velikosti tržního podílu ostatních poskytovatelů Úřad nepřistoupil k jejich detailnímu vyhodnocení.

BEREC konstatuje⁸⁴, že rozdílnost cen dominantního operátora na velkoobchodním trhu na různých částech území je silným indikátorem rozdílnosti konkurenčního prostředí (nebylo by tomu tak pouze v případě, kdy by existovaly významné nákladové rozdíly mezi různými oblastmi). V opačném případě lze primárně předpokládat, že celá oblast působení dominantního operátora je pravděpodobně jedním trhem. Jistým indikátorem opaku tohoto předpokladu by mohly být lokálně odlišné ceny konkurentů. Ze získaných údajů ovšem nelze vyvodit, že by v některé z lokalit byla významně jiná úroveň konkurence. Z dostupných informací lze obecně říci, že operátoři v ČR zachovávají jednotnou cenu napříč územím jejich působnosti i přes případnou vyšší kapitálovou náročnost výstavby připojení v konkrétních lokalitách.

2.3.2.3.3 Rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím

Dalším z kritérií posuzovaných v rámci předběžného hodnocení geografické segmentace je charakteristika nabídky služeb v různých částech ČR. V případě, že by se kvalita ve formě rychlosti připojení nebo jeho spolehlivosti mezi regiony významně lišila, lze soudit, že konkurenční prostředí se na jednotlivých částech území liší.

Z provedeného zkoumání vyplývá, že společnost CETIN nabízí na velkoobchodním trhu stejné služby ve všech jí nabízených lokalitách. Je třeba zdůraznit, že nabídka těchto služeb je jednotná v nominálním pojetí, reálně dostupná kvalita se oblastně liší, ale tyto odlišnosti jsou způsobené technologickými možnostmi a nikoli rozdílnou mírou konkurence (u xDSL zejména délkou kovového vedení poslední míle), což je identické, jak u maloobchodního, tak u velkoobchodního trhu. Dále je třeba zdůraznit, že společnost CETIN

⁸³ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 30, bod 132

⁸⁴ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 27, bod 116

v posledních letech investuje prostředky do srovnání těchto rozdílů pomocí vylepšování technických parametrů sítě.

Společnost CETIN v následujícím období do zpracování další analýzy předpokládá, že dojde k případné selektivní výstavbě optických sítí v oblastech s vysokou koncentrací zákazníků, požadujících širokopásmové služby. Tato nová strategie výstavby DSLAMů („street cabinetů“) ve vytipovaných lokalitách, v nichž lze očekávat dostatečnou poptávku zákazníků po službách VDSL odhaduje vybudování cca **Obchodní tajemství** DSLAMů v následujících letech nad rámec současných **Obchodní tajemství**. Společnost CETIN dále předpokládá, že v následujících letech bude investovat prostředky do technologií VDSL2, vectoringu, technologie G.fast a mobilních sítí. Tyto technologie mohou přímo působit na rozvoj velkoobchodního trhu, ale nelze očekávat, že by u nich docházelo k heterogennímu nasazení na území ČR.

2.3.2.4 Závěr územního vymezení

Z provedeného zkoumání trhu vyplývá, že konkurenční podmínky velkoobchodního trhu č. 3b na území České republiky jsou dlouhodobě homogenní a stabilní. Velkoobchodní trh je charakteristický jedním dominantním operátorem na trhu, který na celém území aplikuje jednotnou cenu. Úřad se domnívá, že v praxi není možné za geografické trhy stanovit jednotlivé obce. Důvodem pro nesouhlas s tímto členěním je, že i v rámci samotných obcí mohou být velké rozdíly v dostupnosti a logicky tedy i ve velkoobchodní nabídce, která je navíc možná pouze u technologií xDSL a FTTH/B. Dalším faktorem zastávajícím myšlenku homogenního konkurenčního prostředí je zjištění, že ceny základních připojení jsou v rámci celé ČR více či méně jednotné. Úřad zároveň vnímá, že i při definování České republiky jako jednotného trhu, lze pro některé výjimečné případy aplikovat geograficky odlišná nápravná opatření.⁸⁵

Z těchto důvodů Úřad vymezuje jediný geografický trh na území celé ČR. Toto nastavení by do budoucna ovšem mohlo změnit zavádění sítí NGA v rámci připravovaného programu podpory, u kterého není v současnosti možné predikovat cenové dopady v souvislosti s možným rozšířením kvality dostupných služeb. Zároveň není doposud známo, jakých oblastí se bude zavádění sítí NGA přímo dotýkat.

2.3.3 Časové vymezení

Konkurenční prostředí velkoobchodního trhu v České republice je v posledních letech stabilní. Úřad neočekává, že by u těchto technologií došlo v blízké budoucnosti k podstatné změně tržní nabídky, tržních podílů a úrovně konkurence.

Zásadní vliv na časové vymezení by mohlo mít budování sítí NGA (Next Generation Access) s podporou z Operačního programu Podnikání a inovace. Tyto nové sítě by mohly významným způsobem ovlivnit nabídku, kdy patrně umožní v některých oblastech nabídnout parametry služby, které v současnosti lze ekonomicky realizovat pouze problematicky. Lze předpokládat, že podmínky Operačního programu budou vyžadovat jako součást vybudování těchto sítí také nabídku velkoobchodních přístupů. V případě budování sítí by tedy

⁸⁵ EUROPEAN COMMISSION – Implementation of the EU regulatory framework for electronic communication - 2015

došlo ke zvýšení reálné velkoobchodní nabídky na trhu velkoobchodních služeb s místním přístupem v konkrétních nově pokrytých lokalitách. Úřad bude tedy tuto situaci na trhu sledovat a případně přistoupí k dalším aktivitám (např. k nové analýze trhu) dle aktuálního stavu.

Vzhledem k výše popsaným vlivům podrobí Úřad relevantní trh nové analýze do tří let od uplatnění nápravných opatření spolu s analýzou relevantního trhu č. 3a.

3 Analýza relevantního trhu

3.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Při zkoumání samostatné významné tržní síly (zejména tržních podílů) bral Úřad v úvahu jak velkoobchodní poskytnuté přístupy společnosti CETIN prostřednictvím technologie xDSL a sítě FTTH, tak i samozásobení ostatních operátorů (poskytující služby na sítích FTTH/B nebo prostřednictvím zpřístupněných účastnických vedení), které dle věcného vymezení velkoobchodního trhu do tohoto trhu spadají.

V následujících grafech jsou přístupy poskytované prostřednictvím technologie xDSL rozděleny do čtyř kategorií:

- velkoobchodní přístupy společnosti CETIN prostřednictvím technologie ADSL z DSLAMů umístěných na ústřednách typu RSU a HOST (ADSL – CETIN),
- velkoobchodní přístupy společnosti CETIN prostřednictvím technologie VDSL z DSLAMů umístěných na ústřednách typu RSU a HOST (VDSL – CETIN),
- velkoobchodní přístupy společnosti CETIN prostřednictvím technologie VDSL z „předsunutých“ DSLAMů umístěných na pouličních rozvaděčích (FTTC – CETIN),
- maloobchodní a velkoobchodní přístupy ostatních společností prostřednictvím technologie xDSL – poskytovaných na zpřístupněných účastnických kovových vedení (xDSL – LLU – ostatní).

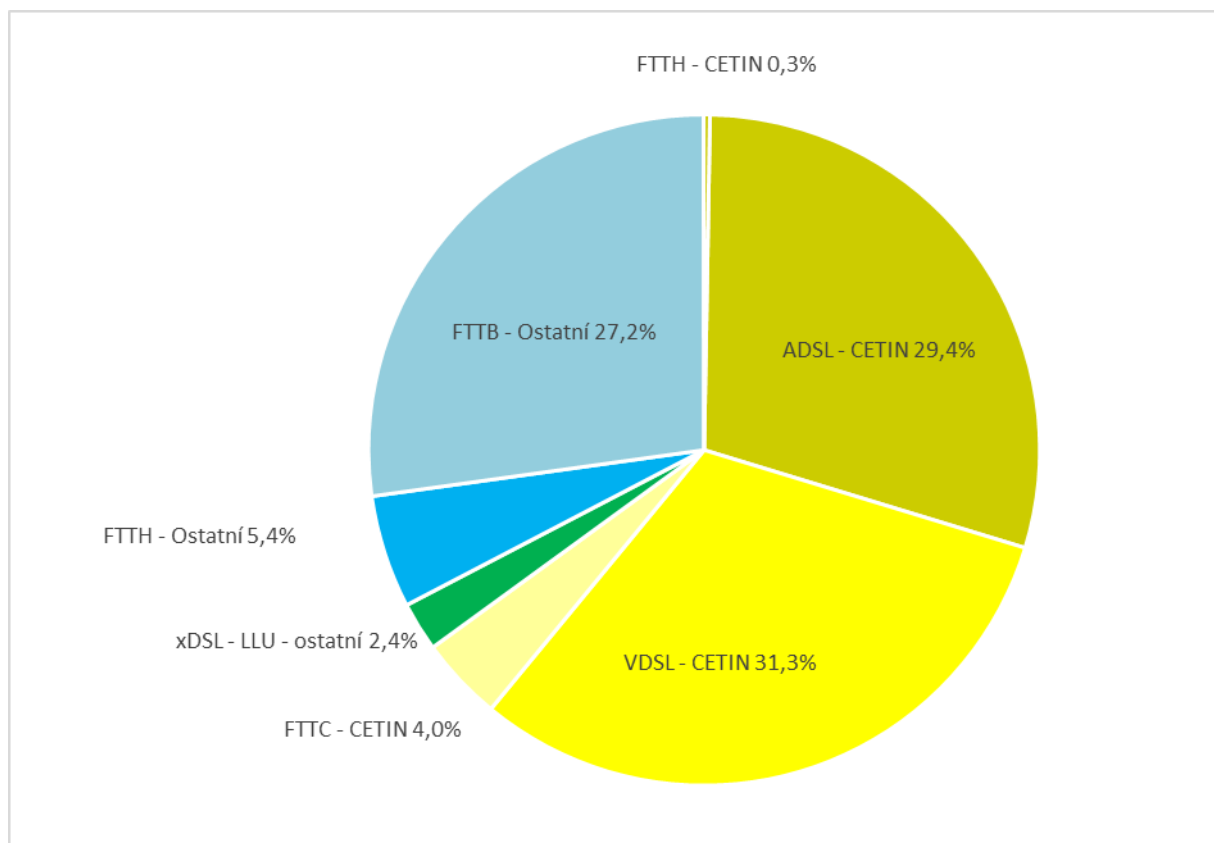
3.1.1 Velikost a vývoj tržního podílu

Na vymezeném trhu působí v současné době (v případě nabízených služeb na bázi xDSL vč. FTTC) zejména společnosti CETIN (která téměř všechny své velkoobchodní přístupy nabízí prostřednictvím xDSL technologie) a společnost T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“), která nabízí xDSL přístupy prostřednictvím LLU, velkoobchodních nabídek společnosti CETIN a také FTTH/B přístupy prostřednictvím své vlastní optické sítě. Dále na tomto trhu působí společnosti, které se zaměřují na poskytování služeb prostřednictvím vlastních FTTH/B sítí (často spolu s přístupy prostřednictvím WiFi). Mezi tyto významné poskytovatele patří například společnosti PODA a.s. (dále jen „PODA“), SMART Comp. a.s. (dále jen „SMART Comp.“), RIO Media a.s. (dále jen „RIO Media“) a STARNET, s.r.o.

Do velikosti a vývoje tržních podílů byly započítány pouze přístupy na infrastrukturách zařazených do věcného vymezení velkoobchodního trhu.

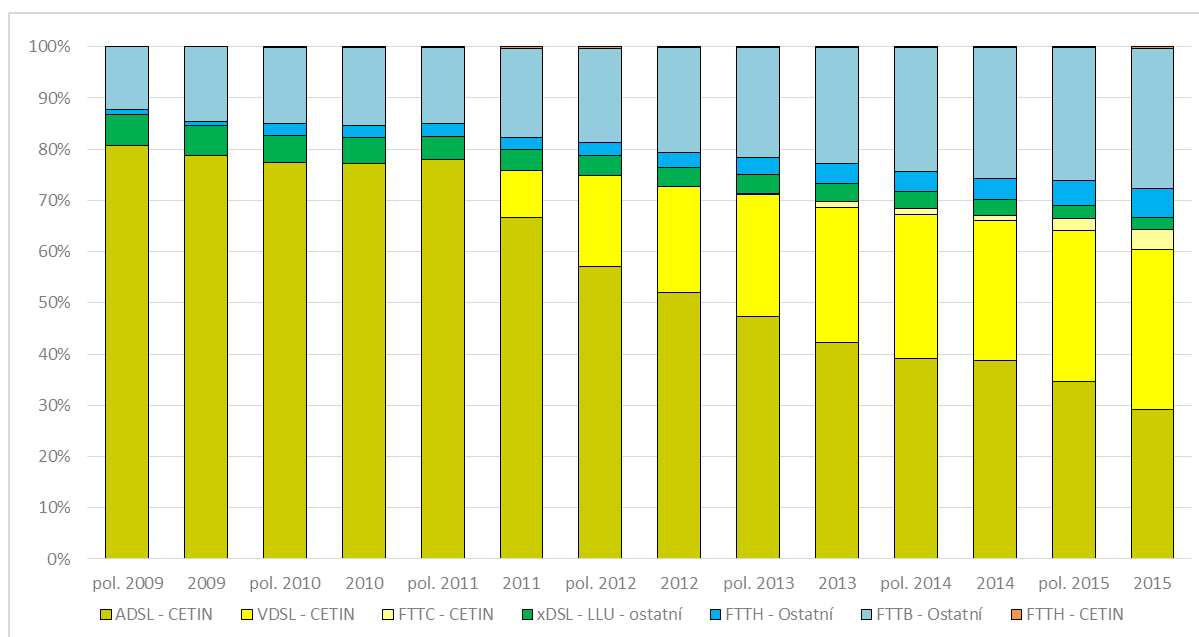
V grafech nejsou zahrnuty ostatní společnosti, které disponují svojí vlastní xDSL sítí (např. v současných a bývalých průmyslových zónách), neboť počet jejich přístupů činí souhrnně cca 1 500 a jsou tak statisticky zanedbatelné.

Graf č. 25: Tržní podíl společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh dle počtu přístupů k 31. 12. 2015

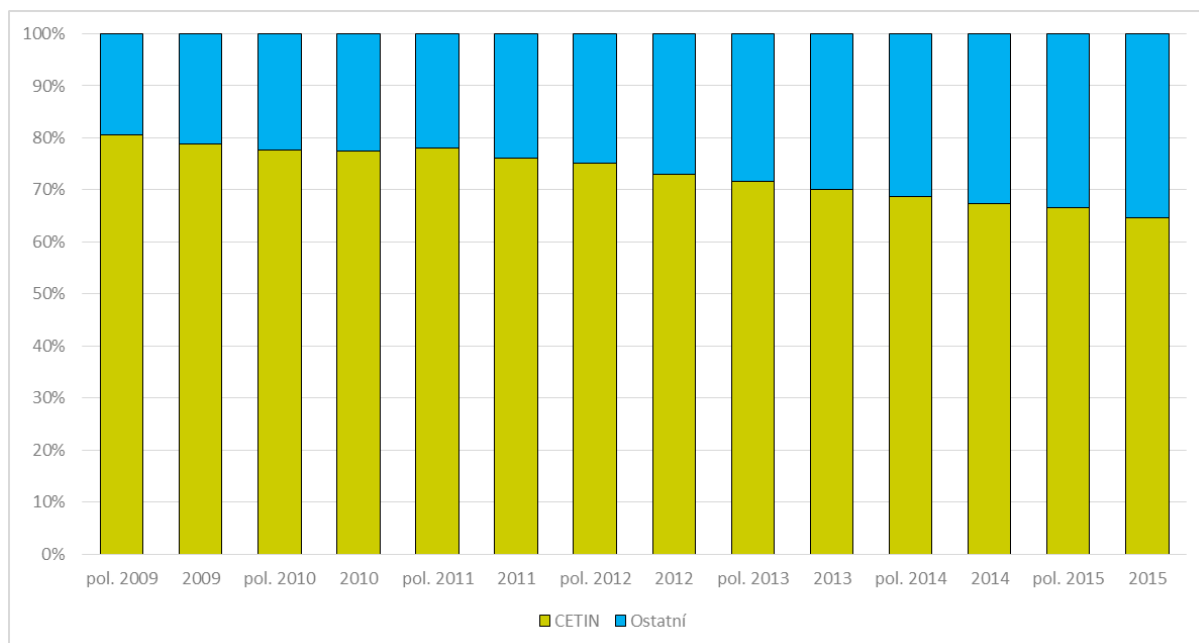
Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf č. 26: Vývoj tržního podílu společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh dle počtu přístupů

Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf č. 27: Vývoj tržního podílu společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů zařazených na velkoobchodní trh dle počtu přístupů

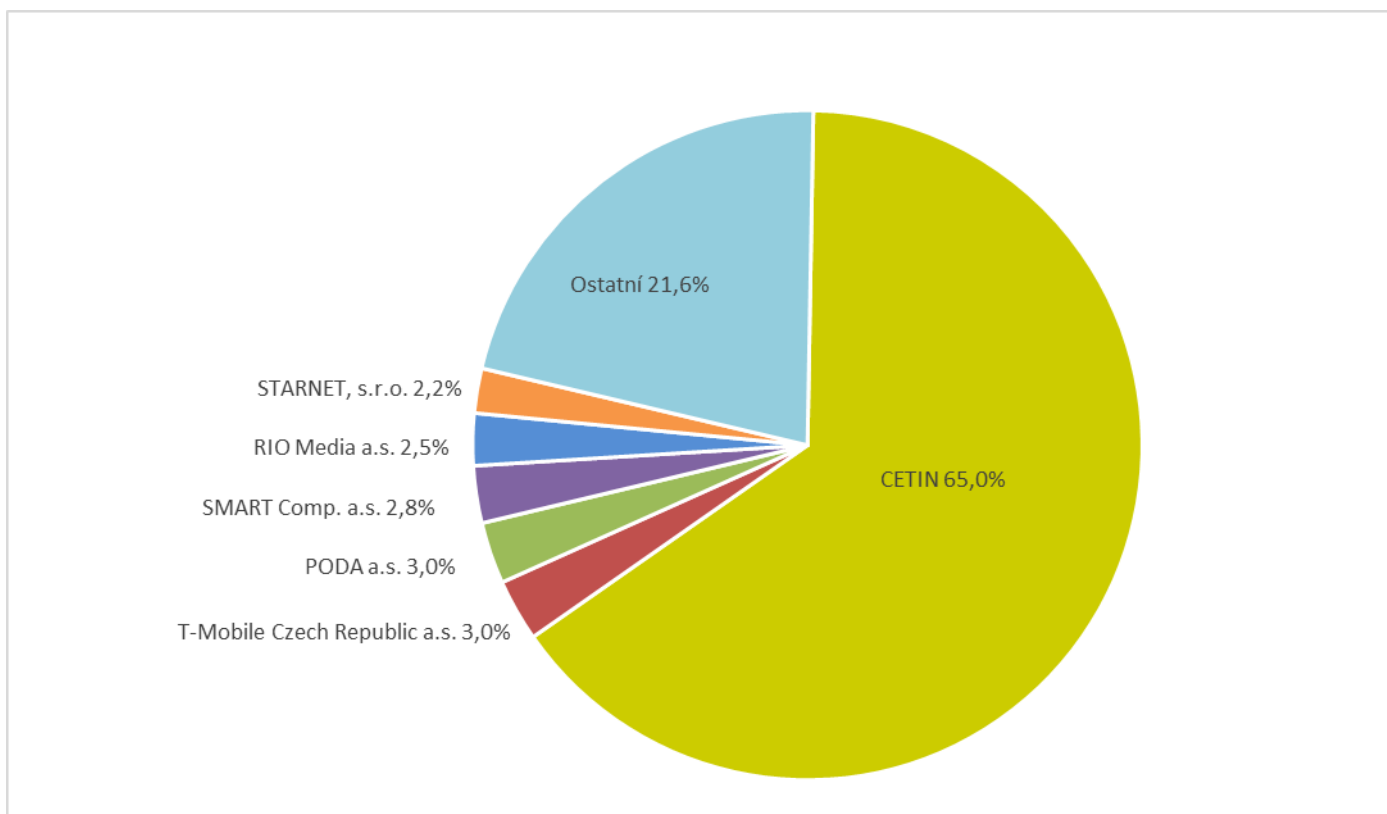

Zdroj: ČTÚ, 2016

Z výše uvedených grafů vyplývá skutečnost, že tržní podíl na předmětném velkoobchodním trhu společnosti CETIN i přes kontinuální mírný pokles, způsobený vlivem alternativních poskytovatelů FTTH/B přístupů, je trvale vyšší než 60 %, konkrétně ke konci roku 2015 činil 65 %, což významně indikuje, že na daném velkoobchodním trhu existuje společnost se samostatnou významnou tržní silou.

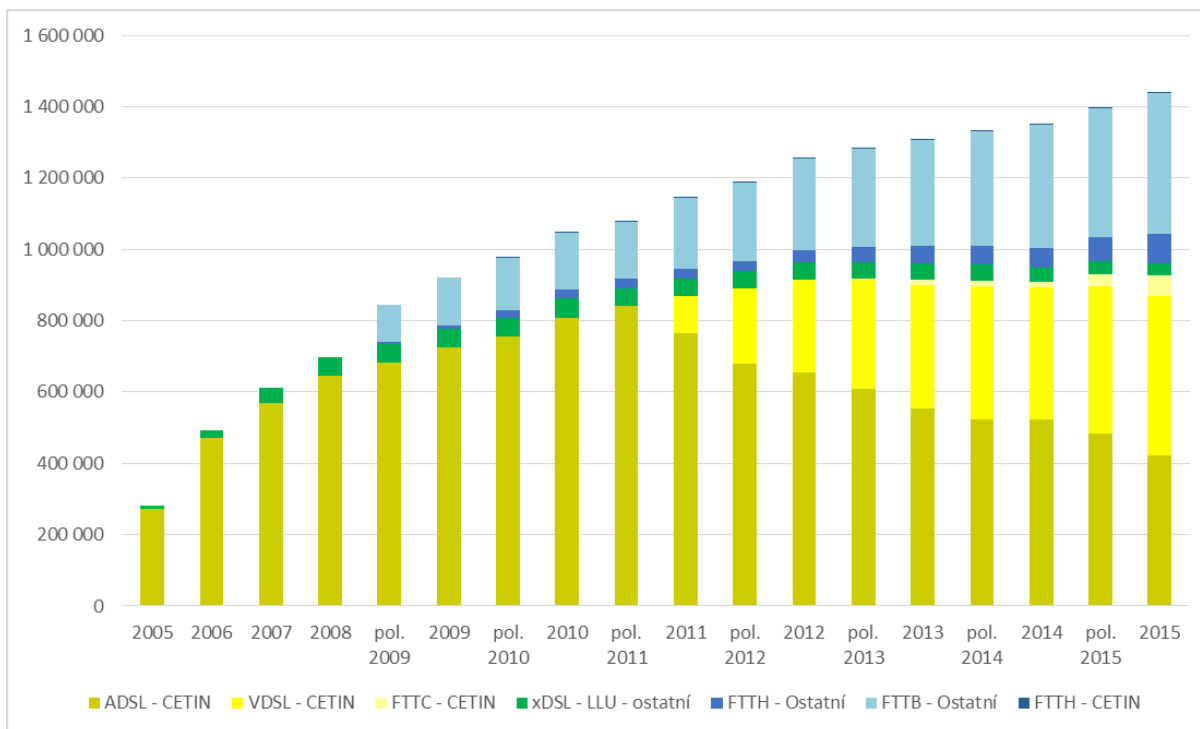
Souhrnný tržní podíl společnosti CETIN ukazuje Graf č. 28, ze kterého je patrné, že podíl druhého největšího poskytovatele služeb tohoto relevantního trhu činí pouze 3 %.

Graf č. 28: Tržní podíl společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů zařazených na velkoobchodní trh dle počtu přístupů k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

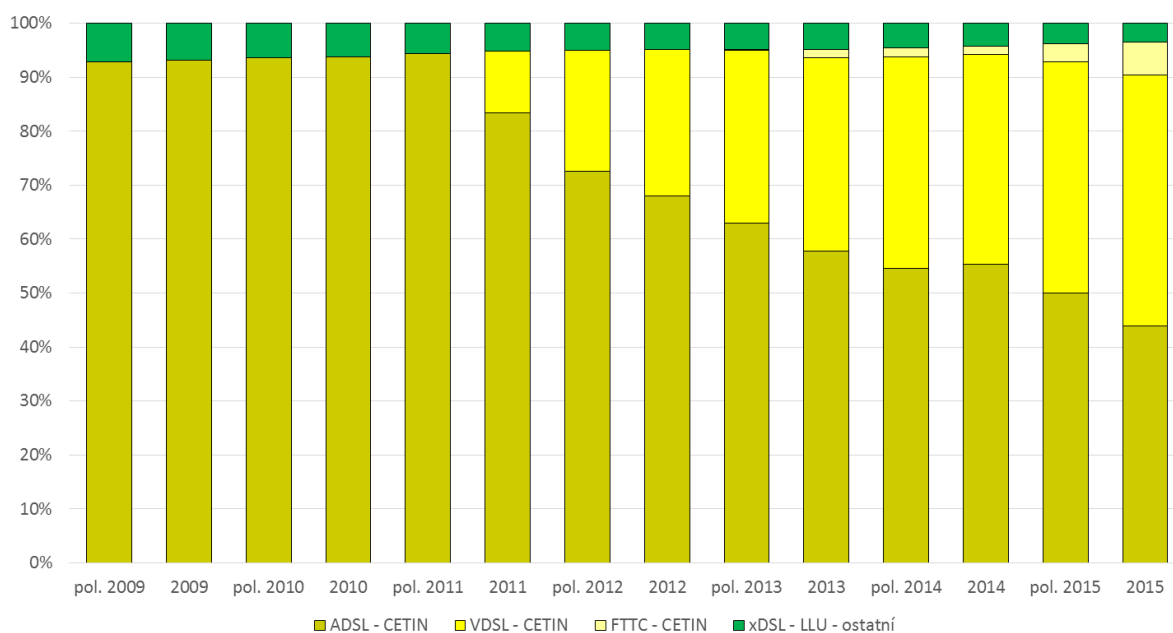
Graf č. 29: Vývoj počtu přístupů společnosti CETIN a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh

Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf č. 29 vypovídá o důvodu klesajícího podílu společnosti CETIN na relevantním trhu, neboť z tohoto grafu je patrné, že růst celkových přístupů zařazených do vymezení velkoobchodního trhu je v posledních třech letech způsoben rostoucím počtem FTTH/B přístupů alternativních poskytovatelů, zatímco xDSL přístupy v tomto období v podstatě stagnovaly, a to i přesto, že společnost CETIN trvale zkvalitňuje své služby rozšiřováním dostupnosti VDSL technologie.

Graf č. 30: Vývoj tržního podílu společnosti CETIN na části trhu s xDSL přístupy

Zdroj: ČTÚ, 2016

Výše uvedený graf vývoje tržního podílu společnosti CETIN na trhu s xDSL přístupy vypovídá o stále dominantním postavení této společnosti na tomto segmentu trhu a dochází zde k mírnému růstu jejího tržního podílu. Tento růst je dán skutečností, že postupem času dochází k poklesu využívání služeb LLU ze souvisejícího relevantního trhu č. 3a. Velkoobchodní odběratelé služeb společnosti CETIN dávají přednost při poskytování svých maloobchodních služeb její velkoobchodní nabídce přístupu k datovému toku nebo maloobchodní služby realizují prostřednictvím svých vlastních sítí.

Lze tedy shrnout, z vývoje, který dokládá Graf č. 26 a Graf č. 29, že konkurenci na předmětném velkoobchodním trhu vytváří zejména samozásobení alternativních poskytovatelů širokopásmových přístupů prostřednictvím sítí FTTH/B. Dominance společnosti CETIN na segmentu xDSL (viz Graf č. 30) v posledních letech nadále přetrvává. Lze proto konstatovat, že regulované velkoobchodní vstupy z relevantního trhu č. 3a (dříve relevantní trh č. 4) nevedly ke zvýšení konkurence na xDSL segmentu. Také velkoobchodní vstupy ze zkoumaného relevantního trhu č. 3b (dříve relevantní trh č. 5) nebyly natolik využívány, resp. jejich počet v posledních letech stagnuje oproti rostoucímu počtu FTTH/B přístupů na celém velkoobchodním trhu. K 31. 12. 2015 navíc došlo k poklesu celkových maloobchodních přístupů (založených na velkoobchodních službách společnosti CETIN) dvou nejvýznamnějších odběratelů velkoobchodního přístupu k datovému toku společnosti CETIN.

[Obchodní tajemství začátek:

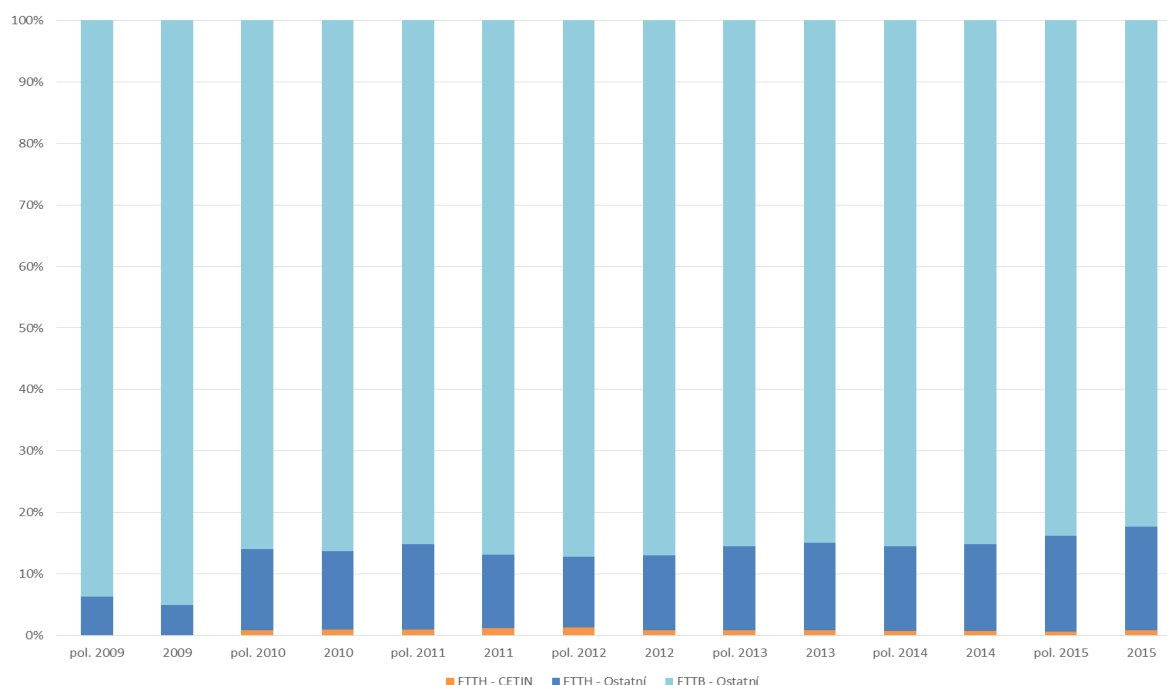
Tab. č. 19: Počet poskytnutých maloobchodních přístupů k síti Internet na základě přístupu k datovému toku společnosti CETIN

Společnost	pol. 2015	2015
O2 Czech Republic a.s. – RAO (MMO)	■	■
T-Mobile Czech Republic a.s. – CIPS/MMO	■	■
Vodafone Czech Republic a.s. – CIPS	■	■

Pozn.: ■

[Obchodní tajemství konec]

Graf č. 31: Vývoj tržního podílu společnosti CETIN na části trhu s FTTH/B přístupy

Zdroj: ČTÚ, 2016

Z výše uvedeného grafu jednoznačně vyplývá skutečnost popsaná již výše – a sice že společnost CETIN v současné době nevlastní optické přístupové sítě FTTH/B ve větším rozsahu a nadále se ani nepředpokládá, že by k jejímu významnějšímu růstu do období příští analýzy došlo. Společnost CETIN se zaměřuje spíše na modernizování své xDSL sítě, tedy přechodem na sítě typu FTTC.

Z vyhodnocení kritéria velikost a vývoj tržního podílu lze konstatovat, že společnost CETIN na předmětném velkoobchodním trhu (i přes stagnaci xDSL přístupů vč. FTTC) dosahuje tržního podílu dle počtu přístupů cca 64,6 % (k 31. 12. 2015). Takováto výše tržního podílu na vymezeném relevantním trhu je i přes postupně klesající tržní podíl společnosti CETIN na relevantním trhu natolik vysoká, že lze v souladu s Metodikou konstatovat, že společnost CETIN disponuje samostatnou významnou tržní silou.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2 Kritéria týkající se podniku

V současnosti na analyzovaném velkoobchodním trhu působí kromě společnosti CETIN, která jako jediná vlastní přístupovou síť s celorepublikovým pokrytím, i společnosti lokálního významu, které poskytují širokopásmové služby prostřednictvím optických vláken. Žádná z těchto společností se ovšem, co do velikosti pokrytí sítí ani počtu poskytovaných přístupů nemůže společnosti CETIN rovnat. Pokud Úřad porovnává v rámci jednotlivých kritérií společnost CETIN s konkurencí, reprezentativní vzorek této konkurence představují tři největší alternativní poskytovatelé služeb na velkoobchodním trhu (pouze prostřednictvím samozásobení) dle tržních podílů uvedených výše v grafu – viz Graf č. 28, a to společnosti PODA, SMART Comp., RIO Media a společnost T-Mobile, která služby na tomto trhu poskytuje převážně na velkoobchodně nakoupených přístupech na relevantním trhu č. 3a - velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě, právě od společnosti CETIN.

3.1.2.1 Celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu musí být založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a na perspektivách vývoje. Proto pro porovnání Úřad níže uvádí údaje získané z obchodního rejstříku a vlastního elektronického sběru dat (ESD).⁸⁶

Údaje o velikosti a vývoji tržního podílu jsou analyzovány v kapitole 3.1.1, proto v rámci hodnocení tohoto kritéria nebudou podrobeny nové analýze, ale bude k těmto výsledkům přihlédnuto.

V rámci vyhodnocení tohoto kritéria se Úřad zaměřil na vhodnou vypovídací hodnotu posuzovaných údajů. Aby byly údaje porovnatelné, bylo zvoleno období roku 2015 (údaje k 31. 12. 2015, a to zejména vzhledem k tomu, že společnost CETIN vznikla ke dni 1. 6. 2015 odštěpením od společnosti O2.

Úřad nejprve porovnával celkovou majetkovou, finanční a výnosovou situaci podniků.

⁸⁶ Údaje z účetních závěrek podnikatelských subjektů nebyly v termínu zpracování za společnost CETIN k dispozici.

[Obchodní tajemství začátek:

Tab. č. 20: Porovnání vybraných ukazatelů velikosti podniku rozhodujících poskytovatelů (k 31. 12. 2015)

	Základní kapitál dle výpisu z Obchodního rejstříku (v mil. Kč)	Tržby a výnosy za služby elektronických komunikací (v mil. Kč)	Počet zaměstnanců (fyzický počet)	Investice do aktiv (v mil. Kč)	Investice do aktiv (% z tržeb)
CETIN	3 102	■	■	■	■
T-Mobile	520	■	■	■	■
PODA	39	■	■	■	■
SMART Comp.	16	■	■	■	■
RIO Media	180	■	■	■	■

Zdroj: OR, ČTÚ

[Obchodní tajemství konec]

Z výše uvedených parametrů lze dovodit, že společnost CETIN je z vyhodnocovaných subjektů na sledovaném trhu největším podnikatelským subjektem působícím na trhu velkoobchodních služeb.

Druhým největším poskytovatelem služeb na dotčeném relevantním trhu je společnost T-Mobile, která působí na trhu jako poskytovatel mobilních služeb i služeb v pevném místě. Společnost se na trhu profiluje především jako poskytovatel mobilních služeb (MNO – mobilní síťový operátor) v České republice, čemuž odpovídá skutečnost, že tržby za služby poskytované v pevné síti dosahují jen **Obchodní tajemství** cca ■ uvedených celkových tržeb v Tab. č. 20. V porovnání se společností CETIN má společnost T-Mobile cca 6 krát nižší základní kapitál. Vysoký počet zaměstnanců v porovnání se společností CETIN souvisí s rozvinutými maloobchodními službami, které společnost CETIN neposkytuje. Rovněž tak investice společnosti T-Mobile uvedené v tabulce směřovaly především do mobilních sítí. Investice do pevných sítí tvořily jen **Obchodní tajemství** cca ■ uvedených celkových investic společnosti T-Mobile. V porovnání se společností CETIN, jejíž velkoobchodní aktivity jsou z podstatné části zaměřeny na služby poskytované v pevné síti, tak nebude společnost T-Mobile disponovat srovnatelnými výhodami při poskytování služeb na předmětném velkoobchodním trhu anebo souvisejícím maloobchodním trhu. V této souvislosti je rovněž třeba uvést, že společnost T-Mobile rozhodující část maloobchodních služeb širokopásmového přístupu v pevném místě poskytuje na základě velkoobchodně nakoupených služeb od společnosti CETIN právě na tomto velkoobchodním trhu č. 3b. Minoritně a s klesajícím trendem pak společnost T-Mobile poskytuje služby na předmětném maloobchodním trhu (spadající i do vymezení zkoumaného velkoobchodním trhu č. 3b) na základě velkoobchodních vstupů z relevantního trhu č. 3a - velkoobchodní služby s místním přístupem poskytovaným v pevném místě.

Na úrovni produktů zařazených na relevantní trh uvádí porovnání velikosti jednotlivých poskytovatelů služeb následující tabulka:

[Obchodní tajemství začátek:

Tab. č. 21: Porovnání počtu širokopásmových přístupů k síti Internet poskytovatelů (technologí) zařazených na velkoobchodní trh k 30. 6. 2015 a 31. 12. 2015

Počet aktivních přístupů poskytovatele na trhu	pol. 2015	2015
CETIN	■	■
T-Mobile	■	■
PODA	■	■
SMART Comp.	■	■
RIO Media	■	■
Ostatní	■	■

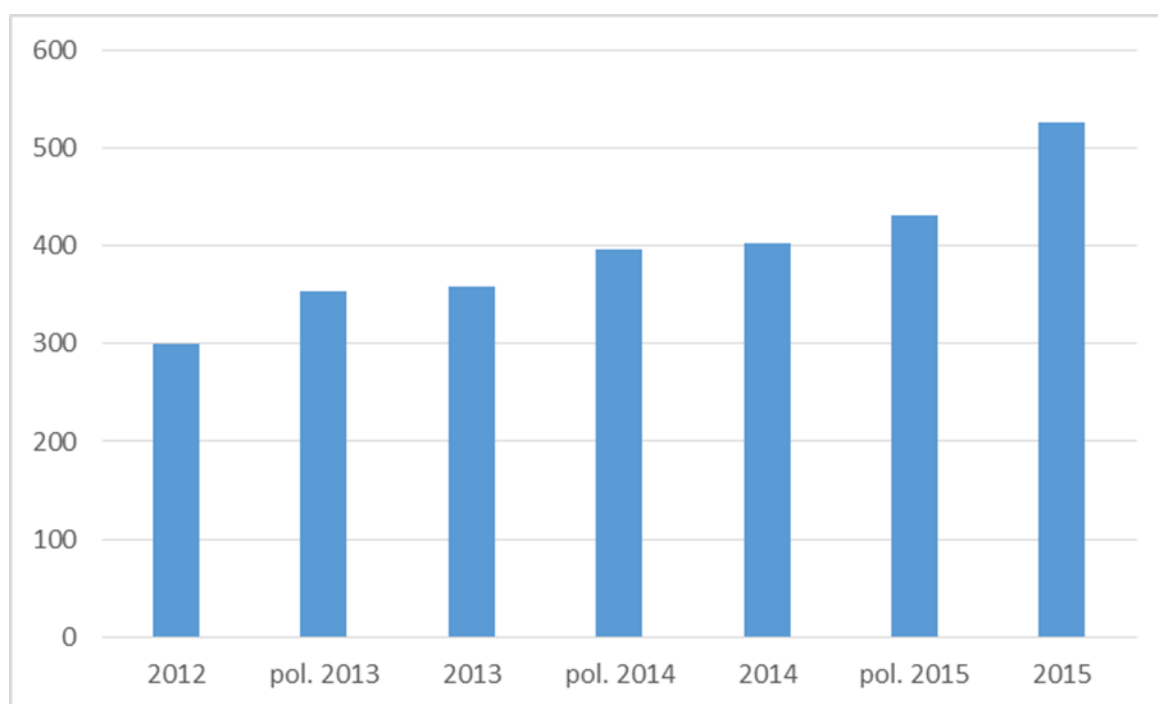
Zdroj: ČTÚ

[Obchodní tajemství konec]

Uvedeným parametrem služeb poskytovaných na dotčeném trhu (počet aktivních přístupů) společnost CETIN několikanásobně (téměř 22krát než u druhého největšího poskytovatele služeb, společnosti T-Mobile) převyšuje ostatní společnosti působící na tomto relevantním trhu.

I když počet poskytovatelů FTTH/B přístupů na trhu roste, jak uvádí následující graf, dle dat k 31. 12. 2015 více než 46 % těchto poskytovatelů služeb má méně než 100 aktivních přístupů a více než 22 % poskytovatelů služeb má méně než 20 aktivních přístupů.

Graf č. 32: Vývoj počtu poskytovatelů služeb prostřednictvím FTTH/B sítí v letech 2012 – 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

Úřad přihlédl zejména k velikosti společnosti CETIN relativně k ostatním nejvýznamnějším konkurentům na relevantním trhu. Z výše uvedených parametrů lze dovodit, že společnost CETIN je z vyhodnocovaných subjektů na sledovaném trhu rozhodujícím podnikatelským subjektem. Tato situace indikuje, že společnost CETIN, která je oproti ostatním konkurentům výrazně větší, může disponovat různými výhodami, jako např. výnosy z rozsahu, výnosy ze širší sortimentu nadbytečná kapacita sítě, vyšší kupní síla apod.

Existence nepoměrně většího podniku oproti konkurentům, jakým je společnost CETIN, přispívá k nabytí a existenci významné tržní síly.

Úřad se v rámci zkoumání tohoto kritéria „Celková velikost podniku“ zaměřil nejen na daný relevantní trh, ale i mimo něj, neboť se dle názoru Úřadu v případě společnosti CETIN a jejího stoprocentního vlastníka skupiny PPF jedná o případ, kdy jsou aktivity podniku mimo dotčený trh relevantní pro posouzení některých níže uvedených kritérií pro posouzení významné tržní síly.

V této souvislosti je třeba uvést, že společnosti CETIN, jak sama společnost uvádí⁸⁷, se v rámci silné skupiny PPF otevírají mezinárodní trhy s externím financováním s potenciálně lepšími podmínkami, včetně nižších nákladů. Pokračujícím začleňováním do silné skupiny PPF se společnosti CETIN otevírají rozsáhlé možnosti využití profilu skupiny PPF, jako sdílení know-how, úspory z rozsahu, a v neposlední řadě možnost využívání znalosti trhu fúzí a akvizic k vytváření hodnoty pro všechny akcionáře.

Vlastnictví několika rozhodujících společností, které poskytují služby jak na velkoobchodní, tak i maloobchodní úrovni trhu elektronických komunikací, stejně jako poskytovatelů dalších souvisejících služeb (např. softwarová firemní řešení/IT služby), umožňuje tak společnosti PPF řadu synergii, které posilují vliv skupiny i jejích jednotlivých kapitálových účastí na trhu.

Dále je v kontextu tohoto kritéria rozhodující poukázat zejména na shodné postavení společnosti CETIN na souvisejícím relevantním velkoobchodním trhu č. 3a – relevantního trhu velkoobchodních služeb s místním přístupem poskytovaným v pevném místě (viz souběžně zpracovávaná analýza). Na souvisejícím podřazeném maloobchodním trhu (viz kapitola 2.2.1 Věcné vymezení maloobchodního trhu) je rozhodujícím poskytovatelem služeb společnost O2, která je rovněž podnikem ve skupině PPF (skupina PPF je majoritním vlastníkem).

Druhý největší poskytovatel služeb na velkoobchodním trhu, společnost T-Mobile je rovněž členem silné mezinárodní skupiny podnikající v oblasti elektronických komunikací po celém světě. Její vývoj na českém trhu byl rozdílný od společnosti CETIN. T-Mobile (dříve Paegas) byl původně mobilní operátor, který postupně rozšiřoval na základě akvizic a fúzí svůj rozsah poskytovaných služeb i do oblasti služeb poskytovaných v pevném místě, a to jak domácnostem, tak i podnikatelům. Počátkem roku 2015 se společnost T-Mobile spojila (formou fúze) s významným poskytovatelem služeb v pevném místě se společností GTS Czech s.r.o. Společnost je v současné době plně (100 %) vlastněna společností Deutsche

⁸⁷ Viz tisková zpráva společnosti ze dne 22. 7. 2015 ohledně výsledků jednání řádné valné hromady, která je dostupná [zde](#).

Telekom Europe B.V. Kromě vlastnictví společnosti CE Colo Czech s.r.o.⁸⁸ další aktivity společnost T-Mobile nebo její vlastníci na rozdíl od skupiny PPF v České republice nevyvíjí.

Z výše uvedeného porovnání je tedy zřejmé, že společnost CETIN je na předmětném velkoobchodním trhu č. 3b i velkoobchodním relevantním trhu č. 3a rozhodujícím podnikem, který nadto jako jediný pro poskytování služeb v pevném místě disponuje přístupovou sítí (metalickou v kombinaci s optickými vlákny) s celorepublikovým pokrytím.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.2 Kontrola nesnadno duplikovatelné infrastruktury

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním subjektům a která je nezbytná k poskytování určité služby či produktu, přispívá k nabytí a udržení významné tržní síly. Úřad proto posuzoval, zda je infrastruktura společnosti CETIN nesnadno duplikovatelná.

Společnost CETIN získala infrastrukturu bývalého incumbenta po provedené dobrovolné separaci společnosti O2 v roce 2015. Disponuje tak více než 20 miliony kilometrů metalického vedení a 38 tisíce kilometrů optických kabelů. Společnost CETIN tak může velkoobchodně nabídnout k poskytování služeb na podřazeném maloobchodním trhu širokopásmového přístupu svou přístupovou sítí s téměř celonárodním pokrytím (97 % území ČR⁸⁹). Vybudování obdobné sítě ostatními podnikatelskými subjekty, která by umožnila poskytovat služby ve srovnatelném rozsahu a se srovnatelnými parametry, v jaké je prostřednictvím vlastní sítě poskytuje společnost CETIN, by v současné době vyžadovalo vynaložení takových investic, které by na analyzovaném trhu nezajišťovaly ekonomickou návratnost. Výstavba takové sítě by si navíc vyžádala časové období, které by bylo nad rámec časového vymezení analýzy. Infrastrukturu společnosti CETIN je tedy možno považovat v hodnoceném období za neduplikovatelnou.

Tab. č. 22: Počet instalovaných (disponibilních) přípojek největších poskytovatelů na velkoobchodním trhu k 31. 12. 2015

	xDSL	FTTH/B
CETIN	■	■
PODA	■	■
SMART Comp.	■	■
RIO Media	■	■
T-Mobile	■	■

Zdroj: ČTÚ

Společnost CETIN dle vykázaných dat k 31. 12. 2015 disponuje **Obchodní tajemství** ■ xDSL vč. FTTC a **Obchodní tajemství** ■ FTTH/B instalovanými přípojkami

⁸⁸ CE Colo je přední poskytovatel služeb datových center (carrier neutral) ve střední Evropě. Společnost CE Colo byla založena jako kombinace vybraných datových center GTS a Site1 Data Center (SDC) v České republice. GTS získala SDC v lednu 2011. CE Colo vlastní a provozuje datová centra v pěti zemích přes celý region – Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko a Rumunsko.

⁸⁹ Jak bylo uvedeno v kapitole 2.3.2.3.1 Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly.

v rámci České republiky. Druhý největší konkurent na tomto relevantním trhu, společnost T-Mobile disponuje pouze vlastní FTTH/B přístupovou sítí s **Obchodní tajemství** ■■■ instalovanými přípojkami. Společnost T-Mobile se svojí nabídkou na maloobchodním trhu zaměřuje na území celé ČR, k čemuž využívá zejména velkoobchodních služeb společnosti CETIN. Vlastní přístupovou infrastrukturu však vlastní pouze v omezené míře. Další konkurent na tomto relevantním trhu, společnost PODA, disponuje **Obchodní tajemství** ■■■ disponibilními přípojkami FTTH/B. Společnost působí jako lokální/regionální⁹⁰ poskytovatel služeb přístupu k internetu v Praze, Brně, Ostravě, Znojemsku a Jižních Čechách. Další z rozhodujících poskytovatelů společnost SMART Comp.⁹¹ působí v lokalitách Brna, Olomouce, Opavy, Jihlavy, Havlíčkova Brodu, Nového Jičína a Ostravy, a společnost RIO Media⁹² se profiluje jako poskytovatel služeb v regionu Severních Čech, Klatovska, Olomoucka a Severní Moravy.

Z uvedeného tedy vyplývá, že v současné době sítě konkurentů, co se týče jejich rozsahu a možností pokrytí domácností, domů a případně firem, jsou při porovnání s přístupovou sítí společnosti CETIN neporovnatelně menší a není možné jejich prostřednictvím nabídnout velkoobchodní služby ve srovnatelném rozsahu.

Největší poskytovatel služeb na souvisejícím maloobchodním trhu, společnost O2, která má na maloobchodním trhu cca 800 tisíc účastníků širokopásmového přístupu k síti Internet, by tak nebyla schopna přejít k jinému poskytovateli velkoobchodních služeb, neboť obdobná velkoobchodní nabídka (infrastruktura přístupové sítě v obdobném rozsahu) v ČR neexistuje a Úřad nepředpokládá ani její vytvoření v rámci časového vymezení analýzy. Tato skutečnost tak indikuje jedinečnost infrastruktury přístupové sítě společnosti CETIN.

Porovnání počtu aktivních přípojek na trhu je uvedeno v Tab. č. 21 v rámci kritéria Celková velikost podniku.

Infrastruktura společnosti CETIN je na základě uplatněných nápravných opatření dle výsledků předchozích analýz relevantních trhů (dříve analýzy relevantního trhu č. 4) využívána alternativními operátory. Úřad znázorňuje rozsah využívání této infrastruktury na Obr. č. 15. Uvedený obrázek podává přehled o lokalitách, ve kterých měli ostatní (alternativní) poskytovatelé služeb elektronických komunikací zřízeny kolokace pro možnost využívání služeb LLU.

Z tohoto obrázku je zřejmé, že lokalitami vhodnými pro využívání služeb LLU jsou zejména větší města (zejména krajská), kde alternativní operátoři dokáží náklady spojené se zřízením kolokace rozpustit díky většímu objemu (potenciálních) koncových účastníků na rozdíl od oblastí, kde je velmi řídké osídlení (hustota obyvatel). Alternativní operátoři v současnosti využívají služby LLU, avšak jen minimálně a jen ve velkých městech. Z obdobného důvodu se alternativní optické sítě (FTTH/B) rozvíjejí z většiny ve stejných lokalitách s vyšší hustotou obyvatel. Z vývoje počtu zpřístupněných účastnických vedení je dále zřejmé, že alternativní poskytovatelé v ČR dávají pro poskytování širokopásmových

⁹⁰ PODA <http://www.poda.cz/index.php/cz/domacnosti/internet>,

⁹¹ SMART Comp. [Brno](#), [Olomouc](#), [Opava](#), [Jihlava](#), [Havlíčkův Brod](#), [Nový Jičín](#), [Ostrava](#)

⁹² RIO Media <http://www.riomedia.cz/o-nas/rio-media>

služeb přednost spíše velkoobchodnímu přístupu k datovému toku (produkt náležející do tohoto relevantního trhu č. 3b).

Vzhledem ke skutečnosti, že společnost CETIN vlastní nejrozsáhlejší přístupovou síť včetně pasivních prvků, ve kterých je tato síť umístěna, je její další jedinečnou výhodou, že při budování nových přístupových sítí může využít tyto prvky pasivní infrastruktury, zatímco ostatní poskytovatelé takovou možnost nemají.

Na analyzovaném trhu sice existuje prostor pro budování infrastruktury alternativními operátory v případě využití jiných technologií, např. CATV a FTTH/B, které ale v žádném případě v současnosti nedosahují srovnatelného pokrytí s xDSL sítí vlastněnou společností CETIN a nelze předpokládat, že do období příští analýzy se tato situace významně změní.

Jak Úřad uvádí i ve vyhodnocení dalších kritérií (např. Celková velikost podniku a Snadný nebo privilegovaný přístup k finančním zdrojům či kapitálovým trhům) společnost CETIN v porovnání s konkurencí na trhu může investovat nesrovnatelně vyšší finanční prostředky, a to jak do budování nových sítí NGN, tak i do vylepšení (upgrade) stávajících sítí (rozvoj sítě FTTC a zavádění vectoringu).

V tiskové zprávě ze dne 27. 10. 2015⁹³ společnost CETIN oznámila: „že v příštích sedmi letech **investuje 22 miliard korun** do rozvoje svých telekomunikačních sítí⁹⁴. Celá částka bude investována ze zdrojů CETIN s cílem vybudovat tzv. síť nové generace (NGN). Půjde především o výstavbu optických pevných sítí napříč celou Českou republikou, a to nezávisle na vývoji rozhodování o čerpání zdrojů z fondů EU. Dále půjde o dobudování a posilování kapacity moderní mobilní 4G/LTE sítě. Technologicky půjde zejména investice do technologií VDSL2, VDSL3 a tzv. vectoring (tyto moderní technologie umožňují na zkrácené místní smyčce dosahovat vysokých rychlostí požadovaných u sítí NGN). CETIN proto plánuje investice do rozvoje optické přístupové sítě prostřednictvím výstavby FTTC (Fiber To The Cabinet), které umožní zkrátit místní smyčku (tzv. poslední míli). Dále plánujeme i investice do páteřních optických sítí a posílení kapacity pro narůstající nároky na tok dat. Všechny tyto práce budou probíhat postupně na území celé České republiky. CETIN tak nabídne zakázky pro regionální firmy na několik příštích let.“

V současné době MPO připravuje v rámci dotačního programu OP PIK, prioritní osa 4.1, Národní plán rozvoje sítí nové generace. Tento program potenciálně přináší finanční prostředky pro budování sítí nové generace i ostatním provozovatelům sítí elektronických komunikací a současně i povinnosti umožnit přístup do takto budovaných sítí. Příjemce dotace bude povinen umožnit přístup k pasivní infrastruktuře (kabelovody, chráničky, nenasvícené optické vlákno, stožáry, věže,...) a rovněž přístup ke službám, a to fyzickému zpřístupnění účastnického vedení a jeho úseku, virtuálnímu zpřístupnění účastnického vedení (VULA) a přístupu k datovému toku (bitstream). Součástí povinností bude i zveřejnění velkoobchodní referenční nabídky. Tyto povinnosti se budou vztahovat na vymezené intervenční oblasti, které v současné době nejsou známy, nicméně podle připravovaného Národního plánu by měly být zveřejněné ke konzultaci do 31. prosince 2016. Úřad má za to, že povinnosti pro příjemce dotace umožní rozvoj konkurence v intervenčních oblastech a oslabí tržní postavení

⁹³ <https://www.cetin.cz/tiskove-centrum>

⁹⁴ Obchodní tajemství: [REDACTED]

společnosti CETIN v těch oblastech, kde příjemcem dotace bude jiný provozovatel sítí elektronických komunikací.

Vliv na možnost budovat nesnadno duplikovatelnou infrastrukturu bude mít i implementace Směrnice č. 2014/61/EU o opatření ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací. Součástí implementace jsou povinnosti přístupu k fyzické infrastruktuře, koordinace stavebních prací, včetně poskytování informací a údajů o fyzické infrastruktuře a plánovaných stavebních pracích. Tyto povinnosti se vztahují na provozovatele veřejné komunikační sítě a provozovatele fyzické infrastruktury určené k přepravě nebo distribuci plynu, energie a vody. Cílem směrnice je zefektivnit a usnadnit budování sítí pro poskytování vysokorychlostních služeb elektronických komunikací a rozšířit tak možnost poskytovat kvalitní velkoobchodní i maloobchodní služby více subjektům, což může vést k oslabení tržního postavení společnosti CETIN, která v současné době vlastní infrastrukturu nesnadno duplikovatelnou.

V souladu s Metodikou Úřad rovněž přihlédl také k tomu, zda podnik, který kontroluje nesnadno duplikovatelnou infrastrukturu, využívá svou tržní pozici a sílu také ve vztahu k jiným relevantním trhům, zejména zda ji nevyužívá k ovlivnění horizontálních souvisejících trhů či trhů podřazených.

Vzhledem k provázanosti velkoobchodních trhů č. 3a, 3b, a 4 a také ke skutečnosti, že společnost CETIN využívá svou infrastrukturu přístupové sítě v pevném místě pro poskytování velkoobchodních služeb spadajících do vymezení souvisejících relevantních trhů, lze konstatovat, že by mohlo docházet k ovlivnění těchto souvisejících velkoobchodních trhů.

Na základě výše uvedeného hodnocení Úřad považuje přístupovou síť společnosti CETIN za nesnadno duplikovatelnou infrastrukturu. Nicméně implementace Směrnice č. 2014/61/EU o opatření ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a Národní plán rozvoje sítí nové generace mohou v budoucnu oslabit postavení společnosti CETIN vůči ostatním provozovatelům sítí. Úřad tento vliv zohlední při případném návrhu nápravných opatření.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.3 Snadný nebo privilegovaný přístup k finančním zdrojům či kapitálovým trhům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává určitým podnikům výhodu, jelikož se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu) a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Úřad považuje toto kritérium na relevantních trzích č. 3a a 3b za směrodatné, neboť se jedná o trhy, kde je v souvislosti s budováním a rozvojem přístupových sítí, zejména sítí NGA, třeba realizovat nákladné investiční akce a tudíž snadný nebo privilegovaný přístup ke zdrojům financování je nespornou výhodou oproti konkurenci.

Společnost CETIN, jak Úřad uvádí ve vyhodnocení předchozího kritéria „Celková velikost podniku“, je nepoměrně větším podnikem než její konkurenti. Hodnota základního

kapitálu, tedy vlastních zdrojů, je u společnosti CETIN přibližně 6krát vyšší než u společnosti T-Mobile jako druhého největšího konkurenta na předemětném trhu a více jak 17krát větší než u společnosti RIO Media. U dalších společností se přibližuje nebo překračuje sto násobek.

Společnost CETIN ve značné míře využívá pro financování (i finančně náročných investičních akcí jako je oznámená⁹⁵ investice 22 mld. Kč) vlastních zdrojů financování. Lze tedy říci, že je poměrně nezávislá na ceně cizího kapitálu.

Na druhé straně je možno dovodit, že společnost CETIN by snadno mohla využít i snadný a privilegovaný přístup k cizím finančním zdrojům v rozsahu potřebném pro udržení pozice na trhu, a to vzhledem ke své velikosti, dosahovaným ekonomickým a finančním výsledkům a stabilitě. Toto potvrzuje i záměr skupiny PPF A4 B.V., který byl deklarován v roce 2015 a v červenci (to je měsíc po vzniku) schválen akcionáři. Tento záměr se týkal poskytnutí půjčky 32,2 miliardy korun skupině PPF, která je majoritním vlastníkem společnosti CETIN.⁹⁶ V tiskové zprávě⁹⁷ z valné hromady ze dne 22. 7. 2015 je přímo uvedeno, že společnost CETIN může finanční prostředky k poskytnutí úvěru pro PPF v požadované výši získat, pomocí externího financování potenciálně výhodněji.

V rámci vyhodnocení tohoto kritéria je nutné uvést, že společnost CETIN je součástí silné finanční skupiny PPF A4 B.V. Zařazení do silné mezinárodní finanční struktury jí umožňuje snadnější přístup na kapitálové trhy popř. k jiným finančním zdrojům a otevírá další obchodní, ekonomické a finanční výhody. O rozhodujícím postavení finanční skupiny PPF A4 B.V. ve společnosti CETIN svědčí i rozhodnutí tohoto vlastníka 95 % akcií na Valné hromadě v závěru roku 2015 o nuceném přechodu vlastnického práva ke všem akciím společnosti CETIN ve vlastnictví minoritních akcionářů. Od ledna 2016 vlastní skupina PPF 100 % akcií společnosti CETIN. Úřad v souladu s Metodikou uvádí, že je-li podnik členem finančně silné skupiny s jednodušším přístupem ke kapitálu je pro takovou společnost jednodušší nabytí na relevantním trhu silnou pozici, případně až významnou tržní sílu. Na základě výše uvedeného Úřad konstatuje, že společnost CETIN je součástí finančně silné skupiny s jednodušším přístupem ke kapitálu a ostatní konkurenti na relevantním trhu nedosahují takové velikosti a nemají možnost přístupu ke kapitálu ve srovnatelné míře s touto společností.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.4 Úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby, distribuce apod. v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství produktů nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžitelé umožnit jednat nezávisle

⁹⁵ Viz [tisková zpráva](#) společnosti CETIN ze dne 27. 10. 2015.

⁹⁶ „Valná hromada na základě [zprávy o finanční asistenci](#) vyhotovené představenstvem společnosti schválila, že společnost Česká telekomunikační infrastruktura a. s. může společnosti PPF Arena 2 B.V. poskytnout finanční asistenci ve formě úvěru až do celkové výše jistiny 32,2 mld. Kč se splatností nejvýše 7 let pro účely úplného splacení akvizičního úvěru, případně financování nákupů dalších akcií společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a. s.. Vzhledem ke skutečnosti, že Česká telekomunikační infrastruktura a. s. může finanční prostředky k poskytnutí úvěru pro PPF Arena v požadované výši získat, pomocí externího financování potenciálně výhodněji, bude o ně usilovat ve formě syndikovaného úvěru v celkové maximální výši 32,2 miliard Kč se splatností do 3 let (tranše 10,2 miliard Kč) a do 7 let (tranše 22,0 miliard Kč).“

⁹⁷ Předmětná tisková zpráva je dostupná [zde](#).

na konkurentech působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potenciálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Společnost CETIN sice operuje pouze na velkoobchodní úrovni trhu, nicméně disponuje sítí pro poskytování celého portfolia služeb v pevném místě na území celé České republiky a své služby realizuje i na mezinárodní úrovni. Jak je již uvedeno v absolutních hodnotách ve vyhodnocení kritéria „Celková velikost podniku“, jsou tržby realizované společností CETIN několikanásobně vyšší než tržby jejích největších konkurentů. Výjimkou je společnost T-Mobile, která dosahuje srovnatelných (vyšších) celkových tržeb za služby elektronických komunikací v porovnání se společností CETIN. Jak však již bylo poznamenáno, tržby společnosti T-Mobile za služby poskytované v pevné síti tvoří minoritní část (**Obchodní tajemství** ██████████) z tržeb celkových. Při porovnání tržeb pouze za služby poskytované v pevném místě tak tyto tržby společnosti CETIN významně převyšují i tržby společnosti T-Mobile (**Obchodní tajemství** ██████████). Oproti třetímu největšímu subjektu na trhu, společnosti PODA, má společnost CETIN celkové tržby téměř 65krát vyšší. U dalších poskytovatelů jsou tyto rozdíly ještě markantnější.

Pro úplnost Úřad uvádí, že počet velkoobchodně poskytnutých širokopásmových přístupů společností CETIN činil k 31. 12. 2015 více než 931 tisíc přístupů k datovému toku (bitstream). Počet vlastních aktivních širokopásmových přístupů, zařazených na velkoobchodní trh, ze strany druhého největšího konkurenta, společnosti T-Mobile, byl k témuž datu téměř 22krát menší, než v případě společnosti CETIN. V těchto relacích je tedy zjevné, že společnost CETIN dosahuje neporovnatelně vyšších úspor z rozsahu.

Úspory z rozsahu tak umožňují společnosti CETIN na trhu získat v porovnání s jejími konkurenty na vymezeném trhu stejnou ziskovou marži při nižší ceně pro zákazníka anebo vyšší ziskovou marži při stejné ceně. Výhody, které úspory z rozsahu přinášejí, lze na tomto relevantním trhu považovat za dlouhodobé, neboť nelze předpokládat, že by konkurenti v rámci daného časového vymezení trhu vybudovali stejně nebo obdobně rozsáhlou nabídku. K tomuto závěru vede Úřad i vyhodnocení výše uvedeného kritéria „Kontrola nesnadno duplikovatelné infrastruktury“.

Za podstatnou považuje Úřad v této souvislosti i tu skutečnost, že společnost CETIN má zajištěn odbyt svých služeb neboť v obdobném rozsahu a šíři na trhu obdobné služby jiný velkoobchodní poskytovatel nenabízí. V rámci velkoobchodní nabídky MMO jsou odběratelé velkoobchodních služeb společnosti CETIN navíc motivováni zvýhodněními v závislosti na objemu odebíraných služeb a na délce trvání dílčí smlouvy se závazkem odebírat určitý objem služeb.

Např. v rámci referenční nabídky MMO nabízí společnost CETIN u služeb širokopásmového připojení k internetu tzv. program zvyšování kvality. Tento program představuje závazek společnosti CETIN v podobě slevy na množství služeb při závazku na 3 a 7 let (min. 1000 existujících, další inkrement vždy po 1000) a slevy na zřízení budoucích linek (v množství uvedených v konkrétním závazku). Množstevní sleva na objem služeb uvedených v závazku dílčí smlouvy činí 1,3 % pro 3 roky a 3,9 % pro 7 let ze standardní ceníkové ceny. V rámci tohoto programu lze dále získat slevu ze standardní ceny zřízení nových služeb, a to opět v závislosti na době trvání dílčího závazku (a to na takový počet služeb, který byl předmětem dílčího závazku). Pro závazek 3 roky – 50 %, a to na 1,5 násobek

zavázaného objemu odebíraných služeb⁹⁸ a pro závazek 7 let – 100 %, a to na dvojnásobek zavázaného objemu odebíraných služeb⁹⁸. Z uvedeného je tedy zřejmé, že takováto konstrukce smluv bude vyhovovat společností, jež budou na velkoobchodním trhu od společnosti CETIN odebírat velké objemy služeb. Další skutečností tak je, že společnost CETIN bude i s přispěním tohoto programu zvyšování kvality nadále realizovat úspory z rozsahu a zároveň bude mít při uzavření dílčích závazků jistotu odebíraných služeb v budoucnu, a to buď na 3, nebo 7let.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zohlednil kromě výše uvedeného také faktory související s podílem na trhu (viz kapitola 3.1.1 hodnocení kritéria „Velikost a vývoj tržního podílu“) a velikostí podnikatelského subjektu, kdy je společnost CETIN na vymezeném trhu společností s nejvyšším tržním podílem, který je o 62 p. b. vyšší než tržní podíl jejího největšího konkurenta (společnosti T-Mobile). Dále bral Úřad v potaz i výši investic vynakládaných společností CETIN na modernizaci sítě (viz porovnání investic za rok 2015 v Tab. č. 20) včetně plánovaných investic v rámci časového vymezení (viz kapitola 3.1.2.1 vyhodnocení kritéria „Celková velikost podniku“). Výše těchto investic obdobně jako ostatní ukazatele dosahují u společnosti CETIN významně vyšších hodnot než je tomu u nejvýznamnějších konkurentů.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení tohoto kritéria, zejména s přihlédnutím k nepoměrně vyššímu počtu poskytovaných služeb v pevném místě společností CETIN, lze konstatovat, že společnost CETIN dosahuje na relevantním trhu nesrovnatelně vyšších úspor z rozsahu než její konkurenti.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.5 Úspory ze sortimentu

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumal zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu. Výsledky tohoto zkoumání jsou uvedeny u příslušných kritérií (Velikost a vývoj tržního podílu v čase a „Celková velikost podniku“). Dále pak faktory související s existencí/tvorbou balíčků služeb.

S ohledem na existenci či tvorbu balíčků Úřad uvádí, že společnost CETIN disponuje prostřednictvím své infrastruktury přístupové sítě v pevném místě celorepublikovým pokrytím a tato síť jí umožňuje poskytování celé škály služeb v pevném místě. Na velkoobchodním trhu nabízí (prostřednictvím své nabídky MMO⁹⁹) svým odběratelům jak zajištění hlasových služeb, tak širokopásmové služby přístupu k síti Internet či multimediální služby (jako například multicast pro účely poskytování služeb IPTV). Obdobně prostřednictvím své přístupové sítě též poskytuje další služby, jakými jsou například služby pronájmu přenosové kapacity (pronájem okruhů) v rámci velkoobchodních nabídek RADO, RACO apod. Pro společnost O2 dále buduje a spravuje mobilní síť (infrastrukturu mobilní sítě), což umožňuje mimo jiné i vysoké zhodnocení existující páteřní sítě ve vlastnictví společnosti CETIN.

⁹⁸ Služeb Internet CA.

⁹⁹ [Velkoobchodní nabídka Mass Market Offer.](#)

Společnost CETIN je schopna svým národním i zahraničním velkoobchodním odběratelům nabídnout rozsáhlé portfolio služeb, což jí umožňuje realizovat úspory z širší sortimentu. Vzhledem k výše uvedeným tržním podílům jednotlivých společností na předmětném trhu a vyhodnocení ostatních kritérií týkajících se celkové velikosti podniku a infrastruktury nesnadno duplikovatelné nejsou konkurenti společnosti CETIN na tomto relevantním trhu schopni služby v obdobném rozsahu a šíři poskytovat.

Společnost CETIN tak realizuje v porovnání s konkurencí úspory ze sortimentu, které znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku poskytování širokého sortimentu produktů nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů, jakými jsou například: stejná přístupová síť, využití prvků páteřní sítě, sdílené náklady na výkopy, sdílené náklady na informační systémy, sdílené náklady na billing či sdílené náklady na odbyt. Toto může společnosti CETIN umožnit jednat nezávisle na konkurentech, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Společnosti CETIN tak umožňují úspory ze sortimentu získat v porovnání s jejími konkurenty na vymezeném trhu stejnou ziskovou marži při nižší ceně pro zákazníka. Úřadu nejsou známy skutečnosti, na základě kterých by bylo možno v rámci časového vymezení analýzy předpokládat vybudování konkurenční infrastruktury, která by umožňovala nabízet stejně různorodou nabídku služeb v porovnatelném rozsahu s nabídkou společnosti CETIN. Z tohoto důvodu tak budou výhody společnosti CETIN, které úspory ze sortimentu přinášejí, přetrvávat po celé vymezené období.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.6 Vertikální integrace

Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumal zejména strukturální, kontrolní a řídicí vztahy divizí/kapitálově propojených společností působících na stejném trhu či na podřazených/nadřazených trzích. Úřad při hodnocení vertikální integrace přihlédl ke všem okolnostem, historickému a očekávanému vývoji a dalším faktorům, které mohou mít vliv na skutečnou situaci na trhu.

Společnost CETIN byla zapsána do obchodního rejstříku k 1. 6. 2015 a vznikla odštěpením od společnosti O2. V rámci odštěpení na ni přešla část jmění rozdělované společnosti vymezená v projektu rozdělení vyhotoveném rozdělovanou společností dne 13. 3. 2015. Společnost O2 byla před dobrovolnou separací (odštěpením) největším vertikálně integrovaným telekomunikačním operátorem na českém trhu. Společnost O2 provozovala ke konci roku 2014 téměř osm milionů pevných linek a mobilních služeb, což z ní činilo jednoho z vedoucích poskytovatelů konvergovaných služeb v Evropě. Zákazníkům mobilních služeb byly nabízeny nejmodernější technologie HSPA+ a LTE. Společnost disponovala nejučelnější nabídkou hlasových a datových služeb v České republice, přičemž mimořádnou pozornost společnost věnovala využití růstového potenciálu v oblasti ICT. Disponovala datovými centry o celkové rozloze 7300 metrů čtverečních a patřila tak k největším hráčům v oblasti hostingových a cloudových služeb. Se svou službou O2 TV byla zároveň největším provozovatelem internetového televizního vysílání v ČR. Zároveň spravovala a provozovala největší telekomunikační síť pokrývající celé území České republiky. Pokrývala 99,6 % populace mixem mobilních (GSM, UMTS, LTE a CDMA, které šířilo bezmála 6 000 základnových stanic) a fixních technologií (SDH, WDM, Ethernet a IP). Síť společnosti O2

zahrnovala 20 000 000 km párů metalických kabelů, spojujících téměř všechny domácnosti a podniky. Vlastnila a dále budovala cca 38 000 km optických kabelů po celé České republice. Na mezinárodní úrovni zajišťovala svoji přítomnost prostřednictvím fyzických síťových uzlů v Londýně, Vídni, Bratislavě a Frankfurtu.

Od ledna 2014 je společnost O2 (včetně nově vzniklé společnosti CETIN) součástí české investiční skupiny PPF. Skupina PPF investuje do řady odvětví od bankovníctví a finančních služeb, přes telekomunikace, pojišťovnictví, nemovitosti, těžbu nerostů, zemědělství a maloobchodní služby až po biotechnologie. PPF působí v Evropě, Rusku, Asii a USA. Skupina vlastní aktiva přesahující 24 miliardy eur (k 30. 6. 2014). Předchozím vlastníkem společnosti O2 byla společnost Telefónica S.A., která odkoupila státní podíl v incumbentovi na základě rozhodnutí vlády ze dne 6. 4. 2005.

Zástupci společnosti O2 deklarovali v tiskové zprávě *„Nové společnosti O2 a CETIN si rozdělí dosavadní podnikání původní společnosti O2 CR. CETIN se zaměří na plánování, výstavbu a provozování mobilních sítí, metalických i optických pevných sítí, včetně celoplošné vysokokapacitní sítě datových komunikací pro všechny operátory na trhu. O2 zůstane jedničkou českého telekomunikačního trhu v oblasti maloobchodu a poskytování služeb koncovým zákazníkům.“*¹⁰⁰ Společnost CETIN tedy má působit výhradně na velkoobchodní úrovni trhu, je prezentována rovněž jako velkoobchodní správce infrastruktury. Společnost O2 již bude působit pouze na maloobchodní úrovni trhu, jako retailový prodejce služeb bez vlastní infrastruktury. Výjimku tvoří trh mobilních služeb, kde společnost O2 je nadále v pozici mobilního síťového operátora (MNO) a působí tak i na velkoobchodní úrovni trhu (mobilních služeb), uzavírá smlouvy o propojení, případně velkoobchodní smlouvy s mobilními virtuálními operátory (MVNO). Obě společnosti na trhu působí jako samostatné právní a ekonomické entity. V rámci separace společnosti O2 došlo k oddělení obchodního a manažerského vedení jakožto i řízení obou společností včetně účetnictví, bezpečnostních, informačních a kontrolních systémů.

„Účelem rozdělení je dosáhnout toho, aby nové společnosti fungovaly jako dvě po všech stránkách nezávislé a samostatné hospodářské jednotky schopné samostatně rozvíjet svůj unikátní tržní potenciál,“ uvedl Tomáš Budník, předseda představenstva a generální ředitel O2 v tiskové zprávě společnosti O2 ze dne 1. 6. 2015¹⁰¹.

Zároveň je však nutno konstatovat, že obě společnosti operují s majoritním (nebo výhradním) kapitálem skupiny PPF. Mají tedy totožného (majoritního) vlastníka. K tomuto faktu uvedl, ve výše zmiňované tiskové zprávě společnosti O2, Tomáš Budník, předseda představenstva a generální ředitel O2, že: *„Mezi společnostmi O2 a jejími dceřinými společnostmi (včetně O2 Slovakia) na straně jedné („Skupina O2“) a společnostmi CETIN a dalšími společnostmi ze skupiny PPF („Skupina CETIN/PPF“) na straně druhé nebudou existovat jakékoliv nadstandardní vztahy, které by mohly popírat účel rozdělení. Zjednodušeně řečeno to znamená, že nastává stav, kdy Skupina O2 a Skupina CETIN/PPF budou ve vzájemném vztahu ve stejné pozici jako např. ke společnostem T-Mobile, Vodafone, Huawei nebo Cisco. Zaměstnance obou firem jsme informovali, že jsou nyní pouze ve vztahu čistě obchodním, který nebude nijak brát v potaz historické vazby.“*

¹⁰⁰ Tisková zpráva k nalezení [zde](#).

¹⁰¹ Tisková zpráva k nalezení [zde](#).

Z výše uvedeného vyplývá záměr oddělení aktivit společnosti O2 (v citaci skupiny O2) a společnosti CETIN (v citaci skupiny CETIN/PPF) i přes existující kapitálové propojení v rámci finanční skupiny PPF. Jak je rovněž deklarováno v tiskové zprávě: „O2 zůstane jedničkou českého telekomunikačního trhu v oblasti maloobchodu a poskytování služeb koncovým zákazníkům“, není tedy zvažováno, že by důsledkem separace mohlo dojít k oslabení pozice podniků na dotčené úrovni trhu. Vzhledem k významnému postavení obou podniků (O2/CETIN) na trhu (maloobchodním/velkoobchodním) by tak mohlo i v budoucnu docházet k nezávislému jednání těchto skupin na svých konkurentech a vzhledem k jejich kapitálovému propojení ke vzájemnému zvýhodňování.

Vzhledem ke krátkému období působení samostatných společností CETIN a O2 na trhu (od 1. 6. 2015) a nedávným termínům uvedení nových velkoobchodních nabídek (zejména regulovaných) na trh ze strany společnosti CETIN, včetně probíhající migrace na nové nabídky, bude možno dopady separace na tržní prostředí vyhodnotit objektivně až na základě dat z trhu za delší časové období, tedy až v následujícím kole analýz relevantních trhů.

Na základě výše uvedeného a Úřadu dostupných informací vystupují a působí na trhu obě společnosti (CETIN a O2) odděleně, mají odlišné sídlo společnosti, odlišný vrcholový management včetně dozorčích orgánů a v neposlední řadě oddělené účetnictví a informační systémy. Ačkoliv obě společnosti jsou členy finanční skupiny PPF nelze v současnosti prokázat řídicí ani kontrolní vazby mezi oběma společnostmi, a to zejména takové, kdy by společnost CETIN ovládala (řídila) a kontrolovala společnost O2 a naopak.

Tato skutečnost tak nenasvědčuje vertikálnímu propojení společností CETIN a O2, které by mohlo umožnit těmto společnostem chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech.

Závěr: Kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.2.7 Ceny a ziskovost

Předmětem kapitoly Ceny a ziskovost je zkoumání, zda některý ze soutěžitelů působící na věcně a územně vymezeném trhu není v pozici, která mu umožňuje chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích a nastavovat ceny svých služeb na úrovni, které by na trhu s fungující konkurencí nebylo možné očekávat.

Protože na vymezeném velkoobchodním trhu i na souvisejícím trhu maloobchodním lze uplatňování vysokých cen svědčících o postavení s významnou tržní silou spojovat de-facto pouze s těmi podniky, jejichž pozice na trhu, měřená primárně tržním podílem, je relativně významná, zaměřil se Úřad na největšího poskytovatele velkoobchodních služeb (tj. služeb třetím stranám) na vymezeném trhu, tj. na společnost CETIN (dříve O2).

To, zda lze velkoobchodní ceny společnosti CETIN považovat za nepřiměřeně vysoké či nízké¹⁰² se Úřad rozhodl posuzovat primárně na základě vývoje cen velkoobchodních služeb

¹⁰² Viz § 57 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je požadavek na prokázání, že trh není efektivně konkurenční zejména tím, že by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysoké nebo nepřiměřeně nízké ceny v neprospěch koncových uživatelů, zmíněn jako předpoklad pro uplatnění regulace cen.

v čase a na základě mezinárodního srovnání cen velkoobchodních služeb a konečně i ziskovosti velkoobchodních služeb, kterou společnost CETIN (resp. její právní předchůdce společnost O2), jako podnik s významnou tržní silou pravidelně vykazovala v oddělené evidenci nákladů a výnosů. Časové řady, ať již s vývojem ziskovosti či cen za jednotlivé roky, však budou mít v rámci této analýzy menší relevanci, než je tomu obvykle při jiných analýzách relevantních trhů, neboť se SMP operátor dostal odštěpením od společnosti O2, coby maloobchodního poskytovatele služeb, do kvalitativně odlišné situace s odlišnou vahou faktorů působících na jeho cenotvorbu. Zkušenosti s jeho minulým chováním tak mohou mít při předpovědi budoucího vývoje sníženou vypovídací hodnotu.

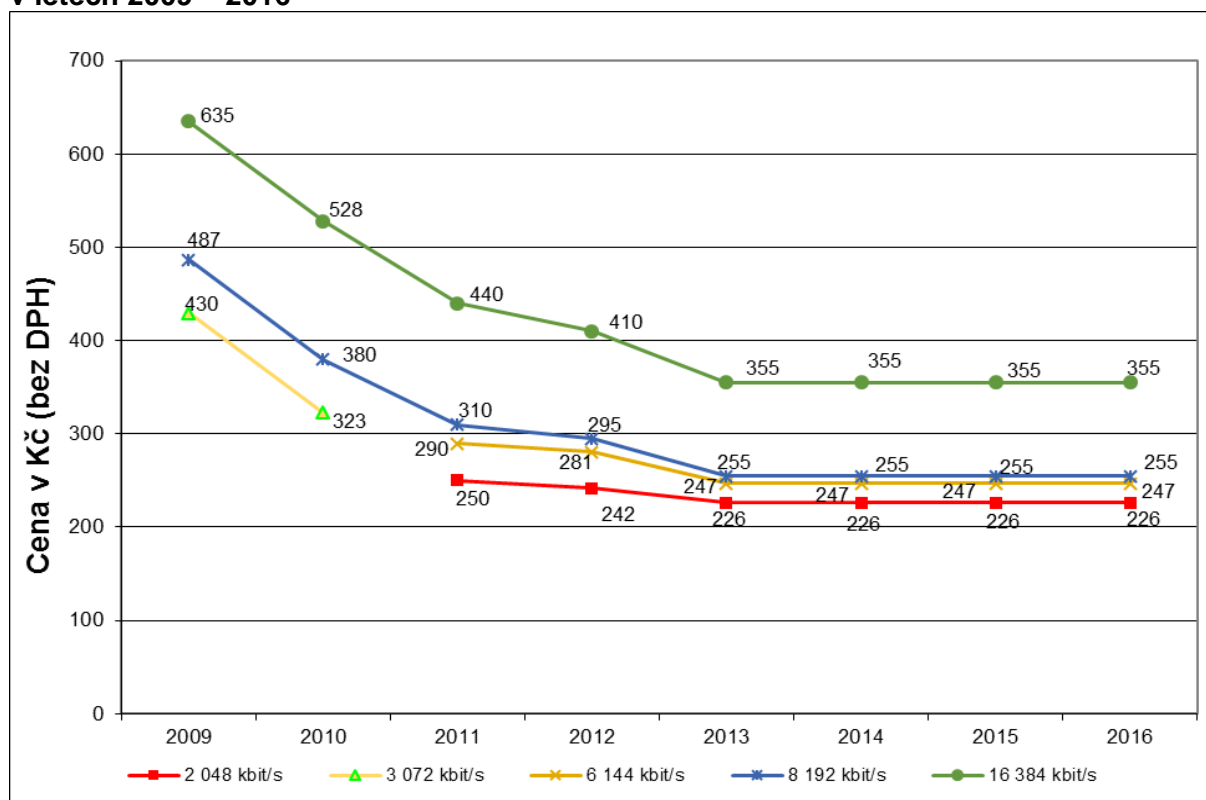
Velkoobchodní služby přístupu k datovému toku v rámci své sítě společnost CETIN poskytovala po celém území ČR za stejné ceny.

3.1.2.7.1 Vývoj velkoobchodních cen u společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a.s.

Níže je uveden vývoj cen služeb „naked“ xDSL¹⁰³ v samostatných grafech pro ADSL a VDSL.

Graf č. 33 dokladuje vývoj cen velkoobchodních služeb „naked“ ADSL v období let 2009 – 2016 a Graf č. 34 pak vývoj cen služeb „naked“ VDSL v období 2011 – 2016.

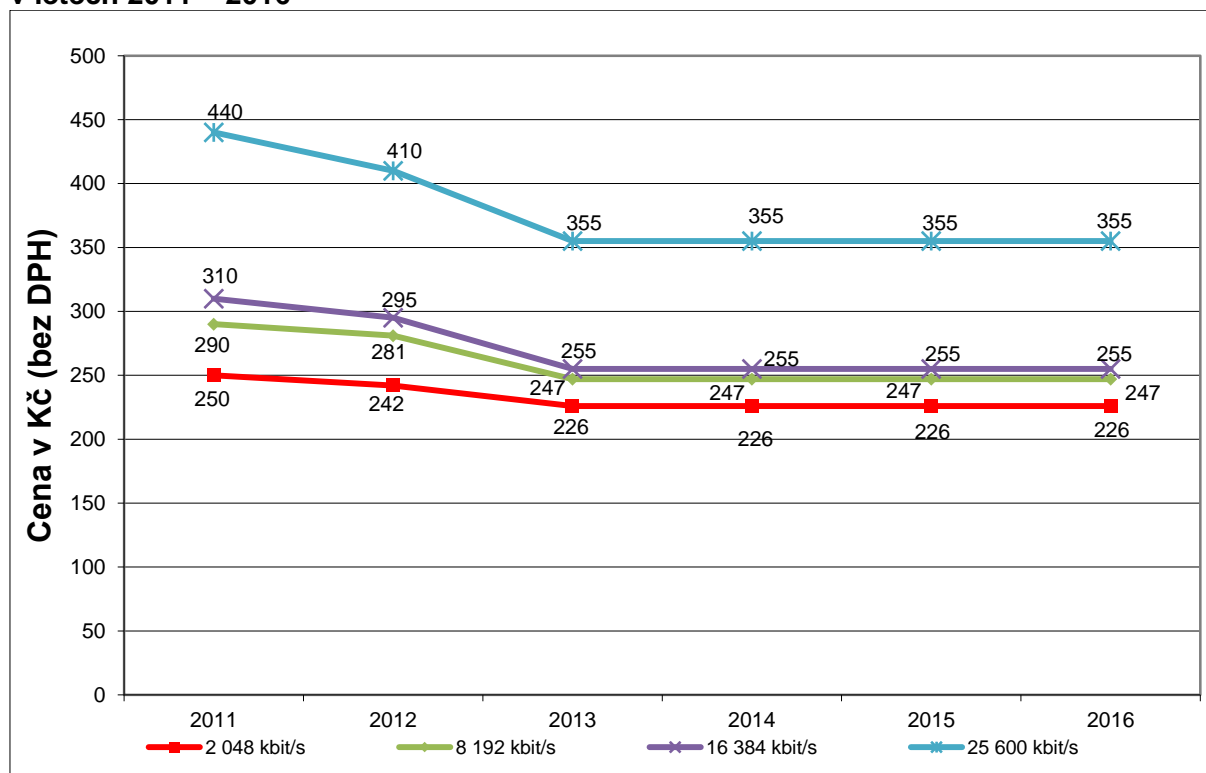
Graf č. 33: Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „naked“ ADSL společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (dříve O2 Czech Republic a.s.) v letech 2009 – 2016

Zdroj: ČTÚ, 2016

¹⁰³ Tj. xDSL „očistěná“ o službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby.

Graf č. 34: Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „naked“ VDSL společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (dříve O2 Czech Republic a.s.) v letech 2011 – 2016

Zdroj: ČTÚ, 2016

Z výše uvedených grafů je patrné, že od roku 2013 jsou ceny velkoobchodních služeb v nabídkách Carrier Broadband a Carrier IP Stream operátora s významnou tržní silou stabilní a k poměrně významným poklesům cen, které Úřad konstatoval v minulé analýze relevantního trhu za období let 2009 – 2013 již nedochází.

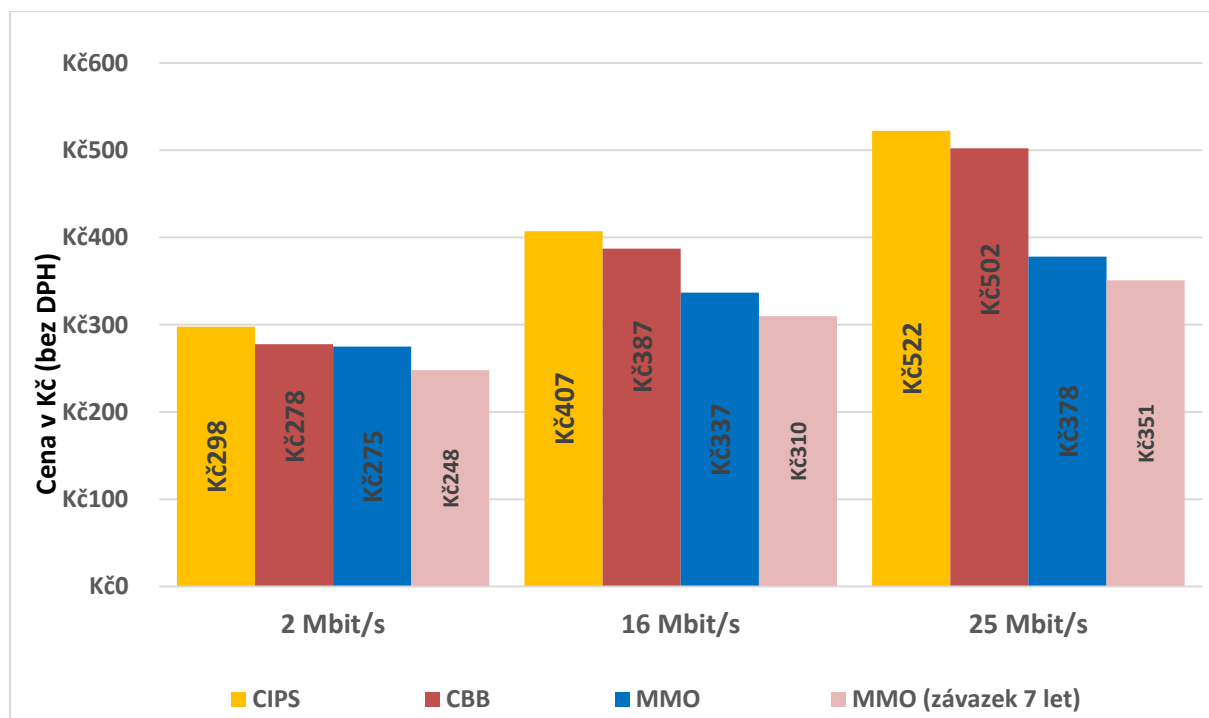
V prosinci 2015 společnost CETIN publikovala v souladu s rozhodnutím Úřadu č. REM/5/08.2015-7 svou referenční nabídku přístupu k veřejné pevné komunikační síti MMO (Mass Market Offer), která zahrnovala i služby širokopásmového přístupu k síti Internet a multimediální službám. Nabídka MMO není ze své podstaty jednoduše porovnatelná s doposud nabízenými službami Carrier Broadband a Carrier IP Stream, neboť zavádí řadu nových kvalitativně odlišných prvků. Zákazník může mít nově přístup k objednávkovým a kontrolním systémům prostřednictvím přímého nebo webového rozhraní. Zároveň zákazník může zvolit odpovídající typ přístupu k síťovým aplikacím umožňujícím nastavit různou kvalitu obsluhy systémů, zvolit rozšířený interface pro sledování procesů odstraňování poruch, včetně online dohledového systému.

Oproti doposud nabízeným službám Carrier Broadband a Carrier IP Stream, které v sobě zahrnují vždy i nedělitelnou samostatnou dílčí službu Carrier IP Access, která reprezentuje kapacitu pro připojení IP sítě smluvního zákazníka k pátevní IP síti společnosti CETIN, referenční nabídka MMO nově integruje pronájem kapacity i objem přenášených dat v transportní síti do nabídky služeb IP Transport a Multimedia Access Transport.

Pro přibližné porovnání nových cen z referenční nabídky MMO s cenami z existujících nabídek CIPS a CBB Úřad provedl modelový propočtení průměrných nákladů (cen) alternativního operátora na získání 1 účastnické přípojky, ke kterému byly využity základní komponenty uvedených referenčních nabídek. Analýza velkoobchodních cen byla provedena

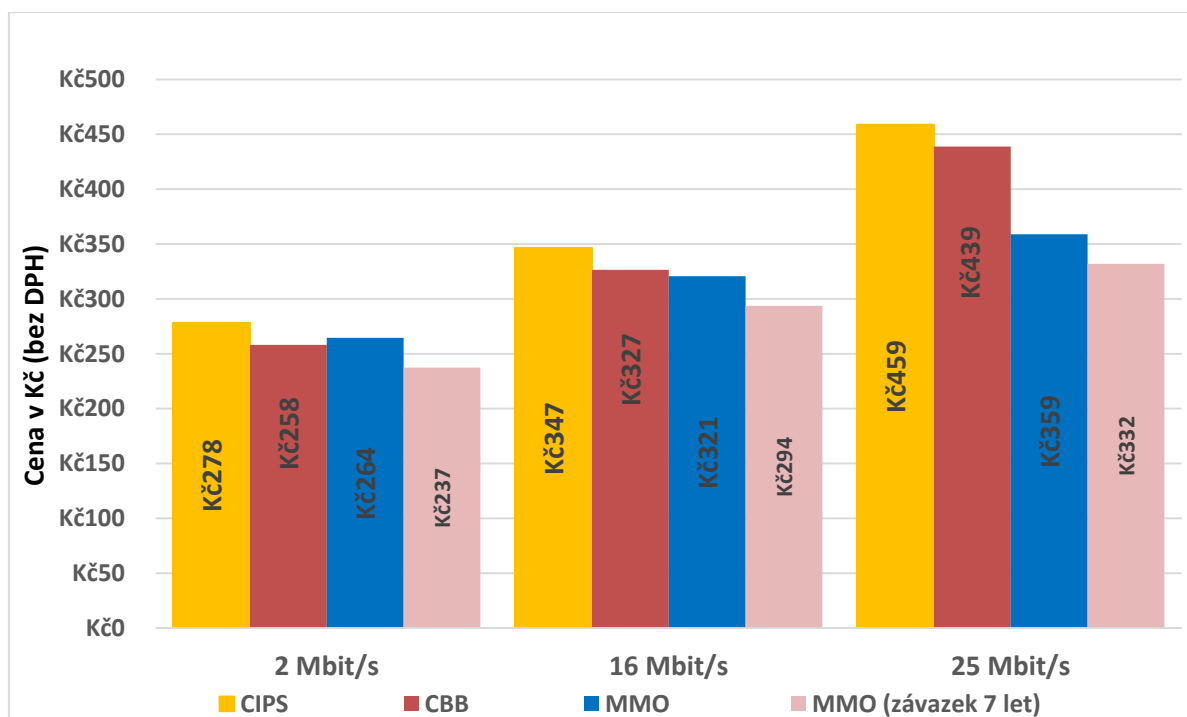
ve variantách pro 1 000 a 10 000 účastníků celkem, a to s využitím základních nezbytných (jednorázových i pravidelných měsíčních) služeb z obou nabídek (u cen z referenční nabídky MMO pak v členění na ceny bez závazku a ceny s maximálním a zároveň nejvyužívanějším, tj. 7letým, závazkem, ceny tak zobrazují interval, v jakém se průměrné platby za služby z této nabídky pohybují). Výsledek této analýzy je vyjádřen v následujících dvou grafech.

Graf č. 35: Průměrná velkoobchodní cena na 1 účastníka u velkoobchodních nabídek CIPS, CBB a MMO při celkovém počtu 1 000 účastníků

Pozn.: Ceny vycházejí z velkoobchodních nabídek platných k 1. prosinci 2016.

Graf č. 36: Průměrná velkoobchodní cena na 1 účastníka u velkoobchodních nabídek CIPS, CBB a MMO při celkovém počtu 10 000 účastníků

Pozn.: Ceny vycházejí z velkoobchodních nabídek platných k 1. prosinci 2016.

Z výše uvedeného porovnání je zřejmé, že ceny bez závazku z referenční nabídky MMO se ve svém souhrnu výrazně neliší od předchozích nabídek CIPS a CBB. Mírné zlevnění je patrné zejména v případě rychlého účastnického připojení (v grafech u služeb o rychlosti 25 Mbit/s). Průměrné velkoobchodní ceny při využití závazku na 7 let jsou pak v obou grafech nižší (oproti cenám bez závazku) o cca 7-10 % (vzhledem ke konstantní absolutní velikosti rozdílu cen se závazkem a bez závazku se relativní rozdíly mění pouze v závislosti na velikosti základny, kterou jsou ceny bez závazku). Analýza také ukázala, že s růstem počtu přípojek dochází k poklesu jednotkové ceny připojení v souvislosti s lepším využitím fixních výdajů (zejména na službu IP Transport), nicméně tento pokles jednotkové ceny je relativně malý. Vzhledem k tomu, že referenční nabídka MMO je stále ještě ve své počáteční fázi implementace, neboť první uzavřené smlouvy se zákazníky se objevily teprve v první polovině roku 2016 (bez uvažování společnosti O2), lze předpokládat, že obsah smluv včetně cenových podmínek, se bude pravděpodobně ještě vyvíjet. To je patrné i na skutečnosti, že na základě doposud¹⁰⁴ uskutečněných jednání s účastníky trhu a s Úřadem byly již cenové podmínky ze strany společnosti CETIN v roce 2016 několikrát pozměněny.

S ohledem na relativně stabilní cenovou hladinu na velkoobchodní úrovni trhu lze konstatovat, že dílčí kritérium vývoj cen nenaznačuje, že by na trhu docházelo k účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by v konečném důsledku mohly být v neprospěch koncových uživatelů.

¹⁰⁴ Tj. od listopadu 2015 do prosince 2016.

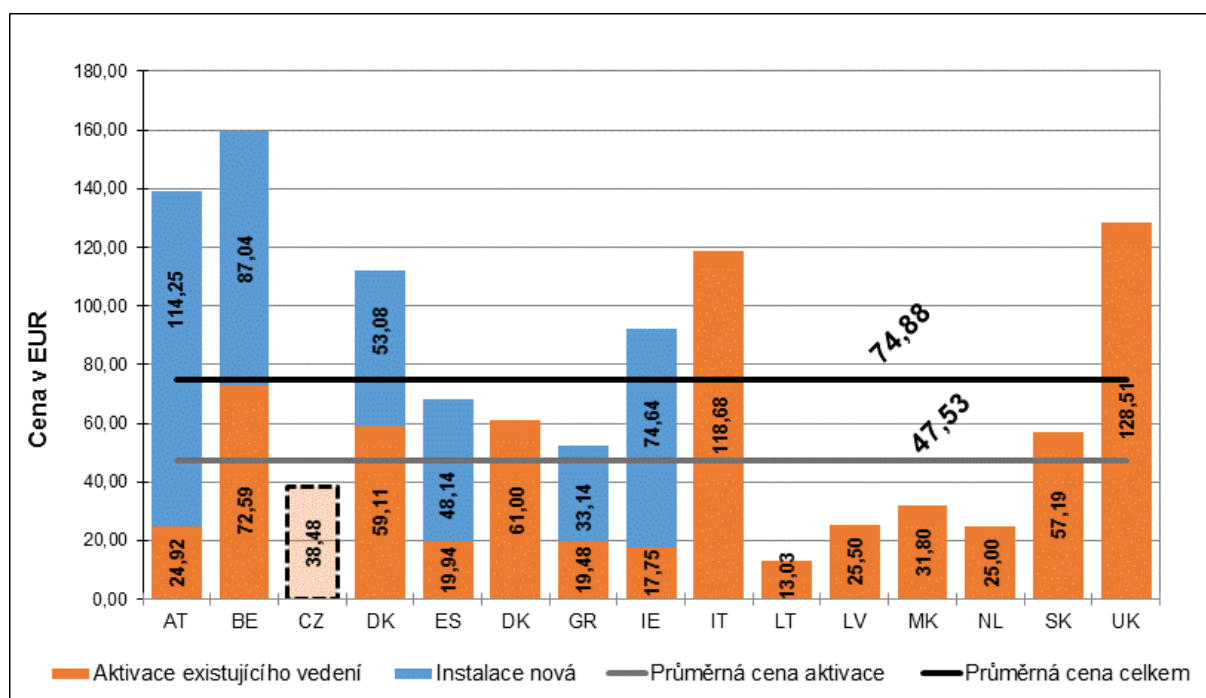
3.1.2.7.2 Mezinárodní srovnání cen

O tom, zda na zkoumaném trhu jsou uplatňovány nepřiměřeně vysoké či nízké ceny, které by naznačovaly, že jejich původce je v pozici, která mu umožňuje chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurencích, zákaznících a spotřebitelích, může do určité míry vypovědět i mezinárodní srovnání cen. Jeho vypovídací schopnost je však zpravidla omezena tím, že náklady na poskytování jednotlivých služeb nemusí být (a nejsou) ve všech zemích stejné, a tak není možné přesně říci, zda například nejvyšší cena v mezinárodním srovnání svědčí o dominantním postavení jejího původce na domácím trhu a o vysokých ziscích s ní spojených nebo je výsledkem objektivně rozdílné situace při poskytování srovnávané služby, tedy rozdílné úrovně nákladů (které mohou být důvodem vyšší ceny). Níže uvedené mezinárodní srovnání tak má pouze indikativní charakter.

a) Mezinárodní srovnání velkoobchodních cen

K porovnání cen velkoobchodních služeb napříč jednotlivými zeměmi EU využil Úřad srovnání společnosti Cullen International publikované v dubnu 2016. Srovnání zahrnuje dvě základní služby, které společnost CETIN poskytovala na velkoobchodním trhu. Jedná se o jednorázovou cenu za službu aktivace přístupu k síti Internet (bitstream) a měsíční cenu pronájmu tohoto přístupu.

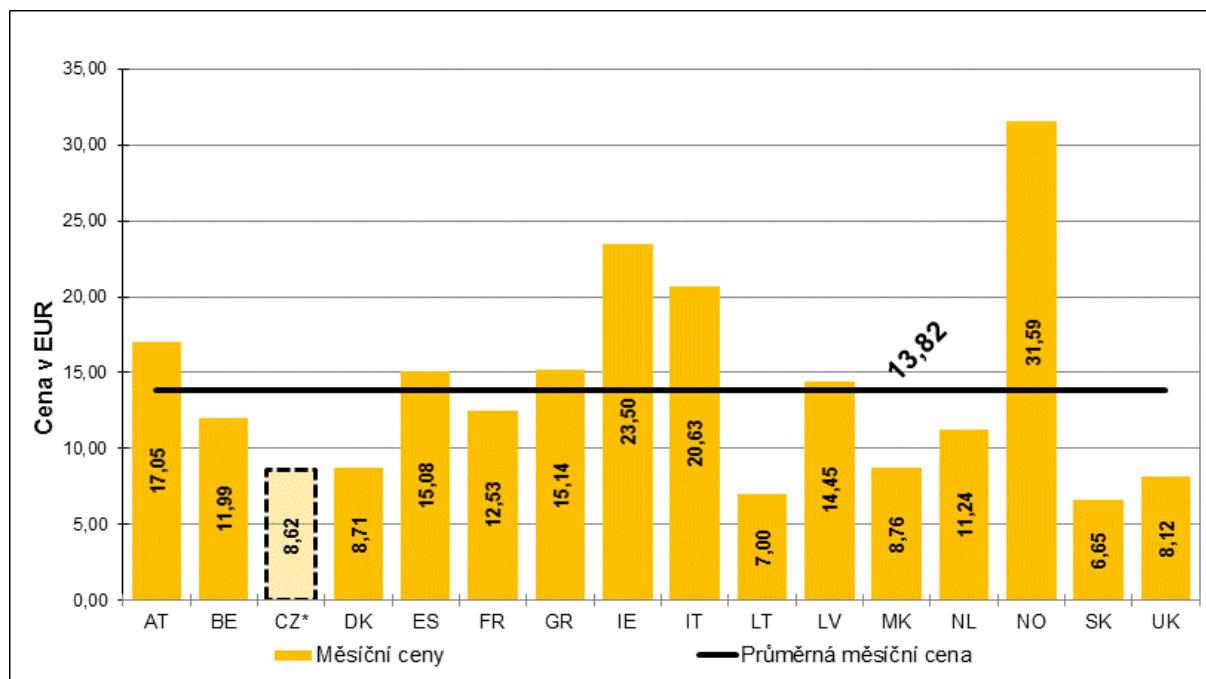
Graf č. 37: Mezinárodní srovnání cen velkoobchodních služeb aktivace přístupu k síti Internet (bitstream na vrstvě 2)

Zdroj: Cullen International 2016

Z porovnání vyplývá, že nominální velkoobchodní ceny aktivace přístupu k síti Internet se v České republice pohybují v zásadě lehce pod průměrem EU.

Graf č. 38: Mezinárodní srovnání cen velkoobchodních služeb měsíčního pronájmu přístupu k síti Internet (bitstream na vrstvě 2)

Poznámka: * zahrnuje pouze přístupové vedení bez předání datového toku

Zdroj: Cullen International 2016

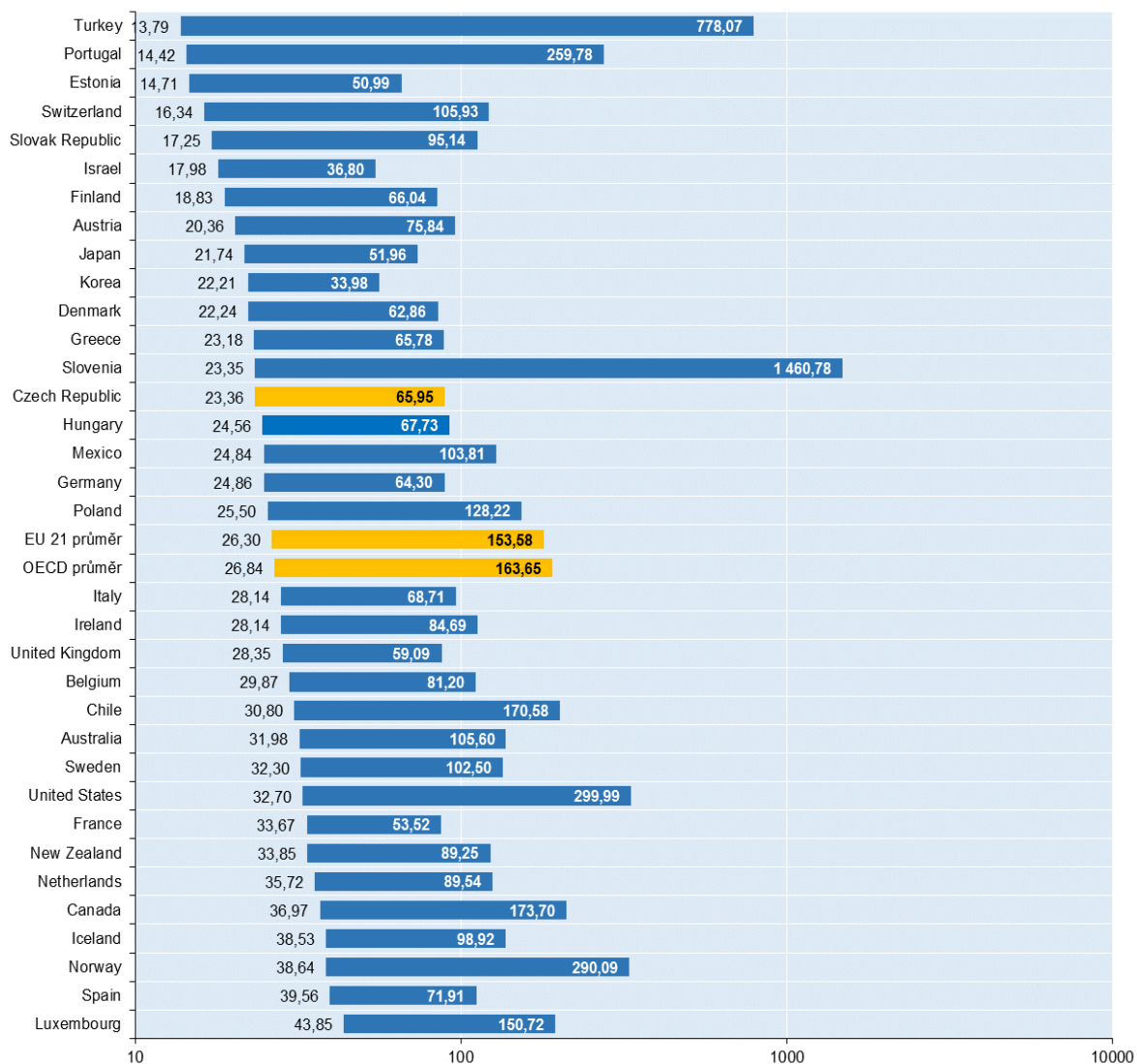
Z cenového srovnání vyplývá, že nominální velkoobchodní cena měsíčního pronájmu přístupu k síti Internet se nachází pod průměrem ostatních evropských zemí. Samotné mezinárodní srovnání cen uvedených vybraných velkoobchodních služeb tak na nepřiměřeně vysoké ceny v rámci ČR neukazuje.

b) Mezinárodní srovnání maloobchodních cen

Pro mezinárodní srovnání cen služeb na maloobchodním trhu vycházel Úřad z podkladů OECD za rok 2014¹⁰⁵. Graf č. 39 uvádí srovnání pravidelných (měsíčních) cen za přístup k síti Internet a Graf č. 40 pak nabízí srovnání cenové hladiny širokopásmového připojení k síti v přepočtu na 1 Mbit/s rychlosti přenášených dat. Na základě používané metodiky OECD jsou cenové přehledy vyjádřeny v USD v paritě kupní síly.

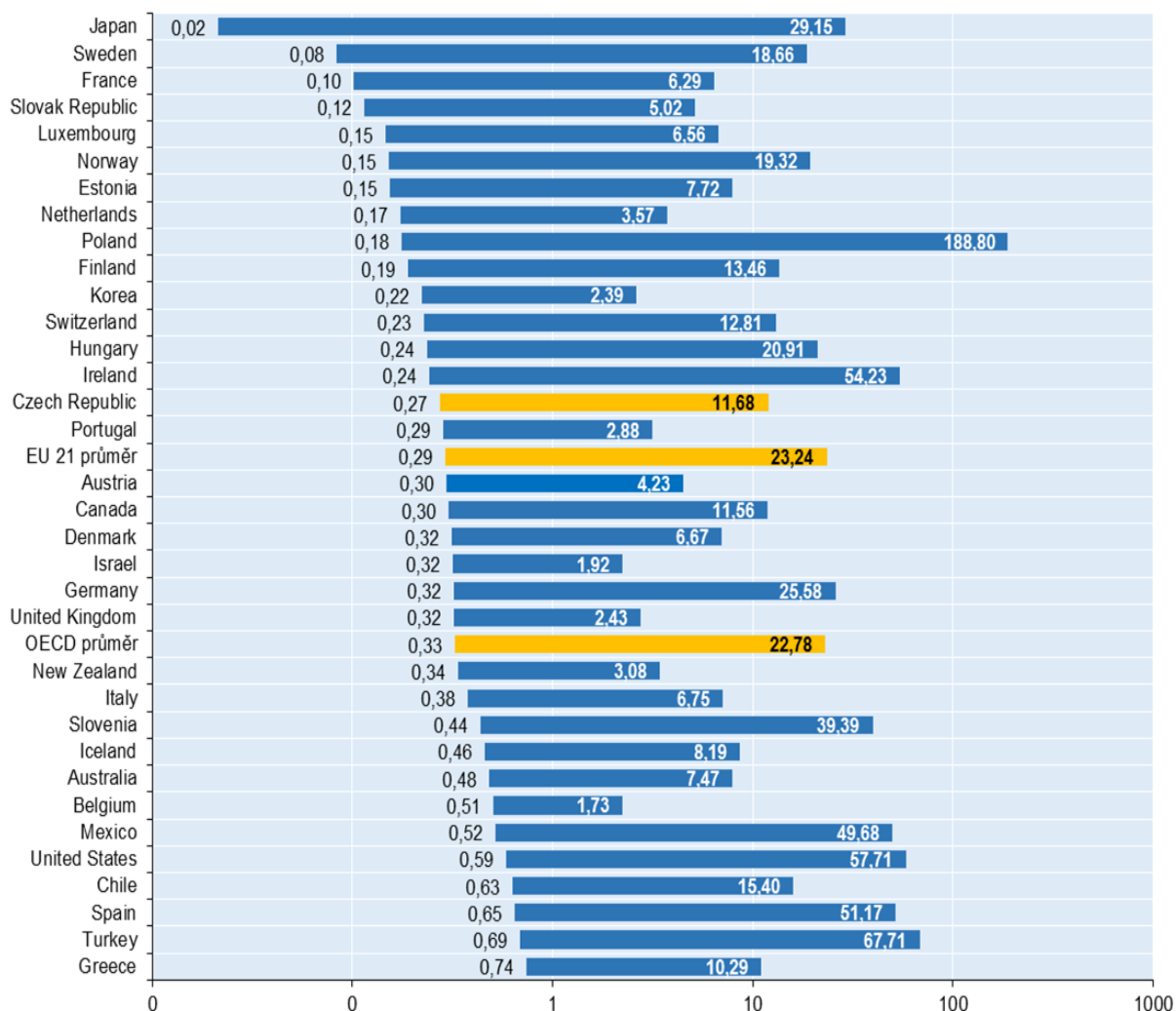
¹⁰⁵ Viz <http://www.oecd.org/sti/broadband/oecdbroadbandportal.htm>

Graf č. 39: Mezinárodní srovnání cen maloobchodních služeb přístupu k síti Internet (v USD PPP)

Zdroj: OECD Digital Economy Outlook 2015

Graf č. 40: Mezinárodní srovnání cen maloobchodních služeb přístupu k síti Internet při přepočtu na 1 Mbit/s rychlosti (v USD PPP)

Zdroj: OECD Digital Economy Outlook 2015

Maloobchodní srovnání cen neobsahuje jen ceny služeb incumbentů (bývalých monopolních operátorů), ale i ceny u největších poskytovatelů služeb přístupu k síti Internet. Rozpětí cen (minimální vs. maximální cena), které zobrazuje Graf č. 39 je uvedeno bez ohledu na rychlost služby, tudíž vyšší minimální cena může být dána např. poskytováním kvalitnějších (rychlejších) služeb v dané zemi. Graf č. 40 uvádí přepočítanou cenu na 1 Mbit/s a zohledňuje tak již i rychlost srovnávaných služeb. Z obou typů grafů vyplývá, že ceny maloobchodních služeb v ČR nevybočují z mezinárodního průměru, resp. jsou mírně podprůměrné.

3.1.2.7.3 Ziskovost

Za podpůrné hledisko při zkoumání výše neregulovaných velkoobchodních cen na relevantním trhu považuje Úřad ziskovost nabízených služeb. Konkrétně jde o posouzení rozdílu mezi stanovenou výší ukazatele návratnosti vloženého kapitálu WACC používaného při cenové regulaci a skutečně dosahovaného zisku v neregulovaných velkoobchodních cenách na relevantním trhu. Úřad vyhodnocoval ziskovost u společnosti O2 s ohledem na skutečnost, že data za nově vzniklou společnost CETIN budou k dispozici

až po uzavření účetnictví za rok 2016. Ziskovost u společnosti O2 posuzoval Úřad z výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů, která byla společnosti O2 uložena rozhodnutím¹⁰⁶ po analýze¹⁰⁷ relevantního trhu z roku 2008. Ziskovost Úřad posuzoval, s ohledem na krátký časový odstup od předchozí analýzy, za delší období, tj. za roky 2011, 2012, 2013 a 2014.

Z výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů vyplývá, že od roku 2011 dochází zřejmě k dlouhodobějším změnám, neboť společnost O2 vykazuje v hodnoceném segmentu služeb provozní ztrátu a nemá tedy prostor pro zajištění financování nákladů na vložený kapitál. Zatímco ještě v roce 2011 mohla být tato ztráta z velkoobchodní činnosti plně kompenzována výnosy z poskytování služeb širokopásmového připojení na maloobchodním trhu, od daného roku vlivem zvyšujících se investic (resp. vloženého kapitálu) do přístupové sítě ze strany společnosti O2 a přetrvávajícího konkurenčního tlaku na maloobchodním trhu společnost O2 již o tuto možnost přichází. Společnost O2 vykázala provozní ztrátu z poskytování služeb na relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b) i v následujících letech 2012, 2013 a 2014.

V roce 2011 vynaložené provozní náklady společnosti O2 výrazně přesáhly celkové výnosy a společnost O2 vykázala ztrátu ve výši **Obchodní tajemství** % z vloženého kapitálu. V roce 2012 pak vykázaná ztráta činila **Obchodní tajemství** % z vloženého kapitálu a v roce 2013 ztráta dosáhla **Obchodní tajemství** %. V roce 2014 se tato ztráta prohloubila dokonce až na **Obchodní tajemství** %. V uvedeném vývoji hospodaření hlavního poskytovatele pevného připojení k síti Internet lze spatřovat dlouhodobější tendence ke změnám na tomto trhu, které souvisí především s prohlubující se konkurencí a zrychlováním cyklu technologických inovací.

V celkovém hodnocení dílčího kritéria ziskovost Úřad nespatřuje podporu možné hypotézy o účtování nepřiměřeně vysokých cen na relevantním trhu ze strany stávajícího podniku s významnou tržní silou. V průběhu celého zkoumaného období vykazuje podnik s významnou tržní silou za poskytované velkoobchodní služby provozní ztrátu, která svého (prozatímního) vrcholu dosáhla na konci sledovaného období v roce 2014.

Závěr ke kapitole Ceny a ziskovost

V kapitole Ceny a ziskovost bylo cílem Úřadu zjistit, zda některý ze soutěžitelů působící na věcně a územně vymezeném trhu není v pozici, která mu umožňuje chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích. Projevem tohoto postavení by mohlo být například účtování nepřiměřeně vysokých (či nízkých) cen, které by bylo v neprospěch koncových uživatelů.

V rámci kapitoly se Úřad soustředil na největšího poskytovatele služeb a stávajícího SMP operátora, společnost CETIN, u kterého (resp. jeho právního předchůdce společnosti O2) zkoumal vývoj cen služeb poskytovaných na relevantním (velkoobchodním) trhu. Z vývoje neregulovaných cen velkoobchodních služeb je patrné, že po období poklesu cen do roku 2013¹⁰⁸ bylo následné období charakteristické cenovou stabilitou. Ze srovnání cen

¹⁰⁶ [REM/5/01.2009-4](#) ze dne 28. ledna 2009, rozhodnutí č. [REM/05/08.2015-7](#) ze dne 19. srpna 2015 uložilo povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů již společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a.s., nicméně výsledky za rok 2015 budou k dispozici až v průběhu roku 2016.

¹⁰⁷ Analýza trhu č. [A/5/10.2014-9](#) ze dne 29. října 2014 a předchozí [A/5/10.2008-13](#) ze dne 16. října 2008.

¹⁰⁸ Viz předchozí analýza relevantního trhu č. [A/5/10.2014-9](#) z 29. října 2014, grafy č. 20-23 na str. 100-101.

z původních velkoobchodních nabídek CBB a CIPS a z nové referenční nabídky MMO pak vyplynulo, že ceny jsou buď víceméně stabilní, nebo mírně poklesly (u vyšších rychlostí). Vývoj ziskovosti služeb zkoumaného operátora za posledních čtyři kalendářní roky (2011 – 2014) ukazuje, že ztráta z poskytování velkoobchodních služeb na relevantním trhu neumožňuje dosáhnout požadovaného zhodnocení vloženého kapitálu WACC.

Výše uvedené zkoumání doplnil Úřad i mezinárodním srovnáním cen, ze kterého vyplývá, že ceny služeb na relevantním (velkoobchodním) i navazujícím maloobchodním trhu nevybočují z mezinárodního průměru, resp. jsou mírně pod ním.

V celkovém hodnocení všech zkoumaných dílčích kritérií Úřad konstatuje, že na základě skutečností uvedených v kapitole Ceny a ziskovost nebylo prokázáno účtování nepřiměřeně vysokých cen na relevantním velkoobchodním trhu, které by ve svém důsledku byly v neprospěch koncových uživatelů a toto kritérium nesvědčí ve prospěch postavení společnosti CETIN jako podniku s významnou tržní silou.

Závěr: Kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.3 Kritéria týkající se zákazníků

3.1.3.1 Úplná absence nebo nízká úroveň kupní síly na straně poptávky

Jak již bylo uvedeno výše v rámci vyhodnocení kritérií týkajících se podniku, postavení společnosti CETIN je, vzhledem k velikosti, rozsahu sítě a rozsahu a rozmanitosti poskytovaných služeb, na relevantním trhu jedinečné. Velkoobchodní odběratelé nemají reálnou (ani potenciální) možnost přejít k jinému poskytovateli velkoobchodních služeb, neboť v České republice taková nabídka, která by byla svým rozsahem adekvátní, neexistuje. Tato skutečnost vede obecně k závěru, že potenciální i současní odběratelé tak mají jen velmi omezenou vyjednávací pozici vzhledem k velkoobchodnímu poskytovateli služeb.

Na základě provedené dobrovolné separace společnosti O2 v průběhu roku 2015 došlo oproti minulé analýze tohoto relevantního trhu k zásadní změně, která spočívá ve skutečnosti, že maloobchodní služby nejvýznamnějšího podniku na maloobchodní úrovni trhu (společnosti O2) již nejsou poskytovány na bázi samozásobení (tzv. self-supply). Společnost O2 je v současné situaci v pozici srovnatelné s ostatními velkoobchodními odběrateli služeb na daném relevantním trhu a je závislá na velkoobchodních nabídkách společnosti CETIN. V tomto ohledu se změnila i pozice společnosti CETIN (jako subjektu vlastnictví infrastrukturu dřívějšího incumbenta), která již neposkytuje žádné maloobchodní služby koncovým zákazníkům, ale je plně závislá na velkoobchodním prodeji služeb, a tím i na svých velkoobchodních odběratelích (a přeneseně také na jejich úspěšnosti prodávat tyto služby na maloobchodním trhu).

K 31. 12. 2015 od společnosti CETIN odebíralo služby spadající do tohoto relevantního trhu 28 poskytovatelů. Celkový počet těchto velkoobchodně poskytnutých služeb společností CETIN činil k 31. 12. 2015 necelých 932 tisíc přístupů. Nejvýznamnějšími odběrateli jsou společnost O2, která je rozhodujícím odběratelem (s počtem odebíraných služeb cca **Obchodní tajemství** ██████████) a poté společnost T-Mobile, která je druhým nejvýznamnějším odběratelem (s počtem odebíraných služeb cca **Obchodní tajemství** ██████████) velkoobchodních služeb širokopásmového přístupu k datovému toku. Ostatní velkoobchodní

partneři již odebírají od společnosti CETIN nesrovnatelně nižší objem těchto služeb, jednotlivě v řádu jednotek tisíců.

S ohledem na výše uvedené počty odebíraných služeb je tak na tomto relevantním trhu možno považovat pouze společnost O2 za společnost, která disponuje významnou vyjednávací silou. Vzhledem ke skutečnosti, že společnost O2 a CETIN jsou vzájemně kapitálově provázány – patří do stejné podnikatelské skupiny (PPF) nelze vyjednávací sílu společnosti O2 považovat za dostatečnou pro omezení možnosti společnosti CETIN chovat se na relevantním trhu vůči zákazníkům a ostatním soutěžitelům nezávisle. S ohledem na aplikování tzv. „modified greenfield approach“, tedy předpokladu kdy na trhu neexistují (regulační) nápravná opatření je Úřad názoru, že nelze vyloučit možnost, že by společnost CETIN nezávisle na společnosti O2, jako propojený podnik v rámci skupiny PPF, na úkor ostatních velkoobchodních odběratelů. Ostatní velkoobchodní odběratele tak nelze z tohoto pohledu považovat, vzhledem k relativně nízkým odebíraným množstvím, za společnosti se silnou vyjednávací pozicí. Na druhou stranu dle poznatků Úřadu došlo od vydání regulované referenční nabídky MMO (za méně než rok) již ke čtyřem aktualizacím (změnám), které vzešly ze vzájemných vyjednávání alternativních poskytovatelů (využívajících velkoobchodní nabídky společnosti CETIN) a společnosti CETIN. Tyto změny byly způsobeny zejména vyjednáváním těchto menších velkoobchodních odběratelů. Například společnost Český bezdrát s.r.o., která od společnosti CETIN k 31. 12. 2015 odebírala méně, než **Obchodní tajemství** služeb velkoobchodního přístupu k datovému toku, si vyjednala určité změny v rámci nabídky MMO (výsledkem byla jedna z aktualizací nabídky MMO) a smlouvu se společností CETIN podepsala dne 6. 6. 2016. K 1. 8. 2016 již 6 poskytovatelů uzavřelo se společností CETIN smlouvu o využívání nové referenční nabídky MMO. Společnost CETIN však indikovala probíhající jednání s dalšími poskytovateli.

Úřad na základě výše uvedeného, zejména dosavadních zkušeností s vyjednáváním podmínek ze strany (i menších) velkoobchodních odběratelů, považuje kupní sílu zákazníků (velkoobchodních odběratelů) za dostatečnou aby zabránila poskytovateli velkoobchodních služeb chovat se na trhu nezávisle na svých zákaznících. Kupní síla zákazníků, tak působí jako omezení tržní síly společnosti CETIN. Z tohoto důvodu lze konstatovat, že společnost CETIN si nemůže udržovat významnou tržní sílu na analyzovaném relevantním trhu nehledě na své zákazníky a konkurenci.

Závěr: Kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.3.2 Překážky a náklady na přechod k jinému poskytovateli služby

Úřad toto kritérium zkoumal v souvislosti s kritériem úrovně kupní síly na straně poptávky, na základě kterého také hodnotí vyjednávací sílu poskytovatelů, resp. zákazníků na relevantním trhu. Úřad proto zkoumal, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu od stávajícího poskytovatele velkoobchodních služeb k jinému, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, protože ti mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

Za zásadní na předmětném velkoobchodním trhu považuje Úřad neexistenci srovnatelné alternativy (zejména co se týče geografické dostupnosti) k nabídce společnosti CETIN pro velkoobchodní odběratele, ani její vznik v době časového vymezení analýzy. Toto Úřad považuje za největší překážku přechodu, jak již bylo popsáno ve vyhodnocení kritéria

s úrovní kupní síly na straně poptávky. Za další potenciální překážku přechodu na velkoobchodním trhu je možné zmínit podmínky současných velkoobchodních nabídek společnosti CETIN, zejména referenční nabídky MMO, kde v rámci programu zvyšování kvality nabízí společnost CETIN velkoobchodním odběratelům určité výhody při časovém úvazku na 3 a 7 let (viz vyhodnocení kritéria „Úspory ze sortimentu“). Tato smluvní ujednání tak mohou z pohledu do budoucna tvořit potenciální překážky přechodu na velkoobchodní úrovni, které mohou sahat až za hranice časového vymezení předmětné analýzy.

Úřad dále uvádí, že překážky na souvisejícím podřazeném (maloobchodním) trhu mohou mít také vliv na situaci na zkoumaném relevantním trhu. Úřad posuzoval, zda překážky na podřazeném trhu mohou mít vliv na posouzení existence významné tržní síly.

Na maloobchodním trhu v časovém období od minulé analýzy došlo k oslabení finančních¹⁰⁹ překážek přechodu, a tím ke snížení nákladů na přechod na maloobchodním trhu. Nelze však konstatovat, že na maloobchodní úrovni trhu již nadále neexistují překážky přechodu k jinému poskytovateli. Takovéto překážky přechodu na maloobchodním trhu by tak mohly ovlivňovat existenci významné tržní síly na velkoobchodním trhu. Na druhou stranu je nutné konstatovat, že xDSL přístupy na maloobchodním trhu (poskytované zejména na základě velkoobchodní nabídky společnosti CETIN) tvoří méně než 1/3 vymezeného maloobchodního trhu. Společnost CETIN navíc působí pouze na velkoobchodní úrovni trhu a nemůže tak ovlivňovat případné finanční i nefinanční překážky přechodu na maloobchodní úrovni trhu. Nelze tedy v podmínkách na trhu v ČR hovořit o tom, že by případné identifikované překážky na maloobchodním trhu ovlivňovaly existenci významné tržní síly společnosti CETIN na relevantním velkoobchodním trhu. Společností CETIN nastavený proces změny poskytovatele služby realizovaný prostřednictvím její velkoobchodní nabídky nepovažuje Úřad za bariéru přechodu na maloobchodní úrovni. K samotnému nastavení procesu Úřad uvádí, že v jeho rámci použitou autorizaci chápe jako potvrzení řádného ukončení smluvního vztahu koncového uživatele u opouštěného poskytovatele služby. Analogicky je určitá forma autorizace upravena také například u přenositelnosti čísel. Úřad tak na základě výše uvedeného nepovažuje vyhodnocení překážek přechodu na maloobchodní úrovni trhu za relevantní pro vyhodnocení tohoto kritéria.

Na základě vyhodnocení překážek přechodu na velkoobchodní úrovni trhu Úřad konstatuje, že na zkoumaném relevantním trhu existují významné překážky přechodu k jinému poskytovateli služeb.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.4 Kritéria týkající se konkurence na relevantním trhu

3.1.4.1 Absence potenciální konkurence

V rámci daného kritéria Úřad zkoumal, zda existují potenciální konkurenti, kteří by mohli v případě hypotetického zvýšení ceny vstoupit na relevantní trh ve sledovaném

¹⁰⁹ Zejména novelizací Zákona – ustanovení § 63 odst. 1 písm. p).

časovém období, a to buď formou zcela nového vstupu či formou přechodu na nabídku služeb patřících na zkoumaný relevantní trh.

Úřad je toho názoru, že vzhledem k investiční náročnosti (finanční i časové) na vybudování infrastruktury v potřebném rozsahu (srovnatelném se současnou velkoobchodní nabídkou společnosti CETIN), který by omezil tržní sílu společnosti CETIN na daném trhu (možnost chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích), nelze ani v případě hypotetického zvýšení ceny očekávat, že by na relevantní trh ve sledovaném časovém období vstoupili rozhodující potenciální konkurenti.

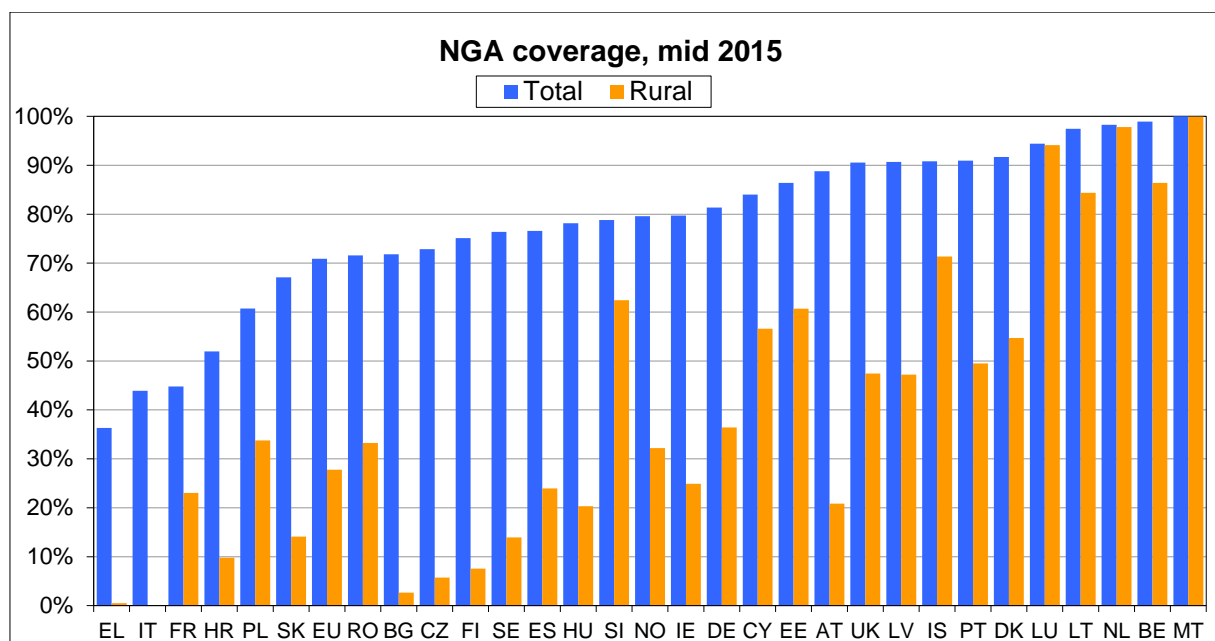
Tato skutečnost bude potenciálně ovlivněna očekávaným budováním sítí NGA za přispění státních a evropských dotací (v očekávané hodnotě 14 mld. Kč). V rámci takto budované NGA infrastruktury bude podmínkou povinné poskytování velkoobchodních služeb, které může na trh přivést novou potenciální konkurenci přímo na velkoobchodní úrovni trhu (nové velkoobchodní nabídky). Vzhledem ke skutečnosti, že v současnosti nejsou známy finální podmínky dotačního programu a není možné odhadovat, jaké subjekty budou příjemci dotací – nelze vyloučit, že mezi ně bude patřit společnost CETIN, nelze s jistotou očekávat vstup nové potenciální konkurence na tento relevantní trh.

Pokud ve sledovaném období dojde k novému vstupu na trh, půjde zřejmě o budování/rozšiřování lokálních sítí. Lokální NGA sítě (zejména FTTH/B sítě) v současné době budují průběžně i někteří lokální WiFi poskytovatelé služeb, kteří modernizují své sítě a v ekonomicky výhodných oblastech postupně přecházejí na FTTH/B sítě nebo takto stávající sítě rozšiřují. Tímto se zvyšuje tržní podíl poskytovatelů FTTH/B na sledovaném velkoobchodním trhu. Význam lokálních poskytovatelů FTTH/B se tak pozvolna zvyšuje. Jedná se však o postupné budování. Na druhou stranu modernizací stávající přístupové sítě (na FTTC) disponuje společnost CETIN v současné době časově i nákladově přijatelnější velkoobchodní nabídkou NGA služeb oproti vlastní výstavbě nových NGA sítí jinými subjekty.

I když počet poskytovatelů FTTH/B přístupů na trhu roste, jak uvádí Graf č. 32 více než 46 % těchto poskytovatelů služeb má méně než 100 aktivních přístupů a více než 22 % poskytovatelů služeb má méně než 20 aktivních přístupů. Z tohoto pohledu je tak vliv potenciální konkurence, vzhledem k omezenému rozsahu těchto přístupových sítí, nevýznamný. Vliv poskytovatelů na základě služeb LLU (tedy vstupů z relevantního trhu č. 3a) při zohlednění celkového objemu těchto služeb které jsou na trhu odebírány je možno považovat za zanedbatelný. Z dosavadního vývoje na trhu nelze na relevantním trhu předpokládat vstup nových a významných poskytovatelů služeb na základě služeb LLU.

Že v ČR dosud dochází k velmi pozvolnému budování NGA sítí zejména v rurálních (venkovských) oblastech dokumentuje následující graf. V porovnání zemí EU je celkové pokrytí sítěmi NGA v ČR srovnatelné s průměrem EU, avšak co se týče rurálních oblastí, tam se ČR řadí k zemím s nejnižším pokrytím NGA sítěmi.

Graf č. 41: Pokrytí NGA v jednotlivých zemích EU celkem a rurálních oblastech (pololetí 2015)

Zdroj: Digital agenda scoreboard

Služby spadající do relevantního trhu poskytují ostatní subjekty na trhu na základě samozásobení a neexistuje tedy alternativní velkoobchodní nabídka k nabídce společnosti CETIN. Potenciálně může být tato nabídka na trhu ze strany alternativních operátorů zavedena, avšak do současnosti tak neučinili a i v případě, že by tak někteří/všichni učinili, tak jejich nabídka nebude srovnatelná s nabídkou společnosti CETIN, která má celorepublikové pokrytí.

Úřad v současné době nedisponuje informací o možném novém vstupu významného poskytovatele na trh, který by byl schopen v období časového vymezení analýzy trhu vybudovat síť v takovém rozsahu, že by došlo k významnému omezení poptávky po službách společnosti CETIN (byť by takový konkurent poskytoval služby pouze formou samozásobení).

Pro shrnutí Úřad uvádí, že na velkoobchodní trh sice vstupují nové subjekty (FTTH/B operátoři) avšak jen v omezené míře a na lokálních trzích. Tyto subjekty navíc poskytují velkoobchodní služby spadající do tohoto relevantního trhu pouze ve formě samozásobení. Z tohoto důvodu neexistuje, ani není předpoklad existence alternativních velkoobchodních nabídek v rámci časového vymezení trhu. Na základě historického vývoje Úřad dále konstatuje, že na velkoobchodní trh nikdo dosud s alternativní velkoobchodní nabídkou služeb spadajících do vymezení tohoto relevantního trhu nevstoupil, a proto není předpoklad takového vstupu ani ve stanoveném výhledu. Možné povinné velkoobchodní nabídky v rámci dotací na výstavbu sítí NGA, by mohly přinést vznik lokálních nabídek, ale není jisté, kdo tyto sítě vybuduje (kdo bude příjemcem dotací) a kdy tyto sítě vzniknou (jak rychle). Vzhledem k časovému vymezení trhu Úřad neočekává jejich významný vliv na trh ve sledovaném období.

Na základě vyhodnocení tohoto kritéria Úřad na relevantním trhu shledal absenci potenciální konkurence. S ohledem na tuto skutečnost tak společnost CETIN jako nejvýznamnější podnik na vymezeném velkoobchodním trhu může disponovat samostatnou významnou tržní silou.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.4.2 Překážky růstu

Obecně lze říci, že na trzích s nižšími překážkami pro vstup i pro růst je zpravidla vyšší úroveň hospodářské soutěže. Úřad v rámci kritéria „Překážky vstupu na relevantní trh“ označil existující ekonomickou a časovou náročnost výstavby sítí elektronických komunikací spolu s právními a administrativními překážkami za významnou bariéru vstupu na relevantní trh.

Úřad dále zkoumal, zda je relevantní trh dostatečně flexibilní a v takovém stádiu rozvoje, že je na trhu prostor pro růst. I pro hodnocení tohoto kritéria je důležité vyhodnocení situace na maloobchodním trhu, zejména pak penetrace širokopásmových přístupů, její vývoj a mezinárodní porovnání stejně jako penetrace koncovými zařízeními.

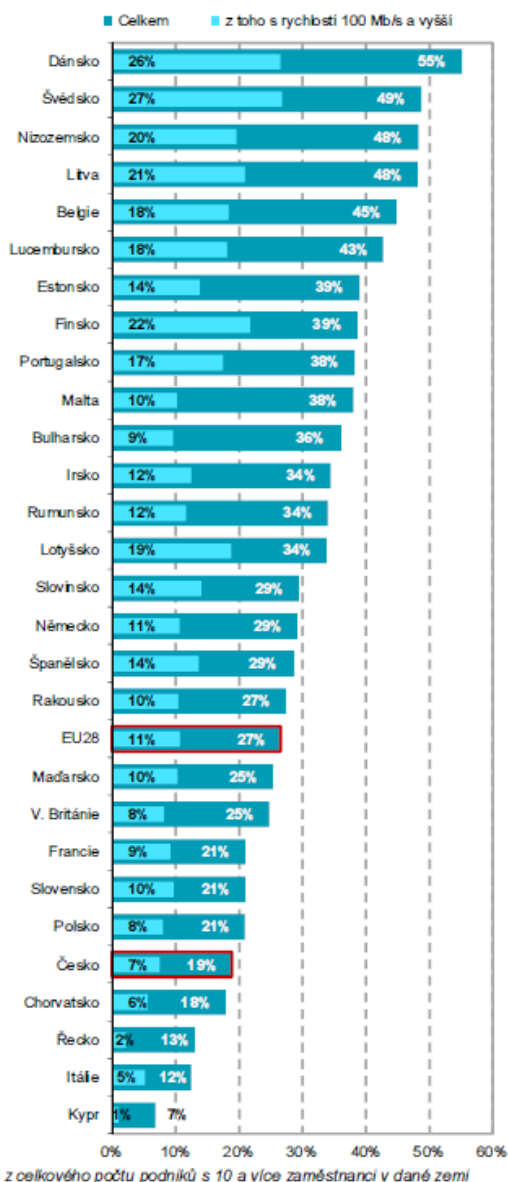
Dle údajů Českého statistického úřadu (viz Graf č. 1 uvedený v kapitole 2.2) penetrace domácností s připojením k internetu v roce 2015 dosáhla 73 % procent. Z toho 70 % bylo připojení vysokorychlostních. Z pohledu situace na trhu širokopásmového přístupu v ČR v kontextu zemí EU (viz Graf č. 2 uvedený v kapitole 2.2) je penetrace domácností s připojením k internetu v ČR 4 p. b. pod průměrem EU a o 18 p. b. nižší než v případě Lucemburska, které je v tomto ukazateli na první příčce v rámci EU. V této souvislosti lze ve výhledu do budoucna předpokládat další rozvoj služeb přístupu k síti Internet v ČR.

Z dalších statistik ČSÚ¹¹⁰ je dále patrné, že za sledované období (2005 až 2015) vzrostl v ČR podíl domácností vybavených osobním počítačem z 30 % na 73 %. V mezinárodním porovnání tohoto ukazatele je zřejmé, že vybavení počítači je v ČR pod průměrem EU (79 % ku 82 %) a v porovnání s Nizozemskem (1. místo v tomto ukazateli v rámci EU) je tento údaj dokonce o 17 p. b. nižší. Na základě tohoto porovnání tak lze obdobně jako na základě předchozího ukazatele ohledně penetrace služeb přístupu k síti Internet v domácnostech oprávněně očekávat, že i vybavenost domácností osobním počítačem bude v ČR v následujícím období dále růst.

Pokud je předmětem porovnání podniková sféra, je možno konstatovat, na základě mezinárodního porovnání podniků s připojením k internetu rychlostí 30 Mbit/s a vyšší (viz níže uvedený Graf č. 42) ještě větší prostor pro rozvoj, neboť dle údajů Eurostatu je ČR výrazně pod průměrem EU, resp. dosahovala dle disponibilních dat z ledna 2015 páté nejnižší penetrace v rámci zemí EU.

¹¹⁰ Dostupných na: <https://www.czso.cz/csu/czso/informacni-spolecnost-v-cislech-2016>.

Graf č. 42: Podniky v zemích EU s připojením k internetu rychlostí 30 Mbit/s a vyšší (leden 2015)

Zdroj: ČSÚ/Eurostat

Úřad má tedy za to, že na trhu širokopásmového přístupu v ČR bude s ohledem jak na vybavenost domácností a podniků počítači, tak i s ohledem na vývoj a porovnání penetrace širokopásmového připojení k internetu v rámci členských států EU, docházet nadále k růstu a rozvoji služeb, a to i s ohledem na rozvoj využívání a rozšiřování aplikací v různých oblastech podnikání, veřejné správy a osobního užití.

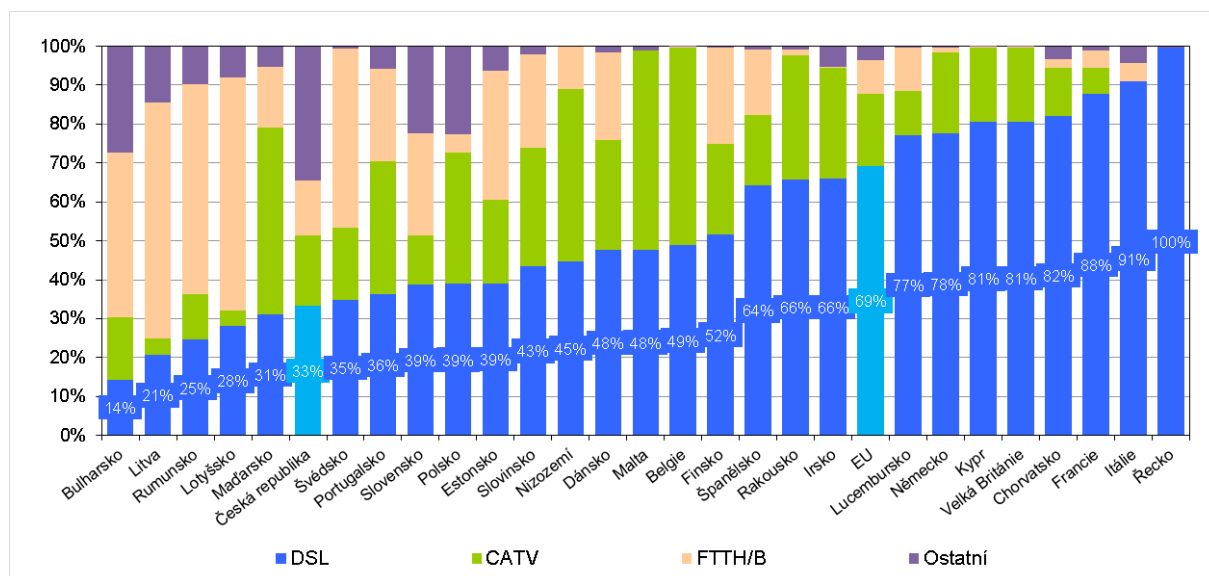
O tom, že na trhu existuje růstový potenciál, svědčí i stávající investice všech poskytovatelů služeb na dotčeném velkoobchodním trhu do NGN/NGA sítí, i výhled objemu investic společnosti CETIN na další období (viz kritérium „Kontrola nesnadno duplikovatelné infrastruktury“).

V průběhu účinnosti analýzy je rovněž očekáváno, že v souladu s Národním plánem rozvoje sítí nové generace dojde k realizaci využívání podpory pro rozvoj pokrytí NGA sítěmi v rurálních oblastech. Využitím dotací z fondů EU by mělo dojít ke zmírnění překážky, kterou

představuje finanční náročnost takovýchto projektů (výše utopených nákladů spojených s výstavbou sítí v takovýchto oblastech). Úřad očekává, že vliv této výstavby se projeví až za hranicí časového vymezení analyzovaného relevantního trhu, popř. v jeho závěru. Vzhledem ke skutečnosti, že dosud nejsou známy subjekty, které budou sítě s touto dotací budovat ani jejich rozsah, Úřad pro účely analýzy na základě výše uvedeného od těchto vlivů abstrahoval.

Dále je třeba s ohledem na maloobchodní trh a jeho vliv na rozvoj dotčeného velkoobchodního trhu zdůraznit i skutečnost, že technologie zařazené na dotčený velkoobchodní trh jsou pouze částí z technologií, na nichž je na souvisejícím maloobchodním trhu, poskytován účastníkům širokopásmový přístup. Jak uvádí následující graf, v ČR je podíl xDSL (vč. FTTC) a FTTH/B technologií hluboce pod průměrem EU. Toto je ve struktuře poskytovaných maloobchodních služeb kompenzováno jinými technologiemi (například prostřednictvím CATV a WiFi sítí). Více než 30 % podíl těchto technologií na maloobchodním trhu, které představují WiFi, je v rámci porovnání zemí EU nejvyšší, jak dokládá níže uvedený graf. Lze proto dovozovat, že tato skutečnost ovlivňuje a bude ovlivňovat po celé sledované období dotčený velkoobchodní trh. Úřad tuto skutečnost chápe jako nepřímý vliv nabídek (služeb) z maloobchodního trhu.

Graf č. 43: Tržní podíl širokopásmových přístupů poskytovaných v pevném místě dle technologií (k 30. 6. 2015)

Zdroj: Digital agenda scoreboard

Úřad má tedy za prokázané, že na trhu existují předpoklady dalšího růstu poptávky po službách podřazeného maloobchodního trhu. Poskytovatelé služeb budou zároveň v časovém horizontu přesahujícím časové vymezení analýzy motivováni prostřednictvím dotací k rozvoji nabídky služeb prostřednictvím NGA sítí. Zda však další rozvoj přispěje k oslabení nebo naopak k upevnění postavení společnosti CETIN na tomto relevantním trhu nelze v současné době predikovat.

Závěr: Kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.4.3 Překážky vstupu na relevantní trh

Úřad v tomto kritériu zkoumá, zda mají na úroveň hospodářské soutěže na dotčeném relevantním trhu vliv zvýšené překážky vstupu (právní, ekonomické a další).

K posouzení úrovně překážek – bariér vstupu na trh se Úřad zaměřil především na ekonomické překážky, a to zejména z pohledu na úspory z rozsahu a utopené náklady, tvořené investicemi do vybudování infrastruktury jak páteřní, tak přístupové sítě. V neposlední řadě Úřad posoudil i případné právní bariéry vstupu. Na trzích s vysokými překážkami vstupu nejsou stávající zavedení poskytovatelé služeb ohroženi vstupem dalších konkurentů a mohou se chovat do značné míry nezávisle na svých konkurentech a mohou tak například zvýšit ceny.

Zejména výši utopených nákladů považuje Úřad dle Metodiky za rozhodující indikátor pro posouzení přiměřenosti překážek vstupu na analyzovaný trh. Utopené náklady mohou být tvořené investicemi do vybudování infrastruktury jak páteřní sítě, tak sítě přístupové, které mohou představovat významnou překážku vstupu nových operátorů na daný trh. Je ovšem nutno konstatovat, že u jednotlivých technologií i v rámci různých lokalit (geotypů) se mohou tyto náklady lišit. Úřad vzhledem k věcnému vymezení relevantního trhu považuje za podstatný vývoj s ohledem na xDSL a FTTH/B sítě. Přičemž právě FTTH/B sítě se v ČR z důvodu vysoké finanční náročnosti rozvíjejí pozvolna, a to pouze v určitých lokalitách jednotlivými alternativními poskytovateli. Jedinou společností, která plánuje masivní investice do rozvoje/modernizace sítě v celorepublikovém měřítku je společnost CETIN, která avizovala budování nových vysunutých DSLAMů v rámci optické přístupové sítě typu FTTC. Z důvodů vysoké finanční náročnosti na vybudování nových přístupových sítí pro poskytování služeb v pevném místě existují, i s ohledem na vyhodnocení kritéria „Kontrola nesnadno duplikovatelné infrastruktury“ na relevantní trh značné bariéry vstupu.

Pro úplnost je však nutno zmínit i nepřímý vliv technologií nezařazených na velkoobchodní relevantní trh, na nichž je na maloobchodní úrovni trhu poskytován přístup k internetu. Například u WiFi technologie jsou náklady na vybudování sítě obecně nižší než u ostatních technologií (vyžadujících velký podíl zemních prací, v podobě pokládky kabelů, jako u xDSL a FTTH/B technologií), o čemž svědčí velký rozvoj WiFi sítí v minulých obdobích. Jedná se taktéž o nejvíce zastoupenou technologii na vymezeném maloobchodním trhu. Existenci takovýchto sítí by bylo možno dle názoru Úřadu vnímat jako určitou překážku vstupu na relevantní trh neboť v lokalitách, kde jsou tyto sítě přítomny, může docházet k negativnímu ovlivnění ochoty nových subjektů vstoupit na trh (investovat do výstavby nových sítí) v důsledku snížené potenciální rentability.

Další rozhodující kritérium uvažované při vstupu na trh jsou úspory z rozsahu. Pokud vycházíme z lokální výstavby sítí, rozhodnutí o výstavbě plně souvisí s velikostí potenciální poptávky v dané oblasti, neboť tam, kde je úroveň poptávky malá, je větší pravděpodobnost, že se operátorům v těchto oblastech nevyplatí investovat, či se jim to vyplatí jen málo a raději zvolí lokalitu s větším potenciálem budoucího výnosu (tedy s větší poptávkou).

Velikost poptávky souvisí jak s počtem obyvatel v dané lokalitě (např. obci), tak i s počtem soutěžitelů již nabízejících své služby v dané lokalitě. Tento fakt dokazuje i přítomnost sítí alternativních operátorů FTTH/B a CATV zejména v lokalitách s vyšší hustotou obyvatel (například krajská a okresní města). V ostatních oblastech, kde je hustota obyvatel nízká, je budování alternativních sítí ekonomicky nevýhodné. Z tohoto důvodu je vybudování alternativních sítí na území celé ČR velmi nepravděpodobné a společnost CETIN tak

disponuje v tomto ohledu jedinečnou konkurenční výhodou. Čím rozsáhlejší je přístupová síť poskytovatele, tím je možné realizovat vyšší úspory z rozsahu. V rámci vyhodnocení kritéria „Úspory z rozsahu“ Úřad dospěl k závěru, že na relevantním trhu existuje podnik, který na daném trhu realizuje nepoměrně vyšší úspory z rozsahu v porovnání s jeho konkurenty, a to zejména díky jedinečné infrastruktuře přístupové sítě. Nemožnost realizovat úspory z rozsahu ve srovnatelné míře s největším subjektem na relevantním trhu, společností CETIN, tak na sledovaném trhu vytváří překážky vstupu na relevantní trh.

Právní bariéry vstupu na trh elektronických komunikací jako takový v ČR neexistují, neboť zde ze zákona platí pouze povinnost ohlášení zajišťování sítí či poskytování konkrétních služeb v elektronických komunikacích na Úřad, který podnikatelskému subjektu následně vydá osvědčení pro konkrétní činnost.

Pro budování sítí elektronických komunikací ovšem mohou hrát důležitou roli právní a administrativní překážky ve formě nutnosti získání například stavebních povolení atp., které budování sítí elektronických komunikací mohou komplikovat (jak technicky, tak časově). Dle mnohých vyjádření zástupců jednotlivých poskytovatelů jsou při budování nových sítí tyto překážky často daleko více omezující než překážky ekonomické.

Vyhodnocení kritéria, na základě výše uvedeného, prokázalo existenci překážek vstupu na relevantní trh.

Závěr: Kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN.

3.1.4.4 Vyhodnocení nepřímých vlivů (konkurence na maloobchodním trhu)

Jak Úřad v rámci věcného vymezení (kapitola 2.3.1.1.2) uvedl, rozhodl se vyhodnocení tzv. nepřímých vlivů provést až ve fázi zkoumání existence podniku s významnou tržní silou. Vyhodnocení nepřímých vlivů je tak provedeno v této kapitole.

Při analýze relevantního trhu Úřad zjišťuje, zda na vymezeném trhu působí podnik (popř. podniky), který má na trhu takové postavení, které mu umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na konkurenci, zákaznících a spotřebitelích, to je, zda na trhu působí podnik s významnou tržní silou. Podnik, který dosáhne této pozice, má možnost poskytovat na trhu své služby za jednostranně výhodnějších podmínek, za vyšší ceny a/nebo vyšší marže, v porovnání s cenami nebo marží, kterých by mohla dosáhnout efektivní konkurence.

V rámci provádění analýzy relevantního trhu proto Úřad nejen indikuje možnost nabytí významné tržní síly, ale i míru jejího uplatnění na trhu. Je proto třeba v rámci analýzy zohlednit i všechny tržní vlivy, které mohou volnost v rozhodování hypotetického monopolisty omezit¹¹¹. Pokud je takovéto omezení indikováno, je posuzováno jeho uplatnění i s přihlédnutím k homogenitě trhu.

¹¹¹ Vysvětlující memorandum týkající se Doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, část 2.1., uvádí: „*The main purpose of market definition is to identify in a systematic way the competitive constraints that the undertakings face. The objective is to identify those actual and potential competitors of the undertakings that are capable of constraining their behaviour and of preventing them from behaving independent.*“.

Úřad tedy indikuje existenci podniku s významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu a zohledňuje skutečnosti, které umožňují subjektu chovat se na velkoobchodním relevantním trhu nezávisle. Vyhodnocuje rovněž, zda a do jaké míry na trhu existují (nebo je předpokládána jejich existence v rámci časového vymezení trhu) vlivy, které by chování podniku s významnou tržní silou omezovaly. Obecně lze omezující vlivy rozdělit na dvě kategorie, na vlivy přímé a nepřímé.

Za přímý vliv je obecně považována interakce poskytovatelů služeb na dotčeném relevantním velkoobchodním trhu. Přímými vlivy se tedy rozumí vlivy velkoobchodních nabídek alternativních poskytovatelů služeb zařazených na velkoobchodní relevantní trh na nabídku nejvýznamnějšího podniku na velkoobchodním trhu (zpravidla vlastníků dříve monopolní infrastruktury přístupové sítě). Tyto další velkoobchodní nabídky mohou být ve srovnatelné míře využity k poskytování služeb na vymezeném maloobchodním trhu.

Nepřímé vlivy souvisí s poskytováním služeb na maloobchodní úrovni trhu a předmětem analýzy je proto přenášení efektů tržní situace z maloobchodní úrovně trhu na velkoobchodní úroveň trhu.

Velkoobchodní služby poskytované na relevantním trhu umožňují poskytovat služby na maloobchodním trhu alternativním poskytovatelům služeb, kteří nedisponují vlastní sítí. Takovéto velkoobchodní služby může poskytovat na velkoobchodním relevantním trhu č. 3b například i operátor s využitím služeb LLU z relevantního trhu č. 3a nebo operátor, který buduje vlastní infrastrukturu a poskytuje na ní služby dalším alternativním operátorům. Nezávislost v rozhodování však může omezovat ale i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, a to bez ohledu na to, zda jsou či nejsou schopni vytvořit vlastní velkoobchodní nabídku služeb třetím stranám. S tímto souvisí problematika zahrnování samozásobení do vymezení relevantního trhu.

S ohledem na praxi Evropské komise je možné samozásobení vertikálně integrovaných operátorů do vymezení relevantního trhu zahrnout jak v případě, pokud jsou operátoři schopni nabídnout vlastní velkoobchodní služby (které jsou srovnatelné a zaměnitelné se základním produktem), tak i tehdy, pokud tyto služby třetím stranám schopni nabídnout nejsou (v tomto případě může být samozásobení do trhu zahrnuto s ohledem na tzv. nepřímé vlivy). Zahrnutí musí předcházet analýza vlivu, který působení vertikálně integrovaných operátorů na vymezovaném relevantním trhu vytváří¹¹².

Úřad se, jak již bylo uvedeno, rozhodl vyhodnocování nepřímých vlivů z maloobchodního trhu u služeb poskytovaných prostřednictvím alternativních technologií nezařazených na velkoobchodní relevantní trh na chování podniku, u něhož je na základě vyhodnocovaných kritérií indikována na velkoobchodním relevantním trhu významná tržní síla, provést až v rámci vyhodnocování kritérií zkoumajících existenci významné tržní síly. Toto vyhodnocení Úřad zohlední zejména při následném navrhování nápravných opatření.

Při zpracování analýz tak Úřad vychází při posuzování nepřímých vlivů především ze stanoviska Evropské komise k předchozím analýzám Úřadu i k analýzám relevantních trhů

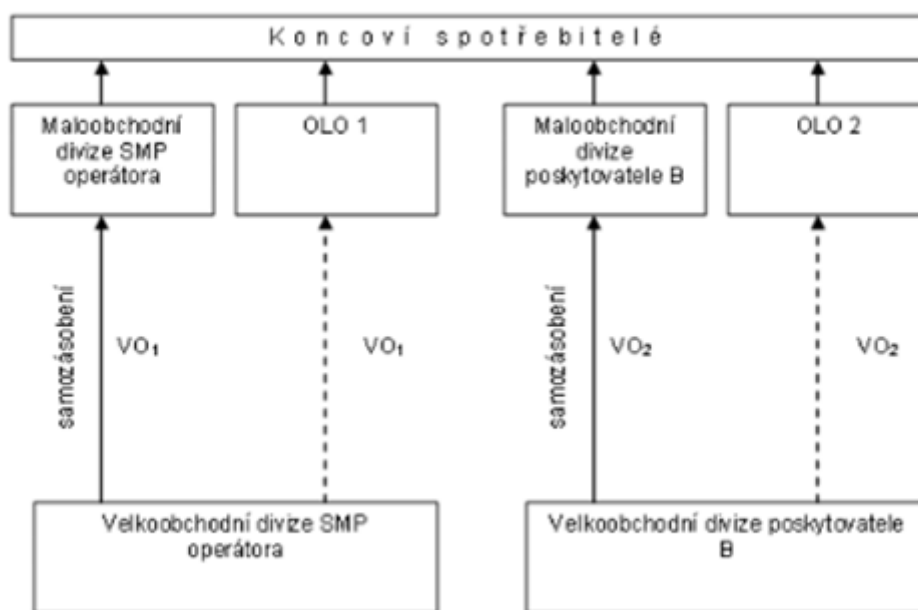
¹¹² V souladu s Vysvětlujícím memorandem týkajícím se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, v části 3.1.

provedených dalšími evropskými regulátory. V tomto kontextu je zřejmá preference zohlednění nepřímých vlivů až ve fázi, kdy je analyzováno, zda na trhu existuje podnik/podniky s významnou tržní silou. Nepřímé vlivy jsou tak promítány do navrhovaných nápravných opatření.

V rámci vymezení relevantního trhu se proto Úřad sice zabýval problematikou nepřímých vlivů, zejména s přihlédnutím k dobrovolné separaci společnosti O2. Provedl rovněž v rámci věcného vymezení i předběžnou analýzu homogenosti podmínek na území ČR. Závěrem tohoto vyhodnocení bylo rozhodnutí Úřadu, s ohledem na relativně homogenní strukturu trhu a konkurenčních podmínek, nepřímé vlivy analyzovat a zohlednit až ve fázi hledání podniku s významnou tržní silou a případně, na základě výsledků analýzy, i při ukládání nápravných opatření. Při svém rozhodnutí bral Úřad v úvahu také názor Komise a stanovisko BEREC¹¹³.

Stručně lze působení přímých a nepřímých vlivů obecně schematicky znázornit prostřednictvím tržních vztahů vertikálně integrovaných operátorů (viz Obr. č. 16).

Obr. č. 16: Schéma poskytování služeb na velkoobchodním a maloobchodním trhu

Ve výše uvedeném schématu první poskytovatel (SMP operátor) obecně znázorňuje podnik s významnou tržní silou (vertikálně integrovaného operátora) na velkoobchodní úrovni relevantního trhu. OLO1 představuje odběratele jeho velkoobchodních služeb a poskytovatele služeb na maloobchodní úrovni trhu.

Na základě přímých vlivů byl na velkoobchodní relevantní trh zahrnut alternativní poskytovatel velkoobchodních a maloobchodních služeb „B“. Poskytovatel „B“ v daném

¹¹³ BEREC Common Position on geographical aspects of market analysis (definition and remedies), strana 35, bod 162.

případě nabízí skutečně nebo potenciálně poskytování velkoobchodních služeb (VO2) třetím stranám OLO2. OLO2 představuje odběratele velkoobchodních služeb alternativního poskytovatele a poskytovatele služeb na maloobchodní úrovni trhu.

V případě zvýšení ceny velkoobchodní služby (VO1) ze strany podniku s významnou tržní silou je možný přechod odběratelů k velkoobchodní nabídce (VO2) poskytovatele B. Motivace podniku s významnou tržní silou zvyšovat cenu svých velkoobchodních služeb je tedy v tomto případě omezena (předpokládaným důsledkem zvýšení ceny by byl odliv odběratelů této služby ke konkurenci, a tím by docházelo k poklesu prodeje a nevedlo by ke zvýšení zisku SMP operátora u předmětných služeb), zvýšení velkoobchodní ceny by bylo pro podnik s významnou tržní silou nevýhodné.

Podobnému tlaku nezvyšovat ceny svých výrobků však může podnik s významnou tržní silou čelit i v případě, že poskytovatel „B“ žádné velkoobchodní služby třetím stranám nenabízí a zásobuje službami pouze svou maloobchodní divizi.

Pokud by v takovémto případě podnik s významnou tržní silou zvýšil ceny svých velkoobchodních služeb (VO1), lze předpokládat, že toto zvýšení cen by se promítlo do vyšších maloobchodních cen služeb jeho vlastní maloobchodní divize a maloobchodních služeb alternativního operátora (OLO1), poskytujícího služby na základě velkoobchodní nabídky (VO1). Maloobchodní účastníci (SMP a OLO1) by pak mohli v reakci na zvýšení cen těchto poskytovatelů na maloobchodním trhu přejít ke službám maloobchodní divize alternativního poskytovatele „B“, který by případně mohl vytvořit i vlastní nabídku velkoobchodních služeb pro ostatní OLO, kteří dříve nakupovali velkoobchodní služby podniku SMP. Motivace podniku s významnou tržní silou zvyšovat cenu svých velkoobchodních služeb je tedy i v tomto případě omezena (předpokládaným důsledkem zvýšení ceny by byl odliv vlastních účastníků na maloobchodním trhu i odliv odběratelů služby na trhu velkoobchodním). Docházelo by tak k poklesu prodeje a nevedlo by ke zvýšení zisku SMP operátora u předmětných služeb, zvýšení velkoobchodní ceny by bylo pro podnik s významnou tržní silou nevýhodné.

Nezávislost chování podniku s významnou tržní silou by tedy v tomto případě nebyla omezena prostřednictvím konkurenční velkoobchodní služby (VO2), ale konkurencí na maloobchodním trhu, na kterém by došlo k nahrazování službami alternativního poskytovatele služeb na maloobchodním trhu. Tím by zároveň docházelo i k posilování pozice podniku „B“ na velkoobchodním trhu, pokud by byl na základě věcného vymezení na velkoobchodní relevantní trh zařazen. Na dotčeném relevantním trhu je takto možno označit působení alternativních poskytovatelů služeb prostřednictvím technologie FTTH/B, kteří byli do věcného vymezení relevantního trhu zahrnuti, avšak v současné době poskytují maloobchodní služby výhradně na základě samozásobení. Jelikož služby poskytované prostřednictvím FTTH/B sítí byly na velkoobchodní relevantní trh zahrnuty na základě přímých vlivů (možnost vytvoření srovnatelné velkoobchodní nabídky se základním vstupem), byl jejich vliv posuzován a zohledněn již v rámci vyhodnocování předchozích kritérií. Z tohoto důvodu se Úřad nebude vlivům FTTH/B poskytovatelů v rámci tohoto kritéria vyhodnocení nepřímých vlivů věnovat, ačkoliv bude brát FTTH/B přístupy na maloobchodním trhu do úvahy při hodnocení tržních podílů jednotlivých technologií na maloobchodním trhu.

Pokud by podnik označený jako „B“ na základě samozásobení nebyl na velkoobchodní relevantní trh zařazen, je jeho vliv chápán pouze jako nepřímý a je předmětem analýzy v rámci

tohoto kritéria. Jedná se tedy o poskytovatele služeb na maloobchodní úrovni trhu zejména prostřednictvím technologií CATV a WiFi.

Pokud budeme aplikovat uvedené obecné schéma na tržní situaci v České republice, je třeba konstatovat, že toto schéma bylo poplatné v minulosti, kdy byla na velkoobchodním trhu na základě předchozích analýz označena jako podnik s významnou tržní silou společnost O2, bývalý incumbent. Společnost O2 byla vertikálně integrovaným operátorem a nabízela služby předmětného trhu jak na maloobchodní, tak na velkoobchodní úrovni. Situace na trhu v České republice se od 1. 6. 2015 na základě dobrovolné separace společnosti O2 změnila.

Vzhledem k oddělení velkoobchodní divize operátora do samostatného podniku – společnosti CETIN, je tedy třeba v ČR abstrahovat od samozásobení podniku s významnou tržní silou. Služby poskytované společností CETIN na velkoobchodním relevantním trhu jsou předmětem velkoobchodního prodeje a na maloobchodní úrovni trhu jsou tedy v současné době vždy poskytovány třetími stranami. Na rozdíl od obecného modelu vertikálně orientovaného operátora tak u společnosti CETIN nedochází k přelévání zisku/marží v rámci obou úrovní trhu. V ostatním zůstávají závěry uvedeného obecného modelu v platnosti.

Na relevantním velkoobchodním trhu je společnost CETIN téměř výhradním poskytovatelem služeb prostřednictvím technologie xDSL (vč. FTTC). Technologie xDSL je i pro společnost CETIN rozhodující jak z hlediska počtu instalovaných/aktivních přípojek, tak i tržeb. Na základě výše uvedené dobrovolné separace však nelze posuzovat společnost CETIN jako poskytovatele maloobchodních služeb. Společnost O2, která je sice majoritním odběratelem služeb společnosti CETIN, je však ekonomicky a právně nezávislým subjektem.

Na základě výše uvedeného Úřad posuzoval nepřímé vlivy z vymezeného maloobchodního trhu, tedy omezení od poskytovatelů služeb prostřednictvím alternativních technologií nezařazených na velkoobchodní relevantní trh.

Úřad tedy analyzoval, zda na trhu existuje významné nepřímé omezení, které může ve značné míře ovlivňovat pozici subjektu s významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu. Zkoumání nepřímých vlivů je odvozeno ze zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu, kde Úřad analyzoval jak podíly technologií, chování konkurence, tak i homogennost trhu.

Úřad v rámci tohoto kritéria vyhodnotil potenciál alternativních technologií (s ohledem na úroveň konkurence na maloobchodním trhu) omezit chování podniku s významnou tržní silou.

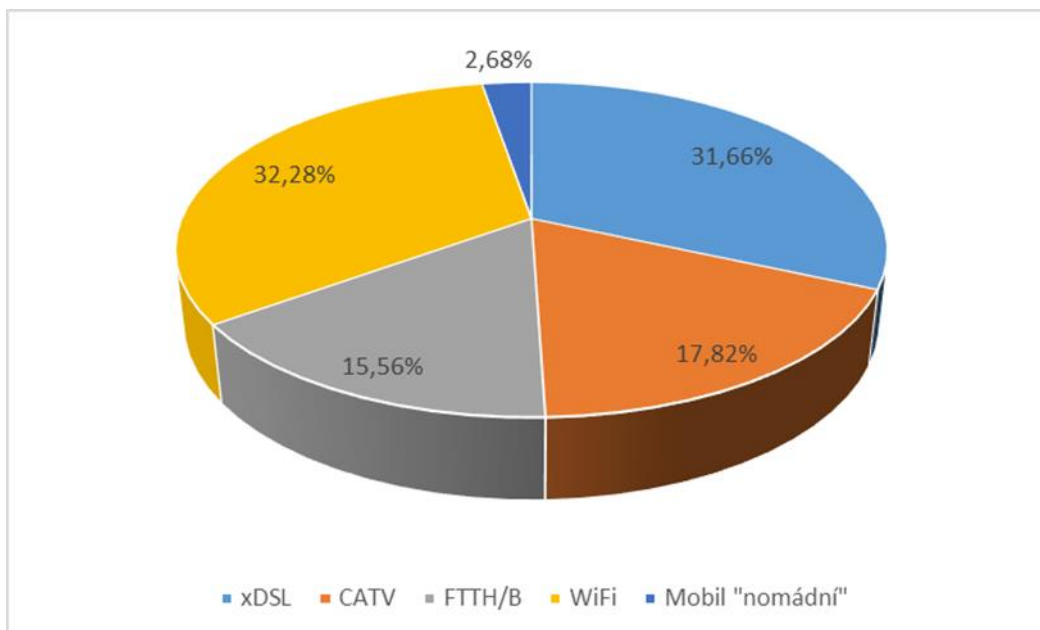
Vyhodnocení tržní situace z hlediska poskytovatelů služeb přístupu k síti Internet dle jednotlivých technologií

Do vyhodnocení byly zahrnuty všechny technologie, které byly zařazeny na základě věcného vymezení do maloobchodního trhu a které mají vzhledem ke svému významu (měřenému tržním podílem) potenciál ovlivnit chování podniku s významnou tržní silou, který poskytuje velkoobchodní služby zejména prostřednictvím technologie xDSL (přístupy prostřednictvím technologie FTTH/B společnost CETIN na velkoobchodní úrovni poskytuje jen ve velmi omezeném počtu a v omezeném počtu lokalit). V úvahu pro hodnocení nepřímých vlivů z maloobchodního trhu proto připadají především služby poskytované prostřednictvím CATV a WiFi sítí, které nebyly zařazeny na velkoobchodní relevantní trh. Další alternativní

způsob širokopásmového přístupu k síti Internet zařazený do vymezení maloobchodního trhu, a to nomádní služby poskytované prostřednictvím LTE sítí, Úřad vzhledem k jejich velmi nízkému tržnímu podílu (viz následující Graf č. 44) a neočekávanému významnému nárůstu těchto služeb v období časového vymezení (kdy Úřad vychází z vyjádření jednoho z poskytovatelů těchto služeb – **Obchodní tajemství** ██████████, která neočekává významný rozvoj těchto služeb v období časového vymezení analýzy) nevyhodnocoval, neboť nepřímý vliv je možno v takovémto případě považovat za nevýznamný. Jak již bylo uvedeno výše, Úřad v rámci tohoto vyhodnocování vzal do úvahy i samozásobení alternativních poskytovatelů služeb prostřednictvím FTTH/B sítí, i když tato technologie byla na základě věcného vymezení do velkoobchodního relevantního trhu zahrnuta. Konkurenční omezení je vzhledem k neposkytování velkoobchodních služeb alternativními FTTH/B operátory koncentrováno na maloobchodní trh, a je proto dle názoru Úřadu vhodné promítnout FTTH/B přístupy do vyhodnocení nepřímých vlivů ostatních technologií nezařazených na relevantní trh. Úřad zároveň zohledňuje skutečnost, že řada nejvýznamnějších WiFi poskytovatelů je na předmětném maloobchodním trhu rovněž poskytovateli služeb prostřednictvím technologie FTTH/B.

Aktuální situace na maloobchodním trhu z pohledu velikosti tržního podílu jednotlivých technologií služeb širokopásmového přístupu je znázorněna na následujícím grafu.

Graf č. 44: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet na maloobchodním trhu podle jednotlivých technologií k 31. 12. 2015

Zdroj: ČTÚ, 2016

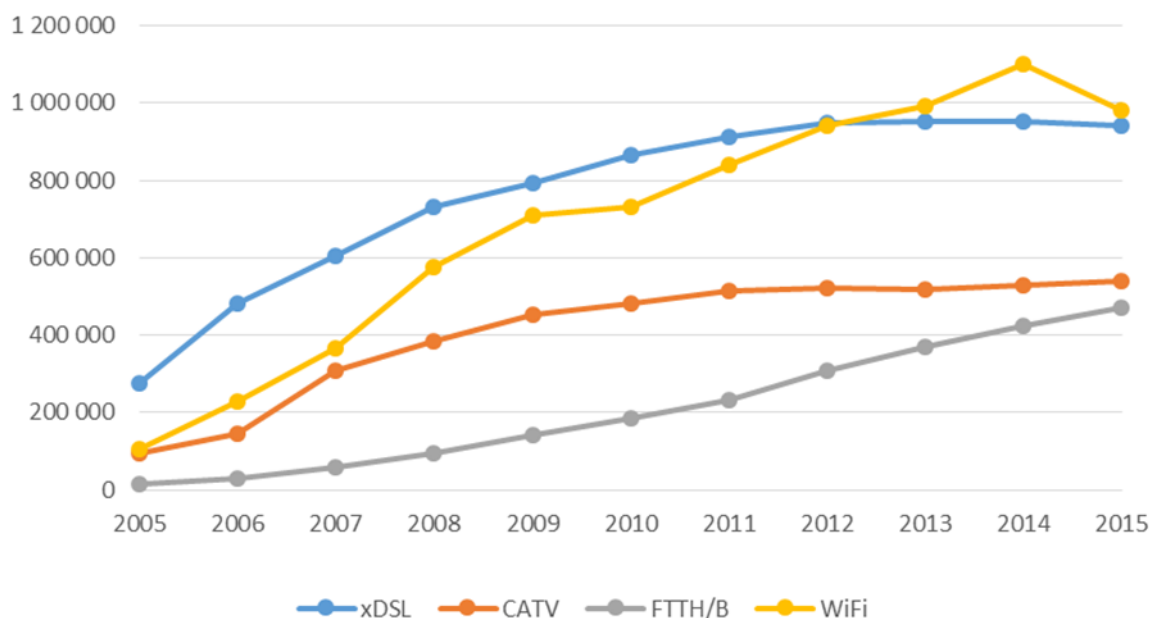
Z hlediska využívaných technologií pro poskytování služeb širokopásmového přístupu je zřejmé, že nejvíce zastoupené jsou přístupy prostřednictvím technologie WiFi s necelými 32,3 %. Celkový podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu je téměř jedna třetina, tržní podíl CATV přístupů byl cca 18 % a tržní podíl FTTH/B přístupů činil necelých 15,6 %. Celkem je tedy prostřednictvím technologií zařazených na velkoobchodní relevantní trh poskytováno cca 47 % přístupů na trhu maloobchodním, tedy méně než jedna polovina. Na základě velkoobchodní nabídky společnosti CETIN (velkoobchodní přístup k datovému toku i LLU) bylo ke konci roku 2015 na maloobchodním trhu poskytováno 31,7 % maloobchodních přístupů

(xDSL vč. FTTC). Na druhou stranu přístupy prostřednictvím WiFi (tržní podíl činil 32,3 %) a přístupy prostřednictvím technologie CATV (tržní podíl činil 17,8 %) tvořily celkem 50 %. V procentuálním porovnání tvoří tyto přístupy v porovnání s přístupy realizovanými prostřednictvím technologií zařazených na velkoobchodní trh 115 %, což předpokládá, že by mohlo docházet k významnému uplatnění nepřímých vlivů z maloobchodního trhu na zkoumaný velkoobchodní relevantní trh, a je proto nezbytné provést další zkoumání těchto vlivů. Co se týče přístupů poskytovaných prostřednictvím mobilních sítí umožňující nomádní přístup, které dosahují na maloobchodním trhu tržního podílu 2,68 %, nepovažuje Úřad jejich samostatný vliv za dostatečný pro vytvoření významného nepřímého omezení (zejména v porovnání s technologiemi WiFi a CATV). Proto bude, jak již bylo uvedeno výše, od jejich potenciálního nepřímého omezení odhlédnuto.

Na základě výše uvedeného grafu lze proto označit nepřímý vliv CATV a WiFi technologií na chování společnosti CETIN na velkoobchodním trhu jako významný. Úřad proto maloobchodní služby přístupu k síti Internet prostřednictvím uvedených technologií podrobil dalšímu zkoumání.

Úřad považuje za vhodné dokumentovat v této souvislosti nejen současný stav, ale i vývoj trhu v čase tak, aby byly zřejmé vývojové trendy. Následující graf proto vyjadřuje dlouhodobý vývoj xDSL, CATV, FTTH/B a WiFi přístupů v České republice.

Graf č. 45: Vývoj jednotlivých vybraných způsobů realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu, vyjádřený počtem širokopásmových přístupů 2005 – 2015

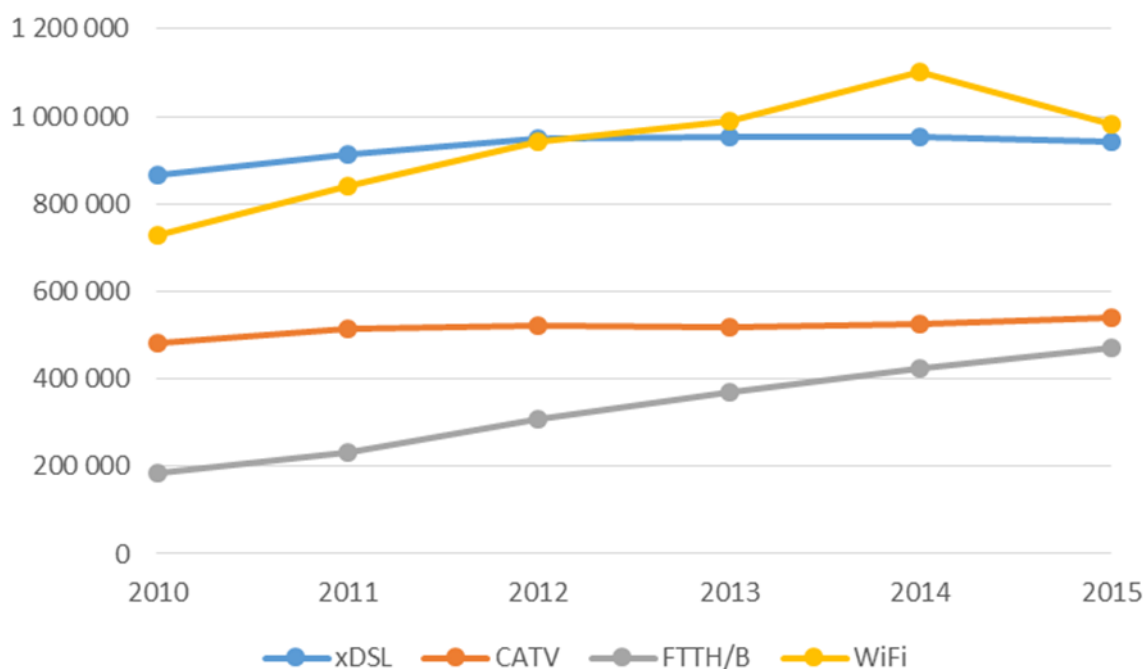

Zdroj: ČTÚ, 2016

Z grafu je zřejmé, že na trhu sledovaných technologií došlo v desetiletém období ke změnám. Zatímco období 2005 – 2008 bylo charakteristické prudkým rozvojem všech sledovaných technologií – meziroční nárůsty dosahovaly u všech technologií 120 - 220 %.

V období 2009 – 2012 docházelo ke zpomalení celkového tempa růstu na 103 – 120 % u jednotlivých sledovaných technologií. Technologie WiFi společně s technologií FTTH/B zaznamenává nejvyšší meziroční nárůst, který převyšuje 20 %. V období 2012 – 2015 došlo k dalšímu zpomalení růstu. Vývoj xDSL a CATV přístupů lze označit jako stagnující, u technologie WiFi ve sledovaném období 2012 – 2014 docházelo k meziročním nárůstům počtů přípojek o 2 až 7 %, v roce 2015 však došlo k poklesu počtu přístupů, který byl do značné míry ovlivněn rozhodnutím společnosti Internethome s.r.o. (ve které má 100% kapitálovou účast společnost O2) omezit poskytování WiFi přístupů. Tato společnost provozovala, na základě předchozích akvizic lokálních operátorů, lokální WiFi a FTTH/B sítě. V průběhu roku 2015 však tato společnost oznámila, že omezí poskytování služeb prostřednictvím WiFi sítí a nabídla svým účastníkům přechod na xDSL služby od společnosti O2. U FTTH/B přístupů bylo dosaženo nejvyššího tempa růstu, a to v rozmezí 6 – 13 %. To je nejvíce ze sledovaných technologií. V následujícím grafu je vývoj znázorněn za kratší (a nejnovější) sledované období, a to od roku 2010 do roku 2015.

Graf č. 46: Vývoj jednotlivých vybraných způsobů realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu, vyjádřený k počtu širokopásmových přístupů 2010 - 2015

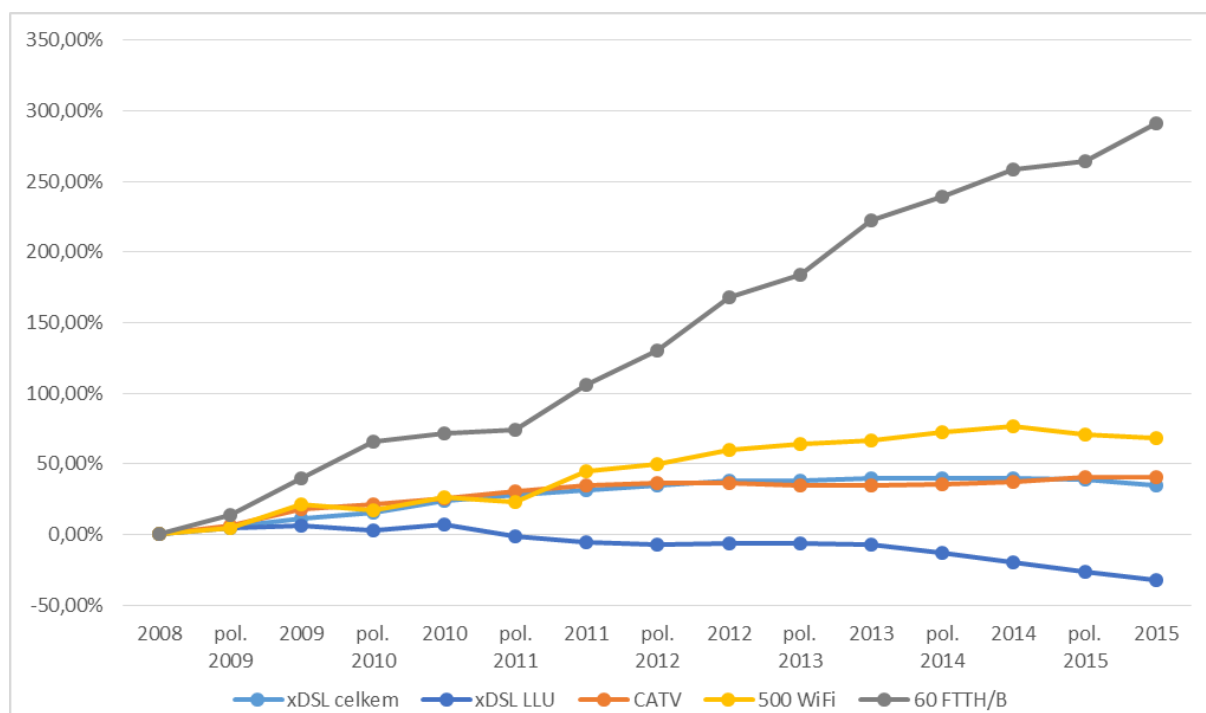
Zdroj: ČTÚ, 2016

Ve sledovaném období nejvíce, a to o 255 %, vzrostl na maloobchodním trhu počet přístupů prostřednictvím technologie FTTH/B, což představuje absolutně rovněž nejvyšší nárůst o více než 287 tis. přístupů. Úřad očekává, že i v období časového vymezení analýzy bude docházet u této technologie k nejrychlejšímu vývoji. O 134 %, což představuje cca 251 tisíc nových přístupů, vzrostl počet WiFi přístupů. I když se na maloobchodním trhu jedná o nejrozšířenější technologii, která rovněž prochází kvalitativním vývojem. Lze předpokládat, na základě chování největších poskytovatelů služeb, že již nebude v dalším období docházet k tak intenzivnímu rozšiřování těchto sítí. Úřad spíše předpokládá, že bude docházet k rozvoji kvalitativních parametrů služeb poskytovaných touto technologií. U nové výstavby, případně při modernizaci sítí, Úřad v souladu se závěry vymezení maloobchodního

trhu, předpokládá upřednostňování budování FTTH/B sítí, jak dokumentuje například i Graf č. 49, uvedený níže. U technologie xDSL celkový nárůst počtu přístupů téměř o 9 % představuje více než 77 tisíc přípojek, přesto je však třeba poukázat na stagnaci v období od roku 2012. Impulsem pro další rozvoj xDSL služeb by mohlo být zavádění technologie VDSL v kombinaci s vectoringem, která umožní prostřednictvím stávající sítě účastnických kovových vedení (v kombinaci s budováním street cabinetů) poskytovat služby s kvalitativně vyššími parametry (zejména rychlost přístupů). Úřad předpokládá, že v průběhu účinnosti této analýzy by tak měla být technologie VDSL na trhu majoritně nabízena a využívána na úkor ADSL přístupů. I když technologie CATV dosáhla vyššího procentuálního nárůstu v porovnání s technologií xDSL, absolutní nárůst je nejnižší, a to cca 60 tis. přípojek. Celkem maloobchodní trh širokopásmových přístupů poskytovaných prostřednictvím vybraných technologií vzrostl za období 2010 – 2015 o 130 %, což představuje téměř 675 tisíc nových přístupů. I zde je třeba konstatovat, že v průběhu téměř celého sledovaného období počet přístupů téměř stagnoval, nejvyšší nárůsty byly zaznamenány v počátečních letech sledovaného období.

Rozvoj přístupů prostřednictvím jednotlivých vybraných technologií zařazených na maloobchodní trh od roku 2008 znázorňuje následující graf.

Graf č. 47: Vývoj počtu přístupů prostřednictvím vybraných technologií prostřednictvím bazického indexu s počátkem v roce 2008

Zdroj: ČTÚ, 2016

CATV technologie

V rámci poskytovatelů maloobchodních služeb širokopásmového přístupu k síti Internet prostřednictvím technologie CATV je dominantní společností UPC s tržním podílem 84,2 %. Další poskytovatel společnost Nej.cz s.r.o. dosáhla tržního podílu ve výši 4,5 %, dva subjekty dosáhly tržního podílu nad 1,5 %. Dalších 58 subjektů poskytujících tyto služby dosáhlo tržního podílu celkem 7,9 %, což svědčí o značné roztržštěnosti trhu.

Poskytování těchto služeb lze, vzhledem k pokrytí těmito sítěmi, označit jako lokální. Lokálnost těchto sítí dokumentuje Obr. č. 14, který je uvedený ve věcném vymezení trhu a znázorňuje dostupnost CATV sítí pouze ve větších městech ČR, kde je vyšší koncentrace obyvatel a tedy i potenciální poptávky.

Lokální poskytování služeb a značná roztříštěnost poskytovatelů služeb svědčí o nižší intenzitě možnosti uplatit tržní sílu z maloobchodního trhu. Výjimku může tvořit pouze společnost UPC jako dominantní poskytovatel přístupu prostřednictvím CATV technologie, i když pouze v určitých lokalitách¹¹⁴. Celkový tržní podíl tohoto poskytovatele k 31. 12. 2015 na maloobchodním trhu vybraných technologií přístupu k síti Internet činil cca 15 %, což z této společnosti činí druhého největšího poskytovatele služeb na maloobchodním trhu. Možnost event. přechodu účastníků využívajících jiného způsobu širokopásmového přístupu na tuto technologii lze dokumentovat na skutečnosti, že aktivní přípojky činily k 31. 12. 2015 pouze necelých 32 % instalovaných CATV přípojek společnosti UPC. Nepřímé omezení velkoobchodních nabídek zařazených na relevantní trh CATV sítěmi je možno dokumentovat na základě níže uvedených dat, které má Úřad k dispozici. V oblastech, kde je spolu s xDSL sítí dostupná technologie CATV (představována zejména společností UPC), dosahuje tržní podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu (které jsou téměř výhradně poskytovány na základě velkoobchodních nabídek společnosti CETIN) v průměru jen 28,3 %. Celorepublikový tržní podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu je přitom cca 31,5 %. Tato skutečnost tak dokazuje, že na maloobchodním trhu je technologie xDSL vystavována konkurenčnímu tlaku (omezení) alternativní infrastruktury CATV. Takovéto omezení zabraňuje poskytovatelům xDSL přístupů na maloobchodním trhu se do jisté míry chovat nezávisle na svých konkurentech, a to zejména co se týče úrovně cen. Tento vliv se následně promítá, jak je uvedeno na schématu výše, jako nepřímý vliv i na velkoobchodní úroveň trhu a omezuje do značné míry chování společnosti CETIN, a to zejména s ohledem na cenovou úroveň velkoobchodních služeb.

WiFi technologie

Situaci na části trhu s WiFi přístupy uvádí Graf č. 20, který je uveden ve věcném vymezení maloobchodního trhu v kapitole 2.2.1.2.2. Z tržních podílů je zřejmá vysoká roztříštěnost trhu. Největší poskytovatel dosahuje v rámci této technologie tržního podílu dle počtu přístupů méně než 4 %. Tržní podíl nad 2 % má pouze jeden další subjekt a nad 1 % jedenáct subjektů. 85,5 % trhu představují přístupy cca 1 500 poskytovatelů služeb.

Na základě dostupných dat Úřad níže uvádí detailnější strukturu poskytovatelů širokopásmového přístupu k síti Internet na maloobchodním trhu prostřednictvím technologie WiFi.

¹¹⁴ <http://www.dostupnyinternet.cz/>

Tab. č. 23: Přehled počtu poskytovatelů dle velikosti tržního podílu na maloobchodním trhu k 31. 12. 2015

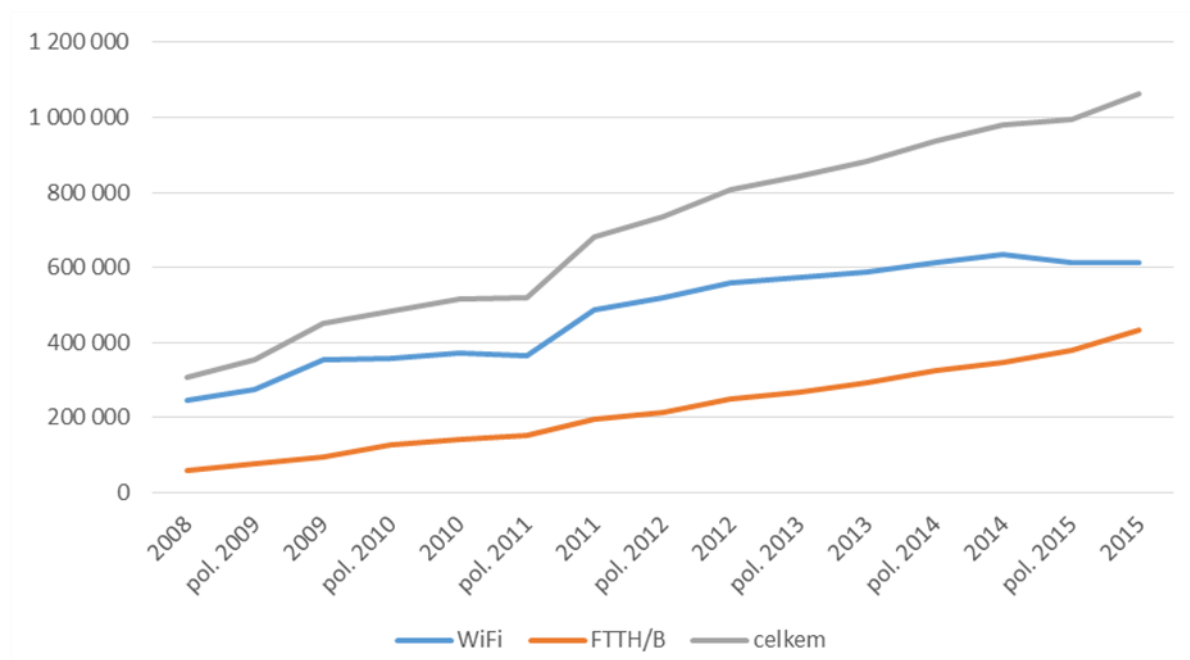
Celkem počet poskytovatelů	1 499
Celkem počet > 1%	11
Celkem počet 0,5% - 1%	21
Celkem počet 0,3% - 0,5%	38
Celkem počet 0,1% - 0,3%	174
Celkem počet < 0,1%	1 255

Zdroj: ČTÚ, 2015

WiFi sítě si získaly svoji pozici na trhu na začátku minulého desetiletí, a to především díky relativně pozdnímu zavedení technologie xDSL. V oblastech, kde byl WiFi přístup jedinou alternativou širokopásmového přístupu docházelo k jejich značnému rozšiřování. Vzhledem k relativně nízkým nákladům takto mohli jednotliví poskytovatelé reagovat flexibilně na nenasyčenou místní poptávku. Přestože služby prostřednictvím této technologie nedokáží dosahovat takových parametrů, jako například služby prostřednictvím FTTH/B sítí, dochází i u těchto sítí k jejich průběžnému zkvalitňování a rozvoji obdobně jako u dalších technologií. Graf uvedený níže zobrazuje situaci na trhu, kterou lze považovat za charakteristickou pro rozhodující poskytovatele služeb prostřednictvím technologie WiFi. Touto situací je skutečnost, že lokální poskytovatelé WiFi připojení průběžně investují do rozvoje FTTH/B sítí, a to jak do přestavby svých stávajících rádiových sítí na sítě FTTH/B, tak zcela novým budováním FTTH/B sítí. Dle názoru Úřadu se však jedná o pozvolný proces, kdy se aktivity koncentrují zejména na hustě zalidněné oblasti a větší města.

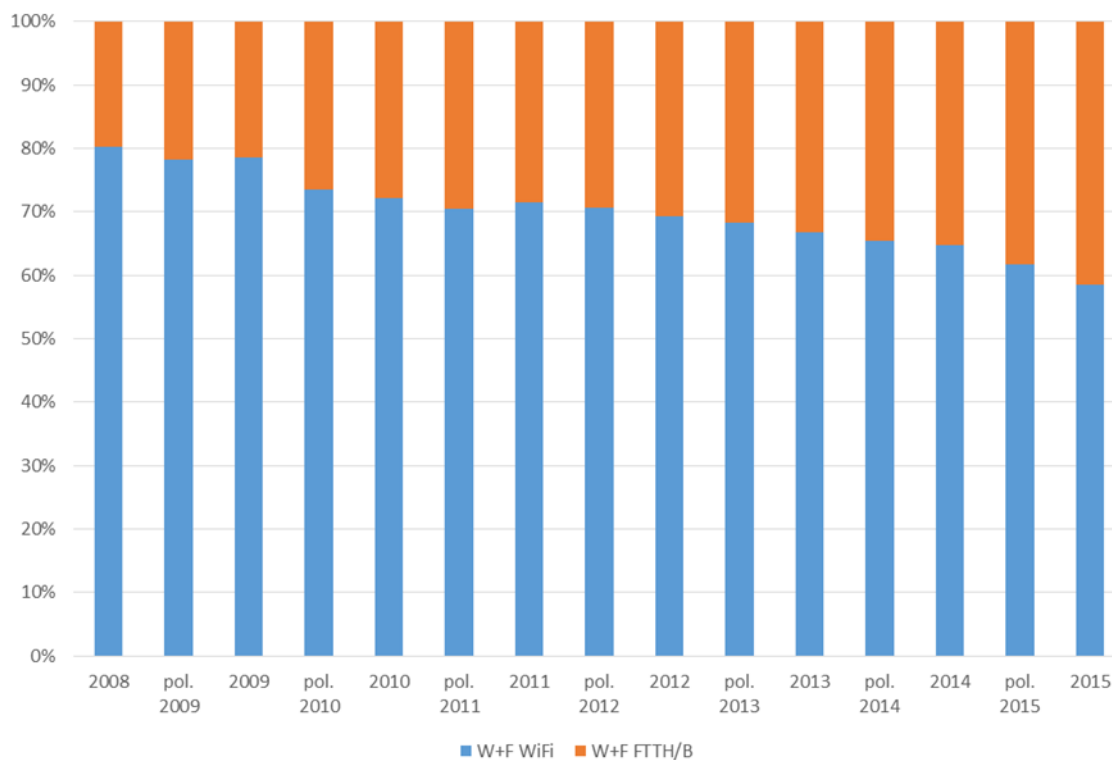
Následující grafy zobrazují vývoj počtu poskytnutých WiFi a FTTH/B přístupů u poskytovatelů, kteří v uvedeném období nabízeli obě možnosti širokopásmového přístupu k síti Internet. Z uvedeného trendu vyplývá, že dosud nedochází k žádnému masivnímu nahrazování rádiových sítí optickými sítěmi, ale dochází spíše k získávání nových zákazníků a nové výstavbě, a WiFi sítě si nadále na trhu nacházejí své uživatele a udržují si na trhu své postavení. Pokles v posledním sledovaném období je ovlivněn značným poklesem WiFi přístupů u společnosti Internethome.

Graf č. 48: Vývoj počtu širokopásmových přístupů WiFi a FTTH/B u nejvýznamnějších poskytovatelů obou těchto možností realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2016

Graf č. 49: Vývoj procentuálního zastoupení počtu širokopásmových přístupů WiFi a FTTH/B u nejvýznamnějších poskytovatelů obou těchto možností realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2016

Pozn.: Zkratka W+F označuje, že se jedná o poskytovatele, kteří poskytují přístupy k síti Internet současně prostřednictvím technologie WiFi a FTTH/B.

V oblastech, kde nejsou k dispozici CATV ani FTTH/B přístupy, je značně rozšířeno využívání širokopásmových přístupů k síti Internet prostřednictvím technologie WiFi. Poskytovatelé přístupů prostřednictvím WiFi jsou tak jediní konkurenti technologie xDSL v oblastech s nižší hustotou obyvatelstva, neboť v souhrnu disponují téměř celonárodním pokrytím srovnatelným s pokrytím sítěmi xDSL (tedy sítí společnosti CETIN). Jak již bylo uvedeno v rámci věcného vymezení trhu (v kapitole 2.2.1.2.2), WiFi technologie dokáže nabídnout svým uživatelům srovnatelné služby jako technologie xDSL.

Již ve věcném vymezení trhu Úřad uvedl, že poskytovatelé WiFi přístupu jsou sice lokálního charakteru a nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně počet celkový počet WiFi sítí a poskytovatelů těchto sítí je takový, že pokrývají téměř celé území ČR. V současné době Úřad registruje cca 1 500 poskytovatelů WiFi přístupů. Počet jimi poskytovaných přístupů dle informací Úřadu činil ke konci roku 2015 necelý 1 milion. Skutečnost, že část trhu s WiFi přístupy je v ČR soustředěna pouze na regionální a lokální poskytovatele, dokazuje fakt, že v současné době existuje pouze 11 WiFi poskytovatelů nabízejících WiFi přístupy, jejichž podíl přístupů na části maloobchodního trhu s WiFi přístupy činí více než 1 %. Souhrnný podíl všech WiFi poskytovatelů celkem však převyšuje v současnosti podíl maloobchodních xDSL přístupů, a to o 0,6 p. b. Až do roku 2012 byl tržní podíl WiFi nižší než podíl xDSL, od prvního pololetí 2013 se situace obrátila, jak lze dokumentovat v grafech výše v textu (Graf č. 45 a Graf č. 46).

Významný tržní podíl WiFi technologie na maloobchodním trhu vypovídá i o stále silné poptávce po těchto přístupech. WiFi technologie ovšem na trhu nevystupuje v roli jednoho či několika poskytovatelů, ale jako souhrn cca 1 500 poskytovatelů, čímž se jejich potenciální tržní síla a jejich možnost ovlivňování trhu snižuje a nedosahuje takové síly působení jako u technologie CATV. Úřad nicméně podotýká, že i za této situace WiFi poskytovatelé brání maloobchodním poskytovatelům xDSL přístupů, a tím i přeneseně velkoobchodnímu poskytovateli xDSL služeb, společnosti CETIN, chovat se na velkoobchodním trhu zcela nezávisle na svých konkurentech a zákaznících. A to díky nepřímému omezení spočívajícím zejména v nižších cenách, za které poskytovatelé WiFi přístupů své služby širokopásmového přístupu k síti Internet nabízejí (viz kapitola 2.2.1.2.2 bod b). WiFi poskytovatelé tak na vymezeném relevantním trhu vytváří zjevný nepřímý tlak na velkoobchodního poskytovatele xDSL služeb (společnost CETIN), a to především tím, že mu zabraňují v účtování nepřiměřeně vysokých cen. V případě, že by společnost CETIN na velkoobchodním trhu účtovala za své služby příliš vysoké ceny, její xDSL služby by pak na maloobchodním trhu nebyly ve srovnání se službami prostřednictvím WiFi sítí konkurenceschopné a docházelo by k odlivu jejích účastníků, což by mělo za následek snížení tržního podílu na trhu, poklesu tržeb a následně také zisku.

Téměř celonárodní pokrytí jednotlivými lokálními WiFi sítěmi tak do jisté míry vytváří nepřímý vliv na velkoobchodní relevantní trh, neboť při individuálním rozhodování účastníka o přechodu na maloobchodním trhu z důvodu zvýšení cen přístupu technologie xDSL je pravděpodobné, že účastník má možnost přechodu ke stávajícím WiFi poskytovatelům. V případě zvýšení poptávky by bylo možno očekávat i vstup potenciálních poskytovatelů těchto služeb v krátkém časovém období. Lokální poskytování služeb a značná roztržštěnost poskytovatelů služeb však svědčí o nižší intenzitě možnosti uplatit tržní sílu z maloobchodního trhu jednotlivými poskytovateli.

Jak je uvedeno ve vyhodnocení vlivu alternativních technologií, mohou tyto technologie, byť lokálního rázu, v oblastech, kde má uživatel možnost výběru/přechodu působit jako omezení pro chování poskytovatelů xDSL služeb. Poskytovatelé služeb širokopásmového přístupu k síti Internet na maloobchodním trhu prostřednictvím technologie xDSL se proto nemohou na trhu chovat zcela nezávisle na konkurenci a zákaznících. Na základě výše uvedených dat lze prokázat, že v lokalitách, kde má účastník dostupných více technologií, zejména kde je dostupná technologie CATV nabízená společností UPC, je vyšší úroveň hospodářské soutěže. Lokální nepřímý vliv z maloobchodního trhu lze dokumentovat i u technologie WiFi. Jednotliví WiFi poskytovatelé však nejsou (vzhledem k jejich roztržitosti) schopni určovat cenovou politiku, která by přímo ovlivňovala chování subjektů poskytujících přístupy prostřednictvím technologii xDSL na maloobchodním trhu (na základě velkoobchodní nabídky společnosti CETIN).

Homogenost konkurenčního prostředí

Homogeností konkurenčního prostředí na maloobchodním trhu se Úřad zabýval již v rámci územního vymezení trhu v kapitole 2.2.2. Úřad při vyhodnocování možných odlišností napříč územím ČR nedospěl k závěru, že by se konkurenční prostředí na vymezeném trhu významně lišilo a vymezil jeden maloobchodní trh, který zahrnuje území celé ČR. I přes skutečnost, že na maloobchodním trhu působí alternativní poskytovatelé (kteří poskytují maloobchodní služby prostřednictvím vlastních sítí) pouze lokálního či regionálního významu (v případě CATV sítí jsou tyto sítě dostupné jen přibližně třetině domácností, a to zejména ve větších městech ČR, kde je vysoká hustota obyvatelstva; v případě WiFi sítí jsou tyto sítě roztrženy mezi jednotlivé lokální/regionální poskytovatele, avšak v souhrnu je tato technologie dostupná na téměř celém území ČR) způsobují tito poskytovatelé nepřímé omezení služeb poskytovaných na velkoobchodní úrovni trhu s celonárodním dopadem.

S ohledem na významné zastoupení těchto služeb na vymezeném maloobchodním trhu (WiFi přístupy dosahují tržního podílu 32,3 % a CATV přístupy dosahují tržního podílu necelých 18 %), historický i očekávaný vývoj těchto služeb, relativně nízký tržní podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu v ČR¹¹⁵ (poskytovaných téměř výhradně na základě velkoobchodních služeb společnosti CETIN), jednotné ceny nejvýznamnějších poskytovatelů na maloobchodním trhu napříč územím včetně jednotně uplatňovaných cen společností CETIN na velkoobchodní úrovni trhu, lze konstatovat, že identifikované nepřímé vlivy (omezení) z maloobchodního trhu omezují chování společnosti s významnou tržní silou na celém (geograficky vymezeném) relevantním trhu. Tato omezení neumožňují společnosti s významnou tržní silou se do značné míry chovat nezávisle na svých konkurentech a zákaznících, a to zejména co se týče úrovně cen poskytovaných velkoobchodních služeb.

Úřad v souladu s postupem uvedeným ve vymezení relevantního trhu zohlední toto vyhodnocení působení nepřímých vlivů (omezení vyplývající z úrovně konkurence na maloobchodním trhu) při návrhu nápravných opatření.

Závěr: Kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN. Vyhodnocení nepřímých vlivů ukazuje, že CETIN jako poskytovatel velkoobchodních služeb se nemůže chovat nezávisle při nastavování

¹¹⁵ Viz Graf č. 43.

velkoobchodních podmínek a bez ohledu existence stávajících poskytovatelů (CATV a WiFi) služeb na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k Internetu.

3.1.4.5 Mezinárodní benchmark

Úřad u daného trhu považuje toto kritérium za doplňující k vyhodnocení zejména kritérií souvisejících s konkurencí na trhu. Úřad k tomuto kritériu uvádí, že mezinárodní porovnání (benchmark) použil v relevantních případech u vyhodnocení situace v ČR již v rámci vyhodnocení výše uvedených kritérií, event. při vymezení trhu.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Na základě analýzy existence podniku se samostatnou významnou tržní silou dle vyhodnocení výše uvedených kritérií v souladu s Metodikou, Úřad konstatuje, že na zkoumaném relevantním trhu existuje podnik se samostatnou významnou tržní silou, kterým je společnost CETIN.

Společnost CETIN na předmětném relevantním trhu disponuje tržním podílem převyšujícím 60 % bez předpokladu významného poklesu tržního podílu v rámci časového vymezení analýzy. Společnost CETIN je největším podnikem působícím na relevantním trhu, který disponuje infrastrukturou, která je nesnadno duplikovatelná. Vzhledem ke své velikosti a vlastnictví jedinečné infrastruktury je společnost CETIN schopna na analyzovaném trhu realizovat úspory z rozsahu a sortimentu. Na relevantním trhu dále existují překážky přechodu k jinému poskytovateli.

Při zkoumání existence podniku se samostatnou významnou tržní silou bylo dále zjištěno, že společnost CETIN není prokazatelně vertikálně integrovaným podnikem a působí výhradně na velkoobchodní úrovni trhu. Dále bylo prokázáno, že společnost CETIN na relevantním trhu čelí nepřímým omezením alternativních infrastruktur (technologií) z maloobchodního trhu, které ji do značné míry zamezují chovat se na relevantním trhu nezávisle na svých konkurentech a zákaznících.

Úřad uvádí, že výše uvedená zjištění zohlední při návrhu vhodných nápravných opatření.

3.3 Zkoumání společné významné tržní síly

Vzhledem ke skutečnosti, že na relevantním trhu byl na základě analýzy stanoven podnik se samostatnou významnou tržní silou, a to společnost CETIN, Úřad dále nezkoumal existenci společné významné tržní síly.

3.4 Přenesená významná tržní síla

Společnost CETIN byla na analyzovaném trhu označena jako podnik se samostatnou významnou tržní silou, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.5 Závěry k analýze trhu

Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou, a to společnost CETIN. Úřad konstatuje, že analyzovaný trh v přiměřeném časovém období nesměřuje k rozvoji efektivní konkurence. Nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže (regulace ex post) nepostačují k řešení daného problému. Z provedené analýzy vyplývá, že pozice podniku s významnou tržní silou je natolik významná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jeho podnikání.

Úřad při zkoumání existence podniku se samostatnou významnou tržní silou dále dospěl ke zjištění, že společnost CETIN není vertikálně integrovaným podnikem a působí výhradně na velkoobchodní úrovni trhu. Dále bylo prokázáno, že společnost CETIN na relevantním trhu čelí nepřímým omezením alternativních infrastruktur (technologií) z maloobchodního trhu, které ji do značné míry zamezují chovat se na relevantním trhu nezávisle na svých konkurentech a zákaznících.

Úřad uvádí, že výše uvedená zjištění zohlední při návrhu vhodných nápravných opatření.

Úřad na základě provedené analýzy dospěl k závěru, že pozice společnosti CETIN je nadále natolik významná, že pro správné fungování trhu je nezbytné i nadále stanovit některé podmínky pro její podnikání, a proto u této společnosti navrhuje zachování povinností uložených na základě předchozí analýzy, a to nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písm. a) až d) Zákona.

4 Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regulace ze zákona

Podnik, kterému byla uložena povinnost přístupu podle § 84 odst. 2 Zákona, je povinen podle § 84 odst. 3 zveřejnit referenční nabídku.

Podle § 80 odst. 4 Zákona je podnikatel, který požádal o uzavření smlouvy o přístupu nebo propojení, povinen nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh.

4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Podniku s významnou tržní silou (společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s., dále jen „CETIN“) byly uloženy rozhodnutím č. REM/5/08.2015-7, které nabylo právní moci dne 21. srpna 2015 (dále jen „REM č. 5“), tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 a 8 Zákona a souvisejícího opatření obecné povahy (č. A/5/10.2014-9):

1. Povinnost umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, a to

- a) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke specifickým síťovým prvkům, a to za podmínek určených referenční nabídkou přístupu tak, aby bylo umožněno jiným podnikatelům přebírat datový tok (bitstream) ze sítě společnosti CETIN do jejich sítě. Přístupový bod sítě musí být realizován tak, že společnost CETIN předává datový tok (bitstream) jinému podnikateli na IP vrstvě,
- b) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele v případě jeho závazného zájmu nebo závazné objednávky na využívání a přístup ke specifickým síťovým prvkům, a to za podmínek určených referenční nabídkou přístupu tak, aby bylo umožněno jiným podnikatelům přebírat datový tok (bitstream) ze sítě společnosti CETIN do jejich sítě. Přístupové body sítě musí být realizovány tak, že společnost CETIN předává datový tok (bitstream) jinému podnikateli v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN). Jedná se o přístupové body umístěné před přístupovým serverem BRAS,
- c) při plnění povinnosti podle písmen a) a b) poskytovat dohody o úrovni kvality poskytovaných služeb (SLA), a to
 - i. o základní úrovni kvality poskytovaných služeb, a to minimálně pro následující parametry: doba pro zřízení velkoobchodní služby, procentuální vyjádření spolehlivosti fungování velkoobchodní služby za kalendářní měsíc, doba pro odstranění poruchy velkoobchodní služby, včetně reakční doby do zahájení prací na odstranění poruchy velkoobchodní služby, doba pro změnu poskytovatele služby poskytované na základě velkoobchodní nabídky, doba pro změnu typu velkoobchodní služby a procentuální vyjádření spolehlivosti fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní službu za kalendářní měsíc,
 - ii. o zvýšené úrovni kvality poskytovaných služeb, a to minimálně pro parametry: procentuální vyjádření spolehlivosti fungování velkoobchodní služby za kalendářní měsíc, doba pro odstranění poruchy velkoobchodní služby,

Dohody o základní úrovni kvality a zvýšené úrovni kvality poskytovaných služeb budou sjednány odděleně pro každý typ přístupů podle části I. bodu 1. písm. a) a b) výroku rozhodnutí.

- d) při plnění povinností podle písmene c) smluvně ujednat podmínky uplatnění pokuty v případě nedodržení smluvně ujednané úrovně kvality poskytovaných služeb (SLA), a to
 - i. při překročení smluvně ujednané doby pro zřízení velkoobchodní služby, doby pro odstranění poruchy velkoobchodní služby, doby pro změnu poskytovatele služby poskytované na základě velkoobchodní nabídky a doby pro změnu typu velkoobchodní služby se základní úrovní kvality bude výše smluvní pokuty odvozena z měsíční ceny za poskytovanou službu se základní úrovní kvality poskytovaných velkoobchodních služeb v dělení podle části I. bodu 1. písm. a) a b) výroku rozhodnutí. Tato smluvní pokuta se uplatní za každý jednotlivý případ porušení ujednané základní úrovně kvality poskytovaných služeb.

V případě nedodržení doby pro změnu typu velkoobchodní služby bude sankce odvozena od měsíční ceny původně poskytované služby,

- ii. při nedodržení smluvně ujednané spolehlivosti fungování velkoobchodní služby v dělení podle části I. bodu 1. písm. a) a b) výroku rozhodnutí v základní úrovni kvality poskytovaných služeb v daném kalendářním měsíci bude výše smluvní pokuty odvozena z měsíční ceny za všechny poskytované velkoobchodní služby podle části I. bodu 1. písm. a) a b) výroku rozhodnutí jednomu konkrétnímu podnikateli,
 - iii. při nedodržení smluvně ujednané spolehlivosti fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní službu v daném kalendářním měsíci bude výše smluvní pokuty určena fixní částkou, nebo odvozena od průměrného denního počtu objednávaných služeb za předchozí měsíc,
 - iv. při překročení smluvně ujednané doby pro odstranění poruchy velkoobchodní služby se zvýšenou úrovní kvality, nebo nedodržení ujednané spolehlivosti fungování velkoobchodní služby bude výše smluvní pokuty odvozena z měsíční ceny za poskytovanou službu se sjednanou zvýšenou úrovní kvality poskytovaných služeb v dělení podle písmen a) a b). Tato smluvní pokuta se uplatní za každý jednotlivý případ porušení ujednané zvýšené úrovně kvality poskytovaných služeb,
 - v. při uplatňování smluvních pokut podle bodů 1) až 4) nesmí být výše pokuty u jednotlivého přístupu omezena maximální výši pokuty.
- e) při plnění povinnosti podle písmene a) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na poskytnutí požadované kapacity transportní IP sítě mezi širokopásmovým přístupovým serverem BRAS a Edge Routerem určeným pro přístup k IP síti společnosti CETIN, která bude dedikována pro tohoto konkrétního podnikatele tak, aby takový podnikatel mohl dynamicky řídit agregaci v rámci jím poskytovaných služeb,
- f) při plnění povinností podle písmen a) a b) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na umožnění přechodu koncového uživatele mezi poskytovateli na základě velkoobchodní nabídky společnosti CETIN ve lhůtách, které odpovídají pouze nutným procesním úkonům souvisejícím s tímto přechodem,

V rámci plnění této povinnosti nesmí společnost CETIN uplatňovat po jiných podnikatelích nepřiměřené požadavky, které nejsou přímo nezbytné pro samotný přechod koncového uživatele mezi jednotlivými poskytovateli.

- g) při plnění povinností podle písmen a) a b) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na umožnění migrace všech stávajících koncových uživatelů jednotlivých poskytovatelů z velkoobchodní nabídky vydané k provedení povinností podle písmene a) na velkoobchodní nabídku vydanou k provedení povinností podle písmene b), a to za úhradu pouze nezbytně nutných nákladů vynaložených v procesu této migrace a přiměřeného zisku,

- h) při plnění povinností podle písmem a) a b) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na umožnění migrace všech stávajících koncových uživatelů jednotlivých poskytovatelů z velkoobchodní nabídky Carrier Broadband a Carrier IP Stream na velkoobchodní nabídku vydanou k provedení povinností podle písmene b), a to za úhradu pouze nezbytně nutných nákladů vynaložených v procesu této migrace a přiměřeného zisku,
- i) při plnění povinností podle písmene a) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na umožnění migrace všech stávajících koncových uživatelů jednotlivých poskytovatelů z velkoobchodní nabídky Carrier Broadband na velkoobchodní nabídku vydanou k provedení uložených povinností podle písmene a), a to za úhradu pouze nezbytně nutných nákladů vynaložených v procesu této migrace a přiměřeného zisku,
- j) při plnění povinností podle písmen a) a b) vyhovět požadavkům jiného podnikatele na přístup bez nutnosti současně odebrat službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě koncovým uživatelem za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby, a to i v případech, kdy na předmětném účastnickém vedení není v době žádosti o zřízení širokopásmového přístupu poskytována žádná služba elektronických komunikací.

Společnost CETIN je povinna plnit tyto povinnosti v rozsahu, který je nezbytný pro poskytování služeb přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům, a to za podmínek určených jeho referenční nabídkou přístupu uveřejněnou podle § 84 odst. 3 Zákona.

Společnost CETIN je povinna vyřizovat žádosti o dodávku služeb ve lhůtách uvedených v jeho referenční nabídce přístupu. Tyto lhůty pak musí odpovídat výhradně nezbytným procesům souvisejících s přístupem.

2. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

- a) uveřejňovat informace o přístupu k síti elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení,
- b) uveřejňovat při plnění povinností podle bodu 1. části I. výroku rozhodnutí způsobem umožňujícím dálkový přístup v pravidelných intervalech jednou za tři měsíce stanovené klíčové ukazatele výkonnosti (KPI), a to jak pro vlastní maloobchodní služby realizované prostřednictvím velkoobchodního vstupu z tohoto relevantního trhu, tak souhrnně za všechny poskytované velkoobchodní služby. Společnost CETIN bude ve stejných termínech předávat svým jednotlivým velkoobchodním partnerům klíčové ukazatele výkonnosti (KPI) u jim poskytovaných velkoobchodních služeb a zároveň předávat Úřadu všechny tyto jednotlivé klíčové ukazatele výkonnosti v dělení po jednotlivých velkoobchodních partnerech. Ke zveřejňování a předávání klíčových ukazatelů výkonnosti bude docházet v rozdělení pro základní a zvýšenou úroveň kvality poskytovaných

služeb. Minimální rozsah klíčových ukazatelů výkonnosti, které bude společnost CETIN pravidelně zveřejňovat a předávat, je uveden v příloze tohoto rozhodnutí,

- c) v případě změn v referenční nabídce vydané k provedení § 84 odst. 3 Zákona, uveřejňovat tyto změny 3 měsíce před jejich účinností tak, aby jiní podnikatelé mohli tyto změny implementovat.
3. Povinnost nediskriminace při poskytování zpřístupnění účastnických vedení a pro přístup k přiřazeným prostředkům podle § 81 Zákona, a to
- a) při poskytování přístupu podle bodu 1 písm. a) a b) části I. výroku rozhodnutí prostřednictvím kovového účastnického vedení umožňujícího poskytování služby o rychlostech menších než 30 Mbit/s uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele poskytující obdobné služby,
 - b) při poskytování přístupu podle bodu 1 písm. a) a b) části I. výroku rozhodnutí prostřednictvím kovového účastnického vedení umožňujícího poskytování služby o rychlostech menších než 30 Mbit/s poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní,
 - c) při poskytování přístupu podle bodu 1 písm. a) a b) části I. výroku rozhodnutí prostřednictvím optické přístupové sítě a přístupu prostřednictvím kovového účastnického vedení umožňujícího poskytování služby o rychlostech alespoň 30 Mbit/s (dále jen „sítě NGA“) poskytovat služby a informace formou rovnocennosti vstupů,
 - d) pro zavádění rovnocennosti vstupů se stanovuje tento harmonogram:
 - i. do tří měsíců od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí zveřejní společnost CETIN způsobem umožňujícím dálkový přístup návrh na zavedení rovnocennosti vstupů. Tento návrh pak společnost CETIN transparentně projedná s jinými operátory a také s Úřadem,
 - ii. do tří měsíců od zveřejnění návrhu na zavedení rovnocennosti vstupů předá společnost CETIN Úřadu k posouzení výsledky testu technické replikovatelnosti spolu s popisem detailního postupu, jak tento test provedl. Součástí předaných informací bude také návrh referenční nabídky a dokument, který popisuje komunikaci mezi systémy společnosti CETIN a jiného podnikatele, konkrétně procesy objednávky a realizace velkoobchodních služeb,
 - iii. v případě schválení výsledku testu technické replikovatelnosti ze strany Úřadu zveřejní společnost CETIN výsledky testu technické replikovatelnosti spolu s referenční nabídkou způsobem umožňujícím dálkový přístup,

Zveřejněná referenční nabídka bude obsahovat všechny náležitosti a podmínky dané opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona a bude zohledňovat všechny ostatní povinnosti uložené tímto rozhodnutím.

- iv. spolu s referenční nabídkou společnost CETIN zveřejní dokument, který popisuje komunikaci mezi systémy společnosti CETIN a jiného podnikatele, konkrétně procesy objednávky a realizace velkoobchodních služeb,
- v. po třech měsících od zveřejnění referenční nabídky a výsledku testu technické replikovatelnosti začne společnost CETIN poskytovat velkoobchodní služby s využitím rovnocennosti vstupů.
- e) při poskytování přístupu prostřednictvím kovového účastnického vedení o rychlostech menších než 30 Mbit/s uplatňovat takové ceny služeb, které umožní stejně efektivním podnikatelům, jako společnosti CETIN, ziskovou replikovatelnost služeb na souvisejícím maloobchodním trhu, v souhrnu za všechny služby poskytované na maloobchodním trhu s využitím velkoobchodních služeb prostřednictvím kovového účastnického vedení o rychlostech menších než 30 Mbit/s. Společnost CETIN při plnění této povinnosti vychází z nákladového standardu LRIC+, tedy z přírůstkových nákladů navýšených o proporční část společných a sdílených nákladů, které vynakládá při poskytování služeb na souvisejícím maloobchodním trhu nad rámec nákladů zahrnutých v cenách služeb na relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b). Přiměřená výše zisku, o kterou lze navýšit účelně a efektivně vynaložené náklady je určena procentem návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním vztahujícího se k předmětným službám na souvisejícím maloobchodním trhu. Procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC je určeno správním orgánem v opatření obecné povahy podle ustanovení § 86 odst. 3 Zákona,
- f) při poskytování NGA přístupů uplatňovat takové ceny služeb, které umožní stejně efektivním podnikatelům, jako společnost CETIN, ziskovou replikovatelnost u vybraných služeb na souvisejícím maloobchodním trhu. Společnost CETIN při plnění této povinnosti vychází z nákladového standardu LRIC+, tedy z přírůstkových nákladů navýšených o proporční část společných a sdílených nákladů, které vynakládá při poskytování služeb na souvisejícím maloobchodním trhu nad rámec nákladů zahrnutých v cenách služeb na relevantním trhu č. 5 (nyní relevantní trh č. 3b). Přiměřená výše zisku, o kterou lze navýšit účelně a efektivně vynaložené náklady je určena procentem návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním vztahujícího se k předmětným službám na souvisejícím maloobchodním trhu. Procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC je určeno správním orgánem v opatření obecné povahy podle ustanovení § 86 odst. 3 Zákona. Vybranou maloobchodní službou (dále také jen „stěžejní službou“) pro účely plnění této povinnosti je:
- maloobchodní služba společnosti CETIN (poskytovaná prostřednictvím NGA přístupu) s největším počtem uživatelů ze skupiny maloobchodních služeb společnosti CETIN poskytovaných prostřednictvím NGA přístupů
 - a
 - maloobchodní služba společnosti CETIN (poskytovaná prostřednictvím NGA přístupu), kterou Úřad, vzhledem k parametrům této služby, vyhodnotí jako službu, která má reálnou možnost nahradit službu s největším počtem uživatelů.

Společnost CETIN zajistí replikovatelnost stěžejních služeb za období odpovídající průměrné délce smluvního vztahu uživatelů stěžejních služeb.

Společnost CETIN oznámí Úřadu návrh na poskytování nových maloobchodních služeb, vč. popisu a všech parametrů těchto nových služeb, měsíc před plánovanou nabídkou těchto služeb na maloobchodním trhu. Součástí návrhu bude popis každé služby, zda je nabízena samostatně nebo v balíčku s ostatními službami, rychlost stahování a odeslání dat, agregační poměr, standardní cena služby a případně podmínky akviziční nabídky a velkoobchodní NGA přístup, který společnost CETIN využije při nabídce maloobchodní služby. Pokud správní orgán do jednoho měsíce sdělí společnosti CETIN, že jedna z nových služeb je stěžejní službou, předloží společnost CETIN správnímu orgánu do jednoho měsíce kompletní kalkulaci, včetně jejích podkladů, prokazující, že stěžejní služba je ekonomicky replikovatelná na základě uvedeného NGA přístupu.

Za novou službu považuje správní orgán i změnu parametrů stávajících maloobchodních služeb.

Společnost CETIN doloží Úřadu kompletní kalkulaci, včetně jejích podkladů, prokazující, že maloobchodní služba společnosti CETIN (poskytovaná prostřednictvím NGA přístupu) s největším počtem uživatelů ze skupiny maloobchodních služeb společnosti CETIN poskytovaných prostřednictvím NGA přístupů, je ekonomicky replikovatelná, do jednoho měsíce ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

4. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to

vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby

- a) při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
- b) byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé typy přístupů.

Společnost CETIN povede oddělenou evidenci nákladů a výnosů v dělení na přístupy poskytované podle bodu 1. písm. a) a b) části I. výroku rozhodnutí a pro každý z těchto přístupů dále v dělení na přístupy prostřednictvím kovového účastnického vedení umožňujícího poskytování služby o rychlostech menších než 30 Mbit/s a NGA přístupy.

Posuzování podnětů

Úřad v období od minulé analýzy posuzoval několik podnětů, které souvisely s poskytováním služeb na tomto relevantním trhu.

Prvním podnětem byla žádost společnosti T-Mobile ze dne 31. 10. 2013 o stanovisko ke sporným bodům v jednání mezi společnostmi T-Mobile a Telefónica Czech Republic a.s. (nyní CETIN) ohledně procesu změny poskytovatele služeb. Společnost T-Mobile ve svém podání tvrdila, že dochází k: 1) nedovolené vazbě služeb v podobě ukončování poskytování služby IPTV při požadavku na změnu poskytovatele xDSL; 2) používání nutných identifikátorů pro změnu poskytovatele služeb, zejména služby xDSL a 3) zasílání identifikátoru ČVOP

nutného pro realizace změny poskytovatele mobilních hlasových služeb tradiční poštovní přepravou. Předmětného relevantního trhu se tak dotýkají pouze první dva body.

K prvnímu spornému bodu, zda je přerušení poskytování služby IPTV ze strany společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (nyní CETIN) při změně poskytovatele služby xDSL spočívající ve vázání služby IPTV a služby xDSL v souladu s právním řádem ČR, Úřad uvedl, že podle poznatků Úřadu se nejedná o vzájemné vázání odběru služby IPTV a služby xDSL, kdy by odběr jedné služby byl podmíněn odběrem služby jiné. Podle zjištění Úřadu naopak dochází k ukončení služby IPTV, a to na základě dohody mezi zákazníkem, který má možnost nechat si IPTV opět aktivovat poté, co dojde ke změně poskytovatele služby xDSL. V případě, že zákazník s tímto právním jednáním projeví souhlas, je toto v souladu s platným právním řádem ČR. Nicméně Úřad je toho názoru, že takováto praxe je nadbytečná a představuje administrativní zátěž pro zákazníka.

K 1. červnu 2015 došlo na trhu k dobrovolné separaci společnosti O2 (dříve Telefónica Czech Republic a.s.), ze které byla vyčleněna společnost CETIN vlastníci infrastrukturu sítě a s tím spojené povinnosti na tomto relevantním trhu, které na tuto společnost přešly. Vzhledem k této události a také vzhledem k novým nápravným opatřením uloženým rozhodnutím REM/5/08.2015-7 na základě provedené analýzy relevantního trhu pod č. A/5/10.2014-9 došlo k vytvoření nové referenční nabídky, včetně úpravy procesu změny poskytovatele služby. Společnost O2 na základě této skutečnosti nyní poskytuje služby pouze na maloobchodní úrovni trhu. Vzhledem k této dobrovolné separaci a také vzhledem k uložené povinnosti implementace rovnocennosti vstupů (EoI) výše uvedeným rozhodnutím, je společnost O2 vůči společnosti CETIN ve stejném postavení jako všichni ostatní operátoři odbírající velkoobchodní služby společnosti CETIN. V rámci poskytování velkoobchodních služeb, včetně procesu změny poskytovatele služeb, by tak neměli být žádní velkoobchodní partneři společnosti CETIN znevýhodňováni. Úřad dále v této souvislosti po provedení separace společnosti O2 a uvedení nové referenční nabídky společnosti CETIN (nabídka Mass Market Offer – MMO) neobdržel od žádného ze subjektů připomínku či podnět týkající se nového procesu změny poskytovatele služby. Úřad z tohoto důvodu neshledává za nutné do současně nastaveného procesu změny poskytovatele služby zasahovat.

K druhému bodu Úřad v rámci svého šetření uvedl, že ve věci existence různých identifikátorů pro ukončení služby xDSL a migrace služby xDSL, nebylo v řízení vedeném Úřadem prokázáno porušení podmínek stanovených všeobecným oprávněním č. VO-S/1/07.2005-9, ve znění pozdějších změn (dále jen „VOS1“). Dle VOS1 se identifikátorem rozumí *„jedinečný alfanumerický kód, který musí spotřebitel sdělit poskytovateli služby elektronických komunikací, aby mohl uplatnit právo na změnu poskytovatele služby elektronických komunikací, změnu rozsahu služby elektronických komunikací nebo ukončení poskytování služby elektronických komunikací.“* Obecně tedy není vyloučeno, aby pro změnu služby a ukončení služby byly použity dva rozdílné identifikátory. Dosavadním šetřením Úřad nezjistil, že by byl v obecné rovině postup společnosti Telefónica Czech Republic a.s. v rozporu s právním řádem ČR.

Vzhledem k již zmíněné dobrovolné separaci společnosti O2, kdy společnost CETIN působí výhradně na velkoobchodní úrovni trhu, netýká se jí ve své podstatě problematika VOS1, která řeší způsoby předávání identifikátorů spotřebitelům, tedy na maloobchodní úrovni trhu. Tato problematika je v kompetenci poskytovatelů služeb na maloobchodním trhu

a společnost CETIN v rámci procesu změny poskytovatele služby tyto identifikátory jen využívá pro účely přechodu účastníků mezi jednotlivými poskytovateli. Jak již bylo uvedeno výše k prvnímu bodu, Úřad v současnosti po provedení separace společnosti O2 a uvedení nové referenční nabídky společnosti CETIN (nabídka Mass Market Offer – MMO) neobdržel od žádného ze subjektů připomínku či podnět týkající se nového (velkoobchodního) procesu změny poskytovatele služby. Úřad z tohoto důvodu neshledává za nutné do současně nastaveného procesu změny poskytovatele služby zasahovat.

Druhým podnětem byl podnět společnosti Vodafone, kdy tato společnost doručila dne 21. 5. 2014 Úřadu návrh na zahájení řízení o rozhodnutí sporu podle § 127 Zákona se společností O2 (do 21. 6. 2014 Telefónica Czech Republic, a.s.). Ve svém návrhu společnost Vodafone uvedla, že předmětem řízení má být řešení sporu podle § 127 Zákona mezi osobami vykonávajícími komunikační činnosti, tj. společností Vodafone a O2, jenž se týká povinností vyplývajících společnosti O2 ze Zákona a z navazujících opatření Úřadu. Předmětnou povinností, jež měla být ze strany společnosti O2 porušena a jež byla předmětem tohoto sporu, byla dle přesvědčení společnosti Vodafone povinnost společnosti O2 zveřejnit referenční nabídku přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací, a umožnit společnosti Vodafone přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací podle § 84 zákona o elektronických komunikacích, včetně technologie (sítě) FTTx (služba O2 Fiber). Podle společnosti Vodafone se předmětná povinnost přímo dotýkala relevantního trhu č. 5 - velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací (nyní relevantní trh č. 3b). V této souvislosti bylo uvedeno, že tehdejší platná analýza tohoto relevantního trhu byla ze strany ČTÚ provedena dne 16. 10. 2008, tj. před více než pěti a půl lety ode dne podání tohoto podnětu, a to opatřením obecné povahy č. A/5/10.2008-13. Sama společnost Vodafone ve svém podnětu uvedla, že z tohoto opatření vyplývá, že Úřad do relevantního trhu č. 5 nezahrnul síť FTTx jako plnohodnotný substitut sítě xDSL, a to zejména s ohledem na skutečnost, že síť FTTx byly v daném období vybudovány pouze v omezených lokalitách a jejich pokrytí bylo oproti sítím xDSL významně nižší.

Úřad při řešení tohoto sporu upozornil, že postupem dle § 127 Zákona nelze rozhodnout o vydání (nové) analýzy relevantního trhu, ani rozhodnout o povinnostech z ní vyplývajících. Jinak řečeno, rozhodnutím sporu dle § 127 Zákona nemůže být nahrazována analýza relevantních trhů dle § 51 a násl. Zákona. Rozhodnutí ve věci sporu podle § 127 Zákona je rozhodnutím deklaratorním, kterým se nepřiznávají ani neruší práva nebo povinnosti, ale pouze se zjišťuje a autoritativním způsobem prohlašuje, zda z existujícího právního vztahu taková práva vyplývají nebo nevyplývají. Tudiž toto rozhodnutí pouze konstatuje, zda již existuje určité právo či povinnost, na čí straně je právo či povinnost, či zda a jaká povinnost byla porušena. Nemůže tedy samo o sobě založit, změnit nebo zrušit práva účastníků řízení. Vzhledem k výše uvedenému, zejména neexistenci předmětné (sporné) povinnosti uložené společnosti O2, proto Úřad neshledal, že by byl oprávněn společnosti Vodafone ohledně jeho požadavku na základě výše uvedeného podnětu vyhovět, a Úřad tak návrh v celém rozsahu zamítl.

K tomuto podnětu Úřad doplňuje, že v daném období Úřad zpracovával (novou) analýzu předmětného relevantního trhu č. 5, kterou následně vydal jako OOP č. A/5/10.2014-9. Úřad v rámci této analýzy, na rozdíl od analýzy tohoto trhu vydané pod OOP

č. A/5/10.2008-13, zahrnul do vymezení relevantního trhu též přístupy prostřednictvím FTTx sítí. Na základě výsledků této analýzy Úřad rozhodnutím č. REM/5/08.2015-7 uložil společnosti CETIN (jako právnímu nástupci společnosti O2) povinnost přístupu zahrnující i její FTTx sítě. Po odštěpení společnosti CETIN od společnosti O2 v polovině roku 2015, působí společnost CETIN pouze na velkoobchodní úrovni trhu a na základě výše uvedeného rozhodnutí č. REM/5/08.2015-7 je povinna v rámci uložené povinnosti rovnocennosti vstupů (EoI) poskytovat velkoobchodní služby všem subjektům za rovnocenných podmínek, tedy i co se týče služby prostřednictvím její FTTx (respektive FTTH/B) sítě. Úřad tak s ohledem na uvedené již nepovažuje tento podnět za aktuální a relevantní pro zpracování této analýzy relevantního trhu.

Dalším podnětem společnosti Vodafone byl návrh ze dne 21. 5. 2014 k zahájení správního řízení o přezkumu dle § 113 odst. 3 Zákona ohledně plnění povinností a podmínek stanovených v Zákoně, prováděcími právními předpisy, opatřeními obecné povahy a rozhodnutími vydanými na základě Zákona ze strany společnosti O2 (nyní CETIN). Ve svém podnětu společnost Vodafone požadovala mimo jiné přezkum porušování povinnosti společnosti O2 umožnit společnosti Vodafone přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací podle § 86 zákona o elektronických komunikacích, včetně technologie FTTx (O2 Fiber). Tento podnět zdůvodňuje zejména tím, že společnost O2 v době podání neumožňovala společnosti Vodafone přístup k síťovým prvkům technologie FTTx a v důsledku toho docházelo dle názoru společnosti Vodafone k deformaci předmětného trhu širokopásmového přístupu a tím i narušení hospodářské soutěže. Společnost Vodafone ve svém podání dále uvedla, že sítě FTTx nebyly zařazeny do analýzy relevantního trhu č. 5 vydané jako OOP č. A/5/10.2008-13 a rozhodnutí Úřadu č. REM/5/01.2009-4 ze dne 28. 1. 2009, kterým byly společnosti O2 uloženy (jako podniku s významnou tržní silou) povinnosti ve smyslu § 84 zákona o elektronických komunikacích se na tuto technologii nevztahovalo. Společnost Vodafone dále doložila neochotu společnosti O2 jednat o smírném řešení daného problému a předložila dokumenty dosvědčující na konkrétním případě odmítavý postoj společnosti O2 ke zpřístupnění dané sítě a její následný postup, kdy společnost O2 nabídla danou službu účastníkovi společnosti Vodafone. V doplnění podnětu společnost Vodafone poté jednak podrobněji specifikovala povinnosti společnosti O2 uložené rozhodnutím Úřadu č. REM/5/01.2009-4 a jednak upozornila Úřad na skutečnost, že společnost O2 rovněž v dané době porušovala povinnosti přístupu k síti xDSL, ve smyslu rozhodnutí Úřadu č. REM/5/01.2009-4.

Ve svém podnětu společnost Vodafone požadovala kontrolu povinnosti společnosti O2 umožnit společnosti Vodafone přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel poskytování služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací, a to zejména v případě technologie FTTx (O2 Fiber). Společnost Vodafone přitom odkazovala na porušení povinnosti stanovené § 84 Zákona společností O2. Prověřením a vyhodnocením podnětu společnosti Vodafone však Úřad dospěl k závěru, že žádná taková povinnost společnosti O2 nevyplývala ani ze zákona, ani nebyla uložena žádným rozhodnutím Úřadu. Úřad je na základě § 84 Zákona oprávněn, na základě analýzy relevantního trhu ve smyslu § 51 zákona o elektronických komunikacích, vydat rozhodnutí, kterým uloží podniku s významnou tržní silou na relevantním trhu zajišťujícímu veřejnou komunikační síť povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům s cílem zajistit trvalé

konkurenční prostředí na relevantním trhu v zájmu koncových uživatelů a spotřebitelů. Ustanovení § 84 zákona o elektronických komunikacích tedy nestanoví přímo povinnost podniku s významnou tržní silou vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům. Taková povinnost může být uložena pouze rozhodnutím Úřadu. Pokud se jedná o takovéto zpřístupnění sítí FTTx společností O2, Úřad v předmětné době žádné takové rozhodnutí nevydal a povinnost ve výše popsáném smyslu neuložil. Rozhodnutím Úřadu č. REM/5/01.2009-4, na něž společnost Vodafone odkazovala, byla uložena povinnost zpřístupnit pouze xDSL sítě, povinnosti stanovené tímto rozhodnutím se tedy nevztahovaly na sítě FTTx. Sama společnost Vodafone ve svém podání uznala, že problematika FTTx sítí nebyla do analýzy relevantního trhu č. 5, vydané jako OOP č. A/5/10.2008-13, zahrnuta a tehdejší rozhodnutí Úřadu č. REM/5/01.2009-4 se tak na sítě FTTx nemůže vztahovat. Z výše uvedeného tak vyplývá, že v dané věci Úřad neměl zákonné zmocnění kontrolu navrhanou společností Vodafone provést.

Úřad k tomuto podnětu obdobně jako v případě předchozího podnětu společnosti Vodafone uvádí, že v době tohoto podání Úřad pracoval na vydání nové analýzy relevantního trhu č. 5, kterou následně vydal jako OOP č. A/5/10.2014-9. Úřad v rámci této analýzy, na rozdíl od analýzy tohoto trhu vydané pod OOP č. A/5/10.2008-13, zahrnul do vymezení relevantního trhu též přístupy prostřednictvím FTTx sítí. Na základě výsledků této analýzy Úřad rozhodnutím č. REM/5/08.2015-7 uložil společnosti CETIN (jako právnímu nástupci společnosti O2) povinnost přístupu zahrnující i její FTTx sítě. Po odštěpení společnosti CETIN od společnosti O2 v polovině roku 2015, působí společnost CETIN pouze na velkoobchodní úrovni trhu a na základě výše uvedeného rozhodnutí č. REM/5/08.2015-7 je povinna v rámci uložené povinnosti rovnocennosti vstupů (Eol) poskytovat velkoobchodní služby všem subjektům za rovnocenných podmínek, tedy i co se týče služby prostřednictvím její FTTx (respektive FTTH/B) sítě. Úřad tak s ohledem na uvedené již nepovažuje tento podnět za aktuální a relevantní pro zpracování této analýzy relevantního trhu.

Co se týče případu popsáného společností Vodafone, ve kterém mělo dojít k porušení rozhodnutí Úřadu č. REM/5/01.2009-4 ze strany společnosti O2, Úřad daný podnět prošetřil a neshledal důvody pro zahájení správního řízení. Ze šetření Úřadu v rámci postupu před zahájením správního řízení ve smyslu zák. 500/2004 Sb., správního řádu, vyplynulo mimo jiné, že v případě koncového účastníka společnosti Vodafone společnost O2 skutečně sdělila jak tomuto účastníkovi (v rámci vlastní maloobchodní nabídky společnosti O2), tak společnosti Vodafone, informaci o nedostupnosti služby VDSL na jeho adrese. Nelze však přehlédnout, že na základě podnětu jak konkrétního účastníka společnosti Vodafone, tak později i společnosti Vodafone, společnost O2 dostupnost VDSL na dané adrese dodatečně přešetřila a poskytla již správnou informaci. Jelikož k prvotnímu podání chybné informace a následnému podání opravené informace na základě podnětu došlo jak v případě maloobchodní divize společnosti O2, tak v případě společnosti Vodafone, nebylo možno dovodit diskriminační jednání ze strany společnosti O2, a tím porušování povinností uložených Úřadem rozhodnutím č. REM/5/01.2009-4.

Čtvrtým podnětem byl podnět společnosti Vodafone ze dne 9. 3. 2015, v němž tato společnost požadovala přezkum porušování povinností nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 odst. 1 Zákona společností O2 (nyní CETIN) uložené této společnosti rozhodnutím č. REM/5/01.2009-4 ze dne 28. ledna 2009. Hlavním důvodem bylo zamítání

objednávek ve spojitosti s migrací koncových zákazníků k jinému velkoobchodnímu partnerovi a účelu, nezbytnosti a generování příslušných identifikátorů (např. kód KPU) v tomto procesu.

Na základě svých zjištění Úřad sděluje, že celý proces migrace koncového zákazníka je pro svůj validní průběh nastaven tak, aby jako první krok učiněný koncovým zákazníkem bylo řádné ukončení smluvního vztahu (prostřednictvím podané výpovědi) s dosavadním poskytovatelem služeb. V rámci této podané výpovědi, je také potřeba sdělit, že je smluvní vztah ukončován z důvodu migrace k jinému poskytovateli služeb. Jako potvrzení správně podané výpovědi je koncovému zákazníkovi společnosti O2 vygenerován identifikátor KPU. O tento identifikátor koncový zákazník zvláště nežádá, identifikátor je pouze potvrzením podané výpovědi a připravenosti interních systémů na budoucí migraci. Pro nastartování velkoobchodního procesu stačí poskytnuté SN číslo, které je součástí KPU. Předávání KPU je tedy výhradně součástí maloobchodního procesu.

K důvodům odmítnutí velkoobchodních objednávek uvedených v podání společnosti Vodafone pak Úřad uvedl, že tato odmítnutí objednávek na migraci byla následkem neukončeného smluvního vztahu s dosavadním poskytovatelem (maloobchodních) služeb. Z výše uvedených důvodů Úřad nespatriil porušení povinností uložených rozhodnutím č. REM/5/01.2009-4, a to i s ohledem na výše uvedené, kdy proces předávání KPU není součástí velkoobchodního procesu a jako takový tedy nemůže ani být v rozporu s povinnostmi uloženými na velkoobchodě. K odmítnutí přístupu totiž dochází na základě neukončení stávajícího smluvního vztahu mezi opouštěným poskytovatelem služby a jeho účastníkem (migrujícím koncovým uživatelem) na maloobchodní úrovni. K povinnosti nediskriminace Úřad dále dodává, že ani v případě, kdy by byl vznesen požadavek migrace koncového zákazníka od jiného podnikatele ke společnosti O2 či jinému podnikateli a tento zákazník by řádně neukončil smluvní vztah, nebyla by taková migrace rovněž dokončena.

Pátým podnětem je podnět společnosti Vodafone k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) ze dne 16. 2. 2016 ohledně prošetření společnosti CETIN ve věci zneužití dominantního postavení na trhu pevného připojení k internetu, který byl dopisem od ÚOHS ze dne 10. 3. 2016, vzhledem k příslušné kompetenci, postoupen k prošetření Úřadu. Podnět společnosti Vodafone se týká plnění povinností společnosti CETIN v souladu s rozhodnutím Úřadu č. REM/5/08.2015-7 (dále jen „REM č. 5“). Společnost Vodafone napadá zejména postup společnosti CETIN při vydávání referenčních nabídek a také konkrétní ustanovení nové referenční nabídky společnosti CETIN nazvané Mass Market Offer (MMO), u kterých dále poukazuje na možné negativní dopady na hospodářskou soutěž na trhu pevného připojení k internetu v ČR.

Úřad uvádí, že postup společnosti CETIN je v souladu s rozhodnutím REM č. 5 a bylo tedy plně na uvážení společnosti CETIN, jak k plnění povinností přistoupí, zda úpravou stávající nabídky nebo vydáním nové. Pro úplnost Úřad dodává, že tento princip byl již v minulosti uplatněn, a to v prvním kole analýz relevantních trhů, když po uložení povinností na bývalém relevantním trhu č. 12 rozhodnutím č. REM/12/10.2006-69 představil podnik s významnou tržní silou novou referenční nabídku Carrier IP Stream, přičemž ponechal v platnosti také původní referenční nabídku Carrier Broadband. Stejně tak v současnosti zůstala v platnosti nabídka Carrier IP Stream, která je ovšem již nabídkou komerční.

Dále se Úřad v tomto podnětu zabýval i slevou na měsíční paušál za určité množství služeb, k jejichž odběru se odběratel velkoobchodně zaváže - 3, 7 nebo 15 let. Slevové

schéma by dle Úřadu porušovalo povinnost nediskriminace v tom případě, pokud by bylo nastaveno takovým způsobem, který by měl zjevně zvýhodnit jednoho (či několik) z velkoobchodních zájemců o služby společnosti CETIN a tím naopak znevýhodnit (diskriminovat) ostatní zájemce, kterým by společnost CETIN ztížila působení na navazujícím maloobchodním trhu. Takové chování by mohlo či mělo být interpretováno jako diskriminační, byť formálně společnost CETIN žádného zájemce o velkoobchodní služby předem nevylučuje a své podmínky v tomto smyslu nabízí nediskriminačně všem stejně (při splnění daných podmínek – počet zákazníků, jejich rozložení na území ČR, závazek k odběru služeb po určité období).

Úřad z informací od společnosti CETIN zjistil, že smyslem časových slev je sdílení části investičního rizika s velkoobchodními partnery. Samotné slevy pak společnost CETIN považuje za relativně nízké, což dokládala výpočtem pomocí vnitřního výnosového procenta (IRR), které by pro jednotlivé délky dílčích závazků dávalo stejnou čistou současnou hodnotu. Rozdíl procentních bodů IRR pro variantu bez závazku a variantu s maximálním závazkem je menší, než kolik procentních bodů činí přírůstek za riziko (nejisté poptávky) při budování sítí nové generace (tj. aktuálně 3,31 p.b. podle opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2015-7). V tomto světle se samotná velikost slev skutečně nejeví jako velká.

Otázkou pak zůstává, zda délka závazku (3, 7 a zejména 15 let) není příliš velká, resp. není stanovena tak, aby vyhovovala jen předem vybraným zájemcům. Na takto položenou otázku je třeba odpovědět negativně. Dle informací Úřadu žádný z operátorů, kteří již podepsali MMO nabídku se společností CETIN, neuzavřela závazek na 15 let, a proto se nejeví jako pravděpodobné, že by délka závazku byla určena specificky jen pro některého zájemce (např. společnost O2 Czech Republic a.s.).

Co se týče dopadu na hospodářskou soutěž, především na poli investic do infrastruktury a vstupu nových infrastrukturních hráčů, Úřad v nastavených podmínkách nespatřuje možné omezení infrastrukturní soutěže, a to s ohledem na skutečnost, že minimální rozsah odebíraných služeb, které jsou nezbytné k využití výhod závazku, je nově nastaven na hodnotě 1 000. Takový objem odebíraných služeb, stejně jako původní hranice 5 000 přístupů, představuje zanedbatelné množství z celkového objemu poskytovaných služeb (a to jak na velkoobchodní, tak na maloobchodní úrovni) a zároveň nepředstavuje podle názoru Úřadu hodnotu, která by odrazovala velkoobchodního partnera od budování vlastní infrastruktury přístupových sítí.

Úřad se neztotožňuje ani s obavou společnosti Vodafone ohledně překážek v budování infrastruktury, a to zejména v kontextu toho, že sama tato společnost před vznikem nabídky MMO, resp. v ní definovaných podmínek závazku, které nyní označuje za překážku, nijak významně neinvestovala do výstavby infrastruktury přístupových sítí, tedy se ani nepodílela na infrastrukturní soutěži. Zároveň Úřad uvádí, že významnými subjekty, které budovaly vlastní přístupové sítě, a tedy se podílely na infrastrukturní soutěži, byly takové společnosti, které pro poskytování svých maloobchodních služeb nevyužívaly ve velkém rozsahu velkoobchodních nabídek společnosti CETIN. Na takové společnosti a jejich motivaci budovat novou infrastrukturu tak změny v regulované referenční nabídce mají zanedbatelný vliv.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na vyhodnocení povinností uložených v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda je jejich rozsah a specifikace

dostatečná pro rozvoj konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu a zda uložené povinnosti předešly vzniku soutěžních problémů, které Úřad identifikoval v minulé analýze relevantního trhu jako problémy potenciální, jejichž vzniku chtěl zamezit uložením nápravných opatření. Úřad přitom bral v potaz situaci na analyzovaném trhu, podněty alternativních operátorů a reakce podniku s významnou tržní silou.

Úřad v minulé analýze relevantního trhu identifikoval čtyři potenciální soutěžní problémy, jmenovitě odmítání přístupu ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích, diskriminační jednání nebo zadržování informací, nepřiměřené požadavky a cenovou diskriminaci.

Zamezit vzniku těchto soutěžních problémů mělo uložení nápravných opatření uvedených v REM č. 5, tedy povinnosti přístupu podle § 84 Zákona, průhlednosti podle § 82 Zákona, nediskriminace podle § 81 Zákona a oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona.

V období od minulé analýzy relevantního trhu obdržel Úřad pět podnětů (viz jejich popis a řešení výše), a to jmenovitě

- podání směřující na podmínky přechodu maloobchodních zákazníků od společnosti O2 (blíže viz výše podání společnosti T-Mobile ze dne 31. října 2013)

Úřad při řešení tohoto podání dospěl k závěru, že se nejednalo ani o porušení povinností uložených společnosti O2 (před separací k 1. červnu 2015) na relevantním trhu a ani o porušení zákonných ustanovení. Po separaci společnosti O2 se řešení této věci přesunulo výhradně na maloobchodní trh a podmínky pro uzavírání smluv s maloobchodními zákazníky a netýká se tedy činnosti podniku s významnou tržní silou na tomto trhu.

- podání směřující na rozsah služeb v referenční nabídce přístupu (CIPS), zejména na chybějící přístup k technologii FTTx

Toto podání naznačuje tržní problém ve formě odmítání přístupu ostatním podnikatelům, nicméně bylo učiněno v době, kdy podnik s SMP postavením na relevantním trhu neměl povinnost přístup k technologii FTTx nabízet (povinnosti uložené podniku s SMP postavením vycházely z návrhu v analýze relevantního trhu č. A/5/10.2008-13 z října 2008). Tento soutěžní problém však byl následně adresován v předchozí analýze relevantního trhu č. A/5/10.2014-9 z října 2014, na jejímž základě již byla povinnost přístupu navržena i pro technologii FTTx. Proto má Úřad za to, že potenciální soutěžní problém odmítání přístupu byl eliminován uložením šířeji koncipované povinnosti přístupu a tento přístup hodlá Úřad zachovat i v této analýze.

- podání ve stejné věci, jako uvedené pod odrážkou výše, nicméně v rámci jiného právního institutu provedení kontroly plnění povinností podle REM/5/01.2009-4

Z věcného hlediska se jednalo o stejný podnět směřující ke stejnému soutěžnímu problému, jaký je uveden již pod výše uvedenou odrážkou a proto má Úřad i zde za to, že potenciální soutěžní problém je v současné době v povinnostech uložených podniku s SMP již adresován.

- podání směřující na porušování povinností nediskriminace, konkrétně zamítání objednávek ve spojení s migrací koncových zákazníků k jinému velkoobchodnímu partnerovi a nezbytnosti generování příslušných identifikátorů (kód KPU)

Úřad při řešení tohoto podání dospěl k závěru, že Úřad nespátřil porušení povinností uložených podniku s SMP, neboť problematika předávání KPU se týká procesu ukončení smluvního vztahu prostřednictvím podané výpovědi na maloobchodním trhu a není tedy součástí velkoobchodního procesu. Povinnosti uložené na relevantním velkoobchodním trhu se na tuto problematiku tedy nevztahují a proces ukončení smluvního vztahu na maloobchodním trhu nelze považovat za (potenciální) soutěžní problém na tomto velkoobchodním relevantním trhu.

- podání směřující na zneužití dominantního připojení na trhu pevného připojení k internetu při vydávání referenční nabídky MMO, zejména ve vztahu k zavedení jednorázové ceny za zřízení služby, k uplatnění časových slev a ke slevě na měsíční paušál za určité množství odebraných služeb, k jejichž odběru se velkoobchodní partner zavázal, a to na období 3, 7 nebo 15 let. Podmínky nastavené v referenční nabídce pak měly odrazovat alternativní operátory od vlastních investic do rozvoje infrastruktury a zamezovat vstupu nových infrastrukturních hráčů.

Úřad v souvislosti s daným podáním identifikoval potenciální soutěžní problémy účtování nepřiměřeně vysokých (excesivních) cen (ve vztahu k jednorázové ceně za zřízení služby), soutěžní problém diskriminace (ve vztahu k časovým a objemovým závazkům) a soutěžní problémy nepřiměřené podmínky pro konkurenci a strategická charakteristika služeb (ve vztahu k omezení investic alternativních operátorů do vlastní infrastruktury)¹¹⁶. V rámci šetření dospěl Úřad k závěru, že v případě zavedení jednorázové ceny za zřízení služby nedošlo ze strany SMP operátora ke zneužití jeho tržního postavení protisoutěžním chováním účtování nepřiměřeně vysokých cen, neboť se zřízením služby jsou nutně spojeny náklady, které je SMP operátor oprávněn promítnout do ceny za tuto službu. Nastavení objemových závazků umožňujících zájemcům o velkoobchodní služby dosáhnout slevy z měsíčních cen přístupu při minimálním odběru 5 000 služeb doznalo změn v rámci vyjednávání o podpisu smluv na základě nové referenční nabídky MMO a bylo sníženo na 1 000 služeb. Tento nový objemový závazek (1 000 služeb) rozšířil počet operátorů, kteří na něj aktuálně dosáhnou a Úřad tak nepovažuje nastavený množstevní limit za projev soutěžního problému diskriminace, který trh nedokáže sám vyřešit a který je tak potřeba řešit specifickou úpravou v rámci povinnosti nediskriminace. Problematiku časových slev Úřad vyhodnotil jako přiměřenou, neboť odrážela sdílení části investičního rizika s velkoobchodními partnery (viz podrobněji výše u popisu obdržených podání). V případě namítaného odrazujícího účinku časových a objemových slev na investice alternativních operátorů do vlastních sítí Úřad nedospěl k závěru, že by jím SMP operátor zneužíval své postavení formou protisoutěžního chování nastavování nepřiměřených podmínek či nastavením strategické charakteristiky

¹¹⁶ Viz popis soutěžních problémů v dokumentu Revised ERG Common Position on the approach to Appropriate remedies in the ECNS regulatory framework. ERG (06) 33, str. 92-93.

služeb. Alternativní operátor, jako potenciální investor do vlastní sítě a zároveň velkoobchodní poskytovatel služeb a konkurent SMP operátora na relevantním trhu, by byl odrazen od budování vlastní infrastruktury nepochybně tehdy, pokud by celá (či takřka celá) zákaznická báze jeho potenciálních velkoobchodních partnerů (např. společností T-Mobile či Vodafone) byla v režimu časového závazku a tedy nedostupná k převedení na velkoobchodní služby alternativního velkoobchodního poskytovatele. Systém časových a objemových závazků se však automaticky neváže na celou zákaznickou bázi velkoobchodních partnerů SMP operátora, ale velkoobchodní partneři SMP operátora s nimi mohou pracovat po inkrementálních částech (o velikosti 1 000 služeb) podle svého obchodního uvážení. Je tedy pouze na nich (velkoobchodních partnerech SMP operátora), nakolik vidí potenciál v rozvoji nabídky velkoobchodních služeb alternativních operátorů, ke kterým by postupně mohli převádět své maloobchodní zákazníky, a tedy jakou část své zákaznické báze zatíží závazkem (a případně jak velkým závazkem) u SMP operátora. Slevy spojené s časovými a objemovými závazky u SMP operátora se neváží na konkrétní adresní místo a proto lze se zákaznickou bází v rámci jednotlivých lokalit strategicky manipulovat a upravovat jí. Z pohledu alternativních investorů do infrastruktury je stěžejní pouze volná zákaznická báze (tj. ta nezatížená závazkem), kterou mohou velkoobchodní partneři SMP operátora okamžitě či v přiměřeném časovém výhledu převést na jejich velkoobchodní služby.

Úřad si je v souvislosti s vyhodnocováním dopadů uložených nápravných opatření vědom, že lhůta od implementace těchto opatření do doby provádění této analýzy je relativně krátká (oproti situaci, kdy by Úřad prováděl analýzu v běžném intervalu tří let ode dne nabytí právní moci nápravných opatření a nikoliv ve zkrácené lhůtě, způsobené separací společnosti O2) a dopady uložených nápravných opatření se tak nemohly plně projevit. Referenční nabídka MMO byla společností CETIN zveřejněna až koncem roku 2015 a následně byla v reakci na připomínky jak ze strany Úřadu, tak ze strany potenciálních zájemců o velkoobchodní služby, upravována. Poslední verze referenční nabídky MMO pak byla zveřejněna až v průběhu července 2016 (blíže viz níže). Proto je obtížné vyhodnotit dopady povinností s krátkou dobou působnosti na relevantním trhu.

Úřad však pro úplnost uvádí níže proces implementace nových povinností na základě minulé analýzy, a to zejména pro novou povinnost technické replikovatelnosti.

Úřad v této části uvádí, že některé z povinností uložených rozhodnutím REM č. 5 se v důsledku rozdělení společnosti O2 staly vůči společnosti CETIN neaplikovatelné. Jedná se konkrétně o ty povinnosti, které se vztahují k poskytování vlastních maloobchodních služeb. Tuto předmětnou činnost převzala v plné míře společnost O2. Vymáhání a také vyhodnocení těchto povinností tak pozbylo opodstatnění.

Posouzení testu technické replikovatelnosti

Společnost CETIN v souladu s uloženými povinnostmi představila formou workshopu dne 27. listopadu 2015, po předchozím zveřejnění návrhu, návrh na zavedení rovnocennosti vstupů. V souladu s harmonogramem na zavedení rovnocennosti vstupů pak předložila v únoru 2016 Úřadu k posouzení provedený test technické replikovatelnosti.

K provedení testu technické replikovatelnosti přistoupila společnost CETIN v širším měřítku, než vyžaduje uložená povinnost, která se vztahuje pouze na velkoobchodní širokopásmový přístup k NGA sítím. Vzhledem k tomu, že společnost CETIN není poskytovatelem maloobchodních služeb, zahrnula do testu technické replikovatelnosti popis všech možných kombinací využití velkoobchodních služeb pro vytvoření vlastní maloobchodní nabídky. Provedla tedy modifikovaný test technické replikovatelnosti, který prokazuje možnost využití svých velkoobchodních produktů pro vytvoření nabídky běžných maloobchodních služeb.

Společnost CETIN vytvořila modelové příklady maloobchodních produktů, které jsou běžně poskytovány na trhu, a následně demonstrovala možnosti a způsoby sestavení těchto modelových maloobchodních nabídek s využitím různé kombinace velkoobchodních vstupů společnosti CETIN (MMO, VULA). Společnost CETIN v zájmu poskytnutí celkového přehledu o portfoliu nabízených služeb popsala modelové způsoby sestavení všech možných kombinací služeb s využitím kovové i optické sítě a s využitím produktů s regionálním i centrálním předáním (MMO). V případě nabídky MMO s předáním v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN) je datový provoz uživatelů alternativního operátora předáván ze sítě společnosti CETIN bez řízené agregace, tzn., že případný agregační poměr uplatňuje alternativní operátor prostřednictvím svých technických prostředků. V jednotlivých velkoobchodních nabídkách širokopásmových služeb společnosti CETIN je nabízen standardní rozsah SLA a parametrů KPI. Alternativní operátoři tedy mají možnost vytvářet vzájemně srovnatelné maloobchodní produkty i z pohledu garance poskytovaných služeb.

Úřad předložený test posoudil a shledal jej za dostatečný a v souladu s rozhodnutím REM č. 5. Prokazoval dostatečně skutečnost, že velkoobchodní služby společnosti CETIN jsou s ohledem na výsledky testu technické replikovatelnosti takovými velkoobchodními vstupy, které umožňují s využitím různých kombinací vytvoření maloobchodních nabídek ze strany poskytovatelů služeb koncovým uživatelům, které jsou na trhu v současné době běžně poskytovány, a to i ve vztahu k nastavení kvalitativních a provozních vlastností služeb společnosti CETIN.

Test technické replikovatelnosti provedený v modifikované podobě vychází z logiky Doporučení o nediskriminaci¹¹⁷ a odpovídá představě Úřadu o možnostech a způsobu provedení ve specifických podmínkách České republiky, kdy je povinnost uložena podniku, který není vertikálně integrovaným podnikem. Protože maloobchodní nabídky jsou postaveny na velkoobchodní nabídce, nikoliv opačně, je Úřad toho názoru, že existence stávajících maloobchodních služeb by měla být sama o sobě důkazem jejich „replikovatelnosti“. Výsledky testu technické replikovatelnosti dokládají, že i nová nabídka MMO umožní poskytovat již zavedené maloobchodní služby a nepovede ke zhoršení jejich kvalitativních parametrů a negativním dopadům na konkurenční prostředí a na koncového uživatele

Úřad dále uvádí, že v rámci možnosti diskuze dotčených subjektů k předloženému návrhu zavedení rovnocennosti vstupů nebyly uplatněny připomínky, které by směřovaly

¹¹⁷ Doporučení Evropské komise č. 2013/466/EU o konzistentních povinnostech nediskriminace a metodikách výpočtu nákladů s cílem podpořit hospodářskou soutěž a zlepšit podmínky pro investice do širokopásmového připojení.

k návrhu na zavedení rovnocennosti vstupů, a proto s posuzováním výsledku testu technické replikovatelnosti nesouvisely.

Úřad neshledal nesoulad provedeného testu technické replikovatelnosti s uloženými povinnostmi a o této skutečnosti informoval jak společnost CETIN, tak Evropskou komisi.

Změny referenčních nabídek

Společnost CETIN zveřejnila na základě rozhodnutí REM č. 5 novou referenční nabídku MMO, která nahradila předcházející regulovanou nabídku Carrier IP Stream (CIPS). Jelikož účinnost splnění některých povinností byla odložena a upravena harmonogramem, byla tato nabídka v souladu s termíny danými v rozhodnutí v čase upravována a doplňována. Referenční nabídka MMO byla uveřejněna dne 16. prosince 2015 v částce 17/2015 Telekomunikačního věstníku.

Dne 25. února 2016 byla uveřejněna v částce 4/2016 Telekomunikačního věstníku aktualizovaná referenční nabídka MMO. Aktualizovány byly části týkající se kvality poskytovaných služeb (SLA) a smluvních pokut.

Dne 8. dubna 2016 byla uveřejněna v částce 7/2016 Telekomunikačního věstníku další aktualizace referenční nabídky MMO. Nově byla zejména upravena příloha 1.7 – Program zvyšování kvality. Nově byly nastaveny podmínky, za kterých může velkoobchodní partner společnosti CETIN využít výhod tohoto programu.

Dne 27. července 2016 byla uveřejněna v částce 14/2016 Telekomunikačního věstníku další aktualizace referenční nabídky MMO. Nově byla zavedena přípojka SUPERFAST umožňující rychlosti (download) od 100 Mbit/s do 250 Mbit/s. Tato přípojka bude díky implementaci VDSL3 dostupná v prvním čtvrtletí roku 2017. Ke zrychlení došlo u přípojky STANDARD, a to ze 40 Mbit/s na 50 Mbit/s při zachování stávající ceny. V rámci této aktualizace též došlo ke snížení cen služeb IP Transport a Multicast Transport. MMO nově obsahuje i služby CDN Transport a CDN Server, které umožňují ukládání audiovizuálních mediálních dat na vysokorychlostním paměťovém úložišti v REN síti, čímž zefektivňuje distribuci tohoto obsahu koncovým uživatelům.

Úřad zveřejněnou referenční nabídku MMO a její změny posuzoval ve vztahu k uloženým povinnostem a uplatnil své připomínky k nastaveným dohodám o úrovni kvality poskytovaných služeb (SLA), které byly promítnuty do aktuální verze referenční nabídky. Úřad se v rámci hodnocení referenční nabídky MMO zabýval také nastaveným procesem ukončení jednotlivého dílčího přístupu, kdy v referenční nabídce MMO je lhůta pro ukončení jednotlivé velkoobchodní služby stanovena na 21 dní. Oproti původní referenční nabídce se jedná o prodloužení této lhůty. Nicméně nově si tyto lhůty stanovuje velkoobchodní partner, kdežto lhůta v rámci předchozí referenční velkoobchodní nabídky CIPS byla pouze orientační (v délce 12 dní), její stanovení bylo na společnosti CETIN a nebyla nijak garantovaná.

Úřad obecně k referenční nabídce MMO uvádí, že nad rámec služeb plynoucích z povinností uložených rozhodnutím REM č. 5 umožňuje také poskytování hlasových služeb a služeb IPTV. Zároveň společnost CETIN umožňuje poskytování doplňkových služeb, jako je například zajištění logistiky koncových zařízení.

Smlouvu o přístupu na základě vydané referenční nabídky MMO má v současnosti (ke konci roku 2016) se společností CETIN uzavřeno celkem sedm subjektů. Jedná

se o společnosti T-Mobile, Český bezdrát s.r.o., NetSprint s.r.o., GTT a.s., ha-vel internet s.r.o., 365internet s.r.o. a CS SPOJE, s.r.o. Společnost O2 uzavřela smlouvu na základě referenční nabídky RAO, kterou vydala společnost CETIN jako první velkoobchodní nabídku služeb nabízených po separaci. Následně byla tato nabídka aktualizována a přejmenována na MMO.

Společnost CETIN vede oddělenou evidenci nákladů a výnosů pro služby poskytované v rámci vymezeného relevantního trhu v souladu s uloženou povinností a v souladu s opatřením obecné povahy č. OOP/4/12.2015-7, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací.

Vyhodnocení dopadu uložených povinností na maloobchodní trh

Úřad analyzoval dopad uložených nápravných opatření na tomto relevantním trhu na základě předchozí analýzy, a to na vymezený maloobchodní trh širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu. Úřad si je však vědom, že vývoj maloobchodního trhu širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu není ovlivňován jen povinnostmi uloženými na tomto relevantním trhu, ale pochopitelně např. i tržními vlivy ze strany alternativních operátorů (jejich investicemi do vlastních sítí, nabídkou nových služeb), rozvojem služeb na souvisejících trzích (zejména na velkoobchodním trhu č. 3a, ale i na maloobchodním trhu mobilních dat) či vývojem spotřebitelských preferencí (např. upřednostňováním mobilních služeb).

Úřad níže uvádí vyhodnocení využívání nové regulované referenční nabídky MMO a s tím související povinnost umožnit migraci na novou regulovanou referenční nabídku. Následně pak Úřad uvádí míru využití tzv. „naked“ DSL služeb pro vyhodnocení povinnosti poskytovat širokopásmový přístup bez nutnosti koncovým uživatelem současně odebírat službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby, a to i v případech, kdy na předmětném účastnickém kovovém vedení není v době žádosti o zřízení širokopásmového přístupu poskytována žádná služba elektronických komunikací.

- **možnosti volby agregace**

V rámci uložených povinností též bylo společnosti CETIN uloženo vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na poskytnutí požadované kapacity transportní IP sítě mezi širokopásmovým přístupovým serverem BRAS a Edge Routerem určeným pro přístup k IP síti účastníka řízení, která bude dedikována pro tohoto konkrétního podnikatele tak, aby takový podnikatel mohl dynamicky řídit agregaci v rámci jím poskytovaných služeb.

Společnost CETIN prostřednictvím referenční nabídky MMO umožňuje v rámci služby IP Transport zřídit až tři služby Internet IP VPN s různými agregačními poměry (1:50 až 1:10). Služba Internet IP VPN je na jedné straně ohraničena serverem BRAS a na druhé předávacím rozhraním (NNI) pro velkoobchodního odběratele. V rámci každé Internet IP VPN si alternativní poskytovatel dynamicky řídí efektivní přenosovou rychlost účastníka zejména vlastními pravidly Fair User Policy své koncové služby. Dále si dynamicky řídí agregační poměr efektivních přenosových rychlostí svých účastníků v dané Internet IP VPN vůči nominální přenosové rychlosti dané Internet IP VPN. IP datové toky jednotlivých Internet IP VPN jsou přenášeny transportní sítí CETIN odděleně tak, aby nedocházelo ke vzájemnému ovlivňování nominálních přenosových rychlostí jednotlivých Internet IP VPN v rámci jedné služby IP Transport.

Společnost CETIN tak danou povinnost v rámci vydané referenční nabídky splnila. Úřad tuto povinnost navrhne zachovat i v rámci současně navrhovaných nápravných opatření.

- **změna poskytovatele služby**

Úřad v rámci předešlé analýzy tohoto relevantního trhu uložil podniku se samostatnou významnou tržní silou povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na umožnění přechodu koncového uživatele mezi poskytovateli na základě velkoobchodní nabídky ve lhůtách, které odpovídají pouze nutným procesním úkonům souvisejícím s tímto přechodem. V rámci plnění této povinnosti nesmí být uplatňovány po jiných podnikatelích nepřiměřené požadavky, které nejsou přímo nezbytné pro samotný přechod koncového uživatele mezi jednotlivými poskytovateli.

Společnost CETIN ve své referenční nabídce MMO popisuje proces změny poskytovatele služby. Zrušení služby s migrací mezi poskytovateli je upraveno následovně. Ke zrušení služby dochází na základě požadavku přejímajícího (nového) operátora. Zrušení služby s migrací bude provedeno po autorizaci opouštěným operátorem, která spočívá v kontrole, zda k požadovanému datu zrušení služby bude řádně ukončena příslušná služba opouštěného operátora na základě právního úkonu jeho koncového účastníka. Společnost CETIN zašle požadavek na autorizaci standardním způsobem přes B2B GW (komunikační rozhraní s velkoobchodními partnery), přičemž opouštěný operátor musí provést autorizaci požadavku nejpozději do 5 pracovních hodin od přijetí požadavku, jinak je požadavek považován za neautorizovaný. Po autorizaci společnost CETIN potvrzuje datum, ke kterému bude služba zrušena u opouštěného operátora a zřízena u přejímajícího operátora.

Společnost CETIN ve své referenční nabídce uvádí, že pracuje na změně procesu migrace. Oznámení o změně tohoto procesu bude zveřejněno s předstihem minimálně třech měsíců.

Úřad vzhledem k nastavenému procesu změny poskytovatele služeb konstatuje, že společnost CETIN umožňuje v souladu s uloženou povinností přechod koncovým uživatelům mezi jednotlivými poskytovateli v rámci její velkoobchodní nabídky. Úřad nicméně uvádí, že s ohledem na množství velkoobchodních nabídek (MMO, CBB, CIPS), je obtížné realizovat změnu poskytovatele služby v případě, kdy zároveň dochází ke změně využívané velkoobchodní nabídky (tedy opouštěný a přejímající poskytovatel služby využívání rozdílné velkoobchodní nabídky). Z tohoto důvodu tak Úřad upraví nastavený proces týkající se změny poskytovatele a navrhne změnu stávající uložené povinnosti tak, aby byla možná změna poskytovatele služby i v případě, kdy bude docházet ke změně využívané velkoobchodní služby. Úřad k samotnému nastavení stávajícího procesu uvádí, že v jeho rámci použitou autorizaci chápe jako potvrzení řádného ukončení smluvního vztahu koncového uživatele u opouštěného poskytovatele služby. V tomto ohledu Úřad nebude navrhopvat změnu stávající uložené povinnosti.

- **proces migrace**

V prvním pololetí roku 2016 došlo ke zveřejnění výsledků testu technické replikovatelnosti velkoobchodní nabídky MMO, a to v souladu s povinnostmi uloženými v rámci minulé analýzy. Nabídka MMO se tak stala jedinou regulovanou nabídkou na tomto relevantním trhu.

Dříve regulovaná velkoobchodní nabídka CIPS tak byla regulovanou nabídkou pouze do konce roku 2015. V roce 2015 všichni ostatní operátoři, s výjimkou společnosti O2 využívali

právě referenční nabídku CIPS případně nabídku CBB. V prvním pololetí 2016 došlo k uzavření smlouvy na velkoobchodní nabídku MMO u dalších čtyř společností. V současné době však Úřad ještě nemá k dispozici údaje za pololetí roku 2016, aby mohl tuto situaci kompletně vyhodnotit.

Tab. č. 24 ukazuje využití nabídek MMO (dříve RAO), Carrier IP Stream a Carrier Broadband v uplynulém období. Vzhledem k rozdělení společnosti O2 a vzhledem ke skutečnosti, že společnost O2 po odštěpení začala jako první (a do konce roku 2015 jako jediná) využívat velkoobchodní nabídku MMO (dříve RAO) od společnosti CETIN se tak velkoobchodní nabídka MMO stala nejvyužívanější nabídkou na trhu, přičemž ostatní společnosti využívaly pouze nabídky CIPS a CBB.

Tab. č. 24: Podíly ve využívání nabídek MMO, Carrier IP Stream a Carrier Broadband v procentech

	2010	pol. 2011	2011	pol. 2012	2012	pol. 2013	2013	pol. 2014	2014	pol. 2015	2015
MMO (RAO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85,88	85,67
CIPS	48,05	64,34	72,70	76,04	80,07	82,96	85,85	87,30	87,89	12,39	12,48
CBB	51,95	35,66	27,30	23,96	19,93	17,04	14,15	12,70	12,11	1,73	1,84

Zdroj: ČTÚ, 2016

Vzhledem k výše uvedeným údajům v tabulce, a také vzhledem k tomu, že smlouvu MMO podepsalo k 1. srpnu 2016 již 6 operátorů (včetně O2, která podepsala RAO – předchůdce referenční nabídky MMO), mezi nimi dva největší poskytovatelé xDSL služeb na maloobchodním trhu (společnosti O2 a T-Mobile), Úřad předpokládá, že postupem času bude docházet ke zvyšování preference nové regulované referenční nabídky MMO před nabídkami neregulovanými.

Úřad tak konstatuje, že regulovaná referenční nabídka je v současné době hojně využívána a zároveň se předpokládá přechod dalších subjektů k využívání této nabídky. Vzhledem k těmto skutečnostem je možné dovodit, že regulovaná referenční nabídka MMO nabízí velkoobchodním odběratelům lepší služby a podmínky než nabídky neregulované.

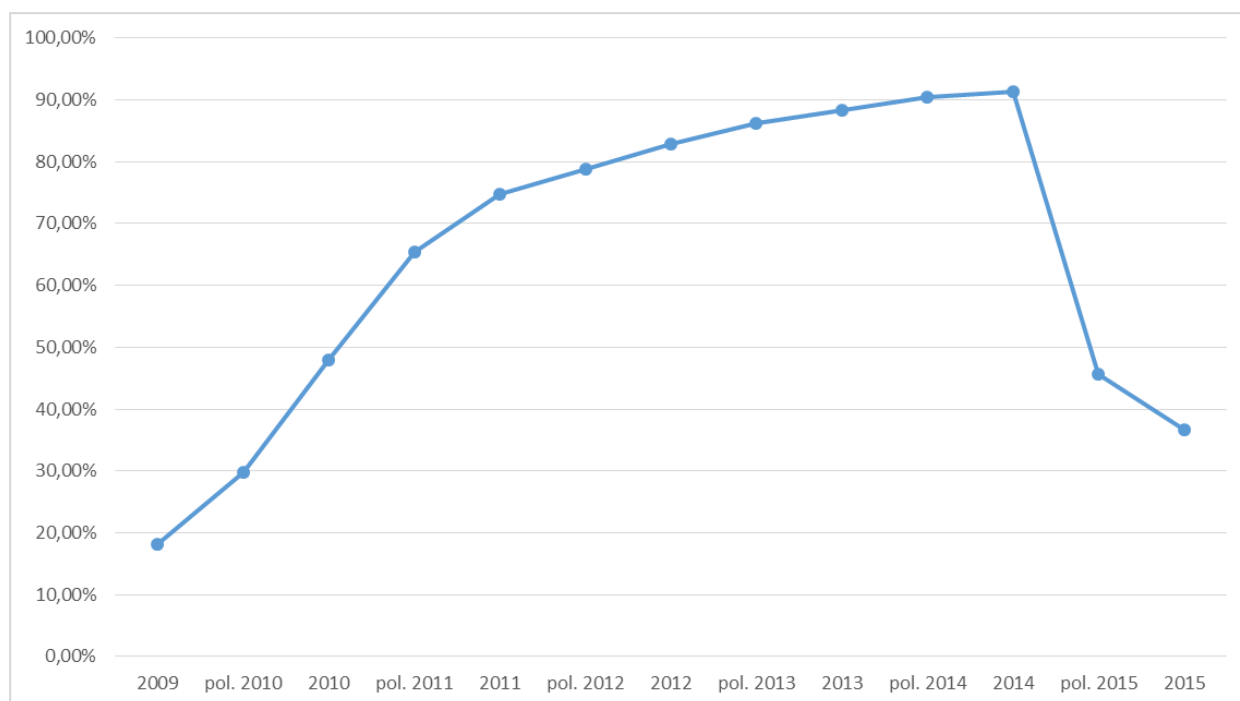
Úřad tak na základě výše uvedených skutečností navrhuje zachovat již dříve uloženou povinnost umožnění migrace z předcházejících (regulovaných) referenčních nabídek na nabídku regulovanou.

- **poskytování tzv. „naked“ DSL služeb**

Společnosti CETIN byla nadále uložena povinnost vyhovět požadavkům jiného podnikatele na formu širokopásmového přístupu bez nutnosti koncovým uživatelem současně odebrat službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby, a to i v případech, kdy na předmětném účastnickém kovovém vedení není v době žádosti o zřízení širokopásmového přístupu poskytována žádná služba elektronických komunikací (dále jen „naked DSL“).

Uložená povinnost byla promítnuta do vydané referenční nabídky MMO. Úřad níže uvádí graf s vývojem počtu poskytnutých širokopásmových přístupů ve formě naked DSL.

Graf č. 50: Vývoj podílu velkoobchodně poskytnutých přístupů naked DSL k celkovým poskytnutým velkoobchodním DSL přístupům

Zdroj: ČTÚ, 2016

Vývoj využívání služby naked DSL významně ovlivnilo rozdělení společnosti O2, která tuto možnost využívá pro méně než polovinu svých zákazníků. Podíl počtu širokopásmových přístupů ve formě naked DSL ke všem maloobchodně poskytovaným xDSL přístupům je v případě této společnosti menší než **Obchodní tajemství**, oproti tomu ostatní velkoobchodní odběratelé služeb společnosti CETIN využívají naked DSL přístupy ve více než 90 % případů. To svědčí o skutečnosti, že ostatní operátoři se orientují na poskytování širokopásmového přístupu bez poskytnutí dalších služeb, případně další služby poskytují na bázi IP protokolu, jako VoIP apod. (o čemž svědčí i jejich uveřejněné nabídky). Společnost O2 pak spolu se širokopásmovým přístupem nabízí koncovým uživatelům prostřednictvím účastnického vedení také další služby elektronických komunikací včetně služby přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě.

Úřad s ohledem na uvedené nebude navrhopat změnu této povinnosti, a to s ohledem na skutečnost, že širokopásmový přístup naked DSL je na trhu hojně využívaným typem přístupu ze strany ostatních operátorů.

Úřad při ukládání nápravných opatření zohlední zjištění učiněná v rámci analýzy relevantního trhu, a to zejména skutečnosti, že společnost CETIN není vertikálně integrovaným operátorem, který mimo velkoobchodních služeb nabízí vlastní maloobchodní služby, a také, že společnost CETIN je na relevantním trhu vystavena nepřímým omezením ze strany konkurence na maloobchodním trhu, zejména co se týče stanovování výše cen velkoobchodních služeb. Tato zjištění Úřad promítne do návrhu nápravných opatření.

4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu

Úřad v souladu se závěry časového vymezení relevantního trhu podrobí trh analýze ve lhůtě tří let. Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze opět současně s analýzou relevantního trhu č. 3a.

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

4.3 Určení potenciálních tržních problémů

Na základě výsledků analýzy relevantního trhu včetně vyhodnocení výhledového stavu trhu, při použití metodiky BEREC, uvedené ve společné pozici BoR (12) 128¹¹⁸ Úřad identifikoval níže uvedené potenciální tržní problémy:

1. **Odmítání přístupu ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) odmítnout poskytovat na předmětném relevantním trhu širokopásmový přístup ke své síti (založený jak na kovovém vedení s technologií xDSL (vč. FTTC), tak na optických sítích FTTH/B), a to v takovém rozsahu aby byl umožněn efektivní rozvoj konkurence na podřazeném maloobchodním trhu a zároveň aby bylo umožněno efektivní využití stávající infrastruktury (např. páteřních sítí) alternativních podnikatelů.
2. **Diskriminační jednání nebo zadržování informací:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) diskriminovat jednotlivé podnikatele v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb, a to neposkytováním, případně opožděným poskytováním informací ohledně změn v topologii sítě, ohledně změn v poskytování nabízených služeb či ohledně poskytování informací o skutečné kvalitě poskytovaných velkoobchodních služeb.
3. **Cenová diskriminace:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) cenově diskriminovat jednotlivé podnikatele.

4.4 Navrhovaná nápravná opatření

Úřad navrhuje na základě výsledků analýzy a vyhodnocení platných regulačních opatření uložit podniku s významnou tržní silou soubor povinností, které by měly významnou měrou přispět k rozvoji konkurence na souvisejícím maloobchodním trhu širokopásmového přístupu.

¹¹⁸ [REVISED BEREC COMMON POSITION ON BEST PRACTICE IN REMEDIES ON THE MARKET FOR WHOLESAL BROADBAND ACCESS \(INCLUDING BITSTREAM ACCESS\) IMPOSED AS A CONSEQUENCE OF A POSITION OF SIGNIFICANT MARKET POWER IN THE RELEVANT MARKET](#)

Úřad navrhuje na celém území ČR uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona, a souvisejících opatření obecné povahy:

a) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

uveřejňovat informace týkající se přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům (včetně smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),

b) nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to

uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele, tj. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě a zajistit tak rovnocennost vstupů na horizontální úrovni;

c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona, a to zvláště pro služby poskytované na kovovém vedení a zvláště pro služby poskytované s využitím technologií na optickém vedení;

d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména

povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům, a to jak na IP vrstvě, tak v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN);

Úřad stanoví k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.

e) nenavrhuje se;

g) nenavrhuje se.

Přiměřenost navrhovaných nápravných opatření

Povinnosti průhlednosti a přístupu k specifickým síťovým prvkům

S ohledem na potenciální soutěžní problémy odmítání přístupu a neposkytnutí informací, které by zásadním způsobem znemožnily efektivní rozvoj konkurence na podřazeném maloobchodním trhu, navrhl Úřad povinnosti průhlednosti a poskytnutí přístupu k specifickým síťovým prvkům. Tyto povinnosti lze považovat za přiměřené, neboť jsou základní pro rozvoj konkurence na trhu souvisejících maloobchodních služeb a ukládají se na trhu, který nebyl shledán efektivně konkurenčním. Právě uložení těchto povinností má za cíl umožnit vytvoření nabídek na maloobchodním trhu těm operátorům, kteří nedisponují dostatečnou přístupovou sítí k zajištění poskytování služeb na podřazeném maloobchodním trhu. Povinnost umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům tak umožní operátorům poskytovat vlastní maloobchodní služby s využitím velkoobchodního širokopásmového přístupu bez nutnosti budovat vlastní novou infrastrukturu ke koncovému uživateli.

S ohledem na další rozvoj trhu a služeb elektronických komunikací navrhuje Úřad uložit dvě formy velkoobchodního přístupu. V případě předání na IP vrstvě, velkoobchodní odběratel nemusí vlastnit významnou síťovou infrastrukturu pro poskytování služeb a parametry velkoobchodní služby nastavuje podle požadavků velkoobchodního odběratele společnosti CETIN. V případě přístupu v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN) si nastavování parametrů služby realizuje sám velkoobchodní odběratel na svém vlastním přístupovém serveru BRAS. Obě tyto formy přístupu budou poskytovány za nediskriminačních podmínek v souladu se zveřejněnou referenční nabídkou, kdy ta je ze Zákona povinná v případě uložení povinnosti přístupu. Úřad uložení těchto povinností považuje vzhledem ke zjištěným potenciálním tržním problémům za přiměřené, a to s ohledem na skutečnost, že nedochází ke změně rozsahu uložených povinností. Velkoobchodní přístup na IP vrstvě je v současnosti standardizovaným velkoobchodním produktem, který je na velkoobchodním trhu v současnosti hojně využíván. Velkoobchodní přístup v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN) bude nadále poskytován až na základě závazného zájmu velkoobchodního odběratele. Úřad tuto povinnost (přístupu v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN)) nepovažuje za nepřiměřenou s ohledem na skutečnost, že s jejím plněním společností CETIN nebudou vznikat nové náklady, protože i nadále bude svázána s projevením závazného zájmu ze strany velkoobchodního partnera. Náklady spojené s připraveností poskytnout tento typ přístupu na základě projevení závazného zájmu již musela společnost CETIN vynaložit s ohledem na uložené povinnosti na základě výsledku minulé analýzy tohoto relevantního trhu.

V rámci povinnosti průhlednosti již Úřad nově nenavrhuje uložení povinnosti publikovat klíčové ukazatele výkonnosti (KPI), protože ty byly na základě výsledků minulé analýzy tohoto relevantního trhu primárně uloženy za účelem možnosti ověření a porovnání kvality poskytovaných velkoobchodních a vlastních maloobchodních služeb podniku s významnou tržní silou. S ohledem na dobrovolnou funkční separaci společnosti O2 uvedené předpoklady pro opětovné uložení této povinnosti již nadále neplatí a taková povinnost by byla nepřiměřená.

Povinnost nediskriminace

Povinnost nediskriminace považuje Úřad za doprovodnou povinnost k povinnosti přístupu, neboť aby tato povinnost (přístupu) byla efektivní a účinná, měla by být plněna (resp. přístup nabízen) za nediskriminačních podmínek. V opačném případě by mohlo docházet k neodůvodněnému zvýhodňování některých operátorů (zájemců o velkoobchodní služby), a tím k vytváření rozdílných podmínek pro poskytování maloobchodních služeb. Z tohoto důvodu považuje Úřad tuto povinnost za přiměřenou.

Rovnocennost vstupů podle Doporučení o nediskriminaci je vztažena na vertikálně integrovaného operátora, tedy operátora který působí na velkoobchodním i souvisejícím maloobchodním trhu. Vzhledem k tomu, že rovnocennost vstupů v tomto případě nelze uložit operátorovi vertikálně integrovanému (tedy působícímu i na maloobchodní úrovni) Úřad upřesnil navrhovanou povinnost rovnocennosti vstupů, a to pouze na horizontální úrovni, tj. vůči všem velkoobchodním partnerům.

Povinnosti související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona

Úřad v rámci minulé analýzy relevantního trhu nenavrhl podniku s významnou tržní silou uložit povinnosti související s regulací cen formou nákladové orientace či maximálních cen pro služby nabízené podnikem s významnou tržní silou. Úřad však s ohledem na Doporučení

o nediskriminaci navrhl v rámci povinnosti nediskriminace zajistit ekonomickou replikovatelnost pro vybrané maloobchodní služby podniku s významnou tržní silou, které Úřad s ohledem na jejich charakteristiku považoval za služby „stěžejní“. Při stanovení konkrétního postupu pro vyhodnocení ekonomické replikovatelnosti stěžejních služeb pak Úřad vycházel z Doporučení o nediskriminaci, které mimo jiné doporučuje vycházet z principu stejně efektivního operátora (EEO), tedy stanovit marži mezi velkoobchodní a maloobchodní cenou s ohledem na jednotkové náklady samotného operátora s významnou tržní silou. Po separaci podniku s významnou tržní silou k 1. červnu 2015 pak takto koncipovaná povinnost pozbyla smysl, neboť byla navržena pro vertikálně integrovaný podnik, tedy podnik, který působí jak na vymezeném velkoobchodním trhu, tak na navazujícím trhu maloobchodním (tzn., že na obou trzích stanovuje ceny nabízených služeb a může se proto dopustit i stlačení marže mezi těmito cenami, čemuž měla povinnost zajistit ekonomickou replikovatelnost do určité míry¹¹⁹ zabránit).

V rámci této analýzy Úřad však zohlednil i vliv separace společnosti O2 a vznik na společnosti O2 nezávislého (resp. společností O2 nekontrolovaného) podniku CETIN. V minulosti měl vertikálně integrovaný podnik na vymezeném relevantním trhu motivaci prodávat své služby za nepřiměřeně vysoké ceny, a to i své maloobchodní divizi v rámci samozásobení, neboť tato maloobchodní divize mohla případnou ztrátu vykázanou v oddělené evidenci nákladů a výnosů kompenzovat prostřednictvím křížového financování od velkoobchodní divize (a tomuto potenciálnímu soutěžnímu problému Úřad předcházela uložením příslušných nápravných opatření, která měla předejít vzniku stlačení marží). Zmíněnou separací společnosti O2 a vznikem společnosti CETIN je však potenciál pro toto chování dle Úřadu výrazně snížen, neboť společnost O2 (před separací původní maloobchodní divize) má v rámci svého odděleného hospodaření přirozenou motivaci nakupovat velkoobchodní služby za co nejnižší ceny (tj. vytvářet tlak na své dodavatele) a zároveň společnost CETIN nemůže případnou ztrátu v hospodaření společnosti O2 (přímo) křížově financovat (v rámci jednoho účetnictví). K tomuto chování by mohlo docházet pouze prostřednictvím mateřské společnosti obou operátorů (skupiny PPF, která stojí mimo sektor elektronických komunikací), nicméně Úřad v tuto chvíli nemá indicie, že k tomuto jednání bude docházet a nepovažuje tuto strategii mateřské společnosti ani za pravděpodobnou, neboť obnáší vytvoření ztrátové společnosti (O2) a potřebu jejího neustálého dotování (křížového financování). Pokud by však Úřad tuto praktiku zaznamenal, nepochybně by na ní v rámci procesu analýzy relevantních trhů urychleně reagoval.

Úřad má za to, že v zájmu nově vytvořené (ryze) velkoobchodní společnosti CETIN je prodávat maximum služeb s vyšší přidanou hodnotou a vyšší cenou, tedy služeb z trhu č. 3b, na rozdíl od trhu č. 3a, na kterém je nabízen primárně přístup k infrastruktuře (výjimku tvoří služby VULA, typově blízké službám bitstreamu). Aby však bylo možné maximalizovat tyto prodeje, musí společnost CETIN zohlednit úroveň infrastrukturní soutěže na navazujícím maloobchodním trhu a z ní vyplývající cenovou hladinu při sestavování vlastní velkoobchodní nabídky.

¹¹⁹ Tato míra byla dána vymezením stěžejních produktů v souladu s Doporučením o nediskriminaci a nevztahovala se na všechny maloobchodní služby podniku s významnou tržní silou.

Úřad tedy uzavírá, že separaci společnosti O2 považuje za opatření primárně prokonkurenční, v jejímž důsledku nepovažuje za opodstatněné a přiměřené zpříšňovat či ukládat nová nápravná opatření, včetně povinností souvisejících s regulací cen.

Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů

Uložení povinnosti vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů považuje Úřad za přiměřené, neboť Úřadu umožní monitorovat vývoj nákladů, výnosů a zisku u všech regulovaných služeb, a tím kontrolovat, nakolik se potvrdil předpoklad Úřadu o nadbytečnosti a nepřiměřenosti uložení povinností souvisejících s regulací cen.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek z veřejné konzultace konzultoval konečný text návrhu opatření obecné povahy s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“). Předseda ÚOHS zaslal připomínky k návrhu analýzy dopisem ze dne 13. února 2017. Úřad obdržené připomínky posoudil a dne 5. května 2017 je s ÚOHS projednal, vysvětlil svůj přístup ke zpracování příslušných částí analýzy a důvodům hodnocení situace v těch případech, ke kterým ÚOHS vznesl své připomínky. V rámci společného jednání ÚOHS akceptoval vysvětlení Úřadu k připomínce týkající se jeho postupu v případě nenavržení povinnosti publikovat KPI, hodnocení nízkého využívání služeb LLU, posouzení dílčího kritéria v rámci hodnocení vývoje velkoobchodních cen na tomto trhu, požadavku hodnocení zákaznické segmentace na maloobchodním trhu a jiných formálních úprav či doplnění v analýze s tím, že ÚOHS již na těchto připomíncech k návrhu analýzy již nadále netrvá. K ostatním připomíncech ÚOHS, obsaženým v jeho stanovisku ze dne 13. února 2017, uvádí Úřad níže svoje vysvětlení.

Připomínky ÚOHS zaslané k návrhu analýzy relevantního trhu č. 3b:

Podle názoru ÚOHS není v analýze dostatečně prokázána vzájemná zaměnitelnost technologie WiFi a CATV s xDSL/FTTx na maloobchodní úrovni ani jejich nepřímý vliv na úrovni velkoobchodní. ÚOHS by uvítal podrobnější analýzu zastupitelnosti nomádního přístupu v síti LTE se základními vstupy na maloobchodním trhu, a to zejména s ohledem na nastavené FUP limity v případě nomádního přístupu a stanovené ceny.

ÚOHS ve své připomínce obecně zpochybňuje dostatečnost prokázání zaměnitelnosti technologie WiFi a CATV s xDSL a FTTH/B. Úřad se této otázce věnoval v kapitole 2.2.1 – věcné vymezení v dostatečném rozsahu. Odvolává se přitom jak na kapitolu věnovanou samotnému zkoumání zaměnitelnosti (kap. 2.2.1.2 Posouzení zastupitelnosti z hlediska technické ekvivalence, užití a ceny u potenciálních substitutů), tak i grafy č. 4 – 6 (popř. až 10) v úvodu kapitoly 2.2.1, které dokumentují podíl technologií WiFi a CATV (první a třetí nejrozšířenější způsob pro přístup k síti Internet) na maloobchodním trhu v České republice. Úřad provedl u každé z uvedených technologií detailní hodnocení jak technických vlastností, struktury nabídky služeb a jejich ceny, tak i struktury poptávky a chování spotřebitelů. Na základě takového hodnocení Úřad dospěl jednoznačně k závěru, že obě technologie jsou součástí stejného maloobchodního trhu jako technologie xDSL a FTTH/B.

Nadto je třeba doplnit, že při vymezení maloobchodního trhu postupoval Úřad kontinuálně, v návaznosti na předchozí v roce 2014 vydané analýzy relevantních trhů ([zde především trh č. 4 – velkoobchodní \(fyzický\) přístup k infrastruktuře sítě \(včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení\) v pevném místě / trh č. 5 –](#)

[velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací](#) z minulého kola), neboť na trhu nedošlo, a to i vzhledem k poměrně krátkému období od zpracování uvedených analýz relevantních trhů, k takovým změnám, které by odůvodnily případný jiný přístup a závěry zaměnitelnosti technologie WiFi a CATV s xDSL a FTTH/B na maloobchodním trhu.

Obdobně postupoval Úřad i u vyhodnocení zastupitelnosti mobilních služeb, zejména tzv. nomádních služeb přístupu na technologii LTE, které však byly uvedeny na trh teprve po vydání předchozí analýzy. Úřad dospěl na základě detailního hodnocení jak technických vlastností, struktury nabídky služeb (včetně uplatňovaných FUP limitů) a jejich ceny, tak i struktury poptávky a chování spotřebitelů v kapitole 2.2.1.2 k závěru, že v časovém vymezení této analýzy služby s omezenou mobilitou poskytované prostřednictvím LTE mobilních sítí je možné považovat za zaměnitelné se základními službami. Jako alternativa k širokopásmovému přístupu v pevném místě (zejména xDSL) jsou tyto služby mobilními operátory na trhu i nabízeny a účastníky využívány. Ceny takovýchto tarifů umožňujících poskytování nomádních služeb přístupu k síti Internet jsou srovnatelné s cenami u základních vstupů. Konkrétní informace o parametrech a cenách poskytovaných služeb jsou uvedeny v tabulkách č. 10, 12 a 13, a to i včetně porovnání s technologií xDSL.

Ve druhé připomínce ÚOHS doporučuje provést nový spotřebitelský průzkum, jelikož průzkum uvedený v analýze je z února roku 2014. Dále ÚOHS podotýká, že na základě tak nízkého počtu respondentů jako v případě odpovědí například na str. 16, 17, 18, 53 a 58 spotřebitelského průzkumu nelze generalizovat a vyvozovat jakékoliv závěry, jak již ÚOHS uvedl ve svých připomínkách k Opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/5/10.2014-9 ze dne 4. srpna 2014.

Úřad po zvážení uvedené připomínky ÚOHS, a to zejména s ohledem na jeho neaktuálnost, se rozhodl připomínce ÚOHS částečně vyhovět a výsledky provedeného průzkumu z roku 2014, jakožto i veškeré odkazy na něj z návrhu analýzy vypustil.

Další připomínka se týkala přímých a nepřímých vlivů. ÚOHS poukázal na to, že Úřad v analýze uvádí, že nepřímé působení CATV a WiFi technologie z maloobchodního trhu brání incumbentovi chovat se na velkoobchodním trhu do jisté míry nezávisle, zejména co se týče úrovně cen, a tím na něj vytváří nepřímý tlak, neboť jej nutí nezvyšovat ceny. ÚOHS je toho názoru, že podnik s významnou tržní silou, společnost CETIN, má dostatečnou volnost pro stanovení ceny velkoobchodní nabídky, neboť neexistuje WiFi ani CATV velkoobchodní nabídka (ani se její předložení v rámci časového vymezení relevantního trhu nepředpokládá), poskytování služeb na těchto technologiích je pouze lokálního charakteru a rozsah a velikost sítí daných poskytovatelů nedosahuje velikosti sítě společnosti CETIN.

V kapitole 2.3.1.2 Možnosti realizace zpřístupnění u identifikovaných substitutů Úřad analyzuje možnosti zpřístupnění uvedených alternativních technologií WiFi a CATV k základním vstupům xDSL a FTTH/B na velkoobchodním trhu, to je, zda přímo ovlivňují konkurenci na velkoobchodním trhu, a lze je považovat za náhradu základních vstupů (technologie xDSL a FTTH/B). Na základě zkoumání těchto přímých vlivů dospěl Úřad k závěru, že se o substituty nejedná, a to právě i s ohledem na neexistenci adekvátních velkoobchodních nabídek k základním vstupům ani jejich neočekávanému zavedení v rámci stanoveného časového vymezení trhu. Proto Úřad dále věnoval pozornost analýze tzv. nepřímých vlivů (z maloobchodního trhu) těchto technologií na velkoobchodní trh.

Ve svém zkoumání Úřad vycházel z praxe národních regulačních úřadů v rámci EU a stanovisek Evropské komise, která umožňuje analyzovat nepřímé vlivy jak ve fázi vymezení velkoobchodního relevantního trhu, tak i následně v rámci analýzy existence podniku s významnou tržní silou. Problematiku proto Úřad otevřel již v rámci věcného vymezení velkoobchodního relevantního trhu v kapitole 2.3.1.2.5 Nepřímé vlivy, kdy na základě precedentních zpracování a stanovisek Evropské komise dospěl k rozhodnutí nepřímé vlivy zohlednit až při zkoumání existence podniku s významnou tržní silou a případně při návrhu vhodných nápravných opatření. Analýzu nepřímých vlivů Úřad zpracoval v bodě 3.1.4.4 Vyhodnocení nepřímých vlivů (konkurence na maloobchodním trhu). Úřad na úvod především vysvětlil, jak je pojímán přímý a nepřímý vliv v rámci zpracování analýz relevantních trhů, a to včetně názorného vyjádření prostřednictvím obrázku č. 16 – Schéma poskytování služeb na velkoobchodním a maloobchodním trhu. Za přímý vliv je obecně považována interakce poskytovatelů služeb na dotčeném relevantním velkoobchodním trhu. Přímými vlivy se tedy rozumí vlivy velkoobchodních nabídek alternativních poskytovatelů služeb zařazených na velkoobchodní relevantní trh na nabídku nejvýznamnějšího podniku na velkoobchodním trhu (zpravidla vlastníka dříve monopolní infrastruktury přístupové sítě). Tyto další velkoobchodní nabídky mohou být ve srovnatelné míře využity k poskytování služeb na vymezeném maloobchodním trhu. Nepřímé vlivy poté souvisí s poskytováním služeb na maloobchodní úrovni trhu a předmětem analýzy je proto přenášení efektů tržní situace z maloobchodní úrovně trhu na velkoobchodní úroveň trhu. Neexistence velkoobchodní nabídky tak u nepřímých vlivů není podle názoru Úřadu podstatná, respektive determinuje, zda zkoumané služby mají na vymezený velkoobchodní (relevantní) trh přímý či nepřímý vliv.

Úřad aplikoval uvedené schéma na tržní podmínky v České republice, zejména analyzoval vliv technologií CATV a WiFi. Bylo provedeno vyhodnocení tržní situace z hlediska poskytovatelů služeb přístupu k síti Internet dle jednotlivých technologií, včetně homogenosti konkurenčního prostředí. Na základě podrobné analýzy dospěl Úřad k závěru (viz str. 162), že uvedené alternativní technologie mohou, byť jsou lokálního rázu, působit jako významné omezení pro chování velkoobchodního poskytovatele služeb – společnost CETIN, kdy společnost CETIN jako velkoobchodní poskytovatel služeb, který uplatňuje na celém území České republiky jednotné ceny, musí při stanovování svých velkoobchodních cen zohledňovat relativně vysokou úroveň infrastrukturní soutěže na maloobchodním trhu (plynoucí zejména z technologií WiFi a CATV, které na maloobchodním trhu dosahují tržního podílu přibližně 33 % respektive 18 %). Úřad následně toto vyhodnocení působení nepřímých vlivů (omezení vyplývající z úrovně konkurence na maloobchodním trhu) zohlednil při návrhu nápravných opatření. Úřad považuje zkoumání za dostatečné a v souladu s postupy aplikovanými (pro ex-ante regulaci) v rámci Evropské unie. Shodně postupoval Úřad i u dotčeného trhu v minulém kole analýz relevantních trhů (bývalý relevantní trh č. 5).

Nad rámec připomínky uplatněné k návrhu analýzy relevantního trhu č. 3a týkající se přímých a nepřímých vlivů ÚOHS k návrhu analýzy relevantního trhu č. 3b uvedl, že pokud budou velkoobchodní odběratelé společnosti CETIN zavázáni k odběru služeb od této společnosti (na základě regulované referenční nabídky MMO), je minimálně po dobu trvání těchto závazků jakýkoliv nepřímý vliv technologií CATV a WiFi značně omezen.

Ke své argumentaci, uvedené v analýze k hodnocení přímých a nepřímých vlivů, Úřad k vlivu velkoobchodních závazků na určitý objem velkoobchodně odebíraných služeb (v rámci velkoobchodní nabídky MMO) od společnosti CETIN dodává, že nepřímé vlivy působí na velkoobchodní trh přeneseně z konkurence na maloobchodním trhu bez ohledu na závazky

velkoobchodních odběratelů. Na maloobchodním trhu není účastník odběratele velkoobchodní služby společnosti CETIN vázán tímto závazkem na velkoobchodním trhu a může tedy nehledě na tento závazek přejít ke službě poskytované na jiné technologii. Podstatou nepřímého vlivu je možnost maloobchodních zákazníků přecházet na služby nabízené na jiné síti, než síti podniku s významnou tržní silou a tím kompenzovat nižší míru konkurence na samotném velkoobchodním (relevantním) trhu, kde alternativní operátoři nemají možnost využít velkoobchodní nabídku jiných poskytovatelů. Pro vyhodnocení nepřímých vlivů je tedy v zásadě lhostejné, zda alternativní operátoři nemají možnost přejít na jiné velkoobchodní nabídky, protože tyto nabídky neexistují nebo nemohou přecházet, protože mají svou zákaznickou bázi „upsanou“ na dobu určitou. Úřad bude vliv MMO nabídky na velkoobchodní trh a jeho rozvoj dále sledovat a pokud by praktické zkušenosti s touto nabídkou zvrátily dosavadní postoj Úřadu, nepochybně Úřad promítne nové skutečnosti do návrhu nápravných opatření po nové analýze relevantního trhu (bude-li analýzou nalezen podnik s významnou tržní silou).

K závěru Úřadu ohledně neovlivnění infrastrukturní soutěže v souvislosti s podmínkami nastavenými v MMO uvedl ÚOHS ve své připomínce, že to, že subjekty budující svou vlastní přístupovou síť nevyužívají ve velkém rozsahu nabídky společnosti CETIN, neznamena, že nejsou ovlivněni tím, že velkoobchodní zákazníci společnosti CETIN jsou zavázáni na dobu 7, příp. 3 let k odběru služeb od této společnosti, neboť tito zákazníci logicky nemohou začít využívat služeb jiných subjektů (v rozsahu, ve kterém jsou zavázáni k odběru služeb od společnosti CETIN). Nadto podle ÚOHS nelze opomenout, že zavázání velké části poptávky k odběru služeb od společnosti CETIN může odradit nové subjekty od vstupu na trh. Dále ÚOHS uvádí, že referenční nabídka MMO společnosti CETIN je nyní předmětem šetření ÚOHS z pohledu možného porušení zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů.

Úřad v teoretické rovině připouští, že časově a objemově podmíněné slevy podniku s významnou tržní silou mohou mít v některých případech negativní dopad na rozvoj infrastrukturní konkurence a odrazující efekt pro potenciální nové investory do přístupových sítí. V konkrétním kontextu podmínek nastavených společnostmi CETIN a situace na maloobchodním trhu však toto riziko považuje za malé. Předně totiž maloobchodní trh v České republice již v současné době je typický relativně vysokou mírou infrastrukturní soutěže, jak lze dokumentovat grafem č. 6 na str. 21. Z něj vyplývá, že tržní podíl operátorů s vlastní WiFi přístupovou sítí dosahuje takřka 33 % maloobchodního trhu, podíl CATV operátorů přesahuje 18 % trhu a operátoři s vlastní FTTH/B sítí dosahují tržního podílu takřka 16 %. Více jak 2/3 služeb na maloobchodním trhu jsou tedy nabízeny (prodány) operátory s vlastní přístupovou sítí, kteří nejsou závislí ani na odběru velkoobchodních služeb od společnosti CETIN ani na prodeji služeb velkoobchodním zájemcům na vymezeném relevantním trhu, a proto na ně nastavené slevové schéma má prakticky zanedbatelný dopad (nepůsobí v roli přímých konkurentů společnosti CETIN na velkoobchodním trhu a nesoutěží s ní tedy při prodeji velkoobchodních služeb). Tito operátoři tedy mohou i nadále investovat do rozvoje vlastních přístupových sítí, neboť zdrojem jejich investic je poptávka zákazníků přímo na maloobchodním trhu, nikoliv poptávka operátorů na trhu velkoobchodním. Navíc Úřad bere do úvahy i skutečnost, že slevové schéma poskytuje zájemcům o velkoobchodní služby poměrně velkou míru variability, jak co se týče délky závazku, tak především co se týče množství služeb odebíraných se závazkem, které si zájemci mohou pružně nastavovat

(po 1000 službách) s ohledem na vlastní investiční záměry. S ohledem na výše uvedené tedy Úřad nepovažuje dopad nastaveného slevového schématu na rozvoj infrastrukturní soutěže za negativní. Protože tedy Úřad považuje za hlavní faktor ovlivňující rozhodnutí operátorů investovat do rozvoje infrastruktury možnost uspokojit poptávku zákazníků přímo na maloobchodním trhu, nikoliv poptávku na trhu velkoobchodním, je riziko potenciálního odrazení nových investorů od rozvoje svých sítí a služeb na velkoobchodním trhu, v neprospěch zákazníků na trhu maloobchodním, nevýznamné (investoři mají primární motivaci vstupovat na maloobchodní trh, nikoliv trh velkoobchodní).

Úřad si je vědom skutečnosti, že referenční nabídka MMO je předmětem šetření ze strany ÚOHS. Touto analýzou relevantního trhu Úřad nepředjímá závěry, ke kterým v rámci svého šetření předmětné nabídky dospěje ÚOHS.

Dále ÚOHS upozornil v rámci vyhodnocení kritéria úrovně kupní síly na straně poptávky, že změny, které společnost CETIN v MMO provedla, mohou být vyvolány nejen vyjednávací silou velkoobchodních odběratelů, ale také šetřením této velkoobchodní nabídky Úřadem i ÚOHS. A dále, že je též nutné zdůraznit, že na velkoobchodním trhu neexistuje srovnatelná velkoobchodní nabídka, a nelze tedy jednoznačně dojít k závěru, že kupní síla velkoobchodních odběratelů je dostatečná, aby zabránila poskytovateli velkoobchodních služeb chovat se na trhu nezávisle na svých zákaznících.

Úřadu je známá skutečnost prováděného probíhajícího šetření nabídky MMO ze strany ÚOHS a možný vliv dopadu tohoto šetření nerozporuje. Nicméně podle názoru Úřadu je důležité vzít v úvahu především skutečnost, že společnost CETIN působí výhradně jako velkoobchodní poskytovatel služeb. Je pro něj proto nezbytné poskytovat služby, které velkoobchodní odběratelé budou schopni prodávat na maloobchodním trhu. Maloobchodní trh se vyznačuje infrastrukturní soutěží. Pokud by se CETIN choval na trhu nezávisle na svých zákaznících, omezil by prodejnost svých služeb, neboť maloobchodní zákazníci, využívající služby velkoobchodních partnerů společnosti CETIN, by migrovali na služby poskytované prostřednictvím jiné technologie. Úřadu je známo z jeho další činnosti, konkrétně z vyjádření „malých“ operátorů, poměrně pružné jednání společnosti CETIN při nastavování smluvních podmínek a následně i jejich promítnutí do MMO.

Část E – Vypořádání připomínek

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě (dále jen „Pravidla“) Úřad [zveřejnil](#) návrh analýzy č. A/3b/XX.2016-Y trhu č. 3b – velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výroby pro širokou spotřebu a výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření na diskusním místě dne 25. října 2016. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 25. listopadu 2016. K návrhu opatření obecné povahy se vyjádřily 3 subjekty podle článku 6 odst. 2 Pravidel, a to konkrétně společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. Stanoviska a názory Úřad dle čl. 9 odst. 4 Pravidel nevypořádává, ale přihlíží k nim v konečném znění opatření, tj. této analýzy.

První část připomínek se týkala absence samostatné analýzy soutěže na maloobchodním trhu a určení, zda je podřazený maloobchodní trh efektivně konkurenční v souladu s Doporučením a Metodikou. Úřad k této připomínce uvádí, že se konkurenčním prostředím na maloobchodním trhu zabýval v rámci jednotlivých kapitol vymezení daného

maloobchodního trhu. Nicméně Úřad na základě této připomínky do analýzy relevantního trhu doplnil shrnutí hodnocení vývoje na vymezeném maloobchodním trhu.

Další připomínky se týkaly nezahrnutí jak WiFi, tak CATV přístupů do vymezení velkoobchodního trhu. Úřad implementaci velkoobchodních nabídek prostřednictvím CATV a WiFi sítí v České republice z pohledu zaměnitelnosti se základními vstupy (xDSL a FTTH/B sítěmi) spatřuje v rámci časového vymezení trhu za nepravděpodobnou. Úřad tak tuto připomínku neakceptoval. Úřad si je vědom, že v jistých případech je technicky možné takové velkoobchodní produkty nabízet. Úřad je však přesvědčen, že pouhá možnost vytvoření takové nabídky ještě automaticky neznamená zahrnutí této infrastruktury do vymezení velkoobchodního trhu na základě přímých vlivů, což je předmětem zmíněných kapitol v rámci vymezení velkoobchodního trhu. V České republice takové velkoobchodní nabídky v současné době neexistují a Úřad nemá indikace o vzniku takových nabídek v rámci časového vymezení trhu. Úřad též při hodnocení zastupitelnosti poukazuje na omezenou dostupnost CATV sítí v rámci České republiky s předpokladem jejich dalšího nerozšiřování, což významně omezuje možnost jejich zaměnitelnosti z pohledu velkoobchodních odběratelů. Obdobné platí pro WiFi sítě v České republice. Jejich souhrnné pokrytí sice dosahuje téměř celonárodní úrovně, avšak jedná se o jednotlivé lokální poskytovatele (více než tisíc), jejichž potenciální velkoobchodní nabídka by též byla pouze lokálního charakteru. Tato skutečnost též představuje pro potenciálního velkoobchodního odběratele značné omezení ve srovnání s celonárodní dostupností velkoobchodní nabídky společnosti CETIN prostřednictvím základních vstupů. Úřad tak na základě výše uvedeného nadále nepovažuje velkoobchodní zpřístupnění, případně velkoobchodní přístup k datovému toku prostřednictvím CATV a WiFi sítí za substitut na velkoobchodním trhu.

Podobná připomínka se týkala i FWA přístupů, které by dle připomínky měly být zařazeny do vymezení relevantního trhu, pokud Úřad konstatuje, že služby založené na této technologii nabízejí srovnatelné parametry jako služby xDSL. Úřad tuto připomínku neakceptoval, jelikož na základě dostupných informací nepředpokládá razantní nárůst počtu FWA přístupů v rámci časového vymezení analýzy relevantního trhu, který by Úřad v současnosti vedl k přehodnocení závěru o nezahrnutí těchto služeb do vymezení trhu. Úřad však bude situaci na trhu z pohledu rozvoje FWA přístupů sledovat a při změně předpokladů může případně přistoupit k nové analýze trhu dříve, než je stanoveno v časovém vymezení.

Dále se připomínky týkaly nomádních širokopásmových služeb na LTE síti. Společnost CETIN nesouhlasí se závěry Úřadu, že velkoobchodní přístup k LTE sítím nelze považovat za substitut na velkoobchodním trhu a s odůvodněním na základě přísně technického pohledu na možnosti realizování velkoobchodní nabídky. V případě, že omezení pro vytvoření velkoobchodní nabídky na LTE sítích jsou natolik závažné, že vyvstává pochybnost o jejich užitečnosti pro potenciální velkoobchodní odběratele, je dle připomínky na místě otázka, zda je smysluplné vyžadovat velkoobchodní přístup jako dobrovolný závazek uchazečů o kmitočty v aukcích. Úřad uvádí, že při hodnocení zastupitelnosti služeb na velkoobchodní úrovni trhu z pohledu přímých vlivů (což je předmětem této připomínkové kapitoly) je technická srovnatelnost parametrů potenciální velkoobchodní nabídky z pohledu velkoobchodních odběratelů jedním z hlavních hodnotících kritérií. Za zásadní považuje Úřad zejména kapacitní omezení mobilních sítí absorbovat poptávku po službách ze strany alternativních operátorů, resp. jejich uživatelů, v případě (hypotetického) zvýšení cen základních velkoobchodních služeb. Ze samotných vyjádření síťových operátorů je Úřadu známo, že nomádní přístupy prostřednictvím LTE sítě považují za dočasnou nabídku, časově

omezenou v závislosti na momentální dostupnosti volné kapacity LTE sítí, dosud nevytížené mobilními službami (zejména vzhledem k rozšířenosti koncových terminálů umožňující využití LTE sítě a postupnému nárůstu poptávky po mobilních datových službách). Úřad samozřejmě nezpochybňuje smysluplnost závazků vytvořit velkoobchodní nabídku uchazeči o kmitočty. Stanovené závazky se vztahují obecně na všechny služby poskytované síťovým operátorem prostřednictvím vysoutěžených kmitočtů, tedy nejenom nomádního přístupu prostřednictvím LTE. Je tedy plně na rozhodnutí síťového operátora, zda tyto nomádní služby bude na maloobchodním trhu nabízet, případně jak dlouho, a tedy zda vůbec bude ekvivalentní službu, umožňující ziskovou replikovatelnost pro virtuální operátory (MVNO) nabízet i na velkoobchodě. Úřad je přesvědčen, že na velkoobchodní úrovni trhu (nomádní) LTE služby nemohou být substitutem ke stanoveným základním vstupům, a proto tuto připomínku neakceptoval.

V další připomínce společnost T-Mobile uvedla, že Úřad ve vyhodnocení kritéria vertikální integrace dospěl ke zcela chybnému závěru, kdy toto kritérium nenasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti CETIN. Úřad k dané připomínce uvedl, že při hodnocení tohoto kritéria vycházel mimo jiné jak z Metodiky, tak i dokumentu BEREC (BoR(10) 44 Rev 1). Z hlediska posuzování separace vertikálně integrovaného podniku se jedná o 5. stupeň (právní oddělení entit se stejným vlastnictvím viz str. 5 uvedeného dokumentu BEREC). Úřad posuzoval fungování a vztah společností CETIN a O2 z pohledu dotčeného relevantního trhu. Z pohledu trhu se nejedná o vztah, kde by jedna ze společností ovládala (nebo byla ovládána) druhou. Za klíčové Úřad považuje, jak uvedl i v návrhu analýzy relevantního trhu v kapitole 3.1.2.6, že u podniku s významnou tržní silou došlo separací k vytvoření dvou vzájemně se neovládajících subjektů s odlišným sídlem, vrcholovým managementem, účetnictvím a informačními systémy. To stěžuje možnost jakékoliv formy diskriminace ze strany společnosti CETIN, i v případě potenciální možnosti, že mateřská společnost PPF koordinuje soutěžní chování obou subjektů (o čemž Úřad dosud nemá žádné indicie). Proto Úřad tuto připomínku neakceptoval.

Jeden z dotčených subjektů navrhoval doplnit k povinnosti průhlednosti druhý bod, stejně jako tomu bylo v rámci poslední analýzy trhu č. 5. Tento bod by zněl: „2) pravidelně uveřejňovat stanovené klíčové ukazatele výkonnosti (KPI)“. Úřad tuto připomínku neakceptoval, jelikož uložil povinnost uveřejňovat KPI na základě výsledku minulé analýzy relevantního trhu primárně za účelem zvýšení transparentnosti informací týkajících se poskytování velkoobchodních služeb a zároveň, aby bylo možné ověřit a porovnat kvalitu poskytovaných velkoobchodních a vlastních maloobchodních služeb SMP podniku. S ohledem na dobrovolnou funkční separaci společnosti O2 uvedené předpoklady pro opětovné uložení této povinnosti již nadále neplatí a povinnost by byla nepřiměřená.

V rámci uplatněných připomínek společnost CETIN považuje za nepřiměřené opětovné uložení povinnosti nabízet přístup v lokalitě regionální ethernetové sítě před zařízením BRAS, byť teprve na základě závazného zájmu odběratele. O tento typ přístupu, který je nabízen již víc než rok, dosud neprojevil vážný zájem žádný z odběratelů, což svědčí o zbytečnosti této povinnosti. Z návrhu analýzy nijak nevyplývá, že by právě tento typ přístupu měl řešit některý z identifikovaných soutěžních problémů. Dále společnost CETIN je přesvědčena že nápravná opatření uložená na trhu 3a (zejména povinnost poskytovat přístup VULA) představuje adekvátní variantu pro operátory se zájmem o služby přístupu v regionálním měřítku. Úřad tuto připomínku neakceptuje, neboť považuje dobu, po kterou je služba přístupu před zařízením BRAS nabízena (tedy od konce listopadu 2015), za nedostatečnou na to, aby se mohl projevit

dopad uložení této povinnosti. Úřad takovou povinnost považuje za přiměřenou a nepředstavuje dodatečnou regulační zátěž, protože s jejím plněním společnosti CETIN nebudou vznikat nové náklady, protože i nadále bude svázána s projevením závazného zájmu ze strany velkoobchodního partnera. Náklady spojené s připraveností poskytnout tento typ přístupu na základě projevení závazného zájmu již musela společnost CETIN vynaložit na základě uložených povinností na základě výsledku minulé analýzy tohoto relevantního trhu. Úřad dále uvádí, že velkoobchodní produkt VULA poskytovaný nad rámec uložených povinností na celorepublikové bázi nechápe jako plnohodnotnou náhradu za velkoobchodní službu přístupu před zařízením BRAS, protože využitím takového produktu vznikají další dodatečné náklady, např. je zároveň nezbytné odebírat služby kolokace v dané lokalitě (na úrovni central office). Oproti tomu pro využití přístupu před zařízením BRAS je nutná pouze přítomnost (zřízení kolokace) velkoobchodního partnera v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (tedy na úrovni krajů). S využitím jednoho přístupového bodu před zařízením BRAS je velkoobchodní partner schopen obsáhnout větší oblast, tedy větší počet koncových uživatelů.

Další z připomínek požadovala doplnění cen z nabídky MMO do kapitoly Ceny a ziskovost. Této připomínce se Úřad rozhodl vyhovět a kapitolu Ceny a ziskovost doplnil o srovnání velkoobchodních cen z původních nabídek CBB a CIPS a z nové referenční nabídky MMO.

Druhá významná připomínka ke kapitole Ceny a ziskovost zpochybňovala vypovídací schopnost mezinárodního cenového srovnání velkoobchodních služeb, které připomínající subjekt navrhoval rozšířit o další velkoobchodní ceny z referenční nabídky MMO. Úřad připomínce nevyhověl, neboť mezinárodní srovnání, převzaté od společnosti Cullen International, i nadále považoval za relevantní a vypovídající, i s vědomím určitého zjednodušení, ke kterému obecně při srovnání cen z různě strukturovaných nabídek (od operátorů napříč EU) dochází. Jednostranné navýšení ceny za Českou republiku, bez detailní znalosti nabídek v jiných státech EU, by nutně do srovnání zavedlo metodickou výjimku a srovnání, vytvořené dle jednotné metodiky společnosti Cullen International, znehodnotilo. Úřad nicméně aktualizoval dané srovnání podle posledních dostupných dat od společnosti Cullen International.

V rámci poslední uplatněné připomínky ke kapitole Ceny a ziskovost jeden z připomínajících subjektů požadoval analyzovat dopad zavedení migračního poplatku na trh. Této připomínce Úřad nevyhověl, neboť cílem dané kapitoly není provádět hodnocení každé jedné individuální ceny z referenční nabídky MMO. Úřad nicméně uvedl, že samotné zavedení ceny za migraci nepovažuje za problematické, neboť tato činnost (migrace zákazníků) obnáší náklady na straně společnosti CETIN, které pak může oprávněně promítnout do ceny za migraci, ostatně jak vyplývá i z rozhodnutí REM/5/08.2015-7. Obdobně i Úřad při cenové regulaci služeb na relevantním trhu č. 3a (dříve č. 4) stanovoval maximální regulovanou cenu za migraci (transfer).

Přehled všech uplatněných připomínek, stanovisek a názorů (pokud nebyly připomínajícím subjektem označeny za předmět obchodního tajemství) Úřad zveřejnil na diskusním místě. Vypořádání připomínek podle článku 6 odst. 2 Pravidel Úřad [zveřejnil](#) na diskusním místě.

Část F – Přípomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 26. května 2017 byl návrh analýzy postoupen Evropské komisi (dále jen „Komise“) podle čl. 7 Rámcové směrnice. Ve svém vyjádření ze dne 26. června 2017 Komise, na základě oznámeného návrhu opatření a doplňujících informací poskytnutých Úřadem dne 13. června 2017, uplatnila dvě připomínky.

První připomínka se zabývala posuzováním nepřímého vlivu CATV a Wi-Fi sítí, kdy Úřad ve svém návrhu analýzy zohlednil nepřímé vlivy až ve fázi zkoumání existence podniku s SMP a neprováděl jejich zkoumání v rámci vymezení relevantního trhu. Komise ve svém stanovisku akceptovala fakt, že Úřad nezařadil přístupy prostřednictvím CATV a Wi-Fi sítí do relevantního trhu, zároveň však vyzvala Úřad, aby do finálního návrhu analýzy relevantního trhu uvedl důvody, proč je toho názoru, že nepovažuje zařazení CATV a Wi-Fi přístupů do vymezení relevantního trhu za odůvodněné.

Úřad na základě připomínky Komise dopracoval své odůvodnění do části analýzy věnované závěru ke zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním relevantním trhu viz kapitola 2.3.1.2.5.

V rámci této připomínky též Komise požádala Úřad, aby při příležitosti příští analýzy posoudil schopnost těchto platforem vyvíjet dostatečně silný nepřímý tlak na maloobchodní úrovni na schopnost společnosti CETIN jednat nezávisle na svých konkurentech a v návaznosti na toto zkoumání posoudil jejich případné zahrnutí do vymezení relevantního trhu. V této souvislosti Komise dále vyzvala Úřad, aby při příležitosti příští analýzy shromáždil dostatek údajů pro posouzení možných odlišností podmínek hospodářské soutěže na maloobchodním trhu, které by mohly svědčit ve prospěch vymezení dílčích geografických trhů nebo uložení geograficky rozlišených nápravných opatření.

Úřad bude v období do provedení příští analýzy vývoj na daném relevantním trhu sledovat a v rámci příští analýzy v nejvyšší možné míře přihlédne ke všem uvedeným připomínkám Komise.

Druhá připomínka Komise směřovala k nápravným opatřením souvisejícím s regulací cen. Komise je srozuměna s tím, že smluvní rámec založený na referenční nabídce, zejména pro stanovení cen produktů velkoobchodního centrálního přístupu, by mohl působit jako konkurenční tlak, což společně se a) stupněm oddělení velkoobchodních a maloobchodních operátorů v České republice, b) nepřímým tlakem sítí Wi-Fi a CATV vycházejícím z maloobchodní úrovně a c) „testem ekonomického prostoru“ mezi produkty místního a centrálního přístupu do určité míry omezí možnosti společnosti CETIN účtovat nepřiměřeně vysoké ceny za své produkty velkoobchodního přístupu. Komise bere na vědomí uložení povinnosti tzv. „testu ekonomického prostoru“, jehož cílem je zajistit přiměřenou marži mezi velkoobchodní cenou za přístup na trhu č. 3b a cenou na trhu č. 3a.

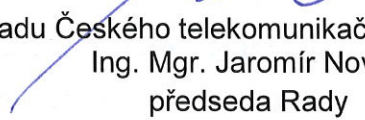
Komise však v rámci této připomínky požádala Úřad, aby sledoval, zda společnosti O2 a CETIN plní své dobrovolné závazky vyplývající ze separace (mají oddělenou strukturu řízení a dohledu, mají samostatné ústředí, pracovní síly, oddělené IT systémy a účetní záznamy), a aby v případě zjištění porušení těchto závazků přehodnotil navrhovaná nápravná opatření. Komise dále vyzvala Úřad, aby sledoval tržní situaci na trhu č. 3b, a bylo tak zajištěno, že obchodní dohody na trhu č. 3b jsou udržitelné a podporují vstup na trh nebo rozšíření.

Jak již bylo uvedeno výše, Úřad bude nadále sledovat vývoj na relevantním trhu, a to včetně plnění závazků vyplývajících ze separace společnosti O2. V případě nutnosti

(např. neplnění dobrovolných závazků obou společností) přistoupí Úřad k provedení nové analýzy spolu s přehodnocením navrhovaných nápravných opatření.

Komise v závěru svého rozhodnutí konstatuje, že podle čl. 7 odst. 7 Rámcové směrnice může Úřad po zohlednění připomínek Komise přijmout konečné opatření. Úplné znění vyjádření Komise lze nalézt na webových stránkách Úřadu.

Za Radu Českého telekomunikačního úřadu:
Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu

Příloha č. 1: Obsah

Část A	3
Část B – Metodika analýz relevantních trhů a definice pojmů.....	4
Definice pojmů.....	4
Část C - Analýza relevantního trhu č. 3a - velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu	7
1 Úvod.....	7
2 Definování relevantního trhu.....	12
2.1 Východiska pro vymezení relevantního trhu	13
2.2 Maloobchodní trh širokopásmového přístupu pro širokou spotřebu	15
2.2.1 Věcné vymezení	18
2.2.2 Územní vymezení.....	70
2.2.3 Časové vymezení	77
2.2.4 Hodnocení situace na vymezeném maloobchodním trhu	78
2.3 Velkoobchodní služby s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu.....	80
2.3.1 Věcné vymezení	80
2.3.2 Územní vymezení.....	106
2.3.3 Časové vymezení	110
3 Analýza relevantního trhu.....	111
3.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly	111
3.1.1 Velikost a vývoj tržního podílu	111
3.1.2 Kritéria týkající se podniku.....	117
3.1.3 Kritéria týkající se zákazníků.....	140
3.1.4 Kritéria týkající se konkurence na relevantním trhu	142
3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií	163
3.3 Zkoumání společné významné tržní síly.....	163
3.4 Přenesená významná tržní síla	163
3.5 Závěry k analýze trhu	164
4 Nápravná opatření	164
4.1 Platná regulační opatření.....	164
4.1.1 Regulace ze zákona	164
4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy	164
4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření	176
4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu.....	186
4.3 Určení potenciálních tržních problémů.....	186
4.4 Navrhovaná nápravná opatření.....	186
Část D – Konzultace s ÚOHS.....	190

Část E – Vypořádání připomínek	194
Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření	198